

Vergaderjaar 2000–2001

27 400 X

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2001

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A. Artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel	4	–	Artikel 01.22 Geheime uitgaven	35
B. Beleidsagenda 2001	5	–	Artikel 01.23 Internationale verplichtingen	35
– Inleiding	5	–	Artikel 01.24 Garanties	37
– 1. Versterking van de Europese militaire capaciteiten in 2001	6	–	Artikel 01.25 Milieumaatregelen	38
– 2. Investeren in personeel: prioriteiten van het personeelsbeleid	9	–	Artikel 01.26 Technologie-ontwikkeling	39
– 3. Uitvoering Defensienota-2000: wat doet Defensie in 2001	13	–	Artikel 01.27 Loonbijstelling	41
– 4. Financiële gevolgen van het voorgenomen beleid	16	–	Artikel 01.28 Prijsbijstelling	43
C. Toelichting per begrotingsartikel	20	–	Artikel 01.29 Overige departementale uitgaven	44
Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen)	20		02. Beleidsterrein Pensioenen en uitkeringen	49
– Inleiding	20	–	Artikel 02.02 Militaire pensioenen en uitkeringen	49
– Verplichtingen-kassystematiek	20		03. Beleidsterrein Koninklijke Marine	54
– Nieuwe mutaties	20	–	Algemeen	54
– Personele ramingen	20	–	Artikel 03.20 Personeel en materieel	54
– Loon- en prijspeil	20	–	– Het ressort Commandant der zeemacht in Nederland	55
– Loonbijstelling 2000	20	–	– Het ressort Commandant der zeemacht in het Caribisch gebied	61
– Prijsbijstelling 2000	21	–	– Het ressort Commandant van het Korps Mariniers	65
– Doelstellingen en operationele gereedheid	21	–	– Het ressort Ondersteunende eenheden	68
– Beleidsevaluaties	21	–	– Het ressort Admiraliteit	73
– Kengetallen	21	–	– Artikelonderdeel 03.20.21 Wachtgelden en inactiviteitswedden	79
– Materieelprojecten overzicht	21		– Artikel 03.21 Subsidies en bijdragen	80
– Verdiepingsbijlage	22	–	– Artikel 03.22 Investerings groot materieel en infrastructuur	81
01. Beleidsterrein Algemeen	23	–	– Artikelonderdeel Schepen	82
– Algemeen	23	–	– Artikelonderdeel Vliegtuigen	85
– Artikel 01.20 Personeel en materieel	23	–	– Artikelonderdeel Voertuigen	86
– Het ressort Kerndepartement	25	–	– Artikelonderdeel Elektronisch materieel	86
– Het ressort Militaire Inlichtingendienst	29			
– Artikelonderdeel 0.1.20.09 Wachtgelden en inactiviteitswedden	31			
– Artikel 01.21 Subsidies en bijdragen	31			

– Artikelonderdeel Munitie	88	– Artikelonderdeel Vervoermiddelen en vaartuigen	164
– Artikelonderdeel Overig groot materieel	88	– Artikelonderdeel Elektrisch en elektronisch materieel	164
– Artikelonderdeel Infrastructuur	89	– Artikelonderdeel Automatiseringsmiddelen	164
04. Beleidsterrein Koninklijke Landmacht	90	– Artikelonderdeel Bewapeningsmaterieel	165
– Algemeen	90	– Artikelonderdeel Telefooninstallaties	165
– Artikel 04.20 Personeel en materieel	90	– Artikelonderdeel Overig materieel	165
– Het ressort 1(GE/NL) Legerkorps	92	– Artikelonderdeel Infrastructuur	165
– Het ressort Nationaal Commando	96	08. Multi-service projecten en activiteiten	167
– Het ressort Commando opleidingen Koninklijke Landmacht	101	– Artikel 08.01 Luchtmobiele brigade	167
– Het ressort Overige eenheden Bevelhebber der Landstrijdkrachten	105	– Artikelonderdeel Bewapende helikopter	168
– Het ressort Landmachtstaf	110	– Artikelonderdeel Transporthelikopter	169
– Artikelonderdeel 04.20.21 Wachtgelden en inactiviteitswedden	112	– Artikelonderdeel Luchtmobiel speciaal voertuig	170
– Artikel 04.21 Subsidies en bijdragen	114	– Artikelonderdeel Persoonsgebonden uitrusting	170
– Artikel 04.22 Investerings groot materieel en infrastructuur	115	– Artikelonderdeel Overige, specifieke materieelprojecten	170
– Artikelonderdeel Automatisering	118	– Artikelonderdeel Infrastructuur grondcomponent	170
– Artikelonderdeel Logistiek	118	– Artikelonderdeel Infrastructuur luchtcomponent	170
– Artikelonderdeel Commandovoering, verbindingen en gevechtinlichtingen	119	– Artikel 08.02 Vredesoperaties	171
– Artikelonderdeel Elektronisch materieel	121	– Artikel 08.04 Overige uitgaven Internationale Samenwerking	172
– Artikelonderdeel NBC materieel	121	– Artikel 08.05 Efficiencybesparing/kwaliteitsverbetering	174
– Artikelonderdeel Luchtverdediging	121	– Artikel 08.06 EVDB-fonds	174
– Artikelonderdeel Manoeuvre	123	09. Beleidsterrein Defensie Interservice Commando	176
– Artikelonderdeel Vuursteun	125	– Algemeen	176
– Artikelonderdeel Gevechtssteun	126	– Artikel 09.02 Personeel en materieel	178
– Artikelonderdeel Infrastructuur	126	– Het ressort Staf Defensie Interservice Commando	180
05. Beleidsterrein Koninklijke Luchtmacht	128	– Het ressort Defensie Verkeers- en Vervoersorganisatie	182
– Algemeen	128	– Het ressort Defensie Werving en Selectie	185
– Artikel 05.20 Personeel en materieel	128	– Het ressort Militair Geneeskundig Facilitair Bedrijf	189
– Het ressort Tactische Luchtmacht	130	– Het ressort Instituut Defensie Leergangen	192
– Het ressort Decentrale Ondersteunende eenheden	134	– Het ressort Overige Interservice Diensten	195
– Het ressort Logistiek Centrum Koninklijke Luchtmacht	136	– Artikelonderdeel 09.02.25 Wachtgelden en inactiviteitswedden	200
– Het ressort Koninklijke Militaire School Luchtmacht	138	Artikel 09.03 Investerings groot materieel en infrastructuur	200
– Het ressort Hoofdkwartier Koninklijke Luchtmacht (HKKLu)	139	– Artikelonderdeel Groot materieel	202
– Artikelonderdeel 5.20.17 Wachtgelden en inactiviteitswedden	144	– Artikelonderdeel Infrastructuur	202
– Artikel 05.22 Investerings groot materieel en infrastructuur	145	Wetsartikel 2 (ontvangsten)	203
– Artikelonderdeel Vliegtuigmaterieel	148	01. Beleidsterrein Algemeen	203
– Artikelonderdeel Vervoermiddelen	151	– Algemeen	203
– Artikelonderdeel Elektrisch en elektronisch materieel	151	– Artikel 01.20 Verrekenbare ontvangsten	203
– Artikelonderdeel Bewapeningsmaterieel	154	– Artikelonderdeel Personele ontvangsten	204
– Artikelonderdeel Springstoffen en munitie	155	– Artikelonderdeel Materiële en specifieke ontvangsten	204
– Artikelonderdeel Overig materieel	156	– Artikelonderdeel Ontvangsten voortvloeiend uit internationale verplichtingen in verband met Navo-infrastructuur	204
– Artikelonderdeel Infrastructuur	156	– Artikel 01.21 Niet-verrekenbare ontvangsten	205
06. Beleidsterrein Koninklijke Marechaussee	158	02. Beleidsterrein Pensioenen en uitkeringen	205
– Algemeen	158	– Algemeen	205
– Artikel 06.20 Personeel en materieel	158	– Artikel 02.01 Verrekenbare ontvangsten	206
– Artikelonderdeel 6.20.05 Wachtgelden en inactiviteitswedden	162	– Artikel 02.02 Niet-verrekenbare ontvangsten	206
– Artikel 06.22 Investerings groot materieel en infrastructuur	162		

03. <i>Beleidsterrein Koninklijke Marine</i>	207	08. <i>Beleidsterrein Multi-service projecten en activiteiten</i>	219
- Algemeen	207	- Artikel 08.01 Ontvangsten luchtmobiele brigade	219
- Artikel 03.20 Verrekenbare ontvangsten	207	- Artikel 08.02 Ontvangsten naar aanleiding van vredesoperaties	219
- Artikelonderdeel Personele ontvangsten	208		
- Artikelonderdeel Materiële en specifieke ontvangsten	209	- Artikel 08.03 Overige ontvangsten Internationale Samenwerking	220
- Artikel 03.21 Niet-verrekenbare ontvangsten	210		
04. <i>Beleidsterrein Koninklijke Landmacht</i>	211	09. <i>Beleidsterrein Defensie Interservice Commando</i>	220
- Algemeen	211	- Algemeen	220
- Artikel 04.20 Verrekenbare ontvangsten	211	- Artikel 09.02 Verrekenbare ontvangsten	221
- Artikelonderdeel Personele ontvangsten	212	- Artikelonderdeel Personele ontvangsten	222
- Artikelonderdeel Materiële en specifieke ontvangsten	213	- Artikelonderdeel Materiële en specifieke ontvangsten	222
- Artikel 04.21 Niet-verrekenbare ontvangsten	213		
		- Artikel 09.03 Niet-verrekenbare ontvangsten	222
05. <i>Beleidsterrein Koninklijke luchtmacht</i>	213		
- Algemeen	213	D. Toelichting bij de agentschapsbegrotingen	223
- Artikel 05.20 Verrekenbare ontvangsten	214	Wetsartikel 4 (agentschapsbegrotingen)	223
- Artikelonderdeel Personele ontvangsten	214	- 4.1 Defensie Telematica Organisatie	223
- Artikelonderdeel Materiële en specifieke ontvangsten	215	- 4.2 Dienst Gebouwen, Werken & Terreinen	223
- Artikel 05.21 Niet-verrekenbare ontvangsten	216		
06. <i>Beleidsterrein Koninklijke Marechaussee</i>	217		
- Algemeen	217		
- Artikel 06.20 Verrekenbare ontvangsten	217		
- Artikelonderdeel Personele ontvangsten	217		
- Artikelonderdeel Materiële en specifieke ontvangsten	218		
- Artikel 06.21 Niet-verrekenbare ontvangsten	218		

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

De begrotingen die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om de begroting van het ministerie van Defensie voor het jaar 2001 vast te stellen.

Alle voor dit jaar vastgestelde begrotingswetten tezamen vormen de Rijksbegroting voor het jaar 2001. Een toelichting op de Rijksbegroting als geheel is opgenomen in de Miljoenennota 2001.

Met de vaststelling van deze wetsartikelen wordt de in de begrotingsstaat opgenomen begroting van de uitgaven en de ontvangsten voor het jaar 2001 vastgesteld. De in de begroting opgenomen begrotingsartikelen worden door middel van een algemene toelichting per begrotingsartikel toegelicht in de onderdelen B en C van deze memorie van toelichting.

Wetsartikelen 4 (agentschapbegroting)

Met de vaststelling van dit wetsartikel wordt de in de begrotingsstaat opgenomen begroting van baten en lasten en van kapitaaluitgaven en -ontvangsten van de agentschappen Defensie Telematica Organisatie (DTO) en Dienst Gebouwen, Werken & Terreinen (DGW&T) voor het jaar 2001 vastgesteld. De in die begroting opgenomen begrotingsartikelen worden door middel van een algemene toelichting en een toelichting per begrotingsartikel toegelicht in onderdeel D van deze memorie van toelichting.

De Minister van Defensie,
F. H. G. de Grave

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

B. BELEIDSAGENDA 2001

Inleiding

De ontwikkeling van Europese militaire capaciteiten bepaalt in toenemende mate de beleidsagenda van Defensie. Dit is niet alleen van belang voor de ontwikkeling van het Europees veiligheids- en defensiebeleid, maar evenzeer voor de bijdrage van de Europese landen aan de Navo. De Defensienota 2000 stelt de krijgsmacht in staat aan deze ontwikkeling mede inhoud te geven. Deze nota schetst een moderne, slagvaardige en toekomstgerichte krijgsmacht die is toegerust voor:

- de bescherming van de integriteit van het eigen en bondgenootschappelijk grondgebied;
- de bevordering van de internationale rechtsorde en stabiliteit en
- de ondersteuning van civiele autoriteiten bij rechtshandhaving, rampenbestrijding en humanitaire hulp binnen het koninkrijk.

Deze taken eisen een parate, flexibele, snel inzetbare krijgsmacht met voldoende voortzettingsvermogen. De vormgeving van de krijgsmacht is een dynamisch proces, dat wordt gevoed door operationele ervaringen, evaluaties en veranderingen in de omgeving, zoals politieke, militaire, defensie-industriële en technologische ontwikkelingen. Defensie blijft bij de uitvoering van de Defensienota 2000 alert op deze veranderingen en zal, waar nodig, de uitvoering van de nota in 2001 bijsturen. De versneling van de Europese ontwikkelingen en de schaarste van de arbeidsmarkt als gevolg van conjuncturele en demografische ontwikkelingen hebben in dit verband bijzondere betekenis. Dit komt tot uitdrukking in de vier speerpunten van het defensiebeleid in 2001:

- versterking van de Europese militaire capaciteiten;
- versterking van het personeelsbeleid;
- voortzetting van het Veranderingsproces Defensie en
- verbetering van het financieel beheer en de bedrijfsvoering.

De Defensienota 2000 stelt – naast de artikel-5 taken – het Nederlandse ambitieniveau voor deelneming in internationale crisisbeheersingsoperaties als volgt vast:

- deelneming in een vredesafdwingende operatie met een brigade of het equivalent daarvan: een maritieme taakgroep, drie squadrons jachtvliegtuigen of een combinatie van deze eenheden;
- deelneming gedurende langere tijd aan maximaal vier vredesoperaties met bijdragen van bataljonsgrootte of equivalenten daarvan, zoals een squadron jachtvliegtuigen of twee fregatten.

Het toenemende belang van Europese militaire capaciteiten, zowel in Navo-verband als in het kader van de totstandkoming van een Europees veiligheids- en defensiebeleid (EVDB), vereist een versterking van de nationale én Europese militaire capaciteiten. Nederland wil hier een volwaardige bijdrage aan leveren en heeft hierin ook zijn verantwoordelijkheid. Deze komt mede tot uitdrukking in het door Nederland te bekleden Weu-voorzitterschap in de eerste helft van 2001. De versterking van de Europese militaire capaciteiten is in 2001 een eerste speerpunt in het defensiebeleid.

Demografische en conjuncturele ontwikkelingen hebben ingrijpende gevolgen voor de arbeidsmarkt. De concurrentie tussen werkgevers is groot: een krappere aanbod van geschoold personeel dwingt werkgevers tot extra wervingsinspanningen. Tegelijkertijd heeft de vraag naar goed opgeleid personeel een zuigende werking op het aanwezige personeel.

Defensie ondervindt de gevolgen van de huidige arbeidsmarktsituatie. Werving en behoud van personeel zijn in dit licht cruciaal voor Defensie. Voor de krijgsmacht is het personeel de onmisbare schakel. Daarom is het personeelsbeleid in 2001 een tweede speerpunt voor Defensie.

Transparantie, betrouwbaarheid, slagvaardigheid en het afleggen van verantwoording zijn kernbegrippen van een moderne overheid. Dit stelt hoge eisen aan de defensie-organisatie. Het in 1999 begonnen Veranderingsproces Defensie geeft hieraan mede gestalte. Dit proces is gericht op een cultuuromslag, onder meer door de versterking van de centrale regie, de verbetering van de interne en externe informatievoorziening en het afleggen van verantwoording door de topfunctionarissen. Het Veranderingsproces Defensie wordt in 2001 met kracht voortgezet en is een derde speerpunt in de beleidsvoornemens voor 2001.

Het financieel beheer en de bedrijfsvoering bij Defensie behoeven verbetering. Hiertoe moeten beleidsvoornemens en budgettaire gevolgen, nog meer dan voorheen, zichtbaar met elkaar worden verbonden. De invoering van de nieuwe begrotingssystematiek (Van beleidsbegroting tot beleidsverantwoording (VBTB)) in 2002 en de versnelling van het afleggen van verantwoording versterken deze noodzaak. In 2001 vormt de verbetering van het financieel beheer en de bedrijfsvoering voor Defensie een vierde speerpunt.

1. Versterking van de Europese militaire capaciteiten in 2001

De Headline Goal en het Defense Capabilities Initiative.

De concretisering van het veiligheids- en defensiebeleid van de Europese Unie (EU) is goed op gang gekomen. De Europese Raden van Helsinki (december '99) en Feira (juni 2000) hebben een belangrijke impuls gegeven aan de ontwikkeling van een Europees veiligheids- en defensiebeleid. Het belang hiervan is ook onderstreept tijdens de Kosovo-crisis. Europa ontbeert voldoende militaire capaciteiten op het gebied van onder meer strategisch lucht- en zeetransport, inlichtingenverzameling, commandovoering en parate, snel inzetbare eenheden. Versterking van deze capaciteiten is nodig. De Europese Raad van Helsinki heeft hiervoor de «Headline Goal» vastgesteld: de EU-lidstaten moeten in 2003 in staat zijn binnen zestig dagen een militaire operatie uit te voeren met een omvang van 60 000 militairen en voldoende voortzettingsvermogen. Ook in de Navo zijn, vooral bij de Europese bondgenoten, tekortkomingen vastgesteld. Om die weg te werken is vorig jaar tijdens de Navo-top in Washington het «Defense Capabilities Initiative» gelanceerd. De EU- en Navo-lidstaten zullen de komende jaren forse inspanningen moeten plegen. Ook Nederland heeft hierin zijn verantwoordelijkheid.

In november 2000 moet een «capabilities commitment conference» (CCC) duidelijkheid scheppen over de nationale bijdrage van de EU-lidstaten aan de «Headline Goal». Ook moet worden vastgesteld welke middelen nodig zijn om de gebleken Europese tekortkomingen ongedaan te maken. De resultaten van deze conferentie zullen in december 2000 worden voorgelegd aan de Europese Raad van Nice. Deze zal zich ook moeten uitspreken over het tempo, de volgorde en de werkwijze voor het oplossen van deze tekortkomingen in 2001 en latere jaren. Nederland heeft in Feira met succes gepleit voor de verbreding van de «Headline Goal» naar maritieme en luchtmacht, onder meer door het Frans-Nederlandse voorstel voor een maritieme «Headline Goal». In Feira

is ook een doelstelling voor de versterking van de Europese capaciteit voor civiele politiemissies overeengekomen.

De defensie-uitgaven van de Europese landen samen bedragen bijna tweederde van het Amerikaanse defensiebudget. De feitelijke prestaties («output») die de Europese defensie-inspanningen opleveren zijn aanzienlijk kleiner dan de helft van de Amerikaanse. De versterking van de Europese militaire capaciteiten vergt daarom veel aandacht. Nederland zoekt samen met de bondgenoten en partners naar nieuwe oplossingen die militair geloofwaardig zijn. De Europese inspanningen in crisis-beheersingsoperaties zullen immers niet worden beoordeeld op woorden, maar op daden.

Het bovenstaande heeft belangrijke gevolgen voor het Nederlandse defensiebeleid. Ten eerste houdt de Defensienota, die in deze begroting wordt uitgewerkt voor het jaar 2001, in hoge mate rekening met de noodzaak van een grotere Europese bijdrage aan de bondgenootschappelijke defensie. In de tweede plaats moet de doelmatigheid van de besteding van de defensieuitgaven van de Europese landen, die sterk versnipperd zijn, worden vergroot door intensivering van de bilaterale en multilaterale samenwerking. In de derde plaats hoeven tekortkomingen niet altijd te worden verholpen door losse bijdragen van afzonderlijke landen. Het ligt veel meer voor de hand de krachten en financiën te bundelen voor een van meet af aan gemeenschappelijke aanpak. Tegen die achtergrond neemt ook het belang van poolvorming en van multinationale financiering van militaire capaciteiten toe.

De regering heeft besloten voor de versterking van de Europese defensiesamenwerking een aparte financiële voorziening te treffen, waardoor f 200 miljoen extra beschikbaar komt.

De toekomstige Nederlandse bijdrage aan de versterking van de Europese militaire capaciteit berust op de volgende uitgangspunten:

- Nederland maakt voor crisisbeheersing (niet-artikel-5 operaties) geen onderscheid tussen EU en Navo; Nederland biedt beide organisaties zijn «gereedschapskist» aan. Of deze capaciteit ook wordt ingezet, wordt per operatie bezien en blijft voorbehouden aan nationale politieke besluitvorming. Europese krijgsmachten, zeker die van kleinere landen, moeten steeds meer uitgaan van de gedachte dat zij goed inpasbare modules leveren aan multinationale verbanden;
- Nederland zoekt, in aanvulling op al bestaande multilaterale en bilaterale samenwerkingsverbanden, aansluiting bij andere landen ter bevordering van de doelmatigheid en de effectiviteit van nationale en Europese inspanningen.

Tegen deze achtergrond heeft Nederland in het kader van het «Defense Capabilities Initiative» onder meer initiatieven genomen tot:

- stroomlijning en aanpassing van de Navo-defensieplanning; dit moet leiden tot heldere aansturing van de Navo-planning, betere afstemming van de planningscycli en de instelling van een terugkoppelingsmechanisme;
- multinationale financiering van gedeelde capaciteiten, met name operationele, waardoor doelmatigheidswinst mogelijk wordt;
- versterking van de samenwerking met de Europese F-16 landen België, Denemarken, Noorwegen en Portugal bij de aanschaf, de opslag en het beheer van precisiemunitie voor de F-16.

Ten behoeve van het Nederlandse aanbod voor de Europese «Headline Goal» hebben de krijgsmachtdelen de mogelijkheden geïnventariseerd. Op aandrang van Nederland wordt thans in overleg met onder meer Duitsland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en de Benelux-partners de multilaterale en bilaterale samenwerking geïntensiveerd. Hierbij gaat het onder meer om:

- de versterking van de Europese strategische luchttransportcapaciteit, bijvoorbeeld door de gezamenlijke aanschaf of huur van transportvliegtuigen. Zowel in Europees als in Navo-verband schiet deze capaciteit tekort;
- de versterking van de Europese strategische zeetransportcapaciteit en het management daarvan. De inrichting van een coördinatiecel voor strategisch zeetransport binnen de Europese militaire staf (op Frans-Nederlands initiatief) maakt hier deel van uit;
- de cofinanciering van deze Europese strategische transportcapaciteiten;
- het aanbrengen van commandofaciliteiten aan boord van het tweede amfibische transportschip voor een combined joint task force;
- de uitbreiding van het Nederlandse kenniscentrum voor ondersteuning van commandovoering in vredesoperaties tot Europees kenniscentrum;
- de versterking van de «European multinational maritiem force»-in wording door de landen van het Channel Committee (België, Nederland, Frankrijk, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk);
- de versterking van de Europese samenwerking op medisch gebied, bijvoorbeeld door gezamenlijke opleiding en uitwisseling van personeel en het opzetten van een Europese militaire capaciteit voor «derde lijn» medische zorg;
- de versterking van de Europese inlichtingencapaciteit;
- de intensivering (op Brits-Nederlands initiatief) van de Europese amfibische samenwerking tussen het Verenigd Koninkrijk, Nederland, Frankrijk, Spanje en Italië;
- de versterking van de inzetbaarheid van het hoofdkwartier van het Duits-Nederlandse Legerkorps voor crisisbeheersingsoperaties in het kader van de beschikbaarheid van «High Readiness Forces HQ» in Navo- en EU-verband;
- de versterking van de Brits-Nederlandse samenwerking op het gebied van de Apache-gevechtshelikopters, mogelijk met inbegrip van gezamenlijke training van Apache-vliegers;
- de versterking van de Europese capaciteit voor civiel-militaire samenwerking (met België, Duitsland, Denemarken, Noorwegen, Polen en Tsjechië).
- het vergroten van de «air-to-air refuelling» capaciteit voor het bijtanken van Europese vliegtuigen, bijvoorbeeld door het geschikt maken hiervoor van de twee Nederlandse KDC-10 tankers;
- het vergroten van de inzetbaarheid van de Nederlandse KDC-10 tankvliegtuigen door de inzet van extra (Europese) bemanningen;
- het onderzoeken van mogelijkheden tot Europese samenwerking op het gebied van maritieme patrouillevliegtuigen;
- de uitbreiding van de Europese samenwerking op het gebied van opleidingen, bijvoorbeeld voor maritieme luchtverdediging (met Duitsland);
- samenwerking binnen de European Air Group (Nederland, België, Frankrijk, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Italië en Spanje) op het gebied van «Combat Search and Rescue» en «Unmanned Aerial Vehicles».

In de komende periode wordt bepaald hoe de eerder genoemde voorziening van f 200 miljoen kan worden aangewend voor de verwezenlijking van deze projecten. De Kamer wordt daarover nader geïnformeerd in het kader van de uitwerking van de Nederlandse bijdrage aan het «Defence Capabilities Initiative» en aan de Europese «Headline Goal».

Intensivering van de samenwerking met Midden- en Oost-Europa

Defensie intensiveert in 2001 de samenwerking met Midden- en Oost-Europa. Doelmatigheidsopbrengsten uit de stroomlijning van het attachébestand maken deze intensivering financieel mogelijk. Intensivering zelf kan ook leiden tot doelmatigheidsopbrengsten. Deze kunnen onder meer worden bereikt door het versterken van de interoperabiliteit met landen die deel uitmaken van het Partnerschap voor Vrede (PvV), vooral in crisisbeheersings- en humanitaire hulpverleningsoperaties. Dit komt tot uitdrukking in een permanente samenwerking die gericht is op uitzending van een eenheid – of meer eenheden – uit deze landen als onderdeel van een groter Nederlands verband in het kader van vredesoperaties. Deze samenwerking is vooral gericht op:

- opleiding en training van eenheden van partnerlanden in Nederland;
- intensivering van leiderschapstraining en vorming.

De doelmatigheid van het aanbod van partnerlanden en hun bekendheid met werkwijzen, procedures en doctrines van de Navo wordt hierdoor vergroot. Ook het multinationale karakter van de Europese bijdragen aan crisisbeheersingsoperaties wordt hierdoor versterkt.

De samenwerking met de Midden- en Oost-Europese landen krijgt op grond van de bovengenoemde aanpak in 2001 een nieuwe dimensie. Dit sluit aan op het concentratiebesluit van de Nederlandse regering (eind vorig jaar) over de Nederlandse militaire inspanning op de Balkan en berust mede op de ervaringen die sinds 1997 zijn opgedaan met een Bulgaars geniepeloton in Sfor en Kfor. Nederland draagt een grotere verantwoordelijkheid in Sfor dan voorheen. Nederland zal vanaf eind 2001 een jaar lang het bevel voeren over de multinationale divisie zuidwest van Sfor in Bosnië. Britse, Canadese en Tsjechische eenheden maken deel uit van deze divisie. Eind 2000 zal een Roemeens detachement in het Nederlandse contingent van Sfor worden opgenomen. De inbedding van een Bulgaars en een Roemeens detachement versterkt het multinationale karakter van deze divisie en vergroot de betrokkenheid van deze landen bij het bevorderen van de stabiliteit in de regio.

2. Investeren in personeel: prioriteiten van het personeelsbeleid

Defensie ondervindt de gevolgen van de krapte op de arbeidsmarkt. De concurrentie onder werkgevers op de arbeidsmarkt is groot; zowel de werving van nieuw en jong personeel met een geschikte vooropleiding in voldoende aantallen als het behoud van intern opgeleid, bekwaam en ervaren ouder personeel staat onder druk. Defensie zet voor het personeelsbeleid in 2001 alle zeilen bij. Dit blijkt onder meer uit de toevoeging van aanzienlijke extra financiële middelen voor het personeelsbeleid. Het rendement van de wervingsinspanningen moet in 2001 worden vergroot. Ook zijn aanvullende maatregelen ter bevordering van het behoud van personeel noodzakelijk.

** Verjonging en flexibilisering van het personeelsbestand*

Verjonging en flexibilisering van het personeelsbestand is noodzakelijk teneinde goed toegerust personeel beschikbaar te hebben voor uitzendingen

gen. Naar verhouding zal er meer personeel moeten komen in de leeftijdscategorie van 18 tot 35 jaar. Hiervoor is een herschikking noodzakelijk van de huidige verhouding tussen tijdelijk personeel (BBT) en beroepspersoneel (BOT), respectievelijk 40% tijdelijk en 60% beroepspersoneel, naar meer tijdelijk en minder beroepspersoneel (respectievelijk 60% tijdelijk en 40% beroepspersoneel). De gemiddelde aanstellingsduur voor BBT'ers wordt stapsgewijs verhoogd: nu is dit nog drie tot vier jaar. In de komende jaren zal dit worden verhoogd naar vijf jaar en zo mogelijk naar zeven jaar (zie ook bijlage 1 bij de MvT (overzicht inzake personeelsgegevens))

* Werving van personeel: extra inspanningen en rendementsverhoging

De werving van personeel, met een geschikte vooropleiding en in toereikende aantallen, is in de huidige arbeidsmarkt een moeilijke taak. De belangstelling voor en bekendheid met Defensie onder jongeren, in het bijzonder schoolverlaters, moet worden vergroot. Gerichte, moderne arbeidsmarktcommunicatie, onder meer in samenwerking met het bedrijfsleven via het platform VNO/NCW-Defensie, aantrekkelijke perspectieven en het aantonen van de meerwaarde van een baan bij de krijgsmacht bij eventuele terugkeer op de civiele arbeidsmarkt maken onderdeel uit van de positionering van de krijgsmacht op de arbeidsmarkt. Extra wervingsinspanningen zijn nodig mede in het licht van de huidige arbeidsmarktsituatie. Ter ondersteuning van de werving zijn onder meer de volgende maatregelen getroffen:

- verhoging van de aanvangssalarissen;
- invoering en verruiming van aantrekkelijke wervings- en bindingspremies voor knelpuntcategorieën.

Uit het wervings-, selectie- en opleidingsproces zal maximaal rendement moeten worden gehaald. Nog vóór eind 2000 worden de volgende aanvullende maatregelen getroffen zodat de werving in 2001 substantieel kan worden verbeterd:

- de doorlooptijd van het selectieproces wordt verkort tot maximaal vier weken;
- het veiligheidsonderzoek wordt zoveel mogelijk binnen deze vier weken uitgevoerd;
- de selectieprocedures van de krijgsmachtdelen worden meer op elkaar afgestemd;
- de aanstellings- en functie-eisen van de krijgsmachtdelen worden zoveel mogelijk geharmoniseerd;
- de tijd tussen afronding van de selectie en het moment van opkomst wordt verkort.

Ook wordt het opleidingsverloop uiterlijk in 2004 teruggebracht tot maximaal 10 procent. De verbeteringen in de personeelsvoorziening worden ondersteund door een aantal externe onderzoeken die nog dit najaar gereed moeten zijn:

- een onderzoek naar mogelijkheden tot verbetering van de arbeidsmarktcommunicatie;
- een onderzoek naar de positionering van de arbeidsvoorwaarden van Defensie ten opzichte van andere overheidsorganisaties en private ondernemingen en
- een onderzoek naar mogelijkheden tot verdere verbeteringen in de doelmatigheid van het wervings- en selectieproces.

De uitkomsten van deze onderzoeken zullen de grondslag vormen voor in 2001 te nemen aanvullende maatregelen.

* Instroom van trainees

De instroom van burgerpersoneel heeft in 2000 een eigentijdse kwalitatieve impuls gekregen met het Trainee Interservice project (TRIP). Dit project biedt afgestudeerden in categorieën waarin schaarste heerst (bijvoorbeeld financieel-economen, verwervers) de mogelijkheid tot kennismaking met Defensie. In 2001 zullen de eerste groepen trainees op functies binnen de defensieorganisatie worden geplaatst.

* Behoud, loopbaan en zorg: goed werkgeverschap

Voor de personeelsvoorziening van de krijgsmacht is ook het behoud van personeel dat reeds gedurende vele jaren zijn beste krachten aan de defensieorganisatie heeft gegeven van het grootste belang. In de Defensienota 2000 en in de arbeidsvoorwaarden zijn maatregelen opgenomen die het behoud van personeel moeten ondersteunen. Het behoud van defensiepersoneel begint bij goed werkgeverschap. Defensie richt zijn inspanningen in het kader van behoud op het bieden van loopbaanperspectieven, aantrekkelijke en moderne arbeidsvoorwaarden, zorg en werkzekerheid.

* Investerings in verbeteringen van het personeelsbeleid

Defensie investeert fors in de verbetering van het personeelsbeleid: in 2001 is dit f 200 miljoen. Dit bedrag is opgebouwd uit een structurele voorziening van f 100 miljoen uit de Defensienota 2000 en toevoegingen van respectievelijk f 50 miljoen op grond van de motie Dijkstal (Kamerstukken II 1999–2000, 28 600 nr. 6) en f 20 miljoen op grond van de Voorjaarsnota 2000. In verband met de steeds nijpender situatie op de arbeidsmarkt is besloten om bovendien voor de komende jaren door een interne herschikking additioneel f 30 miljoen vrij te maken voor verdere intensivering van het bestaande beleidsinstrumentarium gericht op het behoud van personeel. De extra middelen worden besteed aan maatregelen op het gebied van werving, behoud, zorg en werkzekerheid. Met het beschikbare budget:

- zijn de aanvangssalarissen verhoogd;
- worden wervings- en bindingspremies toegekend;
- worden bepaalde salarisschalen aangepast;
- kunnen differentiaties in beloning worden toegepast;
- wordt de kinderopvang geïntensiveerd;
- wordt preventief optreden mogelijk in het kader van arbeidsomstandigheden bij uitzendingen;
- worden maatregelen getroffen om het opleidingsverloop tegen te gaan;
- krijgt het werkzekerheidsbeleid, gericht op terugkeer van tijdelijk defensiepersoneel naar de arbeidsmarkt, een forse ondersteuning.

* Arbeidsvoorwaarden

Eind juni 2000 is met de vertegenwoordigers van de Centrales van Overheidspersoneel een zogenaamd onderhandelingsresultaat overeengekomen over de arbeidsvoorwaarden voor het defensiepersoneel. Dit resultaat is door de centrales voorgelegd aan hun leden. Na goedkeuring zou een definitief akkoord medio september 2000 kunnen worden getekend. Naast de «normale» aanpassingen van de arbeidsvoorwaarden hebben de verschillende arbeidsvoorwaardelijke effecten van de Defensienota 2000 deel uitgemaakt van de onderhandelingen met de centrales. Het gaat dan met name om de in de Defensienota 2000 aangekondigde bestedingen voor nieuw personeelsbeleid en een aanpassing van de diensteinderegeling voor militairen.

Het onderhandelingsresultaat omvat een totaalpakket aan maatregelen waarin evenwicht bestaat tussen financiële aspecten (zoals salarisverhoging) en het toenemende belang van secundaire arbeidsvoorwaarden voor het behoud van personeel. De belangrijkste bepalingen uit het nu bereikte onderhandelingsresultaat zijn:

- een structurele salarisverhoging met 3,35 procent, een verhoging van de structurele eindejaarsuitkering met 0,2 procent tot 0,6 procent en een éénmalige eindejaarsuitkering ter grootte van één procent van het jaarsalaris;
  - een flexibilisering van het salarissysteem, verbetering van aanvangssalarissen van militairen, inkomensmaatregelen voor bepaalde (knelpunt)categorieën en een verruiming van het bindings- en beloningsinstrumentarium;
  - een toevoeging van een extra periodiek aan de schalen 1 tot en met 7 voor burgerambtenaren;
  - een verruiming van het budget van kinderopvang en de introductie van gedeeltelijk betaald ouderschapsverlof voor militairen;
  - een modernisering van het stelsel van diensteinderegelingen;
- Samengevat gaat het daarbij om:
- * een uitkeringsniveau van 73 procent in combinatie met opname van de Vaste Vergoeding voor Extra Beslaglegging in de pensioen- en uitkeringsgrondslag;
  - * het (stapsgewijs) verhogen van de ontslagleeftijd met drie jaar, formeel vanaf 2004 maar via stimulering van vrijwillig nadienen al vanaf heden, ter bevordering van de arbeidsparticipatie van ouderen;
  - * het treffen van een éénmalige uitstroommaatregel met een omvang van 2000 uitkeringsjaren teneinde (frictie-)overtolligheid te voorkomen die ontstaat als gevolg van de gelijktijdige verjonging van het personeelsbestand en de ophoging van de ontslagleeftijden (cf. motie Van den Doel/Zijlstra).
- vergaande mogelijkheden voor keuzes op het gebied van arbeidstijd. Dit betreft onder meer de mogelijkheid vrije tijd en geld te ruilen en de mogelijkheid om met behoud van de huidige 38-urige werkweek als basis, jaarlijks te kiezen voor verlenging of verkorting van de feitelijke arbeidsduur.

Bekrachtiging van dit onderhandelingsresultaat zal een belangrijke bijdrage leveren aan de verbetering van de arbeidsmarktpositie en de personeelsvoorziening van Defensie. De verschillende maatregelen die voortvloeien uit het onderhandelingsresultaat met de centrales zijn, gelet op het voorbehoud ten aanzien van de ondertekening van het arbeidsvoorwaardenakkoord in september aanstaande, wegens de te houden ledenraadplegingen, niet verwerkt in de begroting, maar wel financieel gedekt.

* Fundamenten voor vernieuwing van het personeelsbeleid

De uitvoering van de Defensienota 2000, inclusief recente maatregelen ter verbetering van de personeelsvoorziening, zet een aantal fundamentele en langdurig doorwerkende vernieuwingen in het personeelsbeleid in gang. Deze betreffen:

- de wijziging van de personeelsstructuur;
- de vernieuwing van de personeelsvoorziening;
- nadruk op werkzekerheid in plaats van lifetime-employment;
- flexibilisering van de arbeidsvoorwaarden en arbeidstijd;
- meer maatwerk in de arbeidsvoorwaarden;

- aansluiting op het kabinetsbeleid voor arbeid en zorg;
- kapitaaldekking van de militaire pensioenen en een modern stelsel van diensteinderegelingen (inclusief kapitaalgedekt pre-pensioen).

Defensie blijft alert op veranderingen en houdt de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt nauwlettend in het oog. De krapte op de arbeidsmarkt is problematisch en de verwachting is dat dit de komende jaren nog zo zal blijven.

3. Uitvoering Defensienota 2000: wat doet Defensie in 2001?

De Defensienota 2000 herschikt de personele, materiële en financiële middelen van de defensieorganisatie tussen 2000 en 2009. Ook wordt in 2001 het rijksbrede veranderingsproces van begroting en financiële verantwoording verder uitgewerkt. Hieronder volgen de belangrijkste beleidsvoornemens en veranderdoelstellingen voor Defensie die betrekking hebben op de begroting voor 2001.

** Uitvoering van de Defensienota 2000 door het Kerndepartement*

Het Veranderingsproces Defensie, gericht op een cultuuromslag, wordt in 2001 met kracht voortgezet. Dit moet onder meer leiden tot:

- verbetering van het functioneren van het Politiek Beraad;
- versterking van de interne informatievoorziening door verbetering van de viermaandelijke Toprapportages;
- versterking van de aanspreekbaarheid van topfunctionarissen op verantwoordelijkheden en resultaten;
- een onderzoek naar de mogelijkheid van «pooling» van informatie- en communicatietechnologiespecialisten;
- een onderzoek naar de versterking van de regiefunctie van het kerndepartement bij niet-gemandateerde materieelprojecten.

Het kerndepartement heeft in 2001 voorts de volgende beleidsvoornemens op personeel, materieel, financieel en juridisch gebied:

- vermindering van het aantal beleids- en beleidsondersteunende functies bij het kerndepartement en de Haagse staven van de krijgsmacht delen. Deze afslanking wordt respectievelijk in 2002 (kerndepartement) en 2003 (Haagse staven) voltooid;
- invoering van een nieuwe bestuursvorm voor de officiersopleidingen van het Koninklijk Instituut voor de Marine, de Koninklijke Militaire Academie en het Instituut Defensie Leergangen;
- implementatie van de resultaten van de evaluatie van het Defensie Materieelkeuzeprocess (DMP), die voor eind 2000 wordt afgerond;
- afronding van het interdepartementale beleidsonderzoek naar de ontwikkeling en verwerving van defensiematerieel;
- onderzoeken in het kader van Competitieve Dienstverlening (CDV);
- versterking van de regie van het kerndepartement bij financieel omvangrijke projecten;
- verbetering van de toegankelijkheid en het beheer van het archief van de Militaire Inlichtingendienst (MID) in overleg met de Rijksarchieven-dienst;
- bevordering van een multilaterale overeenkomst inzake maritieme drugsbestrijding in het Caribisch gebied.

** Defensie en ruimtelijke ordening en milieu*

Defensie, natuur en milieu gaan hand in hand. Defensie besteedt dan ook veel aandacht aan het behoud van landschap, flora en fauna en aan de zorg voor het milieu. Omgekeerd heeft Defensie behoefte aan oefen- en

schietterreinen. Bij de totstandkoming van de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening en het Structuurschema Militaire Terreinen dient hiermee rekening te worden gehouden. In 2001 heeft Defensie de volgende beleidsvoornemens:

- uitvoering van de Defensie Milieubeleidsnota (DMB). De extra middelen voor milieu zullen vooral worden besteed aan projecten voor alternatieve energievoorziening en energie-efficiency;
- afronding van de ontwerp-planologische kernbeslissing voor een nieuw Structuurschema Militaire Terreinen en het uitbrengen van deel 2 en 3 van de planologische kernbeslissing (respectievelijk de reacties op het ontwerp en het kabinetsstandpunt);
- afronding van de milieu-effectrapportage voor de zonering van de vliegbasis Eindhoven;
- beginnen met aanwijzings- en zoneringsprocedures voor Volkel, Woensdrecht en De Peel;
- afronding van de sanering van urgente asbestverontreinigingen.

* *Uitvoering van de Defensienota 2000 door de krijgsmachtdelen*
Hierna volgt een overzicht van de uitvoering van de Defensienota 2000 door de krijgsmachtdelen.

Koninklijke marine

De Koninklijke marine richt zich in 2001 op de verdere verkleining van de vloot onder gelijktijdige modernisering door nieuwbouw en moderniseringsprogramma's. Er wordt een begin gemaakt met het verder versterken van het expeditionaire vermogen door uitbreiding van de strategische mobiliteit en het verbeteren van het voortzettingsvermogen van het Korps mariniers. De beleidsvoornemens van de marine in 2001 zijn:

- de proefvaart van het eerste fregat van de De Zeven Provinciën-klasse;
- het begin van de modernisering van twaalf mijnenjagers en de bouw van de eerste Trojka-mijnveegdrone in het kader van het project aanpassing mijnenbestrijdingscapaciteit (PAM);
- de aanbesteding van twee militair-hydrografische opnemingsvaartuigen;
- het begin van de modernisering van tien P-3C Orion maritieme patrouillevliegtuigen;
- het begin van de paraatstelling van het derde mariniersbataljon (paraat per 2004), met inbegrip van de bouw van de hiervoor benodigde infrastructuur in Den Helder;
- de samenvoeging van het Maritiem Hoofdkwartier en het Kustwachtcentrum (MHKC) in een nieuw complex op het haventerrein van Den Helder;
- het afstoten van één fregat, drie mijnenjagers en drie Orions.

De Koninklijke landmacht

De Koninklijke landmacht versterkt in 2001 de gevechtskracht. Parate, flexibele, slagvaardige en snel inzetbare eenheden zijn hiervoor de basis. De beleidsvoornemens van de landmacht in 2001 zijn:

- de afronding van de herschikking van de gevechtskracht in het Duits-Nederlandse legerkorps;
- het sneller inzetbaar maken van het hoofdkwartier van het Duits-Nederlandse legerkorps voor crisisbeheersingsoperaties;
- het paraat stellen van een compagnie pantserinfanterie bij het 17 Pantserinfanteriebataljon. Dit is de eerste stap naar de volledige paraatstelling van de pantserinfanteriebataljons bij drie gemechaniseerde brigades;

- de toevoeging van een paraat brigadeverkenningeskadron aan iedere gemechaniseerde brigade;
- de toekenning van de reservestatus aan het 103 Verkenningsebataljon;
- de uitbreiding van de genie met een constructiecompagnie;
- het operationeel stellen van de RPV-batterij;
- het beoefenen van het nieuwe Air Manoeuvre concept door de Luchtmobiele Brigade in samenwerking met de Amerikaanse landmacht;
- het begin van de herstructurering binnen het Nationaal Commando (van drie Regionaal Militaire Commando's met 16 garnizoenen tot vijf Regio Commando's);
- de herschikking van de Nationale Reserve in vijf Natres-bataljons;
- het integreren per 1 januari 2001 van de taken van het Nationaal Verzorgingscommando in het Duits-Nederlandse legerkorps;
- het begin van het transformatieproces van het Commando Opleidingen KI naar een Opleidings- en Trainingscommando;
- de versterking van de civiel-militaire capaciteit door de oprichting van een CIMIC-eenheid (eind 2001 operationeel);
- de afstoting van 136 Leopard II A-4 tanks.

De Koninklijke luchtmacht

De Koninklijke luchtmacht behoudt, door uitvoering van de motie-Van den Doel (Kamerstukken II 1999-2000, 22 900 nr. 8), 108 operationele F-16's. Hiervoor is in het kader van de Voorjaarsnota-2000 f 45 miljoen structureel aan het defensiebudget toegevoegd. Dit maakt het mogelijk het operationele concept van de «Main Operating Base», dat wil zeggen het opereren met F-16 jachtvliegtuigen vanaf de drie Nederlandse vliegbases Leeuwarden, Twenthe en Volkel, te vervolmaken. Door het op Twenthe aanwezige opleidingssquadron om te vormen tot een volwaardig operationeel squadron en de verkenningcapaciteit van het 306 squadron te verdelen over de drie vliegbases ontstaan drie gelijkwaardige eenheden, die, zonder ondersteuning vanaf een andere basis, F-16's kunnen inzetten voor crisisbeheersingsoperaties. De opleidingstaak wordt verplaatst van Twenthe naar Volkel. Hiertoe wordt het 306 squadron niet opgeheven, maar omgevormd tot een opleidingseenheid. Samengevat betekent dit:

- een herschikking van de luchtverkenningcapaciteit van het 306 squadron over Leeuwarden, Twenthe en Volkel;
- de opwaardering van de huidige F-16 opleidingseenheid op de vliegbasis Twenthe tot een volwaardig (Main Defence Force-) squadron;
- de verplaatsing van de F-16 opleiding naar Volkel en instandhouding van 306 squadron als F-16 opleidingseenheid.

De Koninklijke luchtmacht heeft in 2001 voorts de volgende beleidsvoornemens:

- de voortgang van het project opvolging F-16;
- de personele uitbreiding van de Tactische Helikoptergroep;
- de uitrusting van de transporthelikopters met elektronische zelfbeschermingsmiddelen;
- de opheffing van de Object Luchtverdedigingssquadrons van de vliegbases Leeuwarden en Twenthe;
- de integratie van het opleidingssquadron van de Groep geleide wapens op De Peel in één van de vier operationele squadrons.

De Koninklijke marechaussee

In de Voorjaarsnota 2000 zijn extra middelen toegekend aan de Koninklijke marechaussee. Deze worden gebruikt voor de compensatie van hogere

exploitatie-uitgaven (met name voor de informatiserings- en communicatiesector en voor huisvesting) en extra lasten die verband houden met de opening van het vierde aanmeldcentrum in Ter Apel, de invoering van de nieuwe vreemdelingenwet en de extra opleidingsinspanning. De Koninklijke marechaussee heeft in 2001 de volgende beleidsvoornemens:

- de invoering van de integrale bedrijfsvoering;
- de reorganisatie van de Staf;
- de voltooiing van een versnelde opleiding van 270 marechaussees;
- het begin van de renovatie en de gedeeltelijke nieuwbouw van het Opleidingscentrum Koninklijke marechaussee;
- de invoering van een verbeterde systematiek voor de uitzending van marechaussees in het kader van internationale crisisbeheersingsoperaties.

Het Defensie Interservice Commando

Het Defensie Interservice Commando ondersteunt de krijgsmachtdelen en het kerndepartement. In 2001 neemt het Dico de uitwerking van doelmatigheidsindicatoren ter hand. Dit vloeit voort uit de rijksbrede verandering van de begrotingssystematiek en de financiële verantwoording (zie hieronder).

** Doelstellingen en kengetallen, begroting en verantwoording*

Defensie versnelt in 2001 de verbetering van de inzichtelijkheid van doelstellingen en kengetallen voor operationele eenheden en ondersteunende diensten. De rijksbrede verandering van de begrotingssystematiek en de financiële verantwoording (VBTB) noopt hiertoe. De beschikbaarheid van de krijgsmacht, verwoord in doelstellingen en kengetallen, moet in de begroting 2003 meetbaar zijn en inzicht bieden in de relatie tussen de output van de krijgsmacht («wat kan/moet worden ingezet») en de daarvoor benodigde prestaties, middelen en uitgaven.

De doelstellingen voor operationele gereedheid bieden inzicht in de beschikbaarheid van operationele eenheden naar omvang (grootte van de eenheid), tijd (gereedheidstermijn) en kwaliteit (Navo-normering). De gereedheid is opgebouwd uit onderliggende kwalitatieve en kwantitatieve kengetallen voor personele gereedheid, materiële gereedheid en geoefendheid. De appreciatie van de operationele commandant bepaalt uiteindelijk de beoordeling van de mate van gereedheid. De doelstellingen voor ondersteunende diensten hebben betrekking op defensiebrede activiteiten zoals de werving van militairen en burgers, het transport van goederen en personeel en het reserveren van geneeskundige en opleidingscapaciteit.

4. Financiële gevolgen van het voorgenomen beleid

Naast de reguliere vergoedingen voor loon- en prijsontwikkelingen (ruim f 380 miljoen per jaar) zijn op grond van de motie Dijkstal (TK 1999–2000, 26 800 nr. 6) en de besluitvorming rond de Voorjaarsnota 2000 structureel bedragen aan de Defensiebegroting toegevoegd ten behoeve van beleidsintensiveringen. Deze toevoegingen, die voor het jaar 2001 optellen tot een bedrag van f 281,7 miljoen, beïnvloeden de Nederlandse defensie-inspanning in gunstige zin en maken duidelijk dat Nederland bereid is zijn bijdrage te leveren aan de vergroting van de Europese defensie-inspanning, ook in Navo-verband. In totaal neemt de Defensiebegroting 2001 toe met f 540,5 miljoen (een toename van 4 procent). Dit betekent dat de Defensiebegroting meer stijgt dan de groei van het

nationaal inkomen. Hiermee komt Nederland tegemoet aan de oproep van de Secretaris-Generaal van de Navo tot vergroting van de defensie-inspanningen. Naast deze stijging is nog eens f 200 miljoen extra toegevoegd aan de begroting 2000 ten behoeve van een fonds ter dekking van uitgaven in het kader van het Europese Veiligheids- en Defensiebeleid.

In de onderstaande tabel zijn de financiële gevolgen zichtbaar gemaakt van het beleid dat in de Defensienota 2000 is vastgelegd, inclusief de besluitvorming over de Voorjaarsnota 2000. De budgettaire gevolgen van het beleid zijn zichtbaar gemaakt door de totale uitgaven per beleidsterrein te presenteren. De tweede tabel betreft de mutaties ten opzichte van de begroting 2000, waarin onder de beleidsmatige mutaties met name de Voorjaarsnotaverwerking is gepresenteerd, gevolgd door een toelichting op deze mutaties. Waar van toepassing, wordt een relatie gelegd tussen de budgettaire gevolgen en het beleid dat in de voorgaande paragrafen uiteen is gezet.

Totalen per beleidsterrein (x f 1 miljoen)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Algemeen	760,4	1 046,8	1 203,0	1 189,2	1 145,5	1 130,4	1 160,7
Pensioenen en uitkeringen	1 809,5	1 743,6	1 757,8	1 777,6	1 812,4	1 896,5	1 914,6
Koninklijke marine	3 046,1	3 020,5	2 841,7	2 836,1	2 904,8	2 894,9	2 810,3
Koninklijke landmacht	4 738,8	4 601,4	4 446,7	4 602,5	4 559,3	4 512,1	4 398,7
Koninklijke luchtmacht	2 697,4	2 479,7	2 511,7	2 527,6	2 755,0	2 802,6	2 928,6
Koninklijke marechaussee	512,6	561,0	605,6	592,1	585,2	573,4	573,9
Multi-service proj. en act.	932,0	1 047,3	719,1	662,0	360,5	343,6	356,2
Defensie Interservice com.	498,4	515,0	495,6	494,3	496,2	482,7	482,0
Totaal	14 995,2	15 015,3	14 581,2	14 681,4	14 618,9	14 636,2	14 625,0

Met name bij de Voorjaarsnota 2000 maar ook met de begrotingsvoorbereiding zijn middelen aan de Defensiebegroting toegevoegd. Samen met de eerdere toevoeging naar aanleiding van de Nota van wijziging (motie Dijkstal) en enkele technische bijstellingen geven de onderstaande bedragen de meerjarige doorwerking daarvan aan en zijn verwerkt in de voorliggende ontwerpbegroting 2001.

Mutaties ten opzichte van de begroting 2000

	2000	2001	2002	2003	2004
Personele knelpunten vredesoperaties (motie Dijkstal)	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Beleidsmatige mutaties:					
* Afkomstig uit Voorjaarsnota					
– Milieuzorg	18,0	13,0	13,0	13,0	13,0
– Aanhouden 108 F-16's	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0
– Intensivering Kmar	40,0	45,0	40,0	40,0	40,0
– 4e aanmeldcentrum	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
– Nieuwe vreemdelingen wet	1,1	2,0			
– VBTB-uitgaven	4,3	4,3			
– Gerichte P-maatregelen	10,0	20,0	20,0	20,0	20,0
– HGIS: Vredesops/WEU/PSO	45,0	92,4	91,9	91,9	91,9
* Afkomstig uit de begrotingsvoorbereiding					
– Extra inspanning EVDB	200,0				
– Rentecompensatie leenfaciliteit Kmar		7,5	7,5	7,5	7,5
Subtotaal beleidsmatige mutaties (incl motie Dijkstal)	415,9	281,7	269,9	269,9	269,9
Technische mutaties:					
Toevoeging loon- en prijsbijstelling	386,4	385,6	388,2	384,8	382,2
Aanp. Domeinenverkoop nav DN		– 67,0	– 68,7	– 31,8	36,2
Fasering Kap.dekking Pensioenen		– 31,9	– 86,4	– 73,0	– 6,4
Defensieaandeel vermogensversterking KSG	– 22,5				
Overige technische mutaties	45,0	– 27,9	– 34,2	– 23,0	– 15,3
Subtotaal technische mutaties:	408,9	258,8	198,9	257,0	396,7
Totaal	824,8	540,5	468,8	526,9	666,6

De middelen die zijn toegevoegd op grond van de motie Dijkstal tijdens de algemene politieke beschouwingen over de begroting 2000, zijn inmiddels gealloceerd.

De met de Voorjaarsnota toegevoegde middelen voor milieuzorg zijn nodig voor de afdekking van aangescherpte milieu-eisen die aan gebouwen en installaties van Defensie worden gesteld. De middelen voor het aanhouden van het aantal operationele F-16's op 108 stuks (motie Van den Doel, Kamerstukken II 1999–2000, 22 900 nr. 8) zijn toegevoegd aan het budget van de Koninklijke luchtmacht. De extra middelen voor de Koninklijke marechaussee worden benut voor de financiering van het toegenomen gebruik van informatie- en communicatietechnologie, ter uitbreiding van de opleidingscapaciteit en formatieve uitbreiding. De extra middelen voor het personeelsbeleid worden gebruikt voor de verbetering van de wervingsresultaten en het behoud van personeel. De vastgestelde externe wervingsbehoefte zou met deze financiële injectie moeten worden gehaald. Definitieve allocatie van deze middelen gebeurt pas na goedkeuring van het onderhandelingsresultaat en de ondertekening van het arbeidsvoorwaardenakkoord. De HGIS-besluitvorming in het kabinet heeft geleid tot een opwaartse bijstelling van de voorziening voor met name vredesoperaties. Door toevoeging van extra gelden (f 200 miljoen) voor het Europees veiligheids- en defensiebeleid (EVDB) kan Nederland een substantiële bijdrage leveren aan de intensivering van multilaterale en bilaterale samenwerkingsverbanden. De technische mutaties met betrekking tot de loon- en prijsbijstelling 2000, de verwerking van de in de Defensienota 2000 geactualiseerde Domeinenverkooprekeningen, de gevolgen van de fasering in de invoering van de kapitaaldekking voor

militaire pensioenen completeren het totaal van de mutaties ten opzichte van de ontwerpbegroting 2000. In de overige technische mutaties zijn tevens de bijdrage in de kosten voor de inzet bij de vuurwerkcramp in Enschede begrepen.

Bedrijfsvoering

Verbetering van het financieel beheer bij Defensie is noodzakelijk. De eigen bevindingen en die van de Algemene Rekenkamer inzake de financiële verantwoording over 1999 versterken die noodzaak. Het financieel beheer moet voldoende waarborgen in zich hebben voor een tijdig en kwalitatief goed verloop van de verbeterprocessen. De grootste zorg is van procesmatige aard. De rechtmatigheid van de uitgaven is niet in het geding. Om de verbeteringen te verwezenlijken zijn prioriteiten vastgesteld die voorzien in maatregelen op het gebied van de personele bezetting in het financieel economische functiegebied, de vooruitgang van de kennis en kunde van personeel (opleidingen), een monitor om de kwaliteit van het beheer te beoordelen, de interne controle, de administratieve organisatie, het decentraal financieel beheer en enkele andere verbeteringen die de belangrijkste tekortkomingen in het financieel beheer afdekken.

In 2001 zijn de prioriteiten in belangrijke mate afhankelijk van de bevindingen over het in het jaar 2000 gevoerde financieel beheer. Verbeteringen beperken zich niet tot procedures en processen; ook een gedragsverandering is nodig. Afspraken over financieel beheer moeten worden nagekomen. Zo maakt de beoordeling van de kwaliteit van het gevoerde financieel beheer bij de Koninklijke luchtmacht onderdeel uit van de managementcontracten. Periodiek overleg met het lijnmanagement over het financieel beheer en gerichte onderzoeken dragen ook bij tot een inhoudelijke toetsing van de kwaliteit van het financieel beheer en de toereikendheid van de genomen verbetermaatregelen.

Slot

Defensie staat in 2001 voor grote uitdagingen. De dynamiek van de totstandkoming van een Europees veiligheids- en defensiebeleid en de noodzakelijke versterking van de Europese militaire capaciteiten vergen een slagvaardige aanpak voor het opheffen van gebleken Europese tekortkomingen. Defensie ontplooit hiertoe in 2000 en 2001 initiatieven voor de intensivering van multilaterale en bilaterale samenwerkingsverbanden, de stroomlijning van de Navo-defensieplanning, poolvorming en multinationale financiering van gedeelde capaciteiten.

De krijgsmacht verandert. Moderne, slagvaardige en snel-inzetbare eenheden met voldoende voortzettingsvermogen zijn nodig voor een goede taakuitoefening. Het personeel vormt hierbij de onmisbare schakel. De krijgsmacht wordt gedragen door goed opgeleid, bekwaam en ervaren personeel. Dat moet zo blijven. In 2001 worden daarom aanzienlijke extra wervingsinspanningen verricht en worden maatregelen genomen ter bevordering van het loopbaanbeleid en het behoud van personeel. In een voortdurend veranderende omgeving, met de huidige conjunctuur en arbeidsmarkt vergt dit een dynamische, moderne en kwalitatief hoogwaardige defensie-organisatie. Het Veranderingsproces Defensie, de verbetering van het financieel beheer en verbetering van de bedrijfsvoering, die met kracht zullen worden voortgezet, dragen daartoe bij.

C. TOELICHTING PER BEGROTINGSARTIKEL

Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen)

INLEIDING

Verplichtingen-kassystematiek

In de Comptabiliteitswet, artikel 4, vijfde lid, is de bepaling opgenomen dat als verplichting van een jaar wordt geraamd het bedrag van de juridische verplichting die in dat jaar rechtstreeks ontstaat op grond van een verdrag, een wet, een koninklijk besluit, een ministeriële regeling, een beschikking of een verbintenis en die in dat jaar dan wel in een later jaar tot uitgaven leidt of kan leiden.

Het zesde lid van dit artikel biedt echter de mogelijkheid voor een beperkt aantal categorieën niet de juridische verplichting als uitgangspunt te nemen voor de verplichtingenraming, maar het bedrag dat in dat jaar als uitgaaf wordt geraamd. Dit betreft onder andere:

- salarissen, wachtgelden en soortgelijke periodieke verplichtingen (lid 6, punt a),
- huren, pachten en soortgelijke verplichtingen (lid 6, punt d),
- andere door de minister van Financiën aan te wijzen categorieën (lid 6, punt e).

Indien het bovenstaande bij een artikel van toepassing is, wordt daarvan in de artikelsgewijze toelichting melding gemaakt. Daarbij wordt tevens aangegeven welke formele regeling in dat geval van kracht is.

Nieuwe mutaties

Bij de begrotingsartikelen personeel en materieel van de beleidsterreinen worden de nieuwe verplichtingen- en uitgavenmutaties naar aard en oorzaak toegelicht op het niveau van organisatorische groep van resultaatverantwoordelijke eenheden, het zogenoemde begrotingsressort.

Personele ramingen

De uitgaven van het actief dienende personeel zijn geraamd met behulp van het Systeem Nieuwe Integrale Personeelsbegroting (SNIP). De uitkomst hiervan is aangepast aan de thans vastgestelde personeelsopbouw en voor de ontwikkelingen in de komende jaren. Tevens is rekening gehouden met de categorieën die niet in het SNIP zijn opgenomen, zoals niet-actief dienend personeel, NATRES en niet-Nederlands hulppersoneel.

Loon- en prijspeil

Loonbijstelling 2000

De aan Defensie toegekende kabinetsbijdrage 2000 in de arbeidskosten is gesteld op artikel 01.27 Loonbijstelling. Omdat het met de Centrales van Overheidspersoneel bereikte onderhandelingsresultaat over de arbeidsvoorwaarden 2000 nog dient te worden geformaliseerd, zijn de loonbijstellingsbedragen nog niet uitgedeeld aan de beleidsterreinen. Dit geldt tevens voor de in de Defensienota opgenomen en in het onderhandelingsresultaat inbegrepen vernieuwing van het personeelsbeleid en het diensteindestelsel voor militairen. De daarmee verband houdende middelen zijn vanaf 2001 gesteld op artikel 01.28 Prijsbijstelling. Het voor

2000 voorziene bedrag van f 50 miljoen is uitgedeeld. Het respectieve aandeel per beleidsterrein is echter in afwachting van de formalisering van het onderhandelingsresultaat centraal binnen de beleidsterreinen gestald.

Prijsbijstelling 2000

In de ontwerpbegroting 2001 is rekening gehouden met de ontwikkeling naar het prijsniveau 2000. De prijsbijstelling 2000 is via het begrotingsartikel 01.28 Prijsbijstelling over de begrotingsartikelen van de beleidsterreinen verdeeld. De prijsstijging van 1999 naar 2000 bedraagt 2,0% voor de materiële overheidsconsumptie en 2,7% voor de bouw. In de toelichting bij de betreffende begrotingsartikelen en ressorts van de beleidsterreinen zijn de prijsbijstellingsbedragen nader gespecificeerd.

Doelstellingen en operationele gereedheid

Het instrument van (meetbare) doelstelling en kengetallen wordt, zoals in mijn brief van 12 november 1999 (nummer F99006821) aangegeven, verder ontwikkeld. Het streven blijft er op gericht om in de begroting 2003 een dusdanig stadium te hebben bereikt, dat de volledige bedrijfsvoering steunt op meetbare doelstellingen van (operationele en ondersteunende) eenheden en kengetallen. Bij de drie grootste krijgsmachtdelen zijn gereedheidsmatrices opgenomen. De hier vermelde gereedheid dient permanent aanwezig te zijn.

Beleidsbeoordelingen

Beleidsbeoordelingen, zowel ex-ante als ex-post, worden binnen Defensie uitgevoerd om de inhoud, de uitvoering en/of de effecten van het gevoerde beleid te kunnen beoordelen. Om het instrument beleidsbeoordelingen te ondersteunen, wordt een defensiebreed Handboek Auditing Defensie opgesteld. In bijlage 7 bij deze begroting is een volledig overzicht van de afgeronde en voorziene beleidsbeoordelingen opgenomen.

Kengetallen

In de aanloop naar een meer beleidsmatige begroting (outputgeïntendeerd) zijn de ramingskengetallen in een samenvattend overzicht op het niveau van beleidsterrein, als bijlage in deze begroting opgenomen. Als uitvloeisel van het Voorhoedeproject Doelmatigheidskengetallen, waarin door het beleidsterrein Dico wordt geparticipeerd, zijn inmiddels voor de vier grote Dico-ressorts doelmatigheidskengetallen gedefinieerd. De keuze is dusdanig dat deze kengetallen een wezenlijk element kunnen uitmaken van de besturing van deze ressorts. Ook bestaat de mogelijkheid om hiermee externe vergelijkingen te maken, waarmee de doelmatigheid van de ressorts kan worden beoordeeld. In de loop van het begrotingsjaar zullen de informatiesystemen dusdanig zijn aangepast dat de normwaarden voor deze doelmatigheidskengetallen kunnen worden vastgesteld en de realisatie hiervan in de tijd kan worden gevolgd.

Materieelprojecten overzicht

In de artikelsgewijze toelichting wordt bij het artikelonderdeel «Investeringen groot materieel en infrastructuur» ingegaan op relevante projecten. Als bijlage 13 bij de artikelsgewijze toelichting is tevens opgenomen het materieelprojectenoverzicht 2001. Dit overzicht geeft de stand weer van projecten die het Defensiematerieelkeuzeprocess (DMP) doorlopen en van projecten waarvan de behoeftstelling in het komende begrotingsjaar gereed komt. Tevens is een afstotingsoverzicht opgenomen, waarin de aantallen materieel worden genoemd die vrijkomen voor verkoop.

Verdiepingsbijlage

Vooruitlopend op de inrichting van een beleidsbegroting in termen van het project VBTB (Van Beleidsbegroting tot Beleidsverantwoording), is het overzicht van de opbouw van de uitgaven en verplichtingen vanaf de vorige ontwerpbegroting niet meer in de artikelsgewijze toelichting opgenomen. Deze informatie, op het niveau van begrotingsartikel, is thans als onderdeel van bijlage 12 bij deze ontwerpbegroting opgenomen.

01. BELEIDSTERREIN ALGEMEEN

Algemeen

Onder dit beleidsterrein worden naast de uitgaven voor het Kerndepartement en de Militaire Inlichtingendienst (MID), de gemeenschappelijke uitgaven geraamd die niet specifiek aan enig krijgsmachtdeel zijn toe te wijzen.

De totale uitgavenramingen van het beleidsterrein Algemeen voor de jaren 1999 tot en met 2005 zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
01.20 Personeel en materieel							
– Kerndepartement (KD)	221 119	194 621	174 219	163 698	144 369	158 029	163 529
– Militaire inlichtingendienst (MID)	95 442	109 514	119 818	111 201	106 595	106 078	105 656
– Wachtgelden en inactiviteitswedden	10 014	7 724	7 775	7 410	7 215	6 647	6 647
Totaal 01.20 Personeel en materieel	326 575	311 859	301 812	282 309	258 179	270 754	275 832
01.21 Subsidies en bijdragen	141 474	134 846	155 936	138 223	126 892	126 880	126 880
01.22 Geheime uitgaven	1 030	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100
01.23 Internationale verplichtingen	152 009	157 273	153 875	155 226	152 326	149 026	147 126
01.24 Garanties							
01.25 Milieumaatregelen	9 786	3 020	13 930	22 815	30 850	32 400	32 400
01.26 Technologie-ontwikkeling	34 962	29 674	28 046	27 842	26 210	26 210	26 210
01.27 Loonbijstelling		303 892	312 947	337 043	339 609	339 638	339 561
01.28 Prijsbijstelling		21 272	137 894	127 324	113 857	88 128	115 157
01.29 Overige departementale uitgaven	94 519	83 994	97 372	97 380	96 357	96 357	96 357
Totale uitgaven (x f 1000)	760 355	1 046 930	1 202 912	1 189 262	1 145 380	1 130 493	1 160 566
Totale uitgaven (x € 1000)	345 034	475 076	545 858	539 664	519 751	512 995	526 642

01.20 Personeel en materieel

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

In dit artikel zijn de verplichtingen en uitgaven opgenomen die nodig zijn voor het functioneren van het ambtelijk apparaat van het Kerndepartement en de Militaire Inlichtingendienst (MID), samen vormend de Centrale Organisatie (CO), welke ieder als een afzonderlijk ressort zijn opgenomen.

Deze ressorts zijn opgebouwd uit de volgende artikelonderdelen:

- ambtelijk burgerpersoneel, waarin begrepen de loonkosten en overige tot het loon te rekenen kosten van de bewindslieden;
- militair personeel;
- overige personele uitgaven;
- materiële uitgaven.

Daarnaast worden nog bedragen voor wachtgelden voor het burgerpersoneel en het aandeel van het Kerndepartement in de uitvoeringskosten USZO op dit artikel geraamd.

Nieuwe mutaties

De nieuwe mutaties in de uitgaven en de verplichtingen zijn als volgt te specificeren en worden bij de onderscheiden ressorts nader toegelicht:

Bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004
– Kerndepartement	25 384	10 837	2 643	2 384	2 061
– Militaire Inlichtingendienst	21 708	23 769	8 170	3 472	2 955
Totaal van de nieuwe mutaties	47 092	34 606	10 813	5 856	5 016

Begrotingssterkte

Bij de raming van dit artikel behoort de volgende opbouw van de begrotingssterkte (in aantallen vte'n op basis van een 38-urige werkweek):

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Burgers – stand begroting 2000*	984	940	910	910	910	
Burgers – mutaties*	– 34	40	50	2	2	
Burgers – stand ontwerpbegroting 2001*	950	980	960	912	912	912
MP/BOT – stand begroting 2000	608	605	602	602	602	
MP/BOT – mutaties	– 15	– 15	– 15	– 15	– 15	
MP/BOT – stand ontwerpbegroting 2001	593	590	587	587	587	587
MP/BBT – stand begroting 2000	26	26	26	26	26	
MP/BBT – mutaties	0	0	0	0	0	
MP/BBT – stand ontwerpbegroting 2001	26	26	26	26	26	26
Totale sterkte – stand begroting 2000	1 618	1 571	1 538	1 538	1 538	
Totale sterkte – mutaties	– 49	25	35	– 13	– 13	
Totale sterkte – stand ontwerpbegroting 2001	1 569	1 596	1 573	1 525	1 525	1 525

* exclusief niet-actief burgerpersoneel en Trip-personeel

Toelichting

Burgerpersoneel

De wijziging met betrekking tot het personeelsbestand vanaf 2001 betreft het aanhouden van het personeel in verband met de reorganisatie van de MID in 2001 en 2002 vanwege uitstel van de reductietranche en de afbouw in 2000 van de Veteranen Uitvoeringsorganisatie (VUIT). Tevens is rekening gehouden met de structurele overheveling van het bureau Vorderingen, Inhoudingen en Kwijtschelding (VIK) naar het beleidsterrein Dico, het apart administreren van Trainee Interservice project (Trip)-personeel en vanaf 2003 een vermindering van functies bij de Dienst Facilitaire Zaken als gevolg van de sluiting van de vestiging in Kerkrade.

Militair personeel Beroeps Onbepaalde Tijd (BOT)

De wijziging met betrekking tot het personeelsbestand vanaf 2001 betreft voornamelijk de reorganisatie bij de MID.

Ressort Kerndepartement

Algemeen

Het ressort Kerndepartement bestaat naast de algemene leiding (minister, staatssecretaris, secretaris-generaal, inclusief enkele onder hem ressorterende diensten) uit:

- defensiestaf;
- directoraat-generaal personeel;
- directoraat-generaal materieel;
- directoraat-generaal economie en financiën;
- inspecteur-generaal der krijgsmacht;
- de zelfstandige directies:
  - directie juridische zaken;
  - directie algemene beleidszaken;
  - directie voorlichting;
  - defensie accountantsdienst.
- de stafafdelingen:
  - dienst facilitaire zaken;
  - afdeling personeelszaken Centrale Organisatie;
  - afdeling financieel economisch beheer en bedrijfsvoering Centrale Organisatie.

Daarnaast is nog een aantal bijzondere organisatie-eenheden aan de directoraten-generaal respectievelijk directies toegevoegd, zoals de staf van de Inspecteur-generaal der krijgsmacht en defensiepersoneel werkzaam bij de permanente vertegenwoordiging van Nederland bij de Navo.

Het Kerndepartement heeft een drietal hoofdtaken, te weten:

- ondersteuning van de bewindslieden in hun contacten met het parlement, hun rol als lid van het kabinet en bij het onderhouden van interdepartementale en internationale relaties;
- integrale sturing van de krijgsmachtdelen op hoofdlijnen;
- controle op de uitvoering van het beleid door de krijgsmachtdelen.

Personeel

Reductie-operatie

De Centrale Organisatie (CO) heeft in toenemende mate te kampen met kwalitatieve en kwantitatieve vullingsproblemen van het burgerpersoneel. Als gevolg van de toenemende werklast is besloten om de reductie van de CO te temporiseren. Zodoende komen voor de duur van twee jaar 19 formatieplaatsen beschikbaar om het werkaanbod aan te kunnen. In het kader van de zorg voor het welzijn van het personeel, vinden momenteel werkdruk- en werkbelevingsonderzoeken plaats.

Naast de afbouw in het kader van de reductietaakstelling wordt in 2000 de Veteranen Uitvoeringsorganisatie (VUIT) afgebouwd. Daarnaast is op basis van de huidige sterkteontwikkeling de begrotingssterkte 2000 (burgerpersoneel) naar beneden bijgesteld. Als nieuwe mutatie in de personele meerjarenreeks is de afbouw van DFZ-Kerkrade per 2003 opgenomen.

Voorts zal het Kerndepartement naast het kwantitatieve aspect van het personeelsbestand, aandacht besteden aan de kwalitatieve aspecten van

het (burger)personeelsbestand. Naast het beheersen en sturen van in- en uitstroom, is de doorstroom een belangrijk element.

Mobiliteit

In de Defensienota is aangekondigd dat het mobiliteits- en loopbaanbeleid voor het burgerpersoneel met kracht verder vorm zal worden gegeven. Mede tegen de krupper wordende arbeidsmarkt wil Defensie haar burgerpersoneel aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden en een motiverende werkomgeving te bieden. Investeren in opleiding en vorming van het personeel maakt daar onderdeel van uit. Dit zal niet alleen gelden voor de groepen en schalen die zijn aangesloten bij de Algemene Bestuursdienst.

Voor al het burgerpersoneel wordt beleid ontwikkeld om de interne en externe mobiliteit te bevorderen. Door de CO is reeds ultimo 1998 een onderzoek hieromtrent afgerond. Tevens is daarbij expliciet aandacht besteed aan de positie en vertegenwoordiging van vrouwen in het personeelsbestand. Mede op basis van dit onderzoek wordt in 2000 gestart met de invulling van het mobiliteitsbeleid van de CO. Dit zal in interactie met de van het Directoraat-Generaal Personeel (DGP) te ontvangen kaders geschieden. De uitgaven vinden plaats in het kader van voorlichting en het beschikbaar stellen van assessment mogelijkheden.

Opleidingen

In het kader van het verbeteren van de kwaliteit van het functioneren en het bevorderen van externe werkzekerheid is het opleidingsbeleid vernieuwd en geïntensiveerd. Gestreefd wordt naar de optimale inzet van het instrument opleidingen om kennis te vergroten en te verbreden. Door een juiste afstemming van de eisen vanuit de organisatie en individuele wensen en mogelijkheden moet dit een belangrijke bijdrage leveren aan breed inzetbaar personeel.

Employee benefits

Employee benefits krijgen met ingang van het jaar 2000 gestalte bij Defensie. Gelet op de personeelssamenstelling van de CO wordt uitgegaan van 100% deelname. De twee vormen van employee benefits, een fiets of automatiseringsmiddelen, zullen uitsluitend in 2000 worden aangeboden. Van het totale bedrag dat hiermee gemoeid is, komt naar verwachting nog een klein deel na 2000 tot besteding.

Materieel

Het huisvestingsbeleid is gericht op concentratie van het Kern-departement in het Plein/Kalvermarkt-complex in Den Haag. De huisvesting van de MID wordt in de komende jaren waar mogelijk geconcentreerd op het Van Alkemadecomplex in Den Haag.

De informatievoorziening van de CO kan naar de volgende drie aandachtsgebieden worden onderverdeeld:

- concern-informatiesystemen (salarissen en begrotingsadministratie);
- management-informatiesystemen;
- standaard technische infrastructuur Plein (STIP).

Om de informatievoorziening te stroomlijnen en te verbeteren is een projectgroep opgericht. Deze projectgroep heeft het invoeren van het

nieuwe Local Area Network (LAN) 2000 als eerste taak. Hiermee wordt het netwerk aangepast aan de eisen van de tijd.

Tevens geeft de CO aandacht aan de invoering van de Euro en het Rijksbrede project «Van Beleidsbegroting naar Beleidsverantwoording» (VBTB).

De verplichtingen en de uitgaven van het ressort Kerndepartement

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
01.20.01 Ambtelijk burgerpersoneel	64 553	64 816	66 561	63 883	59 533	59 533	59 533
01.20.02 Militair personeel	28 315	25 770	25 504	25 154	25 154	25 154	25 154
01.20.03 Overige personele uitgaven	16 606	21 855	17 148	16 162	17 859	16 393	16 356
01.20.04 Materiële uitgaven	121 207	76 559	75 915	53 705	45 476	43 275	62 486
Stand ontwerpbegroting 2001	230 681	189 000	185 128	158 904	148 022	144 355	163 529
Stand 1e suppletore begroting 2000		163 616	174 291	156 261	145 638	142 294	
Nieuwe mutaties		25 384	10 837	2 643	2 384	2 061	

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
01.20.01 Ambtelijk burgerpersoneel	64 632	64 816	66 561	63 883	59 533	59 533	59 533
01.20.02 Militair personeel	28 915	25 770	25 504	25 154	25 154	25 154	25 154
01.20.03 Overige personele uitgaven	15 997	21 855	17 148	16 162	17 859	16 393	16 356
01.20.04 Materiële uitgaven	111 575	82 180	65 006	58 499	41 823	56 949	62 486
Stand ontwerpbegroting 2001	221 119	194 621	174 219	163 698	144 369	158 029	163 529
Stand 1e suppletore begroting 2000		169 237	163 382	161 055	141 985	155 968	
Nieuwe mutaties		25 384	10 837	2 643	2 384	2 061	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (bedragen x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
- Prijsbijstelling	3 138	1 739	2 217	1 744	1 504
- Overheveling van andere departementen	57	57	57	57	57
- Overhevelingen van/naar andere beleidsterreinen	- 1 031	- 1 031	- 1 031	- 1 031	- 1 031
- Overhevelingen binnen het beleidsterrein	- 1 531	- 1 231	- 902	- 686	- 470
Sub-totaal technische bijstellingen	633	- 466	341	84	60
Beleidsmatige bijstellingen:					
- Herschikkingen	20 850	11 303	2 302	2 300	2001
- Verwerking maatregelen Defensienota	3 901				
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen	24 751	11 303	2 302	2 300	2001
Totaal van de nieuwe mutaties	25 384	10 837	2 643	2 384	2 061

Toelichting nieuwe mutaties

Technische bijstellingen

Prijsbijstelling

De uitgavenniveaus zijn aangepast aan het prijsniveau 2000.

Overhevelingen van andere departementen

Deze mutatie betreft de overheveling van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu vanwege (een deel van) de financiële afwikkeling van de stelselwijziging van de rijkshuisvesting.

Overhevelingen van/naar andere beleidsterreinen

Deze post bestaat uit de volgende overhevelingen:

- twee overhevelingen naar Dico, de eerste met betrekking tot het Bureau Vorderingen, Inhoudingen en Kortingen (VIK) dat als onderdeel van de stafafdeling Juridische Zaken van staf Dico nu aldaar is opgenomen en de tweede vanwege de overgang naar Dico van het beheer van het Personeelsinformatiesysteem PROFIEL;
- de overheveling vanuit Dico in verband met een correctie op de eerder vanuit de CO ontvlochten bedragen inzake de vervoersbehoefte;
- een overheveling naar de Koninklijke Landmacht in verband met de Defensie Controller Opleidingen aan de Koninklijke Militaire Academie.

Overhevelingen naar andere artikelen binnen het beleidsterrein

Deze overhevelingen betreffen:

- de uitgaven voor Developing Defence Industries (DDI)-steunverlening die vanwege de accentverschuiving naar de (inter)nationale technologie-ontwikkeling worden overgeheveld naar artikel 01.26;
- tot slot een compensatie naar artikel 01.21 ten behoeve van de bijdrage aan de Stichting bijzondere scholen voor onderwijs op algemene grondslag.

Beleidsmatige bijstellingen

Herschikkingen

Toegevoegd zijn onder andere uitgaven ten behoeve van de renovatie van gebouw 32 op het Van Alkemadecomplex te Den Haag. Dit gebouw wordt aangepast aan de ARBO-eisen en de functionele eisen van de MID. Hierbij wordt ook rekening gehouden met het vernieuwen van de etages die in gebruik zijn bij de Defensie Telematica Organisatie (DTO).

Tevens zijn opgenomen de uitgaven verbonden aan de toetreding tot het materieel agentschap «Organisme Conjoint de Coopération en Matière d'Armement (OCCAR)». Met het lidmaatschap van dit agentschap wordt beoogd de marktpositie te versterken door krachtenbundeling, innovatief aanbesteden en een nauwere internationale samenwerking en coördinatie op het gebied van materieelbehoeften.

Bovendien zijn uitgaven begroot voor het ARBO-onderzoek naar de werkdruk van de medewerkers van de CO.

Verwerking maatregelen Defensienota

Dit betreft de verwerking van een deel van de P-maatregelen, betrekking hebbende op het jaar 2000, zoals die zijn opgenomen in de Defensienota. Dit betreft de stalling van het aandeel van de CO in de f 50 miljoen nieuw P-beleid.

Ressort Militaire Inlichtingendienst (MID)

Algemeen

De Militaire Inlichtingendienst (MID) voert zijn werkzaamheden uit op basis van de Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (WIV). Naar aanleiding van de uitspraak van de afdeling bestuursrecht van de Raad van State, ligt momenteel een geactualiseerd wetsontwerp bij de Tweede Kamer. Hiermee komt de wet weer in overeenstemming met het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens.

Voor de MID zijn vier aparte artikelonderdelen ingeruimd binnen het artikel 01.20 Personeel en materieel. Daarnaast is voor de MID een bescheiden raming opgenomen op het artikel 01.22 Geheime uitgaven.

Personeel

Op 27 juli 2000 is het reorganisatieplan MID (brief nr. PCO2000006329) gepresenteerd. De ramingen zijn met name op dit plan gebaseerd.

Materieel

In de recent geïntegreerde MID ligt het accent op onderlinge aanvulling van en samenwerking tussen diensten die voorheen voornamelijk met het eigen krijgsmachtdeel communiceerden. Deze diensten zijn geografisch gespreid (onder andere Amsterdam, Eibergen en Den Haag). De geïntegreerde MID vergt op onderdelen andersoortige apparatuur.

Het beleid van de MID is erop gericht dat de stafcomponenten van de dienst op het Van Alkemadecomplex worden geconcentreerd. Tot dat moment zullen extra uitgaven noodzakelijk zijn ten gevolge van tijdelijke verhuizingen en het herbeleggen van vrijgekomen accommodaties.

De verplichtingen en de uitgaven van het ressort Militaire Inlichtingendienst

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
01.20.05 Ambtelijk burgerpersoneel	32 945	34 191	36 506	35 424	33 711	33 711	33 711
01.20.06 Militair personeel	31 706	33 469	33 868	33 868	33 868	33 868	33 868
01.20.07 Overige personele uitgaven	4 224	6 293	5 919	5 919	5 919	5 919	5 919
01.20.08 Materiële uitgaven	9 560	35 068	43 558	36 990	28 897	32 824	32 158
Stand ontwerpbegroting 2001	78 435	109 021	119 851	112 201	102 395	106 322	105 656
Stand 1e suppletore begroting 2000		87 313	96 082	104 031	98 923	103 367	
Nieuwe mutaties		21 708	23 769	8 170	3 472	2 955	

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
01.20.05 Ambtelijk burgerpersoneel	32 943	34 191	36 506	35 424	33 711	33 711	33 711
01.20.06 Militair personeel	31 103	33 469	33 868	33 868	33 868	33 868	33 868
01.20.07 Overige personele uitgaven	4 353	6 293	5 919	5 919	5 919	5 919	5 919
01.20.08 Materiële uitgaven	27 043	35 561	43 525	35 990	33 097	32 580	32 158
Stand ontwerpbegroting 2001	95 442	109 514	119 818	111 201	106 595	106 078	105 656
Stand 1e suppletore begroting 2000		87 806	96 049	103 031	103 123	103 123	
Nieuwe mutaties		21 708	23 769	8 170	3 472	2 955	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (bedragen x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
– Prijsbijstelling	1 008	769	1 170	1 472	955
Beleidsmatige bijstellingen:					
– Herschikking	20 700	23 000	7 000	2 000	2 000
Totaal van de nieuwe mutaties	21 708	23 769	8 170	3 472	2 955

Toelichting nieuwe mutaties

Technische bijstellingen

De uitgavniveaus zijn aangepast aan het prijsniveau 2000.

Beleidsmatige bijstellingen

Dit betreft een herschikking van gelden tussen de beleidsterreinen als gevolg van defensiebrede prioriteitsstellingen. Toegevoegd zijn onder andere projecten betreffende stabilisering informatievoorziening, archiefbeheer en het Human Resource Management (HRM)-beleid, die samenhangen met het recent opgestelde reorganisatieplan (brief nr. DIS-99001341).

Artikelonderdeel 01.20.09 Wachtgelden en inactiviteitsweden

De uitgaven op dit artikelonderdeel hebben betrekking op de diverse wachtgeldregelingen voor burgerpersoneel van het Kerndepartement en de MID.

Het beleid blijft er op gericht de instroom in de wachtgeldregelingen zoveel mogelijk te beperken door middel van een actieve herplaatsingsinspanning en het gebruik van SBK-instrumenten, waaronder om-, her- en bijscholing. Dit artikel omvat ook de uitgaven die betrekking hebben op de uitvoeringskosten van de Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en Onderwijs (USZO).

Conform het gestelde in artikel 4, lid 6, punt a van de Comptabiliteitswet wordt bij dit artikelonderdeel als verplichting opgenomen het bedrag dat als uitgaaf wordt geraamd.

De verplichtingen en de uitgaven van de wachtgelden en inactiviteitsweden

Categorie	Verplichtingen en uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
bedragen x f 1000							
Wachtgelden SBK/UBMO Burgerpersoneel	5 986	4 709	4 453	3 815	3 569	3 074	3 074
WBDP Burgerpersoneel		430	430	430	430	430	430
WAO Burgerpersoneel		585	920	1 245	1 380	1 380	1 380
Overige uitkeringen Burgerpersoneel	2 388	835	804	755	689	616	616
Totaal	8 374	6 559	6 607	6 245	6 068	5 500	5 500
Uitvoeringskosten	1 640	1 165	1 168	1 165	1 147	1 147	1 147
Stand ontwerpbegroting 2001	10 014	7 724	7 775	7 410	7 215	6 647	6 647
Stand 1e suppletore begroting 2000		7 724	7 775	7 410	7 215	6 647	
Nieuwe mutaties		0	0	0	0	0	

01.21 Subsidies en bijdragen

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Ten laste van dit artikel zijn de uitgaven geraamd voor:

- subsidies aan verschillende instellingen;
- bijdragen aan andere ministeries ten behoeve van verenigingen, stichtingen en comités.

De subsidies worden verleend aan instellingen die voor Defensie een zeker nut hebben en ook zelf financiële middelen bijeenbrengen, maar daarnaast mede afhankelijk zijn van financiële hulp van Defensie. De doelstellingen van deze instanties worden uiteengezet in bijlage 6 van de memorie van toelichting.

De verplichtingen en de uitgaven per artikelonderdeel

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
I. Subsidies							
– het Comité international de médecine et de pharmacie militaires	2	4	4	4	4	4	4
– de Koninklijke vereniging ter beoefening van de krijgswetenschap, ten behoeve van de buitengewone leerstoel militair recht aan de Universiteit van Amsterdam en (t/m 1999) het tijdschrift de «Militaire spectator»	568	52	52	52	52	52	52
– Veteranenplatform	270	306	306	306	306	306	306
– Defensie Vrouwenennetwerk	10	10	10	10	10	10	10
– Atlantic Exchange program	15						
– Stichting Dienstverlening Veteranen	10 524	10 962	11 056	11 056	11 056	11 056	11 056
– Stichting Maatschappij en Krijgsmacht	515	525	525	525	525	525	525
– Stichting Homosexualiteit en Krijgsmacht	55	55	55	55	55	55	55
– Nederlandse Reservisten Federatie Krijgsmacht	100	100	100	100	100	100	100
– Stichting Koepelorganisatie militaire tehuzen	1 947	1 986	1 986	1 986	1 986	1 986	1 986
– Stichting Protestants Interkerkelijk Thuisfront	50	50	50	50	50	50	50
– Stichting Nationaal Katholiek Thuisfront	25	25	25	25	25	25	25
– Bond Nederlandse Militaire Oorlogsslachtoffers (BNMO)	87						
– Vormingscentrum Beukbergen	7.500						
– Stichting bijzondere scholen voor onderwijs op algemene grondslag (STOAG)	10 270						
– Defensie Jongerenennetwerk	12						
– «Verzakelijking» TNO		2000	21 700	6 300			
Totaal subsidies	31 950	16 075	35 869	20 469	14 169	14 169	14 169
II. Bijdragen							
– Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen(VII):							
* doelfinanciering TNO-DO/ verzakelijking TNO	102 327	102 380	102 380	102 380	97 349	97 337	97 337
* Stichting bijzondere scholen voor onderwijs op algemene grondslag (STOAG)		8 991	8 813	8 700	8 700	8 700	8 700
* Collectie Visser			2000				
– Ministerie van Buitenlandse Zaken (V):							
* Nationaal Bureau voor Verbindingsbeveiliging	3 783	4 124	3 748	3 548	3 548	3 548	3 548
* Stichting Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen «Clingendael»	1 758	1 758	1 758	1 758	1 758	1 758	1 758
* het Internationale Comité van het Rode Kruis	70	70	70	70	70	70	70
* Stichting Atlantische Commissie	298	298	298	298	298	298	298
– Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII):							
* het Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
– Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI):							
* het Informatie- en Coördinatie-orgaan Dienstverlening Oorlogsgetroffenen (ICODO)	288	150					
Totaal bijdragen	109 524	118 771	120 067	117 754	112 723	112 711	112 711
Stand ontwerpbegroting 2001 (I en II)	141 474	134 846	155 936	138 223	126 892	126 880	126 880
Stand 1e suppletore begroting 2000		131 837	131 527	131 543	131 759	131 963	
Nieuwe mutaties		3 009	24 409	6 680	– 4 867	– 5 083	

De subsidie aan het Defensie Jongerenennetwerk wordt met ingang van de begroting 2000 ten laste van artikelonderdeel 01.20.03 (Overige personele uitgaven) geraamd.

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (bedragen x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
– Prijsbijstelling	690	690	690	659	659
– Overhevelingen binnen het beleidsterrein	319	19	– 310	– 526	– 742
Sub-totaal technische bijstellingen	1 009	709	380	133	– 83
Beleidsmatige bijstellingen:					
– Maatregelen Defensienota				– 5 000	– 5 000
– Herschikking	2000	23 700	6 300		
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen	2000	23 700	6 300	– 5 000	– 5 000
Totaal van de nieuwe mutaties	3 009	24 409	6 680	– 4 867	– 5 083

Toelichting nieuwe mutaties

Technische bijstellingen

Prijsbijstelling

Dit betreft de aanpassing van de uitgavenniveaus aan het prijspeil 2000.

Overhevelingen binnen het beleidsterrein

Dit betreft enerzijds het niet meer als subsidie opnemen van de kosten voor het beschikbaarstellen van het tijdschrift «Militaire Spectator» en de contributie ten behoeve van het Atlantic Exchange Program (overheveling naar artikel 01.29), anderzijds een suppletie (van artikel 01.20) aangaande de Stichting bijzondere scholen voor onderwijs op algemene grondslag (STOAG) en tot slot een herschikking ten behoeve van de Stichting Dienstverlening Veteranen in verband met de actualisering van het aantal Veteranenpashouders.

Beleidsmatige bijstellingen

Maatregelen Defensienota

Het betreft hier de verwerking van de in de Defensienota aangekondigde korting voor onderzoek en ontwikkeling.

Herschikkingen

Dit betreft de herschikking van de budgetten tussen de beleidsterreinen als gevolg van Defensiebrede prioriteitstellingen. Het gaat bij dit artikel om de bouwactiviteiten in de Plaspoelpolder ten behoeve van TNO in het kader van de voorgenomen «verzakelijking» in de verhouding tussen Defensie en TNO en de bijdrage in de aankoop van de «wapencollectie Visser».

Hiervoor wordt een bijdrage aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen verstrekt om deze collectie aan het Legermuseum en het publiek ter beschikking te stellen.

01.22 Geheime uitgaven

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Overeenkomstig artikel 19 van de Comptabiliteitswet 1976 en de regeling Rijksbegrotingsvoorschriften, is artikel 01.22 bij Defensie aangewezen als het artikel waarop de geheime uitgaven worden geraamd.

Door toepassing van categorie 2.b van de «Aanwijzingsregeling verplichtingen-kas 1991» wordt bij dit artikel als verplichting opgenomen het bedrag dat als uitgaaf wordt geraamd.

De geheime uitgaven worden jaarlijks door de President van de Algemene Rekenkamer gecontroleerd.

Ten opzichte van de begroting 2000 hebben er geen ramingsbijstellingen plaatsgevonden.

01.23 Internationale verplichtingen

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Nederland levert een belangrijke bijdrage aan de gemeenschappelijk gefinancierde Navo-programma's. Het betreft hier met name het Navo Veiligheids Investeringsprogramma, de Militaire Begroting van de Navo en het «Airborne Early Warning and Control System» (AWACS-)programma.

De verplichtingen en de uitgaven

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Navo Veiligheids Investeringsprojecten in Nederland	22 175	32 620	32 619	32 077	31 277	17 077	32 077
Bijdrage aan Navo Veiligheids Investeringsprogramma	69 297	64 356	64 356	64 356	64 356	64 356	64 356
Investerings AWACS	12 112	3 800	200	2 100		4 264	3 293
Exploitatie AWACS	18 589	14 800	14 800	14 800	14 800	14 800	14 800
Bijdrage aan de militaire begroting van de Navo	29 007	28 100	28 100	28 100	28 100	28 100	28 100
Overige bijdragen	4 439	4 300	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
Stand ontwerpbegroting 2001	155 619	147 976	144 575	145 933	143 033	133 097	147 126
Stand 1e suppletore begroting 2000		143 318	143 518	142 989	142 989	136 353	
Nieuwe mutaties		4 658	1 057	2 944	44	- 3 256	

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Navo Veiligheids Investeringsprojecten in Nederland	19 700	32 620	32 619	32 077	32 077	32 077	32 077
Bijdrage aan Navo Veiligheids Investeringsprogramma	69 288	64 356	64 356	64 356	64 356	64 356	64 356
Investerings AWACS	10 525	13 097	9 500	11 393	8 493	5 193	3 293
Exploitatie AWACS	18 589	14 800	14 800	14 800	14 800	14 800	14 800
Bijdrage aan de militaire begroting van de Navo	29 467	28 100	28 100	28 100	28 100	28 100	28 100
Overige bijdragen	4 440	4 300	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
Stand ontwerpbegroting 2001	152 009	157 273	153 875	155 226	152 326	149 026	147 126
Stand 1e suppletore begroting 2000		152 615	152 818	152 282	152 282	152 282	
Nieuwe mutaties		4 658	1 057	2 944	44	- 3 256	

*Nieuwe mutaties***Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)**

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
- Prijsbijstelling	858	857	844	844	844
Beleidsmatige bijstellingen:					
- Bijstelling betalingschema	3 800	200	2 100	- 800	- 4 100
Totaal van de nieuwe mutaties	4 658	1 057	2 944	44	- 3 256

*Toelichting nieuwe mutaties**Technische bijstellingen*

De uitgavenniveaus zijn aangepast aan het prijsniveau 2000.

Bijstelling betalingschema

De budgettoevoeging betreft een bijstelling van de raming voor AWACS-investeringen vanwege een te conservatieve raming van het Midtermprogramma. Dit houdt in dat het betalingschema van Boeing te pessimistisch was ingeschat. Thans blijkt dat Boeing volgens oorspronkelijk schema levert en het betalingschema is daaraan aangepast.

*Toelichting per artikelonderdeel**Navo Veiligheids Investeringsprojecten in Nederland*

De activiteiten die worden ondernomen op het gebied van veiligheidsinvesteringsprojecten in Nederland betreffen projecten die naar verwachting in de jaren tot en met 2005 zullen worden voltooid. Het gaat hier met name om vervanging en restauratie van oliepijpleidingen. Daarnaast vinden werkzaamheden plaats ten behoeve van verbeteringen en vernieuwingen van commando- en communicatiemiddelen. Een groot

deel van de uitgaven voor deze activiteiten komt in aanmerking voor verrekening met de Navo. De hieruit voortvloeiende ontvangsten worden geraamd op het ontvangstenartikel 01.20. Het gedeelte van de uitgaven waarvoor de Navo het gastland verantwoordelijk houdt, zoals B.T.W. en diverse lokale voorzieningen, worden weliswaar ook op dit artikel-onderdeel geraamd, maar niet met de Navo verrekend.

Bijdrage aan het Navo Veiligheids Investeringsprogramma

Dit programma beslaat alle activiteiten, die de Navo-lidstaten gezamenlijk ontplooiën op het gebied van veiligheidsinvesteringsprojecten. De gemeenschappelijke financiering van deze projecten bedraagt gemiddeld f 1.285 miljoen per jaar. Het Nederlandse aandeel is ongeveer 5%. Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag in de begroting gereserveerd van f 64,4 miljoen.

Investerings AWACS

Nederland draagt bij aan de instandhouding en verbetering van het gemeenschappelijk gefinancierde Airborne Early Warning and Control System (AWACS). Deze vloot bestaat uit zeventien vliegende radarplatforms, met de vliegbasis Geilenkirchen als thuisbasis. De activiteiten van deze vloot bestaan momenteel uit het surveilleren bij «brandhaarden» of gebieden die daarvoor in aanmerking komen. De huidige investeringen hebben betrekking op een programma ten behoeve van de verbetering en de vernieuwing van radars en verbindingsmiddelen.

Exploitatie AWACS

Voor de activiteiten, die gemoeid zijn met de exploitatie van AWACS, wordt jaarlijks een bedrag geraamd van f 14,8 miljoen, hetgeen neerkomt op ongeveer 3,75% van de gemeenschappelijk gefinancierde begroting. Deze bijdrage in de exploitatiekosten berust op de, in het «operation and support»-budget voorziene behoeften die noodzakelijk zijn voor de exploitatie van de AWACS vloot.

Bijdrage militaire begroting van de Navo

Aan de activiteiten die door de militaire hoofdkwartieren en agentschappen worden ontplooid, draagt Nederland ongeveer 3% van de totaal gemeenschappelijk gefinancierde uitgaven bij. Jaarlijks wordt een bedrag van omstreeks f 28,1 miljoen geraamd.

Overige bijdragen

Voor de Nederlandse deelname in overige activiteiten, waaronder incidentele specifieke projecten, pensioenen voor Nederlandse functionarissen die in het verleden Navo-functies hebben vervuld en diverse voorzieningen van de Navo zoals de internationale school van SHAPE, wordt jaarlijks een bedrag geraamd van f 4,5 miljoen.

01.24 Garanties

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Het ministerie van Defensie heeft de volgende garanties verleend:

- voor de lening aan de Woonstichting «Ons Belang» met een maximum van f 0,4 miljoen met een looptijd tot het jaar 2002;
- voor Eurometaal met een maximum van f 2 miljoen en
- een overeenkomst met de Vereniging Verbond van Verzekeraars (bedrag p.m.).

Naar de huidige inzichten zijn de uitgaven tot en met het jaar 2005 nihil.

01.25 Milieumaatregelen

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

In dit artikel zijn de uitgaven opgenomen voor aan milieumaatregelen gerelateerd wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast wordt hier ook de inhuur van externe deskundigen op milieugebied geraamd. Tevens zijn op dit artikel bedragen gesteld die nader over de krijgsmacht, Dico en Centrale Organisatie worden verdeeld, zodra hiertoe projecten zijn ingebracht.

Voor wetenschappelijk onderzoek op milieugebied wordt jaarlijks een bedrag van ongeveer f 2,9 miljoen geraamd. Naast onderzoek naar oppervlaktewater- en luchtverontreiniging zijn ook onderzoeken naar overige vormen van milieubelasting en windenergie bij dit artikel ondergebracht.

De verplichtingen en de uitgaven

De verplichtingen en de uitgaven (x f 1000)

	Verplichtingen en uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2001	9 786	3 020	13 930	22 815	30 850	32 400	32 400
Stand 1e suppletore begroting 2000		20 885	25 860	30 860	35 860	35 860	
Nieuwe mutaties		- 17 865	- 11 930	- 8 045	- 5 010	- 3 460	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
- Prijsbijstelling	135	270	405	540	540
- Overhevelingen naar andere beleidsterreinen	- 18 000	- 12 200	- 8 450	- 5 550	- 4 000
Totaal van de nieuwe mutaties	- 17 865	- 11 930	- 8 045	- 5 010	- 3 460

Toelichting nieuwe mutaties

Technische bijstellingen

Prijsbijstelling

De uitgaven zijn aangepast aan het prijsniveau 2000.

Overhevelingen naar andere beleidsterreinen

Deze overhevelingen houden verband met de invulling van het nieuwe milieubeleid, zoals dat in de Hoofdlijnennotitie is aangekondigd. Een aantal projecten is al over de verschillende beleidsterreinen verdeeld. Het restant is nog op dit artikel gesteld, in afwachting van een nadere bestemming op het gebied van milieubeleid.

01.26 Technologie-ontwikkeling

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Ten laste van dit artikel zijn de uitgaven geraamd voor de ontwikkeling en toepassing van (technologische) kennis ten behoeve van Defensie. Deze activiteiten worden, vaak in internationaal verband, uitgevoerd door Nederlandse bedrijven, (onderzoeks)instellingen en universiteiten. Incidenteel wordt uit dit artikel ook bijgedragen aan een materieelontwikkelingsproject voor een krijgsmachtdeel, indien de ontwikkeling van nieuwe technologische kennis een belangrijk deel van een dergelijk project uitmaakt. Het ministerie van Economische Zaken neemt financieel deel aan technologie- en materieelontwikkelingsprojecten, indien hierdoor de internationale concurrentiepositie van de Nederlandse industrie wordt verbeterd. Het overleg aangaande de financiële bijdrage van Economische Zaken vindt plaats in de Commissie ontwikkeling defensiematerieel (Codema), waarin de ministeries van Defensie, Economische Zaken, Financiën en Buitenlandse Zaken zijn vertegenwoordigd.

De verplichtingen en de uitgaven per artikelonderdeel

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Bijdrage ruimtevaartprogramma	4 200						
Onderzoek en technologie	41 288	11 614	19 394	18 488	11 910	5 610	25 010
Gebruik kennis en kunde	1 900	4 218	3 042	200			1 200
Stand ontwerpbegroting 2001	47 388	15 832	22 436	18 688	11 910	5 610	26 210
Stand 1e suppletore begroting 2000		18 152	26 200	22 456	15 710	9 410	
Nieuwe mutaties		- 2 320	- 3 764	- 3 768	- 3 800	- 3 800	

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Bijdrage ruimtevaartprogramma	4 200						
Onderzoek en technologie	29 545	27 974	26 846	26 642	25 010	25 010	25 010
Gebruik kennis en kunde	1 217	1 700	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Stand ontwerpbegroting 2001	34 962	29 674	28 046	27 842	26 210	26 210	26 210
Stand 1e suppletore begroting 2000		31 994	31 810	31 610	30 010	30 010	
Nieuwe mutaties		- 2 320	- 3 764	- 3 768	- 3 800	- 3 800	

*Nieuwe mutaties***Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)**

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
- Prijsbijstelling	550	536	532	500	500
- Overheveling binnen het beleidsterrein	700	700	700	700	700
- Overheveling tussen beleidsterreinen	930				
Sub-totaal technische bijstellingen:	2 180	1 236	1 232	1 200	1 200
Beleidsmatige bijstellingen:					
- Maatregelen Defensienota	- 4 500	- 5 000	- 5 000	- 5 000	- 5 000
Totaal van de nieuwe mutaties	- 2 320	- 3 764	- 3 768	- 3 800	- 3 800

*Toelichting nieuwe mutaties**Technische bijstellingen**Prijsbijstelling*

Dit betreft aanpassing van de uitgavenniveaus aan het prijspeil 2000.

Overhevelingen binnen het beleidsterrein

Dit betreft de uitgaven met betrekking tot de accentverlegging van de DDI-steunverlening naar de (inter)nationale technologie-ontwikkeling; besloten is deze uitgaven vanuit artikel 01.20 naar dit artikel over te hevelen.

Overhevelingen tussen beleidsterreinen

Deze overheveling, van de Koninklijke Landmacht en de Koninklijke Luchtmacht, betreft het project «VPN-Guard Release 2/fase 2» (netwerkbeveiliging), dat onder verantwoordelijkheid van de CO zal worden gerealiseerd.

Beleidsmatige bijstellingen

Het betreft hier de verwerking van de in de Defensienota aangekondigde korting voor onderzoek en ontwikkeling. Deze is verwerkt op de artikelonderdelen «bijdrage ruimtevaartprogramma» en «gebruik van kennis en kunde».

Toelichting per artikelonderdeel

Bijdrage ruimtevaartprogramma

Defensie heeft tot en met 1999 in bescheiden mate structureel bijgedragen aan de financiering van het overheidsruimtevaartbeleid. Met ingang van het jaar 2000 is als gevolg van de taakstellende bezuiniging op Wetenschappelijk Onderzoek en Ontwikkeling deze bijdrage beëindigd.

Onderzoek en technologie

De uitgaven die worden geraamd op dit artikelonderdeel hebben betrekking op nationale en internationale technologie-ontwikkeling. De uitgaven van dit onderdeel zijn gedeeltelijk bedoeld voor de ontwikkeling, met name door nationale industrie en onderzoeksinstellingen, van voor Defensie relevante nieuwe technologieën.

De uitgaven voor onderzoek bij universiteiten, academische ziekenhuizen en andere instellingen, komen eveneens ten laste van dit artikel. Voor internationale technologie-ontwikkeling in WEAG-verband is het Euclidprogramma opgesteld. De WEAG-landen streven naar gemeenschappelijke projecten, waaraan elk land een in beginsel gelijke bijdrage levert. Het resultaat is voor alle deelnemende landen beschikbaar. Niet alle projectvoorstellen van internationaal samenwerkende industrieën zijn inpasbaar in Euclid. Naast samenwerking binnen het Euclidprogramma worden daarom internationale samenwerkingsovereenkomsten afgesloten met landen die voor Nederland interessant onderzoekspotentieel hebben. Ook wil Nederland de mogelijkheid open houden om met niet aan WEAG deelnemende landen, zoals de Verenigde Staten, Canada, Zweden en Midden- en Oost-Europese landen, te kunnen samenwerken. Met deze landen worden samenwerkingsovereenkomsten gesloten. De opdrachten komen vooral bij de wetenschappelijke en technologische instituten terecht.

Gebruik kennis en kunde

Het gebruik van kennis en kunde door de CO heeft betrekking op uitgaven voor wetenschappelijke advisering en beleidsondersteuning. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de aanwezige kennisinfrastructuur bij onderzoeksinstituten of universiteiten.

01.27 Loonbijstelling

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Via dit artikel worden de ontvangen bedragen voor de loonbijstelling en de incidentele looncomponent normaliter als nieuwe mutaties over de beleidsterreinen verdeeld.

De nu opgenomen ramingsbedragen voor het jaar 2000 en verder bestaan, naast de door Financiën toegekende reguliere, maar in afwachting van het onderhandelingsresultaat over de arbeidsvoorwaarden 2000 nog gestalde bedrag voor loonbijstelling 2000, uit de reeds in de begroting 2000 gepresenteerde reeks verband houdend met onder andere de in het Arbeidsvoorwaardenakkoord 1999–2000 tot stand gebrachte versoberingen in de ziektekostenvergoedingen ter dekking van de in de periode 2000–2002 conform het Regeerakkoord 1998 aan de orde zijnde taakstelling op ziektekosten. Tevens is met de Voorjaarsnota 2000 een reeks toegevoegd voor de oplossing van arbeidsmarktknelpunten.

De verplichtingen en de uitgaven

De verplichtingen en de uitgaven (x f 1000)

	Verplichtingen en uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2001		303 892	312 947	337 043	339 609	339 638	339 561
Stand 1e suppletore begroting 2000		351 707	362 947	387 043	389 609	389 638	
Nieuwe mutaties		- 47 815	- 50 000	- 50 000	- 50 000	- 50 000	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
- Maatregelen Defensienota	- 50 000	- 50 000	- 50 000	- 50 000	- 50 000
- Restant loonbijstelling	2 185				
Totaal nieuwe mutaties	- 47 815	- 50 000	- 50 000	- 50 000	- 50 000

Toelichting nieuwe mutaties

Tijdens de behandeling van de Miljoenennota 2000 is als gevolg van de uitvoering van de motie Dijkstal c.s. f 50 miljoen toegevoegd aan het Defensiebudget ten behoeve van maatregelen voor externe werkzekerheid. Deze was gestald op dit artikel en wordt nu in het kader van de verwerking van de gevolgen van de Defensienota 2000 toebedeeld aan de beleidsterreinen en hier dus afgeboekt. Het respectieve aandeel per beleidsterrein is in afwachting van de concreet te treffen maatregelen centraal bij de beleidsterreinen gestald.

Na de toekenning van de reguliere loonbijstelling 2000 aan Defensie ten tijde van de Voorjaarsnota, is in een later stadium alsnog een bedrag toegevoegd in verband met de interimvergoeding.

01.28 Prijsbijstelling

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Via dit administratieve artikel worden de ontvangen bedragen voor de prijsbijstelling als nieuwe mutaties over de beleidsterreinen verdeeld. Voorts vinden stellingen plaats van nog aan beleidsterreinen en artikelen toe te rekenen budgetbedragen. Het betreft hier met name de f 100 miljoen structureel voor nieuw P-beleid zoals gereserveerd in de Defensienota en de bedragen betrekking hebbend op de nog te verwerken diensteinderegeling.

De verplichtingen en de uitgaven

De verplichtingen en de uitgaven (x f 1000)

	Verplichtingen en uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2001		21 272	137 894	127 324	113 857	88 128	115 157
Stand 1e suppletore begroting 2000		216 744	312 619	289 673	270 490	251 703	
Nieuwe mutaties		- 195 472	- 174 725	- 162 349	- 156 633	- 163 575	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
- Uitdeling prijsbijstelling	- 128 486	- 127 806	- 130 173	- 127 990	- 125 203
- Herschikkingen	- 68 086	- 52 619	- 29 726	- 29 393	- 42 745
- Doorwerking verrekenbare ontvangsten		5 700	3 800	7 000	4 400
- Herfasering met EZ t.b.v. themapark	12 500		- 6 250	- 6 250	
- Overheveling van EZ	10 000				
- Defensie-aandeel in de vermogensversterking KSG	- 22 500				
- Bijdrage voor de inzet in Enschede	1 100				
Totaal nieuwe mutaties	- 195 472	- 174 725	- 162 349	- 156 633	- 163 548

Toelichting nieuwe mutaties

Uitdeling prijsbijstelling

De totaal verkregen prijsbijstelling 2000 is aan de beleidsterreinen uitgedeeld. In de toelichting bij de betreffende artikelen/ressorts zijn de overeenkomstige mutaties gespecificeerd.

Herschikkingen

In de herschikkingen zijn onder andere opgenomen de uitdeling van de aan Defensie toegekende en in eerste instantie op dit artikel gestalde gelden ten behoeve van het aanhouden van de huidige 108 operationele F-16's en het oplossen van knelpunten bij de Koninklijke Marechaussee.

Daarnaast zijn met dit artikel de bedragen herschikt waarmee het uitgavenniveau van de Kustwacht Nederlandse Antillen en Aruba (zie artikel 08.04) in lijn is gebracht met de budgetten zoals die recent in de Rijksministerraad zijn vastgesteld.

Doorwerking verrekenbare ontvangsten

De doorwerking van de terugbetaling van het agentschap DTO aan het moederdepartement vanwege het boven de norm van 5% van de omzet uitkomen van het eigen vermogen, is eveneens ten gunste van dit artikel verwerkt.

Herfasering met EZ inzake themapark Den Helder

De Defensiebijdrage van f 12,5 miljoen aan het ministerie van Economische Zaken in het in Den Helder op te zetten themapark is, na een eerdere verwerking ten laste van 2000, nu voor de jaren 2002 en 2003 ten laste van dit artikel verwerkt.

Terugbetaling lening door EZ

De overheveling van Economische Zaken betreft de terugontvangst van het Defensiedeel van een door het NIB aan de voormalige Koninklijke Schelde Groep verstrekte lening.

Defensie-aandeel vermogensversterking KSG

Als uitvloeisel van de door de Staat met de B.V. Damen afgesloten overeenkomst inzake de Koninklijke Schelde Groep wordt door Defensie een bijdrage geleverd in de vermogensversterking. De financiële afwikkeling van deze overeenkomst verloopt via het ministerie van Economische Zaken.

01.29 Overige departementale uitgaven

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Ten laste van dit artikel komen uitgaven ten behoeve van het gehele ministerie van Defensie. Het betreft uitgaven voor:

- voorlichting;
- schadevergoedingen;
- samenwerkingsprogramma's met de Midden- en Oost-Europese landen waaronder uitgaven voor wapenbeheersing;
- exploitatiekosten van het WEU-satellietcentrum;
- overige uitgaven, zoals drukwerk en publicatiekosten en de uitgaven in het kader van de wettelijke bepalingen omtrent telecommunicatie en frequentiebeheer;
- uitgaven met betrekking tot bouwactiviteiten;
- op het artikelonderdeel infrastructuur worden de uitgaven geraamd die betrekking hebben op de kosten van renovaties en onderhoud van de defensiegebouwen in gebruik bij TNO/DO;
- uitgaven met betrekking tot de Ziektekostenvoorziening Defensiepersoneel (ZVD-regeling).

De verplichtingen en de uitgaven per artikelonderdeel

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
01.29.01 Voorlichting	11 807	5 665	5 665	5 665	5 665	5 665	5 665
01.29.02 Schadevergoedingen	9 755	12 890	12 890	12 890	12 890	12 890	12 890
01.29.03 Samenwerkingsprogramma's	4 274	3 062	3 062	3 062	3 062	3 062	3 062
01.29.04 Overige uitgaven	12 908	13 030	22 217	22 117	22 117	21 867	22 117
01.29.05 Infrastructuur	- 108	1 586	2 449	3 030	2 257	2 007	59
01.29.06 ZVD-regeling	59 919	47 258	50 366	50 366	50 366	50 366	50 366
Stand ontwerpbegroting 2001	98 555	83 491	96 649	97 130	96 357	95 857	94 159
Stand 1e suppletore begroting 2000		82 951	96 059	96 532	95 786	95 286	
Nieuwe mutaties		540	590	598	571	571	

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
01.29.01 Voorlichting	6 838	5 736	5 665	5 665	5 665	5 665	5 665
01.29.02 Schadevergoedingen	9 792	12 890	12 890	12 890	12 890	12 890	12 890
01.29.03 Samenwerkingsprogramma's	4 308	3 744	3 285	3 062	3 062	3 062	3 062
01.29.04 Overige uitgaven	12 795	13 030	22 217	22 117	22 117	22 117	22 117
01.29.05 Infrastructuur	865	1 336	2 949	3 280	2 257	2 257	2 257
01.29.06 ZVD-regeling	59 921	47 258	50 366	50 366	50 366	50 366	50 366
Stand ontwerpbegroting 2001	94 519	83 994	97 372	97 380	96 357	96 357	96 357
Stand 1e suppletore begroting 2000		83 454	96 782	96 782	95 786	95 786	
Nieuwe mutaties		540	590	598	571	571	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
- Prijsbijstelling	35	78	86	59	59
- Overheveling naar andere departementen	- 7				
- Overhevelingen binnen het beleidsterrein	512	512	512	512	512
Totaal nieuwe mutaties	540	590	598	571	571

Toelichting nieuwe mutaties

Prijsbijstelling

Dit betreft aanpassing van de uitgavenniveaus aan het prijspeil 2000.

Overhevelingen naar andere departementen

Deze overheveling betreft het aandeel van het ministerie van Defensie in de uitgaven van Postbus 51, die centraal door het ministerie van Algemene Zaken worden gedaan.

Overhevelingen binnen het beleidsterrein

Deze overhevelingen betreffen het niet meer als subsidie opnemen van de kosten voor het beschikbaarstellen van het tijdschrift «Militaire Spectator» en de contributie ten behoeve van het Atlantic Exchange program.

Toelichting per artikelonderdeel

01.29.01 Voorlichting

De uitgaven voor specifieke voorlichting, films, exposities, Defensie-informatiecentra, voorlichtingsbrochures, Defensiemaandbladen en de Defensiekrant worden onder dit artikelonderdeel geraamd. Dit geldt ook voor de uitgaven die verband houden met het gebruik maken van nieuwe technieken zoals internet en intranet.

De totale oplagen per jaar van de diverse Defensiemaandbladen zijn als volgt te specificeren (in aantallen stuks):

Defensiekrant	1 986 000
Alle Hens	286 000
Legerkoerier	671 000
Vliegende Hollander	253 000
Militair Rechtelijk Tijdschrift	11 700

Voor de voorlichtingsuitgaven (exclusief de personele exploitatiekosten) wordt jaarlijks een bedrag van omstreeks f 5,7 miljoen geraamd.

01.29.02 Schadevergoedingen

Hieronder vallen de uitgaven voor de vergoeding van schade waarbij de krijgsmachtdelen zijn betrokken, waaronder die in verband met oefeningen en vliegtuigongevallen. Deze uitgaven, waarvoor meerjarig f 12,89 miljoen wordt geraamd, zijn als volgt verdeeld:

bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Koninklijke Marine	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Koninklijke Landmacht	5 890	5 890	5 890	5 890	5 890	5 890
Koninklijke Luchtmacht	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Oefenschade	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Gerechtelijke procedures	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Totaal	12 890	12 890	12 890	12 890	12 890	12 890

01.29.03 Hulp- en samenwerkingsprogramma's

Hierin zijn opgenomen de bijdragen geraamd voor de deelname aan het WEU-programma voor satellietwaarneming (te Torrejon in Spanje). Voorts worden hier de uitgaven geraamd voor de wapenbeheersings- en samenwerkingsprogramma's met de EU- en Navo-lidstaten en de Midden- en Oost-Europese landen.

bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004	2005
WEU-programma	750	750	750	750	750	750
Samenwerkingsprogramma's	2 994	2 535	2 312	2 312	2 312	2 312
Totaal	3 744	3 285	3 062	3 062	3 062	3 062

01.29.04 Overige uitgaven

Deze uitgaven, waarvoor in 2001 ongeveer f 22,2 miljoen wordt geraamd, hebben betrekking op:

- uitgaven voor drukwerk ten behoeve van het ministerie van Defensie, waaronder reglementen, voorschriften en formulieren;
- uitgaven in het kader van de wettelijke bepalingen voor telecommunicatie en frequentiebeheer;
- uitgaven voor het technisch beheer van onroerende goederen door de Dienst Gebouwen, Werken en Terreinen. Hieronder vallen algemeen technisch beheer door diverse regionale directies en de begeleiding van bodemsaneringsprogramma's;
- uitgaven voor incidentele conferenties.

bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004	2005
- Drukwerk	2 893	2 750	2 650	2 650	2 650	2 650
- Telecommunicatie en frequentiebeheer	3 424	3 424	3 424	3 424	3 424	3 424
- Technisch beheer	2 870	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900
- Rentecompensatie	3 157	13 457	13 457	13 457	13 457	13 457
- Overige uitgaven	686	686	686	686	686	686
Totaal	13 030	22 217	22 217	22 217	22 217	22 217

Ten laste van dit artikelonderdeel worden tevens de door de agentschappen DTO en DGW&T in het kader van de vermogensconversie in rekening te brengen rentebedragen geraamd. Deze conversie houdt in dat het eigen vermogen van de agentschappen wordt omgezet in een door het ministerie van Financiën te verstrekken rentedragende lening. Op basis van de verwachte omzetten bij de agentschappen zullen deze bedragen nog worden toebedeeld aan de beleidsterreinen.

01.29.05 Infrastructuur

De hier geraamde uitgaven hebben betrekking op nieuwbouw, onderhoud en renovatie van Defensiegebouwen in gebruik bij de CO.

01.29.06 Ziektekostenvoorziening Defensiepersoneel

De uitgaven in het kader van deze voor de sector Defensie van toepassing zijnde regeling worden op dit artikelonderdeel geraamd.

02. BELEIDSTERREIN PENSIOENEN EN UITKERINGEN

02.02 Militaire pensioenen en uitkeringen

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

De pensioenvoorziening en uitkeringen voor militair personeel waren voorheen grotendeels in eigen beheer bij Defensie. Overeenkomstig een in december 1998 met het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) afgesloten overeenkomst zal het beheer en de uitvoering van pensioenen voor personen ouder dan 65 jaar en van de militaire nabestaandenpensioenen die verband houden met overlijden als gevolg van het uitoefenen van de militaire dienst overgaan naar het ABP. De overgangsdatum is afhankelijk van de totstandkoming van de Kaderwet Militaire Pensioenen. Na de overgangsdatum zal de uitvoering van de militaire ouderdoms- en nabestaandenpensioenen in zijn geheel bij het ABP zijn ondergebracht. Voor de militaire nabestaandenpensioenen is sprake van volledige kapitaaldekking. Voor diensttijd vanaf de overgangsdatum wordt ten behoeve van de militaire ouderdomspensioenen op het kapitaaldekkingstelsel overgegaan. Ouderdomspensioenen betrekking hebbend op tot de overgangsdatum opgebouwde diensttijd en (aanvullende) nabestaandenpensioenen worden op declaratiebasis met het ABP verrekend.

De uitvoering van de sociale zekerheid is in handen van de Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en Onderwijs (USZO). Op dit artikel worden in dit kader geraamd de uitgaven met betrekking tot de militaire invaliditeitspensioenen, daarmee verband houdende voorzieningen en verstrekkingen (sociale zorg), bovenwettelijke arbeidsongeschiktheids-uitkeringen voor militairen voorzover geen betrekking hebbend op de voor de WAO van toepassing zijnde eigen risicoperiode, uitkeringen op basis van de Uitkeringswet Gewezen Militairen (UKW) en overige uitkeringen. De werkloosheids- en wachtgeld-uitkeringen voor militair- en burgerpersoneel, de WAO-uitkeringen voor militair- en burgerpersoneel gedurende de eigen risicoperiode en de daarop aanvullende bovenwettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkeringen worden geraamd op de artikelen personeel en materieel van de respectieve beleidsterreinen.

In verband met het bovenstaande worden op dit artikel de volgende bedragen geraamd:

- de door het ABP op declaratiebasis in rekening te brengen militaire ouderdomspensioenen en (aanvullende) nabestaandenpensioenen;
- de door de USZO op declaratiebasis in rekening te brengen uitgaven met betrekking tot de militaire invaliditeitspensioenen, daarmee verband houdende voorzieningen en verstrekkingen (sociale zorg), bovenwettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkeringen voor militairen voorzover geen betrekking hebbend op de voor de WAO van toepassing zijnde eigen risicoperiode, uitkeringen op basis van de Uitkeringswet Gewezen Militairen (UKW) en overige uitkeringen;
- het nominale deel van de door Defensie aan het ABP te verrichten betalingen ten behoeve van de opbouw van kapitaaldekking van de militaire ouderdomspensioenen. (De daarnaast te verrichten loonsomgerelateerde premiebetalingen worden geraamd op de artikelen personeel en materieel van de respectieve beleidsterreinen/ressorts);
- programma-uitgaven in het kader van het veteranenbeleid, met uitzondering van de op het beleidsterrein 01. Algemeen geraamde subsidies.

De onderverdeling naar artikelonderdelen

Artikelonderdeel	Uitgaven						
Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
– Militaire nabestaandenpensioenen	62 299	58 900	60 000	60 100	60 100	60 200	60 200
– Militaire diensttijdpensoenen	635 074	633 545	632 827	629 327	624 375	627 966	625 900
Kapitaaldekking militaire pensioenen:							
– Kapitaaldekking nominale bijdrage	79 850	57 758	69 415	76 915	80 215	83 615	88 215
– Kapitaaldekking lening ABP (hoofdsom)					16 900	79 200	76 500
– Kapitaaldekking lening ABP (rente)					300	2 300	5 500
– Militaire invaliditeitspensioenen	188 281	181 914	177 752	172 934	167 723	162 814	157 953
– Uitkeringswet gewezen militairen	762 351	753 456	771 378	791 883	816 376	833 958	853 962
– Sociale zorg	12 682	12 605	12 605	12 605	12 605	12 605	12 605
– Overige uitkeringen	15 849	15 869	15 869	15 869	15 869	15 869	15 869
– Reserve-overdracht	9 970	25 800	16 800	16 800	16 800	16 800	16 800
– Veteranenbeleid	43 115	3 757	1 143	1 144	1 144	1 144	1 144
Stand ontwerpbegroting 2001	1 809 471	1 743 604	1 757 789	1 777 577	1 812 407	1 896 471	1 914 648
Waarvan relevant	1 809 471	1 743 604	1 757 789	1 777 577	1 795 207	1 814 971	1 832 648
Waarvan niet-relevant					17 200	81 500	82 000
Stand 1e suppletore begroting 2000		1 756 869	1 791 952	1 866 251	1 887 704	1 905 188	
Nieuwe mutaties		– 13 265	– 34 163	– 88 674	– 75 297	– 8 717	

Nieuwe mutaties (bedragen x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
– Overheveling naar beleidsterrein Dico	– 2 265	– 2 280	– 2 280	– 2 280	– 2 280
– Herschikking in verband met de herfasering kapitaaldekking		31 883	– 86 394	– 73 017	– 6 437
– Actualisering pensioenen en uitkeringen	– 11 000				
Totaal nieuwe mutaties	– 13 265	– 34 163	– 88 674	– 75 297	– 8 717

*Toelichting nieuwe mutaties**Overheveling naar beleidsterrein Dico*

De overheveling betreft de organisatorische en administratieve onderbrenging van het personeel tewerkgesteld op het Veteraneninstituut, alsmede materiële uitgaven in verband met de oprichting van het Veteraneninstituut.

Herfasering kapitaaldekking

In de begroting 2000 werd voorlopig uitgegaan van een introductiedatum van 1 januari 2000. Deze datum is echter afhankelijk van de totstandkoming van de Kaderwet Militaire Pensioenen. Dit wetgevingstraject is nog niet afgerond. Ten behoeve van deze ontwerpbegroting wordt voorshands uitgegaan van een introductiedatum van 1 januari 2001. Deze herfasering

leidt tot een ramingswijziging van de aan het ABP te verstrekken leningsbedragen en de daarover aan de orde zijnde rente (niet relevant voor de ijklijnen).

Toelichting per artikelonderdeel

Militaire nabestaandenpensioenen

De militaire weduwen- en wezenpensioenen komen ten laste van dit artikelonderdeel indien het overlijden van de actieve of post-actieve militair is toe te schrijven aan de gevolgen van de uitoefening van de militaire dienst. De uitgaven voor de overige militaire weduwen- en wezenpensioenen komen ten laste van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP), dat voor de uitvoering daarvan zorgdraagt.

Militaire diensttijdpensioenen

Hieronder worden de uitgaven opgenomen voor pensioenen ten behoeve van voormalige beroepsmilitairen die de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt en waarbij geen sprake is van invaliditeit als gevolg van het uitoefenen van de militaire dienst.

Kapitaaldekking

Voor de vanaf de overgangsdatum naar het ABP op te bouwen militaire ouderdomspensioenaanspraken wordt overgegaan op kapitaaldekking. De post «Kapitaaldekking (nominale bijdrage)» betreft de premiebetalingen (nominale deel) aan het ABP die met deze kapitaaldekking samenhangen.

Defensie heeft bij de overgang naar het ABP tijdelijk onvoldoende middelen beschikbaar om aan de volledige premieverplichting te voldoen, daarom is met het ABP tot een financieringsafpraak gekomen. Gedurende de periode dat de beschikbare middelen kleiner zijn dan de premieverplichting, ontstaat een vordering van het ABP op Defensie. Door het ABP worden de over deze vordering gemaakte kosten (rente en overige funding costs) aan Defensie doorberekend. Deze kosten worden gebaseerd op door het ministerie van Defensie aan het ABP te verstrekken leningen met aflossing ineens na 10 jaar. De voor deze Defensie-uitgaven benodigde middelen worden door het ministerie van Financiën buiten de ijklijnen aan de Defensiebegroting toegevoegd. Door de thans voorziene overgangsdatum van 1 januari 2001, ontstaat het premietekort twee jaar later dan bij de eerder als uitgangspunt gehanteerde datum van 1 januari 2000. Dit heeft geleid tot een herschikking van de middelen gemoeid met de financieringsafpraak.

Omdat de overgang op kapitaaldekking gelijk valt met de overgang naar het ABP, zullen de begrotingslasten, verband houdend met de pensioen-uitkeringslasten voor diensttijd opgebouwd vanaf de overgangsdatum, pas later vrijvallen. Deze vrijval zal worden ingezet voor de kapitaaldekking. Dit leidt op termijn tot de situatie dat de feitelijk betaalde premiebedragen groter zijn dan de verschuldigde premiebedragen verhoogd met de rente en overige funding costs. Het desbetreffende saldo zal worden aangewend ter aflossing van de vordering van het ABP op Defensie en aan de uitgavenzijde (artikel 02.02) van de Defensiebegroting worden geraamd.

De vanaf 2013 aan de orde zijnde aflossingen van de 10-jarige leningen door het ABP aan Defensie worden aan de ontvangstenzijde van de Defensiebegroting geraamd. De overeenkomstige aflossing van de lening aan het ministerie van Financiën door het ministerie van Defensie wordt alsdan aan de uitgavenzijde (artikel 02.02) van de Defensiebegroting geraamd.

Uitkeringswet gewezen militairen

De uitgaven in het kader van de Uitkeringswet gewezen militairen vertonen vanaf 2001, als gevolg van de bestandssamenstelling, een stijgende trend.

Sociale zorg

Hieronder vallen materiële voorzieningen in het kader van sociale zorg aan postactieve militairen, alsmede de uitvoering van de regeling gezondheidszorg. Jaarlijks wordt hiervoor ruim f 12,6 miljoen geraamd.

Overige uitkeringen

Deze uitgaven hebben betrekking op:

- Uitkering RRDPL (Reglement Rechtsbijstand Dienstplichtigen),
- Gratificatie Invaliditeitspensioenen Beroepspersoneel,
- Gratificatie Invaliditeitspensioenen Verlofspersoneel,
- Uitkering Algemeen Militair Ambtenaren Reglement,
- Overlijdensuitkeringen,
- WAMIL (Wet Arbeidsongeschiktheid Militairen),
- Uitkeringen voor ontslag,
- Pensioenkosten algemeen.

Rekening wordt gehouden met een bedrag van jaarlijks ongeveer f 15,9 miljoen.

Reserve-overdracht

Sedert 1 december 1987 biedt de Algemene Militaire Pensioenwet de mogelijkheid bij dienstverlating de financiële gevolgen van pensioenbreuk te voorkomen. Dit betekent dat de actuariële tegenwaarde van het bij Defensie opgebouwde recht op ouderdoms- en weduwenpensioen wordt overgedragen aan het pensioenfonds van de nieuwe werkgever. Sedert 8 juli 1994 is sprake van een wettelijk recht op reserve-overdracht.

In de begroting is ervan uitgegaan dat in belangrijke mate van dit recht gebruik wordt gemaakt. In het kader van de privatisering van het ABP en het Spoorwegpensioenfonds gaat het sedert 1994 ook om waarde-overdracht bij overgang naar een burgerfunctie binnen de overheid. Rekening is gehouden met de toename van het aantal beroepsmilitairen bepaalde tijd en de stimulering van de uitstroom in het kader van de herstructurering van de krijgsmacht.

Vanaf 2001 wordt hiervoor jaarlijks f 16,8 miljoen geraamd.

Veteranenbeleid

De uitgaven wegens nazorg voor veteranen zijn jaarlijks f 3,4 miljoen. Hiervan wordt f 1,1 miljoen geraamd voor het toezenden van krijgsmacht-periodieken, voor het verrichten van onderzoek en voor diverse kleinere uitgaven. Verder wordt f 2,3 miljoen geraamd door het beleidsterrein Dico ten behoeve van het Veteraneninstituut. In 2000 en 2001 zijn de laatste programmakosten zichtbaar voor de uitvoering van de eenmalige uitkering van f 1 000,00 netto als gevolg van de motie Zijlstra met betrekking tot het veteranenbeleid. De kosten verbonden aan de uitvoering belopen f 106 miljoen in de periode 1997–2001. Met de uitvoering van het initiatief wetsvoorstel Van Ardenne-Van der Hoeven is additioneel in totaal f 36 miljoen gemoeid.

03. BELEIDSTERREIN KONINKLIJKE MARINE

Algemeen

De uitgaven binnen het artikel 03.20 Personeel en materieel bij het beleidsterrein Koninklijke Marine zijn verdeeld in vijf ressorts: Commandant der Zeemacht in Nederland, Commandant der Zeemacht in het Caribisch gebied (CARIB), Commandant van het Korps Mariniers, Ondersteunende eenheden en Admiraliteit. De artikelen 03.21 Subsidies en bijdragen en 03.22 Investerings groot materieel en infrastructuur completeren de uitgavenbegroting van de Koninklijke Marine.

De totale geraamde uitgaven van de Koninklijke Marine zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
03.20 Personeel en materieel							
– Commandant der Zeemacht in Nederland	739 444	704 859	677 482	657 619	643 619	639 571	637 087
– Commandant der Zeemacht CARIB	120 659	125 707	120 159	119 968	120 751	119 815	119 409
– Commandant van het Korps Mariniers	209 123	213 479	212 563	219 960	230 915	235 101	234 333
– Ondersteunende eenheden	556 664	552 400	530 699	519 597	510 998	510 259	506 529
– Admiraliteit	500 085	512 352	430 407	414 066	410 288	409 920	413 426
– Wachtgelden en inactiviteitswedden	32 618	34 710	37 919	38 359	37 073	35 464	34 252
Totaal Personeel en materieel	2 158 593	2 143 507	2 009 229	1 969 569	1 953 644	1 950 130	1 945 036
03.21 Subsidies	529	483	483	483	483	483	483
03.22 Groot materieel en infrastructuur	886 959	876 554	831 990	866 026	950 711	944 281	864 802
Totale uitgaven (x f 1000)	3 046 081	3 020 544	2 841 702	2 836 078	2 904 838	2 894 894	2 810 321
Totale uitgaven (x € 1000)	1 382 251	1 370 663	1 289 508	1 286 956	1 318 158	1 313 646	1 275 268

03.20 Personeel en materieel

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Het beleid is gericht op een resultaat gerichte bedrijfsvoering, waarbij budgetten en beheersbevoegdheden zoveel als mogelijk decentraal worden neergelegd. Daarmee wordt beoogd de doelmatigheid van opereren te verhogen. De decentrale manager, in casu de commandant of directeur van de Resultaat Verantwoordelijke Eenheid (RVE), wordt daarmee in staat gesteld de middelen (personeel, materieel en financiën) optimaal in te zetten. In 2001 zal de aandacht zich richten op verbetering van beheerskaders en beheersmaatregelen, teneinde sturing op afstand te optimaliseren.

Per onderscheiden ressort worden vier vaste artikelonderdelen gepresenteerd: ambtelijk burgerpersoneel, militair personeel, overige personele uitgaven en materiële uitgaven. De wachtgelduitgaven voor het burger- en het militair personeel worden eveneens op dit artikel geraamd.

Nieuwe mutaties

De nieuwe mutaties in de uitgaven en de verplichtingen zijn als volgt te specificeren en worden bij de onderscheiden ressorts nader toegelicht:

Bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004
- Commandant der Zeemacht in Nederland	- 22 445	- 22 721	- 28 572	- 31 278	- 34 773
- Commandant der Zeemacht CARIB	13 955	10 189	11 008	12 045	11 599
- Commandant van het Korps Mariniers	- 2 576	- 6 081	- 6 577	- 4 049	- 4 029
- Ondersteunende eenheden	13 089	8 206	36	- 839	- 4 767
- Admiraliteit	109 096	6 039	6 943	1 533	- 1 694
- Wachtgelden en inactiviteitswedden	- 4 754	- 5 228	- 7 647	- 7 410	- 9 019
Totaal van de nieuwe mutaties	106 365	- 9 596	- 24 809	- 29 998	- 42 683

Bij de raming van dit artikel behoort de volgende opbouw van de begrotingssterkte (in aantallen vte'n op basis van een 38-urige werkweek):

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Burgers – stand begroting 2000 ¹	4 181	4 170	4 108	4 092	4 092	
Burgers – mutaties ¹	59					
Burgers – stand ontwerpbegroting 2001 ¹	4 240	4 170	4 108	4 092	4 092	4 092
MP/BOT – stand begroting 2000	8 128	7 966	7 985	7 972	8 029	
MP/BOT – mutaties	- 423	- 648	- 1 018	- 1 269	- 1 620	
MP/BOT – stand ontwerpbegroting 2001	7 705	7 318	6 967	6 703	6 409	6 131
MP/BBT – stand begroting 2000 ²	4 431	4 380	4 342	4 360	4 360	
MP/BBT – mutaties ²	- 13	431	801	1 052	1 403	
MP/BBT – stand ontwerpbegroting 2001 ²	4 418	4 811	5 143	5 412	5 763	6 041
Totale sterkte – stand begroting 2000	16 740	16 516	16 435	16 424	16 481	
Totale sterkte – mutaties	- 377	- 217	- 217	- 217	- 217	
Totale sterkte – stand ontwerpbegroting 2001	16 363	16 299	16 218	16 207	16 264	16 264

¹ exclusief niet-actief burgerpersoneel

² exclusief ANTARUMIL

Toelichting personeelsoverzicht

De verschillende maatregelen zoals opgenomen in de Defensienota zijn van invloed op de geraamde begrotingssterkte van de Koninklijke Marine. Het betreft hier met name de gevolgen van de wijziging in de verhouding BBT/BOT-personeel.

Ressort Commandant der Zeemacht in Nederland

Het ressort Commandant der Zeemacht in Nederland (CZMNED) bestaat uit:

- de Groep Escorte Schepen;
- de Groep Maritieme Helikopters;
- de Groep Maritieme Patrouille Vliegtuigen;
- de Onderzeedienst;
- de Mijndienst en

- de Overige eenheden van CZMNED, zoals het Maritiem Hoofdkwartier Nederland, het commandement, kazernes en walinrichtingen.

Operationele doelstellingen CZMNED

De operationele doelstellingen van het ressort CZMNED geven een overzicht van de inzetbaarheid van de eenheden van dit ressort. Uitgangspunt daarbij is dat binnen de aangegeven reactietijd steeds de hoogste gereedheid te leveren is.

De eenheden die direct inzetbaar zijn, zijn dat voor operaties die de hoogste gereedheid vergen. De overige eenheden maken in vredestijd deel uit van een opwerkcyclus om binnen de aangegeven reactietijd personeel en materieel operationeel gereed te hebben voor deze operaties, zodat zij de direct inzetbare eenheden kunnen aflossen. De eenheden die zich in de opwerkcyclus bevinden, worden bovendien ingezet voor andere taken, zoals bijvoorbeeld kustwachttaken op de Noordzee.

De operationele doelstellingen zijn als volgt samen te vatten:

Gereedheidstermijn	direct inzetbaar	op korte termijn inzetbaar	op lange termijn inzetbaar
Type eenheid			
Fregatten	4	7	2
Bevoorradingsschepen		2	
Amfibisch transportschip		1	
Onderzeeboten	1	2	1
Mijnenbestrijdingsvaartuigen	5	6	3
Hydrografische vaartuigen		2	
Maritieme patrouille- vliegtuigen	2	3	2

Activiteitentoeelichting en prestatie-indicatoren

CZMNED werkt de activiteiten voor het inzetten van de Belgische en Nederlandse operationele eenheden nader uit in het jaarlijkse «Belgian and Netherlands Operation Schedule» (BENOPS). Deze activiteiten omvatten onder andere: deelname aan een veelheid van Navo-, Partnerschap voor de Vrede (PvV), multinationale en nationale oefeningen alsmede opwerkactiviteiten zowel op het niveau van de individuele eenheid als in nationaal of internationaal verband. De opwerkactiviteiten zijn erop gericht te voldoen aan de operationele doelstelling van het ressort.

Het BENOPS omvat ook activiteiten die samenhangen met de daadwerkelijke inzet voor vredesoperaties, het uitvoeren van kustwachttaken, de inzet van eenheden voor operationele verrichtingen van het Korps Mariniers, het uitvoeren van technische, operationele en materiële beproevingen en evaluaties, het leveren van eenheden voor opleidingen, de inzet van eenheden voor voorlichting, public relations en personeelswerving en voorts activiteiten die voortvloeien uit internationale en nationale (Koninkrijks-)verplichtingen en afspraken. CZMNED levert permanent een fregat met boordhelikopter en drie Orion patrouillevliegtuigen voor de inzet door CZMCARIB in het Caribisch gebied.

Voor het jaar 2001 worden naar verwachting onder meer de volgende belangrijke activiteiten uitgevoerd:

- permanente deelname met elk één fregat met boordhelikopter aan de «Standing Naval Force Atlantic» (STANAVFORLANT) en de «Standing Naval Force Mediterranean» (STANAVFORMED);
- permanente stationering van een fregat met boordhelikopter in het Caribisch gebied;
- permanente deelname met een mijnenjager aan de «Mine Counter Measure Force North» (MCMFORNORTH);
- deelname met een mijnenjager aan de «Mine Counter Measure Force Mediterranean» (MCMFORMED);
- deelname aan de «Multinational Interception Force» in de Arabische Golf als daartoe wordt besloten;
- deelname aan taken van de Kustwacht Nederland;
- deelname aan nationale en internationale oefeningen, waaronder deelname met het eskader aan de Amerikaanse «Joint Task Force Exercise 2001».

Voor het uitvoeren van de activiteiten en om te voldoen aan de operationele doelstellingen, zijn onderstaande vaardagen en vlieguren nodig. De ramingen zijn exclusief het uitvoeren van eventuele vredesoperaties.

	Meeteenheden	Realisatie 1999	Ontwerp- begroting 2000	Vermoedelijke uitkomsten 2000	Raming 2001	Raming 2002
Groep escorteschepen	vaardagen	1 674	1 571	1 571	1 341	1 341
Groep maritieme helikopters	vlieguren	5 155	5 850	4 475	4 475	4 475
Groep maritieme patrouille- vliegtuigen	vlieguren	4 075	3 275	3 075	3 000	3 000
Onderzeedienst	vaardagen	472	480	480	480	480
Mijndienst	vaardagen	1 280	1 440	1 390	1 340	1 240

In de activiteiten van de Groep escorteschepen en de Groep maritieme helikopters is vanaf 2001 uit budgettaire overwegingen rekening gehouden met een reductie van ongeveer acht procent ten opzichte van de raming zoals opgenomen in de begroting voor het jaar 2000. Hierdoor dient de deelname aan oefeningen teruggebracht te worden. Door prioriteit te geven aan oefeningen met een hoog oefenrendement kan CZMNED wel voldoen aan de operationele doelstellingen.

In deze ramingen is niet begrepen de eventuele inzet voor vredesoperaties of het uitvoeren van extra reizen en/of havenbezoeken waaraan bijvoorbeeld een verzoek van het ministerie van Economische Zaken (handels-ondersteuning), het ministerie van Buitenlandse Zaken (vlagvertoon) of het ministerie van Justitie (drugsbestrijding) ten grondslag ligt.

De verplichtingen en de uitgaven Commandant der Zeemacht in Nederland per artikelonderdeel

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
03.20.01 Ambtelijk burgerpersoneel	71 230	71 498	70 706	70 418	70 218	70 218	70 218
03.20.02 Militair personeel	502 863	471 047	457 694	445 122	432 643	429 397	426 527
03.20.03 Overige personele uitgaven	56 795	46 842	41 211	38 185	36 279	36 264	36 264
03.20.04 Materiële uitgaven	147 257	112 185	106 754	122 421	103 606	103 692	104 078
Stand ontwerpbegroting 2001	778 145	701 572	676 365	676 146	642 746	639 571	637 087
Stand 1e suppletore begroting 2000		724 017	699 086	704 718	674 024	674 344	
Nieuwe mutaties		- 22 445	- 22 721	- 28 572	- 31 278	- 34 773	

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
03.20.01 Ambtelijk burgerpersoneel	71 230	71 498	70 706	70 418	70 218	70 218	70 218
03.20.02 Militair personeel	502 863	471 047	457 694	445 122	432 643	429 397	426 527
03.20.03 Overige personele uitgaven	50 285	46 842	41 211	38 185	36 279	36 264	36 264
03.20.04 Materiële uitgaven	115 066	115 472	107 871	103 894	104 479	103 692	104 077
Stand ontwerpbegroting 2001	739 444	704 859	677 482	657 619	643 619	639 571	637 086
Stand 1e suppletore begroting 2000		727 304	700 203	686 191	674 897	674 344	
Nieuwe mutaties		- 22 445	- 22 721	- 28 572	- 31 278	- 34 773	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (bedragen x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
- ramingsbijstelling lonen	- 14 422	- 8 882	- 5 168	- 5 323	- 5 070
- prijsbijstelling	1 818	1 743	2 094	2 105	2 089
- VEB-mutaties	3 214	3 124	1 594	3 148	3 198
Sub-totaal technische bijstellingen	- 9 390	- 4 015	- 1 480	- 70	217
Beleidsmatige bijstellingen:					
- aanpassing begrotingssterkte	- 19 263	- 10 025	- 10 025	- 10 025	- 10 025
- activiteitenreductie GES		- 4 583	- 4 648	- 4 608	- 4 579
- activiteitenreductie heli's		- 3 581	- 3 581	- 3 581	- 3 581
- inhuur tijdelijk personeel	3 820	499	- 1 733	- 3 426	- 3 446
- onderhoud gebouwen en terreinen	3 700				
- onderhoud Orions	4 641	5 496	5 162	5 162	5 170
- onderhoud Lynx	- 3 512	- 1 090	- 1 012	- 106	- 500
- overige mutaties, per saldo	34	627	- 135	- 858	- 764
Defensienota:					
- afstoting 3 MBV's			- 1 407	- 1 407	- 1 407
- nieuw P-beleid	- 2 475	- 6 049	- 9 713	- 12 359	- 15 858
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen	- 13 055	- 18 706	- 27 092	- 31 208	- 34 990
Totaal van de nieuwe mutaties	- 22 445	- 22 721	- 28 572	- 31 278	- 34 773

Toelichting nieuwe mutaties

Verplichtingen

De verplichtingenmutaties hangen samen met de hieronder genoemde uitgavenmutaties.

Technische bijstellingen

Ramingsbijstelling lonen

De mutaties zijn het gevolg van herziene berekeningen van het salaris op basis van de thans vastgestelde personeelsopbouw en -samenstelling.

VEB-mutaties

Als gevolg van verdere decentralisatie van taken en bevoegdheden in het kader van het Verbeterd Economisch Beheer (VEB) heeft een overheveling plaatsgevonden van budgetten vanuit het ressort Admiraliteit. Het betreft hier met name de uitgaven voor de exploitatie van de informatievoorziening.

Aanpassing begrotingssterkte

De begrotingssterkte is in 2000 verlaagd met 413 vte'n militair personeel en vanaf 2001 en 200 vte'n militair personeel. Dit is met name het gevolg van een hogere uitstroom en achterblijvende werving. In 2000 is de begrotingssterkte verhoogd met 8 vte'n burgerpersoneel vanwege het achterblijven van personele reducties.

Activiteitenreductie

Het activiteitsniveau van de vaardagen en vliegreuen wordt met ingang van 2001 structureel gereduceerd ten opzichte van de ramingen zoals opgenomen in de begroting 2000 ter compensatie van tegenvallers elders binnen de begroting.

De activiteitenreductie betreft bij de Groep Escorte Schepen (de GES) 120 vaardagen en dientengevolge een budgetverlaging van f 4,5 miljoen. Deze verlaging komt bij CZMNED met name tot uiting in de toelagen van het varend personeel.

Voor de Lynx helikopters betreft het een reductie van 1 375 vliegreuen en dientengevolge een verlaging van f 3,6 miljoen. Deze budgetverlaging komt met name tot uiting in de onderhoudsbudgetten.

De reductie in activiteiten wordt bereikt door een verminderde deelname aan nationale en internationale oefeningen in eskaderverband. De reductie zal daardoor leiden tot een afnemende geoefendheid. De inzetbaarheid van de individuele schepen zal hierdoor echter niet onder de gestelde eisen komen.

Onderhoud gebouwen en terreinen

Omdat de budgetten betreffende groot onderhoud van gebouwen en terreinen in verband met de overspannen bouwmarkt onder druk staan, is besloten de raming voor 2000 naar boven bij te stellen. Een onderzoek naar de noodzaak tot meerjarige bijstelling is nog gaande.

Inhuur tijdelijk personeel

De raming daalt vanaf 2002, met name doordat de noodzaak tot inhuur van beveiligingspersoneel vervalt als gevolg van het geautomatiseerde Indringer Detectie Systeem (IDS). In 2000 en 2001 is meer budget benodigd als gevolg van vacatures voor met name personeel bij de onderhoudsdiensten op de vliegvelden Valkenburg en De Kooy.

Onderhoud Lynx en Orions

De ramingen voor het onderhoud en herstel van de Lynx helikopters en de P3-C Orion maritieme patrouillevliegtuigen zijn op basis van een verbeterde methode tot stand gekomen. Het gevolg hiervan is dat de budgetten meerjarig op een realistischer niveau zijn gebracht.

Defensienota: afstoten drie mijnenbestrijdingsvaartuigen (MBV)

In lijn met het gestelde in de Defensienota 2000 is het aantal mijnenbestrijdingsvaartuigen van de Alkmaarklasse in 2002 met drie verminderd. Dit leidt tot een daling van de budgetten voor de materiële exploitatie. Het personeel dat beschikbaar komt door de reductie met 90 vte'n, zal grotendeels worden ingezet ten behoeve van het nieuwe beleid uit de Defensienota 2000, met name het tweede Amfibisch Transportschip (ATS).

Defensienota: nieuw P-beleid

De begrotingssterkte is aangepast voor de omzetting van onbepaalde tijdfuncties naar tijdelijke contracten. Verder wordt van 15% van de

formatie het rangsniveau omlaag gebracht. Een nader onderzoek naar de invulling van de personeelsmaatregelen uit de Defensienota is thans gaande.

Ressort Commandant der Zeemacht in het Caribisch gebied

Het ressort Commandant der Zeemacht in het Caribisch gebied (CZMCARIB) bestaat uit:

- het commandement der zeemacht in het Caribisch gebied;
- de Marinebasis Parera, de Marinekazerne Suffisant te Curaçao en de marinierskazerne Savaneta te Aruba;
- twee infanteriecompagnieën mariniers en een ondersteuningspeloton welke deel uitmaken van het gedeeltelijk mobilisabele Vierde Mariniersbataljon;
- de Antilliaanse en Arubaanse militie;
- Hr.Ms. Pelikaan;
- de radiostations in het Caribisch gebied.

Hoewel zij niet onder dit ressort vallen, heeft CZMCARIB ook de beschikking over:

- het stationsschip met boordhelikopter en drie P3-C Orion maritieme patrouillevliegtuigen opgenomen bij het ressort CZMNED;
- overige eenheden van de Nederlandse strijdkrachten indien zij opereren in het Caribisch gebied;
- twee helikopters voor de helikoptervliegopleiding (HVO) en (resterende capaciteit) voor de Kustwacht.

Het 336 squadron is 6 juli 2000 opgeheven. Tegelijkertijd is een derde P3-C Orion maritiem patrouillevliegtuig aan de sterkte in het Caribisch gebied toegevoegd.

De Commandant der Zeemacht in het Caribisch gebied vervult de nevenfunctie van Commandant Kustwacht voor de Nederlandse Antillen en Aruba. In de Amerikaanse «Joint Inter Agency Task Force East» (JIATF-EAST) organisatie voor de bestrijding van drugs vervult CZMCARIB de functie van «Commander Task Group (CTG) 4.4».

Operationele doelstellingen

De operationele doelstellingen van het ressort CZMCARIB geven een overzicht van de inzetbaarheid van de eenheden van dit ressort. Uitgangspunt daarbij is dat binnen de aangegeven reactietijd steeds de hoogste gereedheid te leveren is.

De eenheden die direct inzetbaar zijn, zijn continu inzetbaar voor operaties die de hoogste gereedheid vergen. De overige eenheden maken in vreedstijd deel uit van een opwerkcyclus om binnen de aangegeven reactietijd personeel en materieel operationeel gereed te hebben voor deze operaties, zodat zij de direct inzetbare eenheden kunnen aflossen. De eenheden die zich in de opwerkcyclus bevinden worden bovendien ingezet voor nationale taken zoals vlagvertoon of militaire bijstand.

De operationele doelstellingen zijn als volgt samen te vatten:

Gereedheidstermijn	Direct inzetbaar	Op korte termijn inzetbaar	Op lange termijn inzetbaar
Type eenheid			
Fregatten	1		
Ondersteuningsvaartuigen		1	
Maritieme patrouillevliegtuigen	3		
Marinierspelotons met gevechts-ondersteuning	2	4	
Marinierspelotons Antilliaanse militie		2	
Marinierspelotons Arubaanse militie		1	

Activiteitentoeelichting en prestatie-indicatoren

De Koninklijke Marine is belast met de verdediging van de Nederlandse Antillen en Aruba. De Defensie-inspanningen zijn er op gericht, naast de verdediging van het grondgebied van het Koninkrijk, een bijdrage te leveren aan de strijd tegen de handel in drugs. Om hieraan uitvoering te geven omvatten de hoofdactiviteiten die CZMCARIB ontplooit, het inzetten en het inzetbaar houden van de ter beschikking gestelde operationele eenheden.

De activiteiten omvatten: de deelname aan nationale en internationale oefeningen in de regio; nationale maritieme presentie; individuele opwerkactiviteiten; drugsbestrijding in het kader van CTG 4.4; opsporing en redding boven zee (OSRD); ondersteuning van de justitiële rechtshandhaving in de territoriale zee en de Economische Exclusieve Zone (EEZ) van de Nederlandse Antillen en Aruba; het oproepen, keuren, selecteren, opleiden en op peil houden van de geoefendheid van de dienstplichtige Antilliaanse en de vrijwillige (na)dienende Arubaanse militie; het uitvoeren van militaire bijstand en militaire steun in het openbaar belang; het leveren van eenheden voor opleidingen; de inzet van eenheden voor voorlichting en «public relations» en voorts overige activiteiten die voortvloeien uit internationale en nationale (Koninkrijks-) verplichtingen en afspraken.

Voor het uitvoeren van de activiteiten en om te voldoen aan de operationele doelstellingen van het ressort, zijn onderstaande vaardagen, vliegunen en mensoefendagen nodig. De ramingen zijn exclusief het uitvoeren van eventuele vredesoperaties.

	Meeteenheden	Realisatie 1999	Ontwerp-begroting 2000	Vermoedelijke uitkomsten 2000	Raming 2001	Raming 2002
Schepen	vaardagen	201	254	254	239	239
Maritieme patrouillevliegtuigen	vliegunen	1 803	1 925	1 925	2000	2000
F27-M	vliegunen	1 263	600	600		
Helikopters	vliegunen	504	525	525	525	525
Marinierspelotons	manoeven-dagen	11 301	16 000	16 000	16 000	16 000
AntMil/AruMil	manoeven-dagen	1 826	3 685	3 685	3 685	3 685

Het activiteitsniveau van de vaardagen van het stationsschip wordt met ingang van 2001 structureel verlaagd met 15 als gevolg van budgettaire problemen. Hierdoor wordt de daadwerkelijke presentie op zee in het Caribisch gebied minder dan gewenst.

De verplichtingen en de uitgaven Commandant der Zeemacht in het Caribisch gebied per artikelonderdeel

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
03.20.05 Ambtelijk burgerpersoneel	6 528	6 416	6 386	6 381	6 379	6 379	6 379
03.20.06 Militair personeel	78 535	82 476	81 676	81 444	80 825	80 035	79 653
03.20.07 Overige personele uitgaven	12 307	13 302	13 255	13 162	13 173	13 121	13 169
03.20.08 Materiële uitgaven	23 289	23 513	18 842	18 981	20 374	20 280	20 208
Stand ontwerpbegroting 2001	120 659	125 707	120 159	119 968	120 751	119 815	119 409
Stand 1e suppletore begroting 2000		111 752	109 970	108 960	108 706	108 216	
Nieuwe mutaties		13 955	10 189	11 008	12 045	11 599	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
– ramingsbijstelling lonen	6 753	5 465	6 308	6 245	6 253
– prijsbijstelling	4 521	4 381	4 524	4 549	4 491
– VEB-mutaties	520	842	869	1 908	1 960
Sub-totaal technische bijstellingen	11 794	10 688	11 701	12 702	12 704
Beleidsmatige bijstellingen:					
– data- en telecommunicatie		– 299	– 299	– 299	– 299
– luchtvaartmaterieel	1 569				
– brandstof	368	307	643	595	360
– activiteitenreductie		– 533	– 546	– 545	– 541
– overige mutaties, per saldo	419	494	262	559	615
Defensienota					
– nieuw P-beleid	– 195	– 468	– 753	– 967	– 1 240
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen	2 161	– 499	– 693	– 657	– 1 105
Totaal van de nieuwe mutaties	13 955	10 189	11 008	12 045	11 599

Toelichting nieuwe mutaties

Verplichtingen

De verplichtingenmutaties hangen samen met de hierbovengenoemde uitgavenmutaties.

Technische bijstellingen

Ramingsbijstelling lonen

De mutaties zijn het gevolg van herziene berekeningen van het salaris op basis van de thans vastgestelde personeelsopbouw en -samenstelling. Voorts is ten behoeve van de Antilliaanse en Arubaanse milities op basis van de in 1999 bijgestelde arbeidsvoorwaarden de raming aangepast. Randvoorwaarde blijft de in 1986 door de staatssecretaris van Defensie vastgestelde bovengrens van f 6 miljoen (loonpeil 1986).

Prijsbijstelling

Als gevolg van de ten opzichte van de ontwerpbegroting 2000 ruim 30% hogere koers van de Antilliaanse gulden en de Arubaanse florin wordt het budget in Nederlandse guldens bijgesteld. Verder heeft een bijstelling voor het prijspeil plaatsgevonden.

VEB-mutaties

Als gevolg van verdere decentralisatie van taken en bevoegdheden in het kader van het VEB heeft een overheveling plaatsgevonden van budgetten vanuit de Admiraliteit. Het betreft hier met name de uitgaven voor de exploitatie van de informatievoorziening.

Beleidsmatige bijstellingen

Data- en telecommunicatie

Als gevolg van liberalisatie van de telecommunicatiemarkt in de Nederlandse Antillen wordt verwacht dat de tarieven voor gesprekskosten zullen dalen. Hierdoor kan vanaf 2001 worden volstaan met een lager budget.

Luchtvaartmaterieel

In de Defensienota 2000 is het afstoten van twee F-27M vliegtuigen van het 336 squadron vastgesteld. Als gevolg van de budgettaire verwerking van deze maatregel is het budget voor het onderhoud van deze toestellen verlaagd. Naar is gebleken was voor het vliegwaardig houden van deze toestellen tot medio 2000 toch nog onderhoud noodzakelijk.

Brandstof

Als gevolg van de ontwikkeling in de brandstofprijzen is het benodigde budget verhoogd.

Activiteitenreductie

Het activiteitsniveau van de vaardagen van het stationschip wordt met ingang van 2001 structureel verlaagd met 15 als gevolg van budgettaire problemen. Hierdoor wordt de daadwerkelijke presentie op zee in het Caribisch gebied minder dan gewenst.

Defensienota: nieuw P-beleid

De begrotingssterkte is aangepast voor de omzetting van onbepaalde tijdfuncties naar tijdelijke contracten. Verder wordt van 15% van de

formatie het rangsniveau omlaag gebracht. Een nader onderzoek naar de invulling van de personeelsmaatregelen uit de Defensienota is thans gaande.

Ressort Commandant van het Korps Mariniers

Het ressort Commandant van het Korps Mariniers (CKMARNS) bestaat uit de volgende organisatiedelen:

- het hoofdkwartier van CKMARNS;
- de groep operationele eenheden mariniers (GOEM), waarin de operationele eenheden zijn ondergebracht met uitzondering van het vierde mariniersbataljon, dat onder operationeel gezag staat van CZMCARIB. In vredetijd bestaat de GOEM uit het eerste en het tweede mariniersbataljon, het gevechtssteunbataljon, het amfibisch ondersteuningsbataljon en het logistieke bataljon. De Bijzondere Bijstandseenheid (BBE) is een onderdeel van het gevechtssteunbataljon;
- de marinierskazernes te Doorn, Rotterdam en Texel;
- het Mariniersopleidingscentrum;
- de mobilisabele eenheden, waaronder het derde mariniersbataljon, de gevechtsveldreserve en de bewakingsdetachementen;
- de marinierskapel van de Koninklijke Marine.

Operationele doelstellingen

De operationele doelstellingen van het ressort CKMARNS geven een overzicht van de inzetbaarheid van de eenheden van dit ressort. Uitgangspunt daarbij is dat binnen de aangegeven reactietijd steeds de hoogste gereedheid te leveren is.

De eenheden die direct inzetbaar zijn, zijn continu inzetbaar voor operaties die de hoogste gereedheid vergen. De overige eenheden maken in vredetijd deel uit van een opwerkcyclus om binnen de aangegeven reactietijd personeel en materieel operationeel gereed te hebben voor deze operaties, zodat zij de direct inzetbare eenheden kunnen aflossen. De eenheden die zich in de opwerkcyclus bevinden worden bovendien ingezet voor nationale taken zoals noodhulp of ceremonieel.

De operationele doelstellingen zijn als volgt samen te vatten:

Gereedheidstermijn	Direct inzetbaar	Op korte termijn inzetbaar	Op lange termijn inzetbaar
<i>Type eenheid</i>			
Mariniersbataljon met gevechts- en logistieke ondersteuning*	1		3
Bijzondere Bijstandseenheid (BBE)	1		

* Uit een dergelijk bataljon kunnen zelfstandige en uitzendbare marinierseenheden, onder het niveau van bataljon, worden samengesteld zoals een infanteriecompagnie, mortiercompagnie, bootcompagnie en lange afstandverkenningcompagnie en een tegenluchtdoeleenheid, die alle binnen de aangegeven inzetbaarheidstermijn kunnen worden ingezet.

Activiteitentoechting en prestatie-indicatoren

Het ressort Commandant van het Korps Mariniers ontplooit de volgende hoofdactiviteiten:

- het inzetbaar maken en houden van de operationele eenheden;
- het uitvoeren van de opgedragen inzet.

Het jaarprogramma omvat activiteiten die samenhangen met de inzet voor vredesoperaties, het beschikbaar hebben van eenheden voor noodhulp, de inzet van eenheden en personeel voor operationele verrichtingen van CZMNED, de inzet van eenheden voor voorlichting, «public relations», ceremonieel en personeelswerving en voorts activiteiten welke voortvloeien uit internationale en nationale (Koninkrijks-)verplichtingen en afspraken. Een bataljon van het Korps Mariniers is paraat als strategische reserve voor inzet in het kader van Sfor in Bosnië-Herzegowina.

De activiteiten van het Korps Mariniers omvatten ook deelname aan een veelheid van oefeningen in Navo-, UK/NL-, PvV- en WEU-verband, «cross training» met verschillende landen op groeps-, pelotons- of compagniesniveau, alsmede het uitvoeren van opleidings- en opwerkactiviteiten en nationale oefeningen. Het Korps Mariniers werkt intensief samen met het Korps Commandotroepen. Deze samenwerking wordt verder geïntensiveerd op het gebied van speciale operaties.

Voor het uitvoeren van de activiteiten en om te voldoen aan de operationele doelstellingen van het ressort, zijn onderstaande manoeefendagen nodig. De ramingen zijn exclusief het uitvoeren van eventuele vredesoperaties.

	Meeteenheden	Realisatie 1999	Ontwerp- begroting 2000	Vermoedelijke uitkomsten 2000	Raming 2001	Raming 2002
Operationele marinierseenheden	Manoefendagen	127 534	155 000	155 000	139 681	143 042

Het niveau van de manoeefendagen wordt met ingang van 2001 structureel gereduceerd als gevolg van budgettaire problemen. Het betreft 17 000 manoeefendagen en dientengevolge een budgetverlaging van f 2,3 miljoen. Door deze reductie ten koste te brengen van oefeningen met een relatief lage oefenwaarde, worden geen gevolgen voor de inzetbaarheid verwacht.

*De verplichtingen en de uitgaven Commandant van het Korps Mariniers
per artikelonderdeel*

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
03.20.09 Ambtelijk burgerpersoneel	2 719	2 915	2 931	2 920	2 916	2 916	2 916
03.20.10 Militair personeel	162 974	163 810	164 282	170 865	178 184	181 733	180 960
03.20.11 Overige personele uitgaven	17 577	17 636	15 986	15 715	15 872	15 999	15 999
03.20.12 Materiële uitgaven	25 853	29 118	29 364	30 460	33 943	34 453	34 458
Stand ontwerpbegroting 2001	209 123	213 479	212 563	219 960	230 915	235 101	234 333
Stand 1e suppletore begroting 2000		216 055	218 644	226 537	234 964	239 130	
Nieuwe mutaties		- 2 576	- 6 081	- 6 577	- 4 049	- 4 029	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
- Ramingsbijstelling lonen	- 4 761	- 4 610	- 3 424	- 2 574	- 1 597
- Prijsbijstelling	458	477	616	685	695
- VEB-mutaties	1 118	1 879	1 085	3 454	3 454
Sub-totaal technische bijstellingen	- 3 185	- 2 254	- 1 723	1 565	2 552
Beleidsmatige bijstellingen:					
- Japanreis	500				
- Inhuur tijdelijk personeel	575				
- Activiteitenreductie manoefredagen		- 2 251	- 2 310	- 2 332	- 2 339
- Overige mutaties, per saldo	202	82	101	95	94
Defensienota					
- Nieuw P-beleid	- 668	- 1 658	- 2 645	- 3 377	- 4 336
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen	609	- 3 827	- 4 854	- 5 614	- 6 581
Totaal van de nieuwe mutaties	- 2 576	- 6 081	- 6 577	- 4 049	- 4 029

Toelichting nieuwe mutaties

Verplichtingen

De verplichtingenmutaties hangen samen met de hierbovengenoemde uitgavenmutaties.

Technische bijstellingen

Ramingsbijstelling lonen

De mutaties zijn het gevolg van herziene berekeningen van het salaris op basis van de thans vastgestelde personeelsopbouw en -samenstelling.

Prijsbijstelling

Een deel van de uitgekeerde prijsbijstelling is aan het budget van dit ressort toegevoegd.

VEB-mutaties

Als gevolg van verdere decentralisatie van taken en bevoegdheden in het kader van het VEB heeft een overheveling plaatsgevonden van budgetten vanuit het ressort Admiraliteit. Het betreft hier met name de uitgaven voor de exploitatie van de informatievoorziening.

Japanreis

In 2000 heeft de Marinierskapel muzikale «acte de presence» gegeven tijdens de eskaderreis van vier schepen van de Koninklijke Marine naar Japan. Deze verhoging betreft de reiskosten van de Marinierskapel.

Inhuur tijdelijk personeel

Als gevolg van vacatures bij diverse ondersteunende eenheden dient tijdelijk personeel ingehuurd te worden.

Activiteitenreductie

Het niveau van de manoeefdagen wordt met ingang van 2001 structureel gereduceerd als gevolg van budgettaire problemen. Het betreft 17 000 manoeefdagen en dientengevolge een budgetverlaging van f 2,3 miljoen. Deze verlaging komt bij het Korps Mariniers met name tot uiting in de toelagen van het oefenend personeel. Door deze reductie ten koste te brengen van oefeningen met een relatief lage oefenwaarde, worden geen nadelige gevolgen voor de inzetbaarheid verwacht.

Defensienota: nieuw P-beleid

De begrotingssterkte is aangepast voor de omzetting van onbepaalde tijdfuncties naar tijdelijke contracten. Verder wordt van 15% van de formatie het rangsniveau omlaag gebracht. Een nader onderzoek naar de invulling van de personeelsmaatregelen uit de Defensienota is thans gaande.

Ressort Ondersteunende Eenheden

Het ressort Ondersteunende Eenheden bestaat uit:

- het Marinebedrijf;
- het Centrum voor Automatisering van Wapen- en Commando Systemen en
- de opleidingseenheden van de Koninklijke Marine.

Het Marinebedrijf is ontstaan uit de samenvoeging van de Rijkswerf, het SEWACO-bedrijf en het «Marine Elektronisch en Optisch Bedrijf Oegstgeest» (MEOB-O). De verhuizing van MEOB-O naar Den Helder en de fysieke integratie tot één Marinebedrijf zal naar verwachting begin 2001 zijn voltooid.

Activiteitentoelichting en prestatie-indicatoren

De activiteiten van het ressort Ondersteunende Eenheden zijn erop gericht voorwaarden te scheppen zodat de eenheden van de Koninklijke Marine in materieel en in personeel opzicht kunnen voldoen aan de vereiste operationele doelstellingen.

De activiteiten van het Marinebedrijf (MB) en het Centrum voor Automatisering van Wapen- en Commando Systemen (CAWCS) omvatten het innoveren, instandhouden en verbeteren van de platform- en de sensor-, wapen- en commandosystemen van de eenheden van de Koninklijke Marine en het beschikbaar stellen van de materiële middelen die nodig zijn om het materieel van de Koninklijke Marine in gebruiksgereede staat te brengen en te houden. De capaciteit van de onderhoudsbedrijven MB en CAWCS is ingericht op de minimale behoefte zodat piekbelastingen worden uitbesteed.

Benoemd onderhoud	Uitgevoerd 1999	Ontwerpbegroting 2000	Vermoedelijke uitkomsten 2000	Raming 2001	Raming 2002
Aantal MJO's	3	4	4	3	4
Aantal TTO's	7	6	6	6	7

Het meerjaarlijks onderhoud (MJO), aangegeven in het vaar- en oefenschema, is het onderhoud aan een eenheid van de vloot dat nodig is om de materiële gereedheid ten minste tot aan een volgende geplande onderhoudsperiode van die eenheid op een kosteneffectieve wijze op peil te houden. De eenheid is gedurende langere tijd niet belast met operationele taken.

Het tussentijds onderhoud (TTO) is een tussen de MJO's vallende korte onderhoudsperiode, tijdens de periodieke dokbeurt, waarbij in principe alleen de met de directe veiligheid en materiële gereedheid verband houdende werkzaamheden worden uitgevoerd. De eenheid is gedurende kortere tijd niet belast met operationele taken.

Incidenteel onderhoud	Uitgevoerd 1999	Ontwerpbegroting 2000	Vermoedelijke uitkomsten 2000	Raming 2001	Raming 2002
Aantal reparatie-orders	10 900	10 900	10 900	10 900	10 900

Het incidenteel onderhoud betreft noodzakelijke reparaties tussen de geplande onderhoudsperiodes (MJO/TTO).

Engineering	Uitgevoerd 1999	Ontwerpbegroting 2000	Vermoedelijke uitkomsten 2000	Raming 2001	Raming 2002
Aantal uren	151 677	143 583	121 000	131 700	127 200

De uren «engineering» betreffen het ontwerpen en ontwikkelen van kleinere verbeteringen die voortkomen uit het gebruik van het materieel. Ook het configuratiebeheer valt hieronder (het bewaren van de uniformiteit van het materieel binnen een klasse).

Binnen het functiegebied opleidingen zijn de activiteiten van de ressorts Opleidingen Koninklijke Marine (OKM) en Koninklijk Instituut voor de Marine (KIM) gericht op het geven van onderwijs aan militairen. Dit onderwijs omvat initiële opleidingen aan nieuw binnenstromend personeel, cursussen en opleidingen voor het vervullen van specifieke functies, loopbaanfase-opleidingen voor de ontwikkeling en het geschikt maken voor een hoger functieniveau, het ondersteunen met expertise bij het opwerken van operationele eenheden en het ontwikkelen van cursussen en opleidingen voor bediening, onderhoud en het vinden van storingen voor nieuw materieel.

Opleidingen	Uitgevoerd 1999	Ontwerp- begroting 2000	Vermoedelijke uitkomsten 2000	Raming 2001	Raming 2002
Initiële opleidingen	1 126	1 300	1 300	1 300	1 300
Loopbaanfase-opleidingen	686	700	700	700	700
Functie-opleidingen	17 500	17 000	17 000	17 000	17 000
Totaal opleidingen	19 312	19 000	19 000	19 000	19 000
KIM-publicaties	78	81	81	81	81

De verplichtingen en de uitgaven Ondersteunende Eenheden per artikelonderdeel

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
03.20.13 Ambtelijk burgerpersoneel	199 592	195 918	191 442	186 024	184 569	184 569	184 569
03.20.14 Militair personeel	138 721	133 342	129 614	126 178	125 014	123 799	122 786
03.20.15 Overige personele uitgaven	39 121	50 200	39 010	47 400	38 757	38 787	40 173
03.20.16 Materiële uitgaven	186 365	170 440	168 133	157 495	160 158	163 104	159 001
Stand ontwerpbegroting 2001	563 799	549 900	528 199	517 097	508 498	510 259	506 529
Stand 1e suppletore begroting 2000		536 811	519 993	517 061	509 337	515 026	
Nieuwe mutaties		13 089	8 206	36	- 839	- 4 767	

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
03.20.13 Ambtelijk burgerpersoneel	199 592	195 918	191 442	186 024	184 569	184 569	184 569
03.20.14 Militair personeel	138 721	133 342	129 614	126 178	125 014	123 799	122 786
03.20.15 Overige personele uitgaven	40 858	50 200	39 010	47 400	38 757	38 787	40 173
03.20.16 Materiële uitgaven	177 493	172 940	170 633	159 995	162 658	163 104	159 001
Stand ontwerpbegroting 2001	556 664	552 400	530 699	519 597	510 998	510 259	506 529
Stand 1e suppletore begroting 2000		539 311	522 493	519 561	511 837	515 026	
Nieuwe mutaties		13 089	8 206	36	- 839	- 4 767	

*Nieuwe mutaties***Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)**

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
- Ramingsbijstelling lonen	- 813	- 699	- 1 136	- 1 343	- 1 343
- prijsbijstelling	2 723	2 696	3 147	3 199	3 209
- VEB-mutaties	5 490	5 269	3 236	5 630	5 630
Sub-totaal technische bijstellingen	7 400	7 266	5 247	7 486	7 496
Beleidsmatige bijstellingen:					
- aanpassing begrotingssterkte	3 164				
- inhuur tijdelijk personeel	3 751	- 2 313	2 029	- 358	1 214
- opleiding	555	1 137	1 510	2 245	1 509
- instandhouding/herbevoorrading	- 9 378	- 3 132	- 7 405	- 9 111	- 10 282
- onderhoud gebouwen en terreinen	2 098	1 897	973	534	306
- kleine bedrijfsmatige investeringen	2 533	3 804	817	351	538
- milieu	730	- 70	- 80	2 471	295
- taakstelling exploitatie		- 561	- 508	- 494	- 530
- Overige mutaties, per saldo	3 099	2 285	1 320	815	680
Defensienota:					
- afstoting 3 MBV's			- 486	- 486	- 486
- nieuw P-beleid	- 863	- 2 107	- 3 381	- 4 292	- 5 507
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen	5 689	940	- 5 211	- 8 325	- 12 263
Totaal van de nieuwe mutaties	13 089	8 206	36	- 839	- 4 767

*Toelichting nieuwe mutaties**Verplichtingen*

De verplichtingenmutaties hangen samen met de hierbovengenoemde uitgavenmutaties.

Technische bijstellingen

Ramingsbijstelling lonen

De mutaties zijn het gevolg van herziene berekeningen van het salaris op basis van de thans vastgestelde personeelsopbouw en -samenstelling.

Prijsbijstelling

Een deel van de uitgekeerde prijsbijstelling is aan het budget van dit ressort toegevoerd.

VEB-mutaties

Als gevolg van verdere decentralisatie van taken en bevoegdheden in het kader van het VEB heeft een overheveling plaatsgevonden van budgetten vanuit het ressort Admiraliteit. Het betreft hier met name de uitgaven voor de exploitatie van de informatievoorziening.

Beleidsmatige bijstellingen

Aanpassing begrotingssterkte

De begrotingssterkte is in 2000 verhoogd met 42 vte'n burgerpersoneel als gevolg van achterblijvende personele reducties.

Inhuur tijdelijk personeel

De mutaties in de ramingen van inhuur worden met name veroorzaakt door aanpassingen in het vaar- en onderhoudsplan.

Opleiding

De raming voor de opleidingen is geactualiseerd. Gebleken is dat een verhoging van het budget noodzakelijk is, met name ten behoeve van de Arbo-, geneeskundige- en vliegopleidingen.

Instandhouding/herbevoorrading

De ramingen voor de instandhouding en de bijbehorende herbevoorrading zijn als gevolg van een verwachte efficiëncyverbetering door nieuwe inkoopstrategieën naar beneden bijgesteld.

Onderhoud gebouwen en terreinen

De budgetten voor onderhoud van gebouwen en terreinen staan onder druk als gevolg van de overspannen bouwmarkt. Om het noodzakelijk onderhoud te kunnen verrichten is het nodig hier meer geld voor te reserveren.

Kleine bedrijfsmatige investeringen

Het budget voor kleine bedrijfsmatige investeringen van het Marinebedrijf is aangepast als gevolg van noodzakelijke renovaties van een aantal trafostations ten behoeve van het energiedistributienet.

Milieu

Voor de verwerking van afvalstoffen en voor het verwijderen van asbest van de Hr. Ms. Zuiderkruis zijn extra gelden gereserveerd.

Taakstelling exploitatie

Teneinde de uitgaven voor de exploitatie te reduceren is bij de ondersteunende eenheden een taakstellende korting vanaf 2001 toegepast.

Defensienota

Afstoting 3 MBV's

Als gevolg van de Defensienota wordt het aantal mijnenbestrijdingsvaartuigen van de Alkmaar-klasse met drie verminderd. Dit leidt tot een daling in de materiële exploitatie.

Defensienota: nieuw P-beleid

De begrotingssterkte is aangepast voor de omzetting van onbepaalde tijdfuncties naar tijdelijke contracten. Verder wordt van 15% van de formatie het rangsniveau omlaag gebracht. Een nader onderzoek naar de invulling van de personeelsmaatregelen uit de Defensienota is thans gaande.

Ressort Admiraliteit

Het ressort Admiraliteit bestaat uit:

- de Marinestaf,
- de Directie Materieel KM,
- de Directie Personeel KM en
- de Directie Economisch Beheer KM.

Activiteiten

De activiteiten van het ressort Admiraliteit omvatten:

- het voeren van het operationeel beleid van de Koninklijke Marine,
- het doen functioneren van de militaire eenheden en inrichtingen van de KM voor zover deze onder de Admiraliteit zijn gesteld, in onderlinge samenhang en elk afzonderlijk ter uitvoering van de opgedragen taken in vrede en in geval van oorlogsvoorbereiding,
- het voeren van een personeelsbeleid en het onderhouden van een personeel-logistiek proces, dat er op is gericht de KM-organisatie, te allen tijde en in alle omstandigheden te doen beschikken over de gewenste hoeveelheid voor zijn taak berekend en gemotiveerd personeel,
- het voeren van materieelbeleid gericht op de materieel-logistieke processen «voorzien in», «instandhouden» en «afvoeren»,
- het bevorderen en bewaken van de doelmatigheid van de KM door het vormgeven aan en het uitvoeren van het financieel-economisch beleid en het toetsen van de rechtmatigheid van de bestedingen,
- het voeren van een bedrijfsvoerings- en automatiseringsbeleid.

De verplichtingen en de uitgaven Admiraliteit per artikelonderdeel

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
03.20.17 Ambtelijk burgerpersoneel	64 683	63 604	62 577	62 332	62 225	62 225	62 225
03.20.18 Militair personeel	116 687	102 163	100 591	98 640	98 107	97 647	97 254
03.20.19 Overige personele uitgaven	38 868	54 971	46 225	41 193	41 501	39 352	38 094
03.20.20 Materiële uitgaven	267 330	289 094	213 958	213 190	209 744	210 696	215 853
Stand ontwerpbegroting 2001	487 568	509 832	423 351	415 355	411 577	409 920	413 426
Stand 1e suppletore begroting 2000		403 736	417 312	408 412	410 044	411 614	
Nieuwe mutaties		106 096	6 039	6 943	1 533	- 1 694	

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
03.20.17 Ambtelijk burgerpersoneel	64 683	63 574	62 577	62 332	62 225	62 225	62 225
03.20.18 Militair personeel	116 687	102 163	100 591	98 640	98 107	97 647	97 254
03.20.19 Overige personele uitgaven	40 562	53 471	44 725	39 693	40 001	39 352	38 094
03.20.20 Materiële uitgaven	278 153	293 144	222 514	213 401	209 955	210 696	215 853
Stand ontwerpbegroting 2001	500 085	512 352	430 407	414 066	410 288	409 920	413 426
Stand 1e suppletore begroting 2000		403 256	424 368	407 123	408 755	411 614	
Nieuwe mutaties		109 096	6 039	6 943	1 533	- 1 694	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
- Ramingsbijstelling lonen	311	1 112	1 267	1 202	1 202
- VEB-mutaties	- 10 342	- 11 114	- 6 784	- 14 140	- 14 242
- herdefiniëring IV-beleid	- 8 331	- 16 788	- 15 096	- 10 644	- 235
Sub-totaal technische bijstellingen	- 18 362	- 26 790	- 20 613	- 23 582	- 13 275
Beleidsmatige bijstellingen:					
- aanpassing begrotingssterkte	400				
- inhuur tijdelijk personeel	3 331	4 746	2 894	2 042	1 418
- werving		3 000	1 000	1 000	1 000
- letselclaims asbest	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
- activiteitenreducties GES en heli's		- 1 732	- 1 732	- 1 732	- 1 732
- instandhouding	- 4 377	- 11 420	1 423	- 8 539	- 12 532
- brandstof	4 601	6 526	7 073	9 903	9 598
- bijstelling IV-beleid	10 530	16 138	8 268	10 393	149
- employee benefits	15 000	5 000			
- stalling doelmatigheidsaakstelling	17 625				
- onderhoud gebouwen en terreinen	921	421	3 421	5 421	5 421
- BTW	58 500				
- taakstelling exploitatie		- 5 168	- 5 084	- 5 117	- 5 107
- Overige mutaties, per saldo	202	3 700	492	- 1 675	- 1 579
Defensienota:					
- afstoting 3 MBV's			- 1 107	- 1 107	- 1 107
- externe werkzekerheid/nieuw P-beleid	19 225	11 269	10 559	14 177	15 703
- intensivering samenwerking scholen		- 1 351	- 1 351	- 1 351	- 1 351
- CIMIC		200	200	200	200
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen	127 458	32 829	27 556	25 115	11 581
Totaal van de nieuwe mutaties	109 096	6 039	6 943	1 533	- 1 694

Toelichting nieuwe mutaties

Verplichtingen

De verplichtingenmutaties hangen samen met de hierbovengenoemde uitgavenmutaties.

Technische bijstellingen

Ramingsbijstelling lonen

De mutaties zijn het gevolg van herziene berekeningen van het salaris op basis van de thans vastgestelde personeelsopbouw en -samenstelling.

VEB-mutaties

Als gevolg van verdere decentralisatie van taken en bevoegdheden in het kader van het VEB heeft een overheveling plaatsgevonden van budgetten naar de decentrale ressorts. Het betreft hier met name de uitgaven voor de exploitatie van de informatievoorziening.

Herschikking IV-beleid

Een nieuw toetsingskader heeft ertoe geleid dat uitgaven die voorheen onder exploitatie werden geraamd en verantwoord met ingang van het uitvoeringsjaar 2000 tot de investeringen worden gerekend. De herschikking heeft voornamelijk betrekking op het aanmerken van de vervanging van hardware op de werkplek als investeringsuitgaven.

Beleidsmatige mutaties

Aanpassing begrotingssterkte

De begrotingssterkte in 2000 is met acht vte'n burgerpersoneel verhoogd als gevolg van achterblijvende personele reducties. Tevens is het attachébestand geëvalueerd. De effecten hiervan op de ondersteunende organisaties vormen nog onderwerp van onderzoek. In afwachting van de uitkomsten van dit onderzoek en een eventueel daarbij behorende herschikking van aantallen personeel over de beleidsterreinen, wordt volstaan met een aanpassing in de raming in het jaar 2000. Deze incidentele neerwaartse bijstelling bedraagt f 0,4 miljoen. Hiervoor worden vier vte'n militair personeel naar de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS) overgeheveld. Doordat een burger is afgelost door een militair wordt één vte burgerpersoneel aan de begrotingssterkte van de Koninklijke Marine toegevoegd.

Inhuur tijdelijk personeel

Door de toenemende krapte op de arbeidsmarkt moet voor bepaalde specialismen, zoals onderhoudspersoneel voor de helikopters, personeel worden ingehuurd.

Werving

Als gevolg van onvoldoende instroom van personeel wordt voor werving meer budget gereserveerd.

Letselclaims asbest

Ten behoeve van claims van individuele werknemers van de Koninklijke Marine voortkomend uit het werken met gevaarlijke stoffen, met name asbest, wordt budget gereserveerd.

Activiteitenreductie GES en Heli's

De activiteitenreducties bij de Groep Escorte Schepen en de Groep Maritieme Helikopters leiden tot een verlaging van het brandstofverbruik.

Instandhouding

De uitgaven ten behoeve van de instandhouding van het materieel bestaan uit benoemd (in de planning opgenomen) onderhoud en incidenteel (onverwacht) onderhoud. Als gevolg van de budgettaire krapte is het budget voor incidenteel onderhoud tot het minimum beperkt. Dit kan bij concretisering van het onderhoudsplan een opwaartse bijstelling van het budget noodzakelijk maken.

Brandstof

Als gevolg van de ontwikkeling in de brandstofprijzen is het budget verhoogd.

Bijstelling IV-beleid

De meerbehoefte aan IV-beleid vloeit met name voort uit de implementatie van het project Migratie Infrastructuur naar het Project herstructurering informatievoorziening Defensie-Standaarden (MIPS). Met dit project zal de migratie van de KM-ICT-infrastructuur naar de voorgeschreven Defensie standaarden zijn beslag krijgen. Door deze standaardisatie zullen in de toekomst de uitgaven voor informatievoorzieningen beter worden beheerst. Het project MIPS wordt verantwoord op het artikel 03.22 Investerings groot materieel en infrastructuur (zie bovenstaande technische mutatie). Tevens is het prijspeil van het IV-budget bijgesteld naar 2000 en is ten behoeve van de aanpassing van de systemen aan de Euro het budget tot en met 2002 verhoogd.

Employee benefits

Personeel van het ministerie van Defensie komt dit jaar in aanmerking voor een tegemoetkoming van maximaal 1500 gulden in de aanschafkosten van computerapparatuur of voor de verstrekking van een fiets met een maximale cataloguswaarde van 1500 gulden. Hiervoor zijn gelden gereserveerd.

Stalling taakstelling boeteclausule compensatiebeleid

In de begroting 2000 was deze taakstelling tijdelijk gestald binnen het artikel 03.20 Personeel en materieel. Met het verwerken in deze begroting van deze taakstelling in het investeringsbudget van de Koninklijke Marine wordt de stalling verwijderd.

Onderhoud van gebouwen en terreinen

De budgetten voor onderhoud van gebouwen en terreinen staan onder druk als gevolg van de overspannen bouwmarkt.

BTW

In 1999 is een onderzoek naar de goederenstroom vanuit het magazijn naar de schepen afgerond. Uit de rapportage hierover blijkt dat de afdracht van omzetbelasting in de programmatuur van het voorraad administratiesysteem niet correct is berekend. De navordering van de in het verleden door de Koninklijke Marine teveel teruggevorderde BTW is in mei 2000 voldaan.

Taakstelling exploitatie

Ter compensatie van budgettaire problemen wordt het budget verlaagd. Enerzijds wordt dit opgevangen door het temporiseren van vervangingsinvesteringen zoals ARBO-meubilair en het minder deelnemen van het personeel van de Admiraliteit aan congressen en seminars. Anderzijds zal het niveau van de dienstverlening van de Admiraliteit aan de operationele en ondersteunende eenheden afnemen.

Defensienota

Afstoting 3 MBV's

Als gevolg van de Defensienota wordt het aantal mijnenbestrijdingsvaartuigen van de Alkmaar-klasse met drie verminderd. Dit leidt tot een daling in de materiële exploitatie.

Externe werkzekerheid/nieuw P-beleid

Het betreft ondermeer de stalling van het aandeel van de Koninklijke Marine in de f 50 miljoen voor nieuw P-beleid in 2000. Daarnaast is in deze mutatie het structurele aandeel in de f 50 miljoen naar aanleiding van de motie Dijkstal begrepen voor de vergroting van de werkzekerheid voor BBT'ers na de contractafloop. In samenspraak met de Centrale Organisatie (Directoraat-Generaal Personeel) wordt hiertoe een plan ontwikkeld. Afhankelijk van het bieden van een opleiding tijdens of na afloop van de contractperiode, worden de budgetten aan de ressorts toebedeeld.

Intensivering samenwerking scholen

Door de drie opleidingsinstituten KIM, KMA en IDL samen te brengen in één nieuwe bestuursvorm ontstaat een nauwere samenwerking tussen de officiersopleidingen bij Defensie. De hiermee beoogde besparing bedraagt f 1,351 miljoen.

CIMIC

Ten behoeve van interservice capaciteit voor «Civil military coöperation» (Cimic) wordt de begrotingssterkte met 2 vte'n verhoogd. De kernstaf zal bij de Koninklijke Landmacht worden ondergebracht.

Uitgavenverdeelstaat

Bedragen x 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Uitgaven Admiraliteit	500 085	512 352	430 407	414 066	410 288	409 920	413 426
Volledig toe te rekenen aan:							
– Apparaatsuitgaven Admiraliteit	255 286	245 922	236 999	232 037	228 305	228 063	227 670
Specifiek (uniek) toe te rekenen aan:							
– CZMNED	48 238	29 754	28 559	19 793	14 931	14 143	17 325
– CZMCARIB	9 768	4 828	3 333	3 190	3 393	3 347	3 347
– CKMARN	227	763	485	1 111	1 115	1 121	823
– Ondersteunende eenheden	18 525	3 720	11 748	4 909	4 748	15 909	20 426
Niet specifiek toe te rekenen	168 041	227 365	149 283	153 026	157 796	147 337	143 835

Toelichting op de uitgavenverdeelstaat

De uitgaven voor het ressort Admiraliteit betreffen enerzijds uitgaven ten behoeve van de eigen bedrijfsvoering, anderzijds uitgaven ten behoeve van het functioneren van de andere KM-ressorts.

De uitgaven ten behoeve van de eigen bedrijfsvoering zijn opgenomen in de regel apparaatsuitgaven Admiraliteit. Het betreft hier de uitgaven voor personele en materiële middelen voor alle onder het ressort vallende

eenheden. Deze laatste post bestaat onder andere uit huisvestingskosten, bureauzaken, informatiesystemen en inventarisgoederen en klein materieel.

De uitgaven ten behoeve van het functioneren van de andere KM-ressorts kunnen worden onderscheiden in specifiek en niet specifiek toe te rekenen uitgaven. Deze uitgaven houden voornamelijk verband met het centraal voorzien in de functie materieel. Gezien de benodigde technische en commerciële deskundigheid en de doelmatigheidsbesparing als gevolg van de vraagaggregatie, wordt een groot deel van de materiële middelen voor met name de operationele taakuitvoering centraal verworven. Hiervoor zijn de op dit moment nog niet gedecentraliseerde budgetten opgenomen.

De specifiek (uniek) toe te rekenen uitgaven bestaan uit personele en materiële uitgaven. Dit betreft onder andere brandstoffen. Daarnaast zijn uitgaven, genoemd onder niet specifiek toe te rekenen uitgaven – met uitzondering van de uitgaven voor instandhouding – met name aan het ressort CZMNED toegerekend.

De niet specifiek toe te rekenen uitgaven bestaan uit personele en materiële uitgaven. Dit betreffen onder andere geneeskundige verzorging, opleiding, bureaunkosten (waaronder communicatiekosten), oefenmunitie en de instandhouding en de stalling van de mutatie voor externe werkzekerheid uit de Defensienota die aan de begroting van de Koninklijke Marine is toebedeeld.

Artikelonderdeel 03.20.21 Wachtgelden en inactiviteitswedden

De uitgaven op dit artikelonderdeel hebben betrekking op de diverse wachtgeldregelingen voor het burger- en militair personeel van de Koninklijke Marine. Naast het reguliere wachtgeld worden op dit artikelonderdeel ook de uitgaven voor wachtgelden en uitstroombevorderende maatregelen geraamd die voor de Koninklijke Marine uit het Sociaal Beleidskader (SBK) voortvloeien.

Volgens het gestelde in artikel 4, lid 6, punt a van de Comptabiliteitswet wordt bij dit artikelonderdeel als verplichting opgenomen het bedrag dat als uitgaaf wordt geraamd.

De geraamde bedragen wachtgelden en inactiviteitsweden

Categorie	Verplichtingen en uitgaven						
Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Wachtgelden SBK/UBMO Burgerpersoneel	13 809	16 035	18 368	19 320	18 599	17 291	16 152
WBDP Burgerpersoneel	3 479	2 742	2 678	2 600	2 520	2 270	2 183
WAO-burgerpersoneel		1 339	1 490	2 017	2 236	2 236	2 236
Overige uitkeringen burgerpersoneel	3 109	2 707	2 396	2 348	2 192	2 157	2 219
Wachtgelden SBK/UBMO militair personeel	864	368	362	341	353	344	296
Werkloosheidsbesluit BBT-militairen	3 342	4 916	5 977	4 687	3 979	3 979	3 979
WBDP BOT-militairen	975	379	228	259	235	228	228
WAO en BW AO		780	958	1 308	1 468	1 466	1 466
Overige wachtgelden militair personeel							
Totaal	25 578	29 266	32 457	32 880	31 582	29 971	28 759
Uitvoeringskosten	7 040	5 444	5 462	5 479	5 491	5 493	5 493
Stand ontwerpbegroting 2001	32 618	34 710	37 919	38 359	37 073	35 464	34 252
Stand 1e suppletore begroting 2000		39 464	43 147	46 006	44 483	44 483	
Nieuwe mutaties		- 4 754	- 5 228	- 7 647	- 7 410	- 9 019	

Toelichting nieuwe mutaties

De geraamde uitgaven voor wachtgelden in verband met het Sociaal Beleidskader (SBK) en de Uitstroombevorderende Maatregel Ouderen (UBMO) worden beïnvloed door de nog in uitvoering zijnde reorganisatie van de Koninklijke Marine. Het beleid blijft er op gericht de instroom in de wachtgeldregelingen te beperken, vooral door het gebruik van de SBK-instrumenten gericht op de tewerkstelling van overtollig personeel van de Koninklijke Marine, zowel binnen als buiten de (Rijks)overheid.

03.21 Subsidies en bijdragen

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Ten laste van dit artikel worden uitgaven geraamd voor subsidies. De subsidies worden verleend aan instanties die activiteiten uitvoeren, waardoor het belang van de Koninklijke Marine direct of indirect wordt gediend. De doelstellingen van deze instanties worden uiteengezet in de subsidiebijlage.

In overeenstemming met het gestelde in artikel 4, lid 6, punt a van de Comptabiliteitswet wordt bij dit begrotingsartikel als verplichting opgenomen het bedrag dat als uitgaaf wordt geraamd.

De onderverdeling naar artikelonderdelen

Omschrijving	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
03.21.01 Koninklijke Marine jachtclub	117	117	117	117	117	117	117
03.21.02 Marine Watersportvereniging	71	71	71	71	71	71	71
03.21.03 Marine Sanatoriumfonds	5	5	5	5	5	5	5
03.21.04 Koninklijke Vereniging Marine Officieren	75	75	75	75	75	75	75
03.21.05 Zeekadetkorps Nederland	50	50	50	50	50	50	50
03.21.06 Stichting Militaire Tehuizen Overzee	15	15	15	15	15	15	15
03.21.07 Bijdrage aan het ministerie van Economische Zaken ten behoeve van het Nederlands Instituut voor Maritieme Ontwikkeling (NIM)	196	150	150	150	150	150	150
Totaal	529	483	483	483	483	483	483

In 1999 is in opdracht van het ministerie van Economische Zaken het NIM geëvalueerd. Op basis van de conclusies uit de evaluatie vindt momenteel een heroriëntatie plaats van de bijdrage aan het NIM waardoor de bijdrage vanaf 2001 wellicht nog wordt bijgesteld.

03.22 Investerings groot materieel en infrastructuur

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Ten laste van dit artikel worden de uitgaven geraamd voor investeringen in groot materieel en infrastructuur.

Het beleid is gericht op verbetering van het bestaande materieel, opheffing van tekortkomingen en vervanging van verouderd materieel. De nadruk ligt op investeringen ten behoeve van luchtverdediging, maritieme operaties in kustwateren en vergroting van de strategische mobiliteit. De belangrijkste projecten in de komende jaren zijn de aanbouw van de Luchtverdedigings- en Commando Fregatten (LCF) van De Zeven Provinciën-klasse, het Project Aanpassing Mijnenbestrijdingscapaciteit (PAM), het tweede Amfibisch Transportschip (ATS), het Capability Upkeep Program (CUP) van de P3-C Orion maritieme patrouillevliegtuigen en het project NH-90-helikopters.

Daarnaast worden infrastructurele projecten uitgevoerd. Dit betreft renovatie en nieuwbouw mede als gevolg van de aanpassing van de organisatie en nieuwe wetgeving op het gebied van ARBO en milieu.

Het artikel is onderverdeeld in de volgende artikelonderdelen: schepen, vliegtuigen, voertuigen, elektronisch materieel, munitie, overig groot materieel en infrastructuur.

Het geheel van de bij de artikelonderdelen genoemde ontwikkelingen leidt tot mutaties in de verplichtingen- en uitgavenopbouw van de genoemde projecten.

Nieuwe mutaties

De nieuwe mutaties in de verplichtingen en de uitgavenopbouw zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004
De nieuwe verplichtingenmutaties:					
- Fregatten van De Zeven Provinciën-klasse	163 900	10 200	41 300	- 1 500	- 34 100
- Project Aanpassing Mijnenbestrijdingscapaciteit	900	246 400	40 200	28 900	11 200
- Vervanging Zuiderkruis					- 2 700
- Tweede Amfibisch Transportschip (ATS)			1 100	- 255 200	71 400
- Hydrografische opnemingsvaartuigen	- 85 600	93 700	- 4 500	- 400	
- Theatre Ballistic Missile Defence System (TBMD)	8 800		200		
- NH-90	1 126 450	400	100	- 18 900	30 240
- Cup Orion	99 300				
- MILSATCOM	6 780	- 4 200	14 000		100
- Verbindingen mariniers		- 114 500	- 38 900	51 900	40 800
- Munitie	62 200	- 36 000	63 400	2 100	- 200 800
- Project Millennium	- 14 300				
- Project Vorming één Marinebedrijf	5 000	4 700			
- Infrastructurele projecten	- 21 100	7 000	- 12 900	9 400	5 300
- Overige projecten, per saldo	104 436	- 628	- 35 767	23 310	4 985
Totaal van de nieuwe verplichtingenmutaties	1 456 766	207 072	68 233	- 160 390	- 73 575
De nieuwe uitgavenmutaties:					
- Fregatten van De Zeven Provinciën-klasse	25 187	17 945	20 964	33 455	9 779
- Project Aanpassing Mijnenbestrijdingscapaciteit	- 49 249	- 35 363	9 003	- 12 433	8 957
- Tweede Amfibisch Transportschip (ATS)			3 100	25 800	51 400
- Hydrografische opnemingsvaartuigen	- 17 864	- 10 058	- 504	22 996	9 200
- Theatre Ballistic Missile Defence System (TBMD)	100	100	4 100	- 14 000	- 31 900
- NH-90	13 349	- 9 652	- 50 603	- 70 165	5 643
- Radar CUP-Orion		- 1 000	- 2 000	17 000	3 000
- Cup Orion	- 12 476	21 400	3 400	9 800	- 20 600
- MILSATCOM	728	- 14 857	- 1 201	9 753	11 546
- Verbindingen mariniers		- 1 400	- 2 200	- 20 200	- 13 100
- Munitie	- 21 438	- 8 060	6 000	- 9 400	2 000
- Project Millennium	- 6 408				
- Project Vorming één Marinebedrijf	16 032	3 000	4 700		
- IV-beleid	11 993	19 264	17 513	16 942	- 7 467
- Infrastructurele projecten	- 10 493	- 746	3 900	7 900	12 050
- Overige projecten, per saldo	28 675	1 239	- 15 399	- 10 238	- 8 823
Totaal van de nieuwe uitgavenmutaties	- 21 864	- 18 188	773	7 210	31 685

Toelichting op de ramingsbedragen per artikelonderdeel

Hieronder wordt aangegeven welke grote projecten (> 25,0 miljoen) deel uitmaken van de verschillende artikelonderdelen:

Artikelonderdeel Schepen

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Schepen	123 922	626 500	437 000	588 683	534 251	487 422	475 221	522 098	491 257	353 831

Op dit artikelonderdeel worden de uitgaven geraamd voor investeringen in het varend materieel van de Koninklijke Marine. De volgende projecten worden thans financieel afgerond: Multi-Purpose fregatten, Walrus-klasse onderzeeboten en het eerste Amfibisch Transportschip.

Voor het project fregatten van De Zeven Provinciën-klasse zijn de verplichtingen voor de bouwmeestercontracten alsmede een aantal Sensor-, Wapen- en Commando (SEWACO)-systemen aanbesteed.

De projecten Aanpassing Mijnenbestrijdingscapaciteit (PAM), de vervanging van Hr.Ms. Zuiderkruis en de vervanging L-fregatten, het tweede Amfibisch Transportschip (ATS) en de Hydrografische opnemingsvaartuigen (HOV) zijn in voorbereiding. Voor de projecten vervanging Hr.Ms. Zuiderkruis (aanbesteding in 2006) en vervanging L-fregatten (aanbesteding in 2008) zijn tot en met 2005 geen uitgaven geraamd. Het project tweede Amfibisch Transportschip wordt naar verwachting in 2002 aanbesteed. De projecten fregatten van De Zeven Provinciën-klasse, Aanpassing Mijnenbestrijdingscapaciteit, tweede Amfibisch Transportschip en Hydrografische opnemingsvaartuigen worden hieronder toegelicht.

Project fregatten van De Zeven Provinciën-klasse

Bedragen x f 1000	Verplichtingen								Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
De Zeven Provinciën klasse	133 300	254 200	73 600	542 199	487 900	436 000	385 800	315 600	281 300	96 500

Het project fregatten van De Zeven Provinciën-klasse betreft een serie van vier luchtverdedigings- en commandofregatten die de twee geleide wapenfregatten van de Tromp-klasse en twee van de vier resterende standaardfregatten van de Kortenaer-klasse zullen vervangen. De Koninklijke Marine verzorgt de verwerving en de integratie van de Sewaco-systemen. De proeftocht van het eerste schip is voorzien in 2001 en de overdracht aan de Koninklijke Marine in 2002. De volgende drie schepen zullen telkens met een jaar tussenruimte volgen. In het project wordt onder meer samengewerkt met Duitsland en Spanje. De verplichtingen die in 2000 en 2001 worden aangegaan, hebben onder andere betrekking op het informatieverwerkend systeem, onderdelen van communicatiesystemen, quad pack cannisters voor het Evolved Sea Sparrow Missile (ESSM)-systeem, boordreservedelen en opleidingen.

Op 7 maart 2000 is het parlement ingelicht over de voortgang van het project door middel van de derde jaarrapportage LCF (Kamerstukken II, 1999–2000, 25 800 nr. 6). Het budget voor het LCF-project op prijspeil 2000 bedraagt f 3 303,0 miljoen voor nieuwbouw en f 98,3 miljoen voor walreservedelen.

Project Aanpassing Mijnenbestrijdingscapaciteit

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
PAM	400	337 100	256 100	5 472	6 751	18 952	43 303	133 967	129 35 7	1e+05

Het Project Aanpassing Mijnenbestrijdingscapaciteit (PAM) betreft een moderniseringsprogramma voor de mijnenjachtcapaciteit van de Alkmaar-klasse mijnenbestrijdingsvaartuigen, waarbij zij tevens geschikt worden gemaakt om te fungeren als moederschip voor mijnenvoegoperaties met zogenaamde Trojka-drones. De bouw van de drones maakt eveneens deel uit van het project.

Als gevolg van het beperkte totale investeringsbudget van de Koninklijke Marine wordt het beschikbare budget voor 2000 en 2001 verlaagd met respectievelijk f 49,2 en f 35,4 miljoen. Het totale budget bedraagt f 697,9 miljoen en is aangepast voor de vermindering van vijftien naar twaalf mijnenjagers.

De verplichtingen die in 2000 worden aangegaan hebben betrekking op onder andere het mijnenvernietigingssysteem, de sonarsystemen en het command en control-systeem. Naar verwachting wordt in 2001 gestart met de verwerving van de drones en de akoestische veegsystemen.

Project Tweede Amfibisch Transportschip (ATS)

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Tweede ATS			1 000			1 000	5 100	40 800	71 400	100 000

Het tweede Amfibisch Transportschip (Landing Platform Dock) is aangekondigd in de Defensienota. Bij de uitwerking van de behoeftstelling zal het aanbrengen van Combined Joint Task Force faciliteiten (CJTF) worden meegenomen. Het aanbrengen van deze faciliteiten is in de Defensienota afhankelijk gesteld van de mogelijkheid om hiervoor, onder meer door extra inspanningen op doelmatigheidsgebied, alsnog gelden vrij te maken. De aanbesteding van het tweede Amfibisch Transportschip vindt naar verwachting in 2002 plaats. In 2001 zijn ten behoeve van een aantal voorstudies en beproevingen reeds fondsen opgenomen. Het budget is ingevolge de Defensienota en de prijsbijstelling verhoogd tot f 408,0 miljoen.

Hydrografische opnemingsvaartuigen

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Hydrografische opnemingsvaartuigen	543	4 100	104 200		4 100	25 600	38 800	31 100	9 200		

Het project Hydrografische opnemingsvaartuigen waarborgt de instandhouding van de hydrografische capaciteit van de Koninklijke Marine en omvat de bouw van twee nieuwe schepen, ter vervanging van de twee opnemers Hr. Ms. Buyskes en Hr. Ms. Blommendal. Het project is vertraagd ingevolge een onderzoek naar competitieve dienstverlening (CDV). Hierdoor zal de aanbesteding waarschijnlijk pas in 2001 plaatsvinden. De totale projectomvang bedraagt f 108,8 miljoen. De Hr. Ms. Blommendal is inmiddels buiten dienst gesteld.

Artikelonderdeel vliegtuigen

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Vliegtuigen	9 875	1 583 150	16 600	16 157	48 673	90 115	73 097	78 033	118 243	184 169	

Op dit artikelonderdeel worden de uitgaven geraamd voor het vliegend materieel van de Koninklijke Marine. Het betreft hier voornamelijk de vervanging van de Lynx-helikopters en het Capability Upkeep Program (CUP) van de P3-C Orion maritieme patrouillevliegtuigen. Deze projecten worden hieronder toegelicht. Andere projecten die op dit artikelonderdeel worden geraamd zijn de Bolted Main Rotor Heads voor de Lynx-helikopters en de aanpassing van de navigatiesystemen voor de P3-C Orion maritieme patrouillevliegtuigen.

Project NH-90

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
NH-90		2000	1 128 350	1 900	11 451	25 824	44 800	34 000	23 100	39 100	87 000

Het NH-90 project betreft de ontwikkeling, productie en ingebruikneming van twintig helikopters ter vervanging van de Lynx-helikopters. Het project wordt uitgevoerd in samenwerking met Duitsland, Frankrijk en Italië. Op 31 mei 2000 heeft het parlement zich uitgesproken voor voortzetting van deelname aan het project. Het totale budget voor de NH-90 bedraagt f 1 771,9 miljoen. Het project bevindt zich thans in de productie investerings- en produc-

tiefase. De MOU voor deze fase is op 8 juni 2000 door de deelnemende landen ondertekend. De ondertekening van het productiecontract met de industrie heeft op 30 juni 2000 plaatsgevonden. Oplevering van de eerste helikopters is voorzien in 2007.

Project Capability Upkeep Program voor de P3-C Orions

Bedragen x f 1000	Verplichtingen							Uitgaven		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
CUP Orion	427 000			13 349	22 948	27 697	54 933	79 143	97 169	

Het Capability Upkeep Program (CUP) betreft de modernisering van de sensor-, wapen- en commandosystemen van de P3-C Orion maritieme patrouillevliegtuigen van de Koninklijke Marine.

De in november 1999 gepresenteerde Defensienota voorziet in een afname van het aantal vliegtuigen van dertien naar tien stuks. Van deze tien vliegtuigen zullen zeven vliegtuigen het volledige CUP ondergaan. De overige drie krijgen dezelfde basisconfiguratie en worden uitgerust met verkenningssystemen, ter verbetering van de uitvoering van kustwacht-taken onder meer in het Caribisch gebied.

Er heeft een aanpassing plaatsgevonden van de looptijd van het project ten gevolge van de budgettaire problematiek bij de Koninklijke Marine. Voor het totale project is f 427,0 miljoen gereserveerd. Naar aanleiding van de DMP-D-brief heeft het parlement op 15 juni 2000 ingestemd met het project.

Artikelonderdeel Voertuigen

Op dit artikelonderdeel worden de uitgaven geraamd voor voertuigen van de Koninklijke Marine, voor zover deze niet onder een ander artikelonderdeel of in de begroting van de Koninklijke Landmacht zijn opgenomen. Voor de begrotingsperiode worden geen uitgaven voorzien.

Artikelonderdeel Elektronisch materieel

Bedragen x f 1000	Verplichtingen							Uitgaven		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Elektronisch materieel	16 351	73 680	83 800	39 175	63 760	32 027	49 026	35 700	31 900	39 800

Op dit artikelonderdeel worden de uitgaven geraamd voor het elektronisch materieel van de Koninklijke Marine, voor zover deze niet in een projectbudget onder een ander artikelonderdeel zijn opgenomen. Voor de volgende projecten worden onder meer uitgaven geraamd: het project Local Area Missile System (LAMS), het project Theatre Ballistic Missile Defence (TBMD), het project satellietcommunicatie voor militair gebruik (MILSATCOM), de vervanging van verbindingssystemen voor Mariniers (NIMCIS), het geïntegreerd verbindingssysteem, de Elektronische Oorlogsvoering Walrusklasse en de Operational Flight Trainer Orion.

De projecten TBMD, NIMCIS en MILSATCOM worden onderstaand toegelicht.

Project Theatre Ballistic Missile Defence System (TBMD)

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
TBMD	15 300				5 100	5 100	5 100	1 000	3 100	5 100

Het project TBMD voorziet in een verdediging tegen tactische ballistische raketten en is aangekondigd in de Defensienota. De mogelijkheden worden onderzocht om de fregatten van De Zeven Provinciën-klasse uit te rusten met de benodigde hardware en software voor TBMD. De Koninklijke Marine reserveert vooralsnog f 300,5 miljoen voor ontwikkeling en modificatie waarbij wordt uitgegaan van samenwerking met Duitsland. In december 1999 is met Duitsland een vervolg-MOU afgesloten voor het uitvoeren van de afsluitende conceptvalidatiestudie met als doel het aantonen en valideren van het TBMD-concept aan boord van het LCF. Naar verwachting zal deze studie in 2003 worden afgerond waarna, als daartoe wordt besloten, de voorbereiding van de verwervingsfase kan worden gestart.

Vervanging verbindingssystemen Mariniers (NIMCIS)

De huidige generatie verbindingssystemen van het Korps Mariniers zal in zijn geheel worden vervangen. Bij de verwerving van nieuwe verbindingssystemen geeft de Koninklijke Marine prioriteit aan internationaal gestandaardiseerde apparatuur, gezien de samenwerking in de UK/NL Amphibious Force. Delen van het project Vervanging verbindingssystemen Mariniers zijn om budgettaire redenen vertraagd. Als gevolg hiervan wordt het gehele project nogmaals beschouwd. De operationele behoeftestelling zal naar verwachting in 2000 worden ingediend. Introductie van de nieuwe apparatuur wordt verwacht in 2003. Het projectbudget bedraagt f 153,4 miljoen.

Project MILSATCOM

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
MILSATCOM	600	7 680	79 900	539	1 940	5 500	37 900	33 700	14 100	11 900

Dit project voorziet in de krijgsmachtbrede behoefte aan satellietcommunicatiecapaciteit voor militair gebruik. De Koninklijke Marine is belast met de uitvoering van het project. Het project bestaat uit twee delen. Voor het eerste deel van het project – het inhuren van ruimtecapaciteit en realisatie van het grootste deel van de grondcomponent – is een investeringsbudget geraamd van f 91,7 miljoen. Dit deel van het project is

met ingang van 1999 geheel in de begroting van de Koninklijke Marine ondergebracht. In 2000 vindt de verwervingsvoorbereiding plaats van het eerste deel.

Deel twee betreft het realiseren van militaire ruimtecapaciteit en het resterende deel van de grondcomponent. Het realiseren van de militaire ruimtecapaciteit is nog niet in het budget opgenomen. Het budget voor de grondcomponent van het tweede deel bedraagt vooralsnog f 51,0 miljoen.

Artikelonderdeel munitie

Bedragen x f 1000	Verplichtingen								Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Munitie	82 366	162 800	130 000	17 248	27 082	57 020	87 410	121 800	118 500	116 500

Op dit artikelonderdeel worden de uitgaven geraamd voor de aanschaf van kapitale munitie zoals onder andere de Harpoon-missiles, Standard-Missiles (SM), torpedo's, Nato Sea Sparrow Missiles (NSSM) en Evolved Sea Sparrow Missiles (ESSM). Tevens wordt rekening gehouden met de aanschaf van conventionele munitie, zoals die voor de klein kaliber wapens en de Oto-melara kanons, voor zover deze munitie als aanvulling van de oorlogsvoorraden wordt verworven.

Als norm voor de kapitale munitie wordt de «Nato Maritime Stockpile Policy Guidance» (NMSPG) gehanteerd. Hierin zijn de normen voor de Koninklijke Marine vastgesteld, uitgaande van de sterkte en samenstelling van de vloot.

Er vinden diverse herfaseringen en verschuivingen plaats in aanbestedingsmomenten, met name ten gevolge van synchronisatie met programma's van de Navo-bondgenoten. Een dergelijke afstemming levert gedurende de planperiode wijzigingen van het investeringschema op.

Artikelonderdeel Overig groot materieel

Bedragen x f 1000	Verplichtingen								Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Overig groot materieel	170 395	74 254	42 550	141 712	110 271	74 427	78 772	107 080	94 231	90 302

Dit artikelonderdeel betreft projecten die naar hun aard niet in één van de andere artikelonderdelen van het groot materieel kunnen worden ondergebracht, waaronder automatisering van de bestuurlijke informatiesystemen en projecten die niet groter zijn dan f 5,0 miljoen. Het betreft hier met name de volgende projecten:

Project Vorming één Marinebedrijf

Als uitvloeisel van de doelmatigheidsoperatie is besloten tot het vormen van één onderhoudsbedrijf voor de Koninklijke Marine. Het nieuwe bedrijf

zal worden gevormd uit de Rijkswerf, het SEWACO-bedrijf en het Marine Elektronisch en Optisch Bedrijf (MEOB)-Oegstgeest. De bestuurlijke integratie heeft reeds plaatsgevonden. De verhuizing van het MEOB-Oegstgeest naar Den Helder en de volledige integratie tot één Marinebedrijf zal naar verwachting in 2001 plaatsvinden. De afdeling Avionica van de onderhoudsdienst van Marinevliegkamp De Kooy zal eveneens worden ondergebracht bij het Marinebedrijf te Den Helder. Het projectbudget bedraagt f 102,5 miljoen.

Automatisering

Dit bevat de investeringen in de automatisering van de bestuurlijke informatiesystemen. Het grootste project is de Migratie naar PHI-DEF-standaarden (MIPS). Met dit project zal de migratie van de KM-ICT infrastructuur naar de voorgeschreven Defensie-standaarden zijn beslag krijgen. Dit vereist wel een extra investering ten opzichte van de oorspronkelijke planning. Het projectbudget bedraagt f 18,0 miljoen.

Artikelonderdeel Infrastructuur

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Infrastructuur	117 502	81 500	98 400	83 984	92 517	90 979	102 500	86 000	90 150	80 200

Op dit artikelonderdeel wordt het (nieuw)bouwprogramma voor gebouwen, werken en terreinen voor de Koninklijke Marine geraamd. Binnen dit artikelonderdeel vinden als gevolg van het actualiseren van de ramingen diverse bijstellingen plaats. In de nieuwe ramingen voor 2001 zijn ondermeer de volgende ontwikkelingen verwerkt:

- het project onderhoudsdienst Marinevliegkamp De Kooy heeft vertraging opgelopen in de aanbestedingsfase en zal naar verwachting in 2001 worden aanbesteed;
- op het Marine-etablisement Amsterdam zal naar verwachting in 2001 worden begonnen met de bouw van het bedrijfsrestaurant;
- in 2001 zal aangevangen worden met de gefaseerde infrastructuur ten behoeve van het derde Mariniersbataljon op de locatie Buitenveld te Den Helder;
- de aanpassing van het hoofdgebouw van de Van Ghentkazerne te Rotterdam zal de tweede fase ingaan (het realiseren van les-accommodatie);
- de nieuwbouw ten behoeve van de legering van officieren op de Alexanderkazerne te 's- Gravenhage (in samenwerking met de Koninklijke Landmacht) is vertraagd door lange proceduretijden en het verkrijgen van vergunningen. Verwacht wordt dat in 2001 met de bouw kan worden begonnen;
- de projecten op de Nederlandse Antillen en Aruba zijn naar boven bijgesteld ten gevolge van de stijging van de plankoers van de Antilliaanse/Arubaanse gulden naar f 1,23.

04. BELEIDSTERREIN KONINKLIJKE LANDMACHT

Algemeen

De uitgaven van het beleidsterrein Koninklijke Landmacht zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
04.20 Personeel en materieel							
- 1 (GE/NL) Legerkorps	989 500	1 032 725	1 187 293	1 197 212	1 188 905	1 197 752	1 202 630
- Nationaal Commando	1 417 284	1 403 754	1 198 051	1 182 371	1 147 633	1 137 564	1 122 134
- Commando Opleidingen Koninklijke Landmacht	422 307	429 369	431 758	432 659	437 071	437 593	437 058
- Overige eenheden Bevelhebber der Landstrijdkrachten	545 548	562 087	527 843	473 573	472 001	478 702	489 659
- Landmachtstaf	182 139	183 811	185 956	188 804	193 047	190 439	193 717
- Wachtgeld en inactiviteitswedden	96 481	89 969	81 220	90 255	96 554	96 473	90 888
Totaal 04.20 Personeel en materieel	3 653 259	3 701 715	3 612 121	3 564 874	3 535 211	3 538 523	3 536 086
04.21 Subsidies en bijdragen	1 833	1 833	1 908	1 908	1 908	1 908	1 908
04.22 Investerings groot materieel en infrastructuur	1 083 690	897 803	832 711	1 035 680	1 022 223	971 635	860 694
Totale uitgaven (x f 1000)	4 738 782	4 601 351	4 446 740	4 602 462	4 559 342	4 512 066	4 398 688
Totale uitgaven (x € 1000)	2 150 366	2 088 002	2 017 843	2 088 506	2 068 939	2 047 486	1 996 038

04.20 Personeel en materieel

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Met de invoering van het Verbeterd Economisch Beheer wordt inzicht gegeven in de bedrijfsvoeringsuitgaven per ressort. De vijf ressorts waar het bij de Koninklijke Landmacht om gaat zijn: het 1(GE/NL) Legerkorps, het Nationaal Commando, het Commando Opleidingen, de groep Overige Eenheden BLS en de Landmachtstaf. Per ressort worden vier vaste artikelonderdelen gepresenteerd: ambtelijk burgerpersoneel, militair personeel, overige personele uitgaven en materiële uitgaven. De wachtgelduitgaven voor het burger- en het militair personeel worden ook op dit artikel geraamd

Nieuwe mutaties

De nieuwe mutaties in de uitgaven en de verplichtingen zijn als volgt te specificeren en worden bij de onderscheiden ressorts en het artikelonderdeel Wachtgeld en inactiviteitswedden nader toegelicht:

Bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004
De nieuwe verplichtingenmutaties:					
- ressort 1(GE/NL) Legerkorps	16 041	- 19 824	- 11 351	- 14 335	- 15 421
- ressort Nationaal Commando	4 615	- 51 929	- 17 341	- 24 339	51 072
- ressort Commando Opleidingen	- 10 911	- 12 115	- 14 009	- 14 545	- 14 352
- ressort Overige eenheden BLS	41 841	61 118	62 792	73 241	47 097
- ressort Landmachtstaf	24 657	22 820	33 085	38 484	35 504
- wachtgelden en inactiviteitswedden	1 259	5 482	20 467	30 246	33 023
Totaal van de nieuwe mutaties	77 502	5 552	73 643	88 752	136 923
De nieuwe uitgavenmutaties:					
- ressort 1(GE/NL) Legerkorps	16 041	- 19 824	- 11 351	- 14 335	- 15 421
- ressort Nationaal Commando	4 615	- 28 545	- 31 814	- 51 339	- 47 106
- ressort Commando Opleidingen	- 10 911	- 12 115	- 14 009	- 14 545	- 14 352
- ressort Overige eenheden BLS	41 841	68 464	44 408	62 089	59 893
- ressort Landmachtstaf	24 657	22 820	33 085	38 484	35 504
- wachtgelden en inactiviteitswedden	1 259	5 482	20 467	30 246	33 023
Totaal van de nieuwe mutaties	77 502	36 282	40 786	50 600	51 541

Toelichting op de nieuwe verplichtingen- en uitgavenmutaties

Bovenvermelde verplichtingen- en uitgavenmutaties worden toegelicht bij de ramingen van de ressorts en het artikelonderdeel Wachtgelden en inactiviteitswedden.

Bij de raming van dit artikel behoort de volgende opbouw van de begrotingssterkte (in aantallen vte'n op basis van een 38-urige werkweek):

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Burgers – stand begroting 2000* ¹	9 064	8 883	8 710	8 533	8 489	
Burgers – mutaties* ¹	7	7	7	7	7	
Burgers – stand ontwerpbegroting 2001*¹	9 071	8 890	8 717	8 540	8 496	8 496
MP/BOT – stand begroting 2000	10 927	10 688	10 543	10 368	10 270	
MP/BOT – mutaties	24	59	52	40	21	
MP/BOT – stand ontwerpbegroting 2001	10 951	10 747	10 595	10 408	10 291	10 207
MP/BBT – stand begroting 2000	12 189	12 497	12 911	13 442	13 775	
MP/BBT – mutaties	- 289	- 145	47	59	78	
MP/BBT – stand ontwerpbegroting 2001	11 900	12 352	12 958	13 501	13 853	14 144
Totale sterkte – stand begroting 2000	32 180	32 068	32 164	32 343	32 534	
Totale sterkte – mutaties	- 258	- 79	106	106	106	
Totale sterkte – stand ontwerpbegroting 2001	31 922	31 989	32 270	32 449	32 640	32 847

*¹ exclusief niet-actief burgerpersoneel

Toelichting personeelsoverzicht

Burgerpersoneel

De aantallen zijn bijgesteld door ondermeer de overname van de ARBO-taken van het beleidsterrein Dico, administratieve en logistieke opleidingen die de Koninklijke Landmacht voor andere krijgsmachtdelen verzorgt (SALO) en de oprichting van het Landelijk Bevoorradingsbedrijf Koninklijke Landmacht.

Militair personeel Beroeps Onbepaalde Tijd (BOT)

In de aantallen «Beroepspersoneel onbepaalde tijd» zijn onder andere verwerkt de samenvoeging van luchtverdedigingseenheden van de Koninklijke Land- en Luchtmacht, de concentratie van opleidingen (SALO) en lopende reorganisaties.

Militair personeel Beroeps Bepaalde Tijd (BBT)

De aantallen «Beroepspersoneel bepaalde tijd» zijn bijgesteld door onder andere de samenvoeging van luchtverdedigingseenheden, de concentratie van opleidingen (SALO) en de wervingsresultaten in 1999 en de eerste maanden van 2000.

Ressort 1(GE/NL) Legerkorps

Dit ressort betreft het Nederlandse deel van 1(GE/NL) Legerkorps. Dit bestaat uit 1(NL) Divisie «7 December», 11 Luchtmobiele brigade en het Nederlandse aandeel in de binationale legerkorpsstaf en de binationale legerkorpstroepen (Command Support Group).

Operationele doelstellingen

De algemene doelstellingen van de Koninklijke Landmacht zijn voor het ressort 1(GE/NL)Legerkorps vertaald in een gereedheidsmatrix die aangeeft hoeveel eenheden operationeel gereed zijn binnen welke termijn (reactietijd). De tabel gaat uit van de volledige implementatie van het accentmodel. Het accentmodel houdt in: eenheden bereiden zich zes maanden voor, zijn vervolgens zes maanden inzetgereed en kunnen na inzet maximaal zes maanden recupereren. De gereedheidstermijnen gelden voor parate delen van de eenheden; voor reserve-componenten geldt in principe een gereedheidstermijn van 180 dagen. Het bereiken van de inzetbaarheidstermijnen wordt permanent nagestreefd.

De operationele doelstellingen zijn als volgt samen te vatten:

Gereedheidstermijn	direct inzetbaar	op korte termijn inzetbaar	op lange termijn inzetbaar
Type eenheid			
1(GE/NL)Legerkorps*			1
Bijdrage Staf 1(GE/NL)Legerkorps		1	
Command support brigade			
Staf Command support brigade		1	
Verbindingsbataljon	1	2	1
Korps commandotroepen*****			
Staf speciale operaties	1		
Commandotroepencompagnie	2	1	
Luchtmobiele Brigade**	1		
Luchtmobiel infanteriebataljon met gevechts- en logistieke ondersteuning	3		
Divisie			1
Divisie Gevechtssteun Commando***	1	1	7
Divisie Verzorgings Commando****	4		1
Gemechaniseerde Brigade**			3
Pantserinfanteriebataljon met gevechts- en logistieke ondersteuning	1	2	3
Tankbataljon met gevechts- en logistieke ondersteuning	1	2	
Afdeling Veldartillerie*****	1	2	

* Voor nationale taken zijn alle parate eenheden van de Koninklijke Landmacht op korte termijn beschikbaar.

** Uit een brigade kunnen diverse zelfstandige en uitzendbare eenheden, onder het niveau van bataljon, worden samengesteld zoals (pantser)infanteriecompagnieën, mortiercompagnie, (pantser) genie-compagnieën, stingercompagnie, luchtdoelartilleriebatterijen, bevoorradingscompagnieën, herstelcompagnieën en geneeskundige compagnieën, die alle binnen (en vaak sneller dan) de aangegeven inzetbaarheidstermijn kunnen worden ingezet.

*** Uit het Divisie Gevechtssteun Commando kunnen zelfstandige en uitzendbare eenheden als pantsergeniebataljons, een constructiebataljon en afdelingen (veld/luchtdoel)artillerie worden ingezet voor een vredesoperatie, alle binnen (en vaak sneller dan) de aangegeven inzetbaarheidstermijn.

**** Uit het Divisie Verzorgings Commando kunnen zelfstandige en uitzendbare eenheden als een materieeldienstbataljon, geneeskundig dienstbataljon, bevoorradings- en transportbataljons worden ingezet voor een vredesoperatie, alle binnen (en vaak sneller dan) de aangegeven inzetbaarheidstermijn.

***** Er is een intensieve samenwerking met het Korps Mariniers. Deze samenwerking wordt verder geïntensiveerd op het gebied van speciale operaties.

Activiteitentoelichting

Om de opgedragen taken binnen de vereiste reactietijden te kunnen uitvoeren en voortdurend bepaalde eenheden gereed te hebben voor inzet in vredesoperaties, is een constante hoge graad van geoefendheid noodzakelijk. Naast het reguliere oefen- en opleidingsschema wordt 1(GE/NL)Legerkorps belast met het uitvoeren van steunverlenende activiteiten en het plegen van operationeel onderhoud. Het behalen van de operationele doelstellingen wordt vastgesteld op basis van de mate van personele- en materiële gereedheid en geoefendheid van het 1(GE/NL)Legerkorps. In de verantwoording over 2001 wordt hierover verslag gedaan.

De afbouw van KFOR, UNFICYP en CMAP en de concentratie in Bosnië, hebben in het jaar 2000 geleid tot een afname van het aantal ingezette

militairen tot ongeveer 1600 ultimo 2000. Op grond hiervan houdt het ressort de komende jaren rekening met een (gemiddelde) jaarlijkse inzet van ongeveer 1700 mensjaren.

Voor de jaren 2000 tot en met 2002 is ten aanzien van bovenstaande hoofdproducten de volgende capaciteitsinzet gepland:

Activiteiten	Meeteenheid	Realisatie 1999	Ontwerp- begroting 2000	Vermoedelijke uitkomsten 2000	Raming 2001	Raming 2002
Inzet	Mensjaren	2 400	2000	2000	1 700	1 700

De verplichtingen en de uitgaven 1(GE/NL) Legerkorps per artikelonderdeel

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
04.20.01 Ambtelijk burgerpersoneel	11 863	13 560	111 580	103 637	90 515	87 719	87 719
04.20.02 Militair personeel	860 468	890 218	925 874	940 219	946 804	956 529	963 157
04.20.03 Overige personele uitgaven	42 824	55 354	66 924	67 353	66 871	67 511	67 022
04.20.04 Materiële uitgaven	57 583	73 843	82 915	86 003	84 715	85 993	84 732
Stand ontwerpbegroting 2001	972 738	1 032 975	1 187 293	1 197 212	1 188 905	1 197 752	1 202 630
Stand 1e suppletore begroting 2000		1 016 934	1 207 117	1 208 563	1 203 240	1 213 173	
Nieuwe mutaties		16 041	- 19 824	- 11 351	- 14 335	- 15 421	

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
04.20.01 Ambtelijk burgerpersoneel	11 863	13 560	111 580	103 637	90 515	87 719	87 719
04.20.02 Militair personeel	860 468	890 218	925 874	940 219	946 804	956 529	963 157
04.20.03 Overige personele uitgaven	42 429	55 354	66 924	67 353	66 871	67 511	67 022
04.20.04 Materiële uitgaven	74 740	73 593	82 915	86 003	84 715	85 993	84 732
Stand ontwerpbegroting 2001	989 500	1 032 725	1 187 293	1 197 212	1 188 905	1 197 752	1 202 630
Stand 1e suppletore begroting 2000		1 016 684	1 207 117	1 208 563	1 203 240	1 213 173	
Nieuwe mutaties		16 041	- 19 824	- 11 351	- 14 335	- 15 421	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
- Prijsbijstelling	2 104	2 876	3 019	3 164	3 182
- Ramingsbijstellingen	- 2 104	- 34 668	- 35 746	- 33 619	- 30 834
Sub-totaal technische bijstellingen	0	- 31 792	- 32 727	- 30 455	- 27 652
Beleidsmatige bijstellingen:					
* Mutaties Defensienota					
- aanpassing P-structuur en functiebestand		- 810	- 2 653	- 3 571	- 6 126
- extra personeel SHORAD				4 500	5 500
* Overige beleidsmatige mutaties					
- aanpassing begrotingssterkte					
- integratie NVC		- 4 399	- 4 399	- 4 399	- 4 399
- integratie RGD		- 1 983	- 1 983	- 1 983	- 1 983
- overige mutaties	3 658	1 193	8 627	3 655	2 536
- verplaatsingskosten	12 000	10 307	10 492	10 533	10 660
- overige mutaties	383	7 660	11 292	7 385	6 043
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen	16 041	11 968	21 376	16 120	12 231
Totaal van de nieuwe mutaties	16 041	- 19 824	- 11 351	- 14 335	- 15 421

Toelichting nieuwe mutaties

Aangezien de verplichtingen- en uitgavenmutaties dezelfde oorzaken hebben, geldt wat hieronder vermeld wordt voor de uitgaven eveneens voor de verplichtingen.

Technische bijstellingen

Prijsbijstelling

De uitgavenniveaus zijn technisch aangepast aan het prijsniveau 2000.

Ramingsbijstellingen

De mutaties zijn het gevolg van herziene berekeningen van het salaris op basis van de thans vastgestelde personeelsopbouw en -samenstelling. Correctie heeft plaatsgevonden voor het in eerste instantie hanteren van te hoge middensommen van het personeel van het Nationaal Verzorgingscommando dat vanuit het ressort NATCO is overgekomen.

Beleidsmatige bijstellingen

Defensienotamutaties

Aanpassing P-structuur en functiebestand

De aanpassing van de personeelsstructuur leidt tot een verjonging van het personeelsbestand, waardoor de middensom daalt. Verder wordt het rangsniveau van 15% van de formatie omlaag gebracht. Een nader onderzoek naar de invulling van de personeelsmaatregelen uit de Defensienota is thans gaande.

Extra personeel Shorad

De samenvoeging van de objectluchtverdediging van de Koninklijke Luchtmacht en de Koninklijke Landmacht bij laatstgenoemd beleidsterrein veroorzaakt een personele overdracht naar dit ressort.

Overige beleidsmatige bijstellingen

Integratie Nationaal Verzorgingscommando

De onderhoudscapaciteit van het NATCO die momenteel is ondergebracht in het Nationaal VerzorgingsCommando (NVC), wordt geïntegreerd in het 1(GE/NL) Legerkorps. Nadere studies hebben inmiddels uitgewezen dat bepaalde taken op het gebied van 3e echelons onderhoud bij het Hoger OnderhoudsBedrijf KL (NATCO) moeten worden ondergebracht. De mutatie betreft hier de aanpassing op de reeds in een eerder stadium naar het 1(GE/NL) Legerkorps overgehevelde budgetten.

Integratie Regionaal Geneeskundige Diensten (RGD'n)

De RGD'n worden ondergebracht bij de brigades en het Divisie Verzorgings Commando. Zij krijgen de regionale verantwoordelijkheid voor de eerstelijns geneeskundige verzorging. Dit bevordert enerzijds de kwaliteit van de geneeskundige verzorging gedurende oefeningen en anderzijds de operationele kennis van het reeds bij het 1(GE/NL) Legerkorps werkzame geneeskundig personeel. Als gevolg hiervan is de doelmatigheid toegenomen hetgeen een personeelsvermindering tot gevolg heeft gehad.

Overige bijstellingen begrotingssterkte

De begrotingssterkte BOT-personeel is aangepast op basis van de realisatie 1999. Verder is, gezien de wervingsresultaten van 1999 en de verwachte wervingsresultaten in 2000, de begrotingssterkte BBT-personeel neerwaarts bijgesteld voor 2000 en 2001.

Verplaatsingskosten

De stijging van de verplaatsingskosten is een direct gevolg van het nieuwe Verplaatsingskostenbesluit. Het betreft met name de verhoging van de financiële tegemoetkoming dagelijks woon-/werkverkeer.

Overige mutaties

Het betreft hier de restontvlechting betreffende het Nationaal Verzorgings-Commando (NVC), de Regionaal Geneeskundige Diensten (RGD) en de Afdeling Individuele Hulpverlening (AIH). In een eerder stadium zijn reeds de personeelsgerelateerde budgetten aan het ressort 1(GE/NL) Legerkorps toegevoegd. De nu opgenomen mutatie betreft de overheveling van de materiële budgetten. Tevens heeft deze mutatie betrekking op de duurdere inhuur ten behoeve van de beheersorganisatie voor Communicatie- en Informatiesystemen (CIS).

Ressort Nationaal Commando

Het ondersteunend ressort Nationaal Commando (NATCO) is ingericht op basis van resultaatverantwoordelijke eenheden, georganiseerd volgens de principes van een lijnstaforganisatie. De organisatie van het NATCO

bestaat in 2001 uit de volgende eenheden: Staf, de drie Regionale Militair Commando's, het Netherlands Armed Forces Support Agency Germany (NASAG), het National Support Command, het Landelijk Bevoorradingsbedrijf KL, het Nationaal Verzorgingscommando, het Hoger Onderhoudsbedrijf KL, de prepositioned Organizational Material Site (POMS), de Arbodienst Koninklijke Landmacht en het Explosieven Opruimingscommando Koninklijke Landmacht.

Activiteitentoechting en prestatie-indicatoren

Het NATCO is een serviceverlenend commando van de Koninklijke Landmacht, dat anderen, binnen en buiten de Koninklijke Landmacht, door het aanbieden van een scala aan producten en diensten, in staat stelt hun taken succesvol uit te voeren. Het staat garant voor de bewaking van kazernes en strategische objecten en voor de ondersteuning van bondgenoten op Nederlands grondgebied en biedt faciliteiten op het gebied van onder andere oefeningen, werken, educatie, recreatie, huisvesting en geneeskundige verzorging. Het onderhoudt materieel van allerlei aard en voorziet in de opslag en distributie daarvan. Naast deze faciliterende taken levert het Nationaal Commando ook operationele output, onder andere door het ruimen van explosieven en het leveren van host nations support aan de strijdkrachten van bondgenoten. Tevens draagt het zorg voor steunverlening en militaire bijstand, bijvoorbeeld in de vorm van humanitaire noodhulp en rampenbestrijding.

De grote differentiatie in producten en diensten van het Nationaal Commando noopt tot een clustering. De volgende clusters van activiteiten en producten worden onderscheiden:

- facilitaire diensten: dit betreft het cluster van diensten op het gebied van geneeskundige verzorging, infrastructuur en milieu, integrale veiligheidszorg, telematica, geleverde voedings- en kantinediensten en overige facilitaire diensten;
- operationele diensten: hieronder vallen alle steunverleningen;
- specifieke diensten: dit betreft de gedetineerdzorg en explosieven-opruiming;
- logistieke diensten: hieronder wordt verstaan het uit te voeren hoger onderhoud, bevoorrading, beheer en opleg.

Voor de jaren 2000 tot en met 2002 is ten aanzien van bovenstaande hoofdproducten de volgende capaciteitsinzet gepland:

Activiteiten	Meeteenheid	Realisatie 1999	Ontwerp- begroting 2000	Vermoedelijke uitkomsten 2000	Raming 2001	Raming 2002
Facilitaire diensten	x 1000 uren	5 200	5 730	5 030	3 990	3 650
Operationele diensten	x 1000 uren	150	100	180	180	180
Specifieke diensten	x 1000 uren	580	430	560	490	490
Logistieke diensten	x 1000 uren	3 340	2 840	3 100	1 520	1 520

De vermindering in de omvang van de geplande activiteiten wordt veroorzaakt door de overdracht van eenheden aan het 1(GE/NL) Legerkorps, de Directie Personeel en Organisatie en aan het Defensie Interservice Commando.

De verplichtingen en de uitgaven Nationaal Commando per artikelonderdeel

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
04.20.05 Ambtelijk burgerpersoneel	485 261	475 694	370 165	363 125	360 623	359 095	359 095
04.20.06 Militair personeel	228 046	216 799	142 948	140 706	140 537	141 221	140 610
04.20.07 Overige personele uitgaven	193 628	175 228	161 860	139 600	137 325	166 412	118 688
04.20.08 Materiële uitgaven	559 234	589 879	544 694	521 347	544 970	602 377	491 802
Stand ontwerpbegroting 2001	1 466 169	1 457 600	1 219 667	1 164 778	1 183 455	1 269 105	1 110 195
Stand 1e suppletore begroting 2000		1 452 985	1 271 596	1 182 119	1 207 794	1 218 033	
Nieuwe mutaties		4 615	- 51 929	- 17 341	- 24 339	51 072	

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
04.20.05 Ambtelijk burgerpersoneel	485 261	475 694	370 165	363 125	360 623	359 095	359 095
04.20.06 Militair personeel	228 046	216 799	142 948	140 706	140 537	141 221	140 610
04.20.07 Overige personele uitgaven	160 975	162 461	171 187	133 297	129 767	130 237	130 629
04.20.08 Materiële uitgaven	543 002	548 800	513 751	545 243	516 706	507 011	491 800
Stand ontwerpbegroting 2001	1 417 284	1 403 754	1 198 051	1 182 371	1 147 633	1 137 564	1 122 134
Stand 1e suppletore begroting 2000		1 399 139	1 226 596	1 214 185	1 198 972	1 184 670	
Nieuwe mutaties		4 615	- 28 545	- 31 814	- 51 339	- 47 106	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (bedragen x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
- Prijsbijstelling	12 814	13 146	13 359	13 493	13 209
- Ramingsbijstellingen	- 12 814	15 827	11 293	13 936	15 922
Sub-totaal technische bijstellingen	0	28 973	24 652	27 429	29 131
Beleidsmatige bijstellingen:					
* Mutaties Defensienota					
- aanpassing P-structuur en functiebestand		- 124	- 392	- 525	- 890
* Overige beleidsmatige mutaties					
- aanpassing begrotingssterkte	5 595	9 746	11 393	10 753	10 658
- verplaatsingskosten		5 159	5 152	4 645	4 498
- overige personele uitgaven		18 793	2 330	- 1 168	- 9 777
- onderhoud gebouwen, werken en terreinen		11 529	9 252	6 282	3 748
- regulier onderhoud		- 44 193	- 42 062	- 41 559	- 41 469
- munitie		- 37 605	- 24 700	- 37 439	- 25 457
- overige mutaties	- 980	- 20 823	- 17 439	- 19 757	- 17 548
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen	4 615	- 57 518	- 56 466	- 78 768	- 76 237
Totaal van de nieuwe mutaties	4 615	- 28 545	- 31 814	- 51 339	- 47 106

Toelichting nieuwe mutaties

Aangezien de verplichtingen- en uitgavenmutaties dezelfde oorzaken hebben, geldt hetgeen hieronder vermeld wordt voor de uitgaven eveneens voor de verplichtingen. Indien belangrijke verschillen optreden dan zal daar expliciet melding van worden gemaakt.

Technische bijstellingen

Prijsbijstelling

De uitgavenniveaus zijn aangepast aan het prijsniveau 2000.

Ramingsbijstellingen

De mutaties zijn het gevolg van herziene berekeningen van het salaris op basis van de thans vastgestelde personeelsopbouw en -samenstelling. In de vorige begroting was onvoldoende rekening gehouden met het effect van de ontvlechting van het Nationaal Verzorgings Commando (NVC) naar 1(GE/NL) Legerkorps op de gemiddelde salarissen van het NATCO-personeel. Het overgedragen personeel heeft relatief lage schalen en rangen waardoor de middensom van het overblijvende NATCO-personeel is gestegen.

Beleidsmatige bijstellingen

Mutaties Defensienota

Aanpassing P-structuur en functiebestand

De aanpassing van de personeelsstructuur leidt tot een verjonging van het personeelsbestand, waardoor de middensom daalt. Verder wordt het rangsniveau van 15% van de formatie omlaag gebracht. Een nader onderzoek naar de invulling van de personeelsmaatregelen uit de Defensienota is thans gaande.

Overige beleidsmatige bijstellingen

Aanpassing begrotingssterkte

De beleidsmatige bijstelling betreft met name een correctie op de ontvlechting van de Elektronische Centrale Werkplaats (ECW) naar het Nationaal Verzorgings Commando van het 1GE/NL (vanaf 2001).

Verplaatsingskosten

De stijging van de verplaatsingskosten is een direct gevolg van het nieuwe Verplaatsingskostenbesluit. Het betreft met name de verhoging van de financiële tegemoetkoming voor dagelijks woon-/werkverkeer.

Overige personele uitgaven

De langere inhuur dan voorzien van personeel van de Nederlandse Veiligheidsdienst als gevolg van de vertraging van het investeringsproject Integrale Veiligheidszorg, een nieuwe aanvullende behoefte ter completie van de huidige PersoonsGebonden Uitrusting (PGU)-pakketten ten behoeve van de Peace Enforcement (PE)-brigade en hogere middensommen voor de inhuur van tijdelijk personeel op formatieplaatsen zorgen voor een stijging van de uitgaven in 2001–2003. In 2001 wordt de eerste levering voorzien van de nieuwe NBC-kleding. Van de tweede levering in 2004 zal een deel doorschuiven naar 2005.

Onderhoud Gebouwen, Werken en Terreinen

Enerzijds is sprake van een daling van het budget Klein Onderhoud omdat diverse behoeften worden afgedekt in het budget Groot Onderhoud (bij het ressort LAS/IROM). Anderzijds stijgen de uitgaven in het kader van de Commandantenvoorziening omdat nieuwe behoeften, die zijn ontstaan in het kader van nieuwe milieu-, arbo- en warenwetgeving, op decentraal niveau dienen te worden vervuld.

Regulier onderhoud

Een herziene inschatting van de financiële consequenties op de langere termijn van de ontvlechting van onderhoudstaken tussen het NATCO en de Directie Materieel (DM) heeft met betrekking tot de deelbudgetten wielvoertuigen, manoeuvre- en artillerie-materieel geleid tot een neerwaartse bijstelling van de ramingen. De correctie betreft met name modificatieprogramma's en de aanvullende behoeften volgend op onderhoudsprogramma's.

Verder is in het kader van de ontvlechting het NVC-budget overgeheveld naar 1(GE/NL) Legerkorps inzake de zelfstandige aanschaffingen van reservedelen en overige onderhoudsvoorzieningen.

Tenslotte zijn de verrekeningen met artikel 08.02 Vredesoperaties verhoogd aan de hand van de realisatie 1999. Dit op basis van de verwachting, dat de omvang van de uitzendingen wereldwijd in de begrotingsperiode op hetzelfde niveau zal blijven als in 1999.

Munitie

De volledige afstemming van de planning van de aanschaffing Unimodulaire Ladingen op de instroom van de serie Vervanging Vuurmonden M109/M114 (investeringen: vanaf 2005) en vertraging van de bestelling nieuwe PRTL-35mm munitie zorgen voor een neerwaartse bijstelling van de ramingen in de begrotingsperiode.

Overige mutaties

De overige mutaties betreffen met name bijgestelde IV&T-behoeften, die KL-breed zijn afgestemd («programmamanagement»). Herziening van de randvoorwaarden in dit kader hebben bij NATCO geleid tot een bijstelling van het IV&T-programma met een neerwaartse bijstelling van de ramingen als gevolg.

Ressort Commando Opleidingen Koninklijke Landmacht

Het ressort Commando Opleidingen Koninklijke Landmacht (COKL) bestaat uit twaalf resultaat-verantwoordelijke eenheden. Dit betreft, naast de Staf, negen opleidingscentra – Manoeuvre, Vuursteun, Genie, Logistiek, Rijden, Ede, Initiële Opleidingen, de Koninklijke Militaire School en het Instituut voor Leiderschap, Media en Opleidingskunde – en twee bijzondere organisatie-eenheden, te weten de Begeleidingsorganisatie Civiel Onderwijs (BOCO) en de Lichamelijke Oefening en Sportorganisatie(LO/S).

Activiteitentoelichting en prestatie-indicatoren

Het COKL verzorgt individuele opleidingen voor zover deze niet aan de Koninklijke Militaire Academie zijn opgedragen of zijn uitbesteed aan het Instituut Defensie Leergangen. Het is belast met het ontwikkelen van beleid en het verzorgen van individuele opleidingen, met inbegrip van lichamelijke opvoeding, sport, fysieke training en grensverleggende activiteiten, het certificeren van het militair onderwijs en het bieden van civiele (bij)scholingsmogelijkheden. Tevens betreft dit methoden en technieken van onderwijs en het gebruik van audiovisuele hulpmiddelen ten behoeve van opleiden en oefenen. Het COKL begeleidt het personeel van de Koninklijke Landmacht en bemiddelt inzake te volgen opleidingen.

Het COKL maakt onderscheid tussen primaire en secundaire producten. Primaire producten zijn producten die een bijdrage leveren aan de operationele gereedheid van de Koninklijke Landmacht. De secundaire producten zijn hier niet direct aan gerelateerd.

Clustering van de primaire producten leidt tot een onderscheid in de volgende hoofdproduct-groepen:

- initiële opleidingsproducten (in aantal opleidingsplaatsen): dit zijn alle

initiële opleidingen die aan een instromende militair worden gegeven om in de eerste functie te kunnen functioneren;

- vervolgopleidingsproducten (in aantal opleidingsplaatsen): dit betreft een grote variëteit aan opleidingen die aan militairen worden gegeven teneinde in aanmerking te komen voor een vervolgfunctie of een hogere rang, alsmede om het functioneren van de militair te verbeteren;
- trainingsproducten (in mensdagen): faciliteiten om de geoefendheid van eenheden en individuen op peil te houden c.q. te brengen (gebruik specifieke geavanceerde onderwijsleermiddelen en simulatoren, schietbanen, beschikbaarstellen van observer/trainers);
- opleiding en training in LO/S (in uren): het verzorgen van LO/S-lessen aan eenheden van de Koninklijke Landmacht alsmede het voorzien in ondersteuning van grensverleggende activiteiten en fysieke training.

Clustering van de secundaire activiteiten leidt tot een onderscheid in de volgende hoofdproductgroepen:

- kennisproducten (in uren): studies, voorschriften en documenten die het beter functioneren van medewerkers van de Koninklijke Landmacht ondersteunen;
- steunverlening (in mensdagen): activiteiten die uitgevoerd worden ten behoeve van het imago van de Koninklijke Landmacht en het daarvoor ter beschikking stellen van personele en materiële middelen. Hierbij is onderscheid te maken tussen maatschappelijke dienstverlening en militaire steun/bijstand;
- maatschappelijke meerwaarde: bemiddeling en begeleiding van civiel onderwijs ten behoeve van BBT-ers (in positief afgeronde studiecontracten).

Producten	Meeteenheid	Realisatie 1999	Ontwerp- begroting 2000	Vermoedelijke uitkomsten 2000	Raming 2001	Raming 2002
<i>Primaire</i>						
Initiële opleidingsproducten	opleidings- plaatsen	10 310	16 165	11 000	13 000	13 200
Vergoopleidingsproducten	opleidings- plaatsen	41 132	41 740	43 500	44 500	44 400
Trainingsproducten*	aantal mensdagen	30 296	31 218	16 200	16 600	16 900
LO/S opleidingen en training	uren	204 499	216 953	196 500	206 000	208 000
<i>Secundaire</i>						
Kennisproducten*	aantal uren	494	461	63 000	64 000	64 000
Steunverlening	uren	n.v.t.	n.v.t.	5 500	5 500	5 500
Maatschappelijke meerwaarde	aantal	1 680	1 944	1 600	1 700	1 800

* Eerstgenoemde meeteenheid geldt voor 1999 en ontwerpbegroting 2000

*De verplichtingen en de uitgaven Commando Opleidingen Koninklijke
Landmacht per artikelonderdeel*

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
04.20.09 Ambtelijk burgerpersoneel	63 719	61 855	64 505	65 816	67 367	68 014	68 014
04.20.10 Militair personeel	293 400	296 317	295 895	296 073	298 708	297 793	297 182
04.20.11 Overige personele uitgaven	41 411	42 494	45 654	45 858	46 282	46 906	47 025
04.20.12 Materiële uitgaven	27 870	28 703	25 704	24 912	24 714	24 880	24 837
Stand ontwerpbegroting 2001	426 400	429 369	431 758	432 659	437 071	437 593	437 058
Stand 1e suppletore begroting 2000		440 280	443 873	446 668	451 616	451 945	
Nieuwe mutaties		- 10 911	- 12 115	- 14 009	- 14 545	- 14 352	

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
04.20.09 Ambtelijk burgerpersoneel	63 719	61 855	64 505	65 816	67 367	68 014	68 014
04.20.10 Militair personeel	293 400	296 317	295 895	296 073	298 708	297 793	297 182
04.20.11 Overige personele uitgaven	41 004	42 494	45 654	45 858	46 282	46 906	47 025
04.20.12 Materiële uitgaven	24 184	28 703	25 704	24 912	24 714	24 880	24 837
Stand ontwerpbegroting 2001	422 307	429 369	431 758	432 659	437 071	437 593	437 058
Stand 1e suppletore begroting 2000		440 280	443 873	446 668	451 616	451 945	
Nieuwe mutaties		- 10 911	- 12 115	- 14 009	- 14 545	- 14 352	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
- prijsbijstelling	1 251	1 370	1 393	1 482	1 488
- ramingsbijstellingen	- 1 251	- 2 839	- 3 762	- 3 568	- 2 836
Sub-totaal technische bijstellingen	0	- 1 469	- 2 369	- 2 086	- 1 348
Beleidsmatige bijstellingen:					
* Mutaties Defensienota					
- aanpassing P-structuur en functiebestand		- 262	- 845	- 1 140	- 1 931
* Overige beleidsmatige mutaties					
- aanpassing begrotingssterkte	- 12 997	- 7 935	- 7 910	- 7 821	- 8 196
- verplaatsingskosten		1 413	1 300	1 491	1 479
- overige mutaties	2 086	- 3 862	- 4 185	- 4 989	- 4 356
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen	- 10 911	- 10 646	- 11 640	- 12 459	- 13 004
Totaal van de nieuwe mutaties	- 10 911	- 12 115	- 14 009	- 14 545	- 14 352

Toelichting nieuwe mutaties

Aangezien de verplichtingen- en uitgavenmutaties dezelfde oorzaken hebben, geldt hetgeen hieronder vermeld wordt voor de uitgaven eveneens voor de verplichtingen.

Technische bijstellingen

Prijsbijstellingen

De uitgavenniveaus zijn aangepast aan het prijsniveau 2000.

Ramingsbijstellingen

De mutaties zijn het gevolg van herziene berekeningen van het salaris op basis van de thans vastgestelde personeelsopbouw en -samenstelling.

Beleidsmatige bijstellingen

Mutaties Defensienota

Aanpassing P-structuur en functiebestand

De aanpassing van de personeelsstructuur leidt tot een verjonging van het personeelsbestand, waardoor de middensom daalt. Verder wordt het rangsniveau van 15% van de formatie omlaag gebracht. Een nader onderzoek naar de invulling van de personeelsmaatregelen uit de Defensienota is thans gaande.

Overige beleidsmatige mutaties

Begrotingssterkte

De beleidsmatige bijstelling van de begrotingssterkte wordt voor het grootste deel veroorzaakt door een daling van het aantal BOT-leerlingen dat bij COKL instroomt en een initiële opleiding volgt.

Verplaatsingskosten

De stijging van de verplaatsingskosten is een direct gevolg van het nieuwe Verplaatsingskostenbesluit. Het betreft met name de verhoging van de financiële tegemoetkoming dagelijks woon-/werkverkeer.

Overige mutaties

De mutatie van de begrotingssterkte en het opheffen/concentreren/verplaatsen van eenheden verklaart grotendeels de neerwaartse bijstelling van de ramingen Bureauzaken plus Inventarisgoederen en klein materieel.

Ressort Overige eenheden Bevelhebber der Landstrijdkrachten (BLS)

Het ressort Overige eenheden BLS bestaat uit de Koninklijke Militaire Academie, de Topografische Dienst Nederland, de Centrale Dienst Personeel en Organisatie (CDPO) en de Directie Materieel. Daarnaast zijn er nog enkele kleine organisatie-elementen ondergebracht bij dit ressort, zoals het personeel van de Koninklijke Landmacht bij de Navo-staven.

Activiteiten

De Overige eenheden BLS ondersteunen de Landmachtstaf en de ressorts bij het uitvoeren van de hun opgedragen taken. De diensten van de huidige directies worden als centraal ondersteunend aangemerkt. Zij ondersteunen de Landmachtstaf bij onder andere het ontwikkelen van beleid, instrumenten en planalternatieven. Zo is de Directie Materieel belast met het verwerven, in stand houden en afstoten van materiële middelen terwijl de Directie Personeel en Organisatie het personele proces in de Koninklijke Landmacht ondersteunt. De Koninklijke Militaire Academie (KMA) verzorgt voor zowel de Koninklijke Landmacht als de Koninklijke Luchtmacht de opleiding en vorming tot officier voor beroepspersoneel bepaalde en onbepaalde tijd. Ook verricht de KMA wetenschappelijk onderzoek ten behoeve van het onderwijs in de militaire bedrijfskunde. De Topografische Dienst Nederland (TDN) voorziet de krijgsmacht, Navo-partners, (semi-) overheids- en private instellingen en personen van geografische producten en informatie. De ministeries van VROM en Defensie hebben een onderzoek gestart naar de haalbaarheid en consequenties van een fusie tussen het Kadaster en de TDN.

De verplichtingen en de uitgaven Overige eenheden BLS per artikelonderdeel

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
04.20.13 Ambtelijk burgerpersoneel	104 665	109 279	114 105	112 258	111 812	111 678	111 678
04.20.14 Militair personeel	167 068	162 229	168 478	168 062	167 996	167 299	169 796
04.20.15 Overige personele uitgaven	62 310	114 399	73 102	73 369	77 721	81 325	86 388
04.20.16 Materiële uitgaven	175 482	144 632	118 499	106 508	105 290	112 709	110 386
Stand ontwerpbegroting 2001	509 525	530 539	474 184	460 197	462 819	473 011	478 248
Stand 1e suppletore begroting 2000		488 698	413 066	397 405	389 578	425 914	
Nieuwe mutaties		41 841	61 118	62 792	73 241	47 097	

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
04.20.13 Ambtelijk burgerpersoneel	104 665	109 279	114 105	112 258	111 812	111 678	111 678
04.20.14 Militair personeel	167 068	162 229	168 478	168 062	167 996	167 299	169 796
04.20.15 Overige personele uitgaven	62 450	95 082	92 229	81 218	79 572	83 175	88 238
04.20.16 Materiële uitgaven	211 365	195 497	153 031	112 035	112 621	116 550	119 947
Stand ontwerpbegroting 2001	545 548	562 087	527 843	473 573	472 001	478 702	489 659
Stand 1e suppletore begroting 2000		520 246	459 379	429 165	409 912	418 809	
Nieuwe mutaties		41 841	68 464	44 408	62 089	59 893	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
– prijsbijstelling	4 488	4 426	3 437	3 525	3 566
– ramingsbijstellingen	18 333	13 335	17 265	11 114	9 350
Sub-totaal technische bijstellingen	22 821	17 761	20 702	14 639	12 916
Beleidsmatige bijstellingen:					
* Mutaties Defensienota					
– aanpassing P-structuur en functiebestand	18 775	– 142	– 457	– 611	– 1 034
– outplacement	1 719	2 344	938	1 406	938
– externe werkzekerheid	5 521	10 773	15 784	20 581	25 191
– overboeking CDV-gelden	31 650				
– overige mutaties Defensienota	470	– 2 972	– 2 957	– 2 939	– 2 995
* Overige beleidsmatige mutaties					
– aanpassing begrotingssterkte	– 5 729	– 4 067	– 4 200	– 4 449	– 5 037
– verplaatsingskosten	3 317	4 092	4 147	4 241	4 158
– projectmatig onderhoud		21 543	17 387	15 642	13 197
– voorziening woonruimte		2 749	3 076	1 720	963
– overige mutaties	– 36 703	16 383	– 10 012	11 859	11 596
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen	19 020	50 703	23 706	47 450	46 977
Totaal van de nieuwe mutaties	41 841	68 464	44 408	62 089	59 893

Toelichting nieuwe mutaties

Aangezien de verplichtingen- en uitgavenmutaties dezelfde oorzaken hebben, geldt hetgeen hieronder vermeld wordt voor de uitgaven eveneens voor de verplichtingen. Indien belangrijke verschillen optreden dan zal daar expliciet melding van worden gemaakt.

Technische bijstellingen

Prijsbijstelling

De uitgavenniveaus zijn aangepast aan het prijsniveau 2000.

Ramingsbijstellingen

De mutaties zijn het gevolg van herziene berekeningen van het salaris op basis van de thans vastgestelde personeelsopbouw en -samenstelling.

Beleidsmatige bijstellingen

Mutaties Defensienota

Aanpassing P-structuur en functiebestand

De aanpassing van de personeelsstructuur leidt tot een verjonging van het personeelsbestand, waardoor de middensom daalt. Verder wordt het rangsniveau van 15% van de formatie omlaag gebracht. Een nader onderzoek naar de invulling van de personeelsmaatregelen uit de

Defensienota is thans gaande. Bovendien is hier opgenomen de stalling van het aandeel van de Koninklijke Landmacht in de f 50 miljoen voor nieuw P-beleid in 2000.

Outplacement

Als gevolg van de aanpassing van de personeelsstructuur kan er overtolligheid ontstaan. Dit personeel kan op basis van vrijwilligheid gebruik maken van het herplaatsingstraject, waarbij het betrokken personeel uit de KL-organisatie wordt geplaatst. Voor de uitgaven in dit kader zijn gelden opgenomen bij CDPO.

Externe werkzekerheid

Het betreft hier de voorlopige stalling van het budget dat bestemd is voor de vergroting van de werkzekerheid voor BBT'ers na hun contractafloop. In samenspraak met de Centrale organisatie (Directoraat-Generaal Personeel) wordt hiertoe een plan ontwikkeld. Afhankelijk van het bieden van een opleiding tijdens of na afloop van de contractperiode, worden de budgetten aan de ressorts toebedeeld.

Overboeking CDV-gelden

Deze gelden, die in eerste instantie bij dit ressort waren gestald, zijn thans verwerkt in de investeringsbegroting.

Overige beleidsmatige mutaties

Begrotingssterkte

Bij dit ressort is de ARBO-dienst (onder de CDPO) uitgebreid en ontvangen de zakgeldgenietende cadetten (KMA) een wedde conform de BOT-militairen. De rangverdeling in het leerlingenbestand is aangepast omdat oorspronkelijk was uitgegaan van hogere rangen dan nu in werkelijkheid het geval is. Daarnaast zijn de BOT- en BBT-leerlingen in aantallen neerwaarts bijgesteld op basis van de verwachte wervingsresultaten.

Verplaatsingskosten

De stijging van de verplaatsingskosten is een direct gevolg van het nieuwe Verplaatsingskostenbesluit. Het betreft met name de verhoging van de financiële tegemoetkoming dagelijks woon/werkverkeer.

Projectmatig onderhoud

De Koninklijke Landmacht heeft te maken met een inhaalslag voor het onderhoud aan materieel van reserve-eenheden die thans paraat zijn gesteld. Bovendien moet het huidige materieel langer mee door vertraging in de vervanging van materieel, hetgeen leidt tot extra onderhoud aan het huidige materieelbestand. Door het eerder voldoen aan (herziene) milieu- en arbowetgeving verschuift, met betrekking tot het deelbudget wielvoertuigen, een aantal modificatieprogramma's uit latere jaren naar 2001. Het betreft onder meer het brandstoftransportmiddel YF-4442, de oplegger met werkruimte, de branders van de veldkeuken en de mobiele drinkwaterinstallatie.

Ten aanzien van het deelbudget manoeuvre-materieel heeft de behoefte aan meer inzetgereed materieel in het kader van de Vredesoperaties een kasgeldverschuiving van 2002 naar 2001 tot gevolg. Het betreft een extra uitbesteding van achterstallig onderhoud aan 22 YPR-voertuigen in navolging op het lopende onderhoudsprogramma van 234 voertuigen.

Voorziening woonruimte

De raming Voorziening woonruimte is bijgesteld als gevolg van de asbestproblematiek. In Zeven (Duitsland) is in 225 huurwoningen asbest geconstateerd waardoor Nederlandse militairen met hun gezinnen niet langer in deze woningen kunnen blijven wonen. De huurders zijn ondergebracht in nieuwbouwwoningen die een hogere huurprijs kennen. De oude woningen worden gefaseerd afgestoten. Tevens is de Koninklijke Landmacht voor de leegstaande woningen huur verschuldigd.

Overige mutaties

Met name in het verleden opgelopen vertragingen in de uitvoering van het basisonderhoud aan mortieropsporingradars alsmede de vervanging van de Back Up faciliteiten ten behoeve van het communicatiesysteem Zodiac leiden tot een stijging van de uitgaven in 2001. De daling vanaf 2002 wordt met name veroorzaakt door het vervallen van de reeds bij het investeringsartikel geraamde uitgaven voor het project ISIS (Integrated Staff Information System) bij het 1(GE/NL)Legerkorps. Dit effect wordt vanaf 2003 gecompenseerd door hogere onderhoudsuitgaven dan voorzien voor het project DS/IOT (Duelsimulatoren Geïstrumenteerd Oefensterrein).

Uitgavenverdeelstaat

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Uitgaven Overige eenheden BLS	545 547	562 087	527 843	473 573	472 001	478 702	489 659
Volledig toe te rekenen aan:							
– Apparaatsuitgaven Overige eenheden BLS	395 139	402 442	382 620	371 897	371 209	370 487	373 348
Specifiek (uniek) toe te rekenen aan:							
– 1 (GE/NL) Legerkorps	150 408	159 645	134 450	85 892	80 211	83 024	86 683
Niet specifiek toe te rekenen							
– Stalling externe werkzekerheid			10 773	15 784	20 581	25 191	29 628

Toelichting op de uitgavenverdeelstaat

Met de oprichting van het Landelijk BevoorradersBedrijf KL (LBBKL) en de gelijktijdige reorganisatie van de Directie Materieel (DM) zijn de taken en de bevoegdheden in het kader van de voorraadbeheersing door deze directie met ingang van 1999 overgedragen aan het NATCO. Het gaat hierbij met name om kleding, voeding, reservedelen, componenten, overige onderhoudsvoorzieningen en algemene verbruiksartikelen.

De huidige DM richt zich met name op de grotere onderhoudsprojecten. Deze projecten betreffen (sensor-, wapen-, commando- en communicatie)-systemen en (wiel- en rups)voertuigen, die direct zijn gerelateerd aan de taakuitvoering van 1(GE/NL)Legerkorps. Derhalve zijn alle programma-

uitgaven van de DM toegerekend aan dit ressort. Als lopende grote projecten kunnen worden genoemd het toestandafhankelijk onderhoud aan 180 Leopard-2 gevechtstanks en de uitbesteding van 234 YPR's in het kader van het onderhoudsprogramma 2000. Deze projecten zullen naar verwachting in 2001 worden afgerond.

Het niet specifiek toe te rekenen bedrag heeft betrekking op het bij dit ressort gestalde bedrag voor het vergroten van de externe werkzekerheid van BBT'ers na hun contractafloop.

Ressort Landmachtstaf

Tot het ressort Landmachtstaf worden de volgende eenheden gerekend: de Beleidsstaf, waaronder de Directeur Beleid en Planning, de Directeur Control en de Directeur Personeel, de Operationele Staf BLS, een ondersteunend element met daarin het kabinet van de BLS en een stafgroep met een aantal kleine eenheden.

Activiteiten

De Landmachtstaf ondersteunt de bevelhebber bij de aansturing van de Koninklijke Landmacht en in zijn rol van adviseur van de minister. Belangrijke activiteiten van de Landmachtstaf zijn het uitwerken van de grondslagen en hoofdlijnen van het beleid van de Koninklijke Landmacht en het scheppen van de beleidsmatige voorwaarden om de eenheden en/of het individuele (reserve)personeel van de Koninklijke Landmacht gereed te hebben en beschikbaar te stellen voor alle taken in het gehele crisisbeheersingsspectrum. De Landmachtstaf draagt zorg voor het integreren van het beleid in de ter beschikking staande financiële ruimte, het opstellen van plandocumenten en het verzorgen van de informatie-uitwisseling met de Centrale organisatie. Daarbij waarborgt de Landmachtstaf een doelmatige inrichting en uitvoering van de bedrijfsprocessen en verschaft zij inzicht in de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Tenslotte verzorgt de Landmachtstaf de beleidsmatige voorbereiding, de coördinatie en de evaluatie van alle uitzendingen en treedt op als aanspreekpunt en coördinator naar de Defensiestaf, het Defensie Crisisbeheersingscentrum en instanties buiten de Koninklijke Landmacht.

De verplichtingen en de uitgaven Landmachtstaf per artikelonderdeel

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
04.20.17 Ambtelijk burgerpersoneel	25 886	26 422	26 453	26 519	26 594	26 740	26 740
04.20.18 Militair personeel	30 965	30 812	32 481	32 613	32 569	32 553	32 549
04.20.19 Overige personele uitgaven	9 492	10 655	6 185	6 161	6 206	6 216	6 217
04.20.20 Materiële uitgaven	138 687	115 922	120 837	123 511	127 678	124 930	128 211
Stand ontwerpbegroting 2001	205 030	183 811	185 956	188 804	193 047	190 439	193 717
Stand 1e suppletore begroting 2000		159 154	163 136	155 719	154 563	154 935	
Nieuwe mutaties		24 657	22 820	33 085	38 484	35 504	

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
04.20.17 Ambtelijk burgerpersoneel	25 886	26 422	26 453	26 519	26 594	26 740	26 740
04.20.18 Militair personeel	30 965	30 812	32 481	32 613	32 569	32 553	32 549
04.20.19 Overige personele uitgaven	9 310	10 655	6 185	6 161	6 206	6 216	6 217
04.20.20 Materiële uitgaven	115 978	115 922	120 837	123 511	127 678	124 930	128 211
Stand ontwerpbegroting 2001	182 139	183 811	185 956	188 804	193 047	190 439	193 717
Stand 1e suppletore begroting 2000		159 154	163 136	155 719	154 563	154 935	
Nieuwe mutaties		24 657	22 820	33 085	38 484	35 504	

Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
– prijsbijstelling	2 163	2 438	2 553	2 794	2 718
– ramingsbijstellingen	– 2 163	– 203	– 833	– 156	150
Sub-totaal technische bijstellingen		2 235	1 720	2 638	2 868
Beleidsmatige bijstellingen:					
* Mutaties Defensienota					
– aanpassing P-structuur en functiebestand		– 29	– 93	– 124	– 211
* Overige beleidsmatige mutaties					
– aanpassing begrotingssterkte	934	960	960	960	960
– groot onderhoud en beheerskosten DGWT	15 000	15 230	25 985	29 709	28 745
– overige specifieke materiële zaken	3 472	3 364	3 536	4 314	2 186
– overige mutaties	5 251	1 060	977	987	956
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen	24 657	20 585	31 365	35 846	32 636
Totaal van de mutaties	24 657	22 820	33 085	38 484	35 504

Toelichting nieuwe mutaties

Aangezien de verplichtingen- en uitgavenmutaties dezelfde oorzaken hebben, geldt hetgeen hieronder vermeld wordt voor de uitgaven eveneens voor de verplichtingen.

*Technische bijstellingen**Prijsbijstelling*

De uitgavenniveaus zijn aangepast aan het prijsniveau 2000.

Ramingsbijstellingen

De mutaties zijn het gevolg van herziene berekeningen van het salaris op basis van de thans vastgestelde personeelsopbouw en -samenstelling.

Beleidsmatige bijstellingen

Mutaties Defensienota/Aanpassing P-structuur en functiebestand

De aanpassing van de personeelsstructuur leidt tot een verjonging van het personeelsbestand, waardoor de middensom daalt. Verder wordt het rangsniveau van 15% van de formatie omlaag gebracht. Een nader onderzoek naar de invulling van de personeelsmaatregelen uit de Defensienota is thans gaande.

Overige beleidsmatige mutaties

Aanpassing begrotingssterkte

De aanpassing van de begrotingssterkte is grotendeels het gevolg van de uitbreiding van het aantal militairen onbepaalde tijd bij de Operationele Staf met het oog op het toenemende belang van uitzendingen en de daartoe noodzakelijke sturing.

Groot onderhoud en beheerskosten DGW&T

De verhoging van het budget groot onderhoud is benodigd voor het continueren van de reeds ingezette inhaalslag om het achterstallig onderhoud aan gebouwen weg te werken. Dit moet op termijn leiden tot lagere structurele onderhoudskosten en herstel van het preventieve karakter van de onderhoudsinspanningen. De beheerskosten DGW&T worden uitgedrukt in een percentage van het budget groot onderhoud.

Overige specifieke materiële zaken

Het betreft met name uitgaven voor wetenschappelijk onderzoek.

Overige mutaties

De overige mutaties hebben betrekking op de toegenomen inhuur op formatieve en bovenformatieve arbeidsplaatsen als gevolg van het nog niet gevuld zijn van gereorganiseerde organisatiedelen. Daarnaast is sprake van stijging van de verplaatsingskosten als gevolg van het nieuwe Verplaatsings-kostenbesluit. Dit betreft met name de verhoging van de financiële tegemoetkoming dagelijks woon-/werkverkeer.

Artikelonderdeel 04.20.21 Wachtgelden en inactiviteitswedden

De uitgaven op dit artikelonderdeel hebben betrekking op de diverse wachtgeldregelingen voor het burger- en militair personeel van de Koninklijke Landmacht. Naast het regulier wachtgeld worden op dit artikelonderdeel ook de uitgaven voor wachtgelden en uitstroombevorderende maatregelen geraamd die voor de Koninklijke Landmacht uit het Sociaal Beleidskader (SBK) voortvloeien.

Volgens het gestelde in artikel 4, lid 6, punt a van de comptabiliteitswet wordt bij dit artikelonderdeel als verplichting opgenomen het bedrag dat als uitgaaf wordt geraamd.

De verplichtingen en de uitgaven wachtgeld en inactiviteitswedden per categorie

Categorie	Verplichtingen en uitgaven						
Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Wachtgeld SBK/UBMO Burgerpersoneel	24 165	22 263	19 707	22 453	23 552	22 613	19 635
WBDP Burgerpersoneel	3 735	3 936	3 951	3 951	4 400	4 800	4 800
WAO Burgerpersoneel	416	870	2 319	6 469	8 262	9 000	9 800
Overige uitkeringen Burgerpersoneel	6 629	5 675	4 989	4 548	4 038	3 544	2 946
Wachtgeld SBK/UBMO Militair personeel	27 235	20 284	16 099	17 110	19 697	19 496	16 419
Werkloosheidsbesluit BBT-Militairen	10 132	9 989	7 740	7 958	8 326	8 693	9 035
Werkloosheidsbesluit BOT-Militairen	105	240	450	450	450	450	450
WAO en BW AO		538	2 026	3 626	5 043	5 300	5 300
Overige wachtgeld Militair personeel	1 169	824	632	541	409	200	126
Totaal	73 586	64 619	57 913	67 106	74 177	74 096	68 511
Uitvoeringskosten USZO	22 895	25 350	23 307	23 149	22 377	22 377	22 377
Stand ontwerpbegroting 2001	96 481	89 969	81 220	90 255	96 554	96 473	90 888
Stand 1e suppletore begroting 2000		88 710	75 738	69 788	66 308	63 450	
Nieuwe mutaties		1 259	5 482	20 467	30 246	33 023	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
* Mutaties Defensienota					
- Wachtgeld SBK/UBMO burgerpersoneel			422	547	754
- Wachtgeld SBK/UBMO militair personeel			828	1 016	1 434
* Overige mutaties					
- Wachtgeld SBK/UBMO burgerpersoneel		7 618	14 344	16 345	15 966
- WBDP burgerpersoneel				449	849
- Wachtgeld SBK/UBMO militair personeel		241	4 334	8 205	9 042
- WBDP militair personeel		- 4 980	- 3 801	- 2 910	- 2 549
- WAO en BW AO burger/militair personeel		- 2 223	1 250	4 105	5 350
- Uitvoeringskosten USZO	1 259	3 576	2 777	2 177	2 177
Totaal van de mutaties	1 259	5 482	20 467	30 246	33 023

Toelichting op de nieuwe mutaties

De wachtgeld- en werkloosheidsuitkeringen nemen in de periode 2001–2005 toe. De stijging wordt gedeeltelijk veroorzaakt doordat in het arbeidsvoorwaardenoverleg de SBK-regeling met 3 jaar is verlengd. De instroom in de SBK-regelingen kan plaatsvinden tot en met 2003. Ook de uitvoeringskosten van USZO blijven stijgen. In de uitvoeringskosten zijn onder projectkosten opgenomen de kosten verbonden aan de invoering van de EURO. De uitgaven hiervoor hebben vooral betrekking op 2000 en 2001. Tevens is onder de uitvoeringskosten het volumebeleid BBT geraamd: door de intensieve begeleiding van het personeel met een werkloosheidsuitkering wordt de uitstroom naar de civiele arbeidsmarkt

bevorderd. Deze regelingen zijn voor de komende planjaren dan ook neerwaarts bijgesteld. Defensie is eigen risicodragers voor personeel dat in de WAO-regeling terechtkomt. Derhalve is hiervoor een bedrag in de begroting opgenomen.

Toelichting wachtgelden en werkloosheidsuitkeringen

Wachtgelden SBK/UBMO/Overige uitkeringen burgerpersoneel

Het sociaal beleidskader (SBK) is in het arbeidsvoorwaardenoverleg verlengd tot 1 januari 2004 om de gevolgen van de reducties op te kunnen vangen. De verlenging van de SBK-regelingen heeft als consequentie dat de uitgaven stijgen met f 7 miljoen in 2001 oplopend tot f 16 miljoen in 2004. De uitgaven zullen na 2004 dalen omdat dan geen instroom meer plaatsvindt in de SBK-regelingen. Voor de overige wachtgelduitkeringen is de uitstroom bijgesteld.

Wachtgelden SBK/UBMO/Overige wachtgelden militair personeel

De instroom in de SBK-regelingen is voor de jaren 2000–2003 verhoogd met 150 uitkeringsjaren omdat de regeling is verlengd. Dit leidt tot een stijging van de uitgaven. Het gemiddeld uit te keren bedrag laat in de komende periode een daling zien. Dit komt onder meer doordat een deel van de uitkeringen een loonsuppletie betreft. De ontwikkeling van de «overige wachtgelden» geeft een niet-noemenswaardige afwijking te zien ten opzichte van de ontwerpbegroting 2000.

WBDP militair personeel

De uitgaven voor de werkloosheidsregeling nemen af. Minder militairen maken gebruik van de regeling door de gunstige situatie op de arbeidsmarkt en het effect van de maatschappelijke meerwaarde door opleidingen. Daarnaast bevordert de begeleiding van USZO de uitstroom.

WAO en BW AO burger/militair personeel

De uitgaven zijn bijgesteld op basis van de in- en uitstroom in 1999.

Uitvoeringskosten

De uitvoeringskosten USZO zijn gestegen door de vergoeding voor de begeleiding van BBT-militairen en het eigen-risicodragerschap in het kader van de WAO. Daarnaast is sprake van incidentele projecten met een materieel-financieel beslag waaronder de invoering van de Euro.

04.21 Subsidies en bijdragen

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Ten laste van dit artikel worden uitgaven geraamd voor subsidies aan de stichtingen Koninklijk Nederlands Leger- en Wapenmuseum «Generaal Hofer» en Jeugdwerk Duitsland. Deze stichtingen zijn uitsluitend of hoofdzakelijk werkzaam op het terrein van de Koninklijke Landmacht. De doelstellingen van deze instanties worden uiteengezet in de subsidie-bijlage.

In overeenstemming met het gestelde in artikel 4, lid 6, punt a van de Comptabiliteitswet wordt bij dit begrotingsartikel als verplichting opgenomen het bedrag dat als uitgaaf wordt geraamd.

De verplichtingen en de uitgaven per artikelonderdeel

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stichting Jeugdwerk Duitsland	250	250	325	325	325	325	325
Stichting KNLW «Generaal Hoefer»	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583
Stand ontwerpbegroting 2001	1 833	1 833	1 908	1 908	1 908	1 908	1 908
Stand 1e suppletore begroting 2000		1 833	1 836	1 839	1 839	1 839	
Nieuwe mutaties			72	69	69	69	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Stichting Jeugdwerk Duitsland		75	75	75	75
Stichting KNLW «Generaal Hoefer»		- 3	- 6	- 6	- 6
Totaal van de nieuwe mutaties		72	69	69	69

04.22 Investeringen groot materieel en infrastructuur

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Ten laste van dit artikel worden de uitgaven geraamd voor investeringen in groot materieel en infrastructuur die niet onder het begrotingsartikel 04.20 Personeel en materieel worden geraamd.

Het beleid is gericht op verbetering van het bestaande materieel, opheffing van tekortkomingen, zowel kwantitatief als kwalitatief, en vervanging van verouderd materieel door modern hoogwaardig materieel. Door snelle ingrijpende ontwikkelingen van moderne technologieën worden hoge eisen gesteld aan het materieel, met name op de aspecten bescherming, vuurkracht, mobiliteit en leidbaarheid. Voor het materieel binnen de operationele eenheden van de Koninklijke Landmacht is voor de komende jaren een aantal hoofdaandachtspunten onderkend, te weten: verbetering van de logistieke ondersteuning, communicatiemiddelen, luchtverdedigingsmiddelen en geniematerieel.

De herstructurering van de Koninklijke Landmacht leidt tot maatregelen op infrastructureel gebied. Het beleid is erop gericht de legering op het voor een beroepsleger beoogde kwalitatieve niveau te brengen en tot een

optimale kazernebelegging en oefen- en schietterreinindeling te komen. Bovendien worden infrastructuurprojecten uitgevoerd, die noodzakelijk zijn als gevolg van de invoering van de ARBO-wet en milieuwetgeving.

De verplichtingen en de uitgaven

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2001	738 690	2 105 160	2 161 763	2 737 551	557 687	784 036	1 992 920
Stand 1e suppletore begroting 2000		2 870 992	1 251 072	1 826 271	501 312	906 300	
Nieuwe mutaties		- 765 832	910 691	911 280	56 375	- 122 264	

Bedragen x f 1000	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2001	1 083 690	897 803	832 711	1 035 680	1 022 223	971 635	860 694
Stand 1e suppletore begroting 2000		1 009 803	924 968	1 057 288	994 369	943 066	
Nieuwe mutaties		- 112 000	- 92 257	- 21 608	27 854	28 569	

Nieuwe mutaties

De nieuwe mutaties in de verplichtingen en de uitgavenopbouw zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004
De nieuwe verplichtingenmutaties:					
<i>Groot materieel</i>					
Defensienota:					
- SHORAD				408 800	
Overige mutaties					
- Diversen groot materieel		151 290	100 595	49 697	- 8 471
- V-kaart		- 15 000			
- Vervanging gewonden-transportvrachtauto		- 44 000	44 000	15 000	
- Trekker-oplegger-combinatie 400/650 kN			1 000	104 000	- 150 000
- Aggregaten 15 kW		- 38 000		36 000	
- Aggregaten 60 kW		- 38 500		35 500	
- MidLifeUpdate Zodiac		- 82 200			
- Remotely Piloted Vehicles		23 500			
- Licht Verkennings- en Bewakingsvoertuig		- 323 700	440 000		
- Vervanging mitrailleur .50 inch		42 000	- 42 000		
- Short Range Anti Tank		- 118 000	118 000		
- TACTIS		- 144 000	144 000		
- Gevechtveld controle radar		- 62 000		59 000	
- Grondgebonden doelopsporing		- 60 000		60 000	
- SATCOM			118 500		
- Command en Control ondersteuning			84 000		

Bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004
- Commandovoerings Ondersteunende Informatie Systemen (COINS)		5 000	7 000	10 000	10 000
- TICCS		- 174 000			
- Stingerbol		17 000			
- Vervanging straalzender		5 000	- 5 600	600	
- Battlefield management system			- 200 000	200 000	
- EOv fase 2			40 000		
- Vervanging M109			180 000		
- Mobiel telefonie systeem	- 5 500	15 000		- 35 000	
- Vervanging actieve IT componenten		- 5 000	- 10 000	- 12 000	- 20 000
- Capability Upgrade Program EOv					- 40 000
<i>Infrastructuur</i>					
- Extra aandeel voor LuchtVerkeersDienst naar de Peel		7 000	15 000	28 000	35 000
- Infra KL in verband met paraatstelling pantserinfanterie-compagnieën		15 000	15 000	5 000	10 000
- Beleidsintensivering milieue		3 925	1 750		
- Overige mutaties	- 51 722	13 671	100 133	18 246	- 18 094
Totaal van de nieuwe verplichtingenmutaties	- 765 832	910 691	911 280	56 375	- 122 264
De nieuwe uitgavenmutaties:					
<i>Defensienota:</i>					
- SHORAD				- 30 000	- 25 000
<i>Overige mutaties:</i>					
<i>Groot materieel</i>					
- Diversen	11 500	- 89 850	103 988	- 134 404	- 4 137
- LAN 2000	35 200				
- V-kaart	- 11 000	- 5 000	1 000		
- Aggregaten 15 kW	- 11 000	- 12 000	- 13 000	10 000	20 000
- MidLifeUpdate Zodiac		- 24 200	- 39 000	- 19 000	
- Combat Net Radio	- 27 100	- 5 200	900		
- Remotely Piloted Vehicle	45 000				
- Licht verkenning- en bewakingsvoertuig	- 40 000	40 000	- 100 000		16 300
- Vervanging pantservoertuigen	- 17 000	44 000	34 000	54 000	10 000
- Verbetering Leopard 2	- 12 500	4 600	7 400	44 000	9 000
- Medium Range Anti Tankwapen	- 69 000	- 2 700	- 17 000	- 5 000	- 17 000
- Duel-Simulatoren/geïnstrumenteerd oefenterrein	- 6 000	- 9 800	- 13 800	22 100	
- Waarnemingsopbouw	- 7 000	2 000	5 000	- 34 000	7 000
- Vervanging overige personele informatiesystemen		- 3 500	- 5 000	- 7 000	- 11 000
- Vervanging Gewondentransportauto		- 13 000	- 10 000	28 000	10 000
- Trekker-oplegger-combinatie 400/650 kN		- 3 000	3 000	20 000	3 000
- Aggregaten 60 kW		- 2 000	- 10 000	5 500	8 500
- SATCOM		10 000	15 000	15 000	4 000
- Command en Control Ondersteuning		22 500	40 500	21 000	
- COINS		5 000	7 000	10 000	10 000
- Vervanging straalzender			5 000	3 000	2 400
- Mobiel telefonie systeem		3 000	9 000	- 7 000	- 25 000
- Battlefield Management System			- 10 000		- 5 000
- EOv fase 2		- 17 000	- 10 000	5 000	5 000
- Stingerbol 1 en 2		- 6 000	2 000	6 000	
- Vervanging Stinger trainer		5 000	2 500		
- Levensduurverlenging Leopard 2		1 500	- 1 500	8 000	- 8 000
- Sensor fused munition		- 15 000	2 000	17 000	
- Combat identification		- 2 000	- 10 000	- 10 000	
- Gevechtveld controle radar		- 20 000	- 26 000	29 000	19 000
- Vervanging M109		- 5 000		- 20 000	- 30 000
- Vervanging mijnsystemen			- 10 000	- 15 000	
<i>Infrastructuur</i>					
- Extra aandeel voor LVD naar de Peel			20 000	5 000	30 000
- Infra KL in verband met paraatstelling pantserinfanterie-compagnieën			5 000	15 000	15 000
- Overige mutaties	- 3 100	1 468	- 11 346	- 8 342	- 15 494
- Beleidsintensivering Milieue		3 925	1 750		
Totaal van de nieuwe uitgavenmutaties	- 112 000	- 92 257	- 21 608	27 854	28 569

De onderverdeling naar artikelonderdelen

Onderstaand wordt inzicht gegeven in de artikelonderdelen van dit artikel, waarbij de belangrijkste ontwikkelingen alsmede een nadere specificatie van grote projecten worden aangegeven. Om de mutaties overzichtelijk te houden zijn alleen de aanpassingen en mutaties die over het algemeen meer dan f 25 miljoen bedragen als beleidsrelevant aangemerkt en separaat weergegeven. De post «diversen» in zowel de verplichtingen als de uitgaven heeft derhalve een relatief grote omvang, maar bestaat dus uit een groot aantal relatief kleine mutaties in projecten.

Artikelonderdeel Automatisering

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Automatisering	176 430	93 340	44 160	168 550	102 740	52 490	71 280	42 770	46 970	47 360	

In dit artikelonderdeel zijn de investeringsuitgaven opgenomen die samenhangen met de verwerving van geautomatiseerde systemen. De projecten zijn in tien programma's ondergebracht: ICT infrastructuur, informatiebeveiliging, documentaire informatievoorziening (IV), medische IV en arbo, opleidingen, standaard IV ten behoeve van de bedrijfsvoering, personeel en organisatie, materieellogistiek, financiële IV en operationele IV.

Als gevolg van het niet in serieproductie gaan van versie 2 van de ontwikkelde kaart wordt de projectomvang neerwaarts bijgesteld. Deze versie zou voorzien in een V-kaart ter beveiliging van netwerk PC's. Gebleken is dat de V-kaart niet functioneert binnen de standaard-netwerkomgeving LAN-2000. Alternatieven zijn vooralsnog niet voorhanden, dan wel op korte termijn binnen de financiële randvoorwaarden te realiseren. Het resterende projectbudget V-kaart (versie 1) is bestemd voor de beveiliging van stand-alone PC's.

Een belangrijk aandachtspunt is het bereiken van een betere ondersteuning van de logistieke processen.

Ook de uitgaven voor de Defensiebrede standaard LAN-2000 en de aanpassingen in het kader van de euro zijn in dit onderdeel opgenomen.

Artikelonderdeel Logistiek

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Logistiek	89 170	190 070	511 750	107 461	87 410	71 190	92 160	136 820	170 750	120 590	

Dit artikelonderdeel heeft betrekking op de investeringen in het kader van de logistieke ondersteuning van de Koninklijke Landmacht. Het betreft de verwerving van een grote diversiteit aan uitrustingsstukken voor de

uitvoering van logistieke taken. De investeringen in het kader van de oprichting van een CIMIC (Civil Military Cooperation)-groep zijn in dit artikelonderdeel opgenomen.

In de begroting is een aantal projecten voorzien om logistieke voertuigen te vervangen die het einde van hun levensduur hebben bereikt. Zowel de materieelveroudering als de intensievere samenwerking in internationaal verband is voor de Koninklijke Landmacht reden geweest om een aantal studies op het gebied van de logistiek te initiëren. De resultaten van de studies zijn mede bepalend voor de aard en aantallen van aan te schaffen materieel. Prioriteitstelling heeft geleid tot bijstelling van de kwantitatieve en kwalitatieve eisen voor het project trekker-opleggercombinatie (TROPACO), waarbij de reservecomponent buiten de initiële aanschaf wordt gehouden en het resterende gedeelte wordt herfaseerd. Hierdoor is de projectomvang met f 141 miljoen verlaagd tot f 112 miljoen. Voor de reservecomponent zal een nieuw DMP-traject worden doorlopen. De verplichting ervan wordt niet voorzien in de jaren van deze begroting.

De uitgaven op dit artikelonderdeel worden gedaan voor de projecten lichte vrachtauto's en de prototypen voor het project wissellaadsystemen. Om de onderhoudskosten van in opslag gehouden materieel te verminderen worden droge luchtsystemen aangeschaft. Voor de verbetering van geneeskundige voorzieningen is in het verleden het project mobiele geneeskundige installaties verworven en voor explosie-veilige machines bij renovatie van munitie en verpakkingsmaterieel worden nu uitgaven voorzien. Er wordt rekening gehouden met de verwerving van diverse typen aggregaten en vervanging van de lichte vrachtauto voor gewonden-transport.

Artikelonderdeel Commandovoering, verbindingen en gevechtssin-lichtingen

Bedragen x f 1000	Verplichtingen							Uitgaven		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Commandovoering	56 487	145 810	269 400	147 841	159 370	98 660	132 080	110 970	67 440	52 000

De investeringen in dit artikelonderdeel hebben betrekking op de communicatie en informatie-systemen die het operationele command en control (C-2) proces ondersteunen. Als gevolg van de studie «C2 ondersteuning Koninklijke Landmacht» zal een aantal projecten worden omgebogen en nieuwe projecten worden gestart. De ramingen voor dit artikelonderdeel hebben ondermeer betrekking op reeds aangevane verplichtingen voor de projecten Combat Net Radio, Remotely Piloted Vehicle (RPV) en de vervanging van Hoog Frequent Enkel Zijband radio's (HF-EZB) inclusief de manpackversie. Eveneens zijn uitgaven voorzien voor afstandbedieningsapparatuur.

Project Remotely Piloted Vehicle (RPV)

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
RPV	2 400	33 000		40 900	86 800						

Het project RPV voorziet in middelen voor het verkrijgen van gevechtinlichtingen op middelbare afstand. Hiertoe is in 1995 een verplichting aangegaan voor de levering van de «Sperwer», een onbemand vliegtuigje, waarvan in 1999 het eerste systeem is afgeleverd. In het jaar 2000 zijn f 24 miljoen extra uitgaven ontstaan naar aanleiding van technische en certificeringsproblemen. De Kamer is hierover separaat geïnformeerd. De projectomvang bedraagt hierdoor in totaal ongeveer f 180 miljoen.

Command en Control ondersteuning

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Command and Control ost			207 500			37 500	62 500	46 000	14 000	18 500	

De Command en Control (C2) ondersteuning dient aangepast te worden aan het huidige operationele optreden en de verdergaande digitalisering en toename van de informatiestromen. Het huidige communicatiesysteem ZODIAC is nog gebaseerd op spraakcommunicatie en niet in staat de grote datastromen te verwerken. Een interne studie naar aanleiding van deze tekortkomingen is in 2000 afgerond en leidt tot aanpassingen in de oorspronkelijk geplande investeringen. Een aantal oorspronkelijk geplande projecten is komen te vervallen, zoals de midlife upgrade en vervanging van het tactische communicatiesysteem ZODIAC. Daarnaast is een aantal projecten herdefinieerd en een aantal nieuwe projecten opgenomen. Het nieuwe systeem zal interoperabel zijn met (Europese) partners en de ruggegraat vormen van de C2-structuur van staf 1(GE/NL) Legerkorps. Het technische concept biedt tevens mogelijkheden om te voorzien in de C2 ondersteuning van staf 1(GE/NL) Legerkorps in haar mogelijke rol als snel uitzendbare staf (Rapid Reaction Force Headquarters). Met de implementatie zal tevens tegemoet worden gekomen aan de in het kader van het Defence Capabilities Initiative (DCI) geconstateerde tekortkomingen op het gebied van communicatie. Mede in relatie tot de reorganisatie van de verbindingseenheden is een herfasering van de geplande fondsen noodzakelijk. Hierdoor ontstaan in de komende begrotingsperiode meeruitgaven van ongeveer f 120 miljoen. De totale omvang van de nieuwe investeringen valt per saldo f 10 miljoen lager uit.

Artikelonderdeel Elektronisch materieel

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Elektronisch materieel	2 600	45 000	32 000	23 212	14 750	17 920	36 980	21 580	18 500	10 000

In dit onderdeel zijn de investeringen opgenomen die betrekking hebben op middelen voor elektronische oorlogsvoering. De geraamde uitgaven hebben betrekking op de completering voor de eerste fase van het project elektronische oorlogsvoering (EOV) (inbegrepen de (beperkte) uitbreiding van het frequentiebereik van de verkenningssystemen voor het uitvoeren van vredesoperaties) en de verwerving van fase twee. De realisatie verloopt grotendeels via internationale samenwerking (Duitsland/Nederland). Tevens zijn uitgaven voorzien voor maatregelen ter verbetering van de technische en operationele prestaties van het EOV-systeem Koninklijke Landmacht.

Artikelonderdeel NBC materieel

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
NBC-materieel	200	22 250	10 400	748	3 690	19 900	12 030	15 030	12 000	8 000

Dit onderdeel staat in het teken van investeringen op het gebied van alarmerings-, verkenning-, beschermings- en ontsmettingsapparatuur. Hoewel internationaal wordt gestreefd naar het terugdringen van nucleaire, biologische en chemische (NBC) wapens blijft het risico reëel aanwezig dat Nederlandse militairen tijdens de uitvoering van hun taken worden geconfronteerd met (de dreiging van) dit soort wapens. Op het gebied van nucleaire en chemische alarmering, bescherming en verkenning is een aantal projecten in realisatie dan wel opgenomen in de ramingen.

De uitgaven hebben betrekking op diverse NBC-voorzieningen waaronder het project «Compagniesontsmetting», de vervanging van ontsmettingsapparatuur, de vervanging van tactische en residuele dosimeters en collectieve beschermingsmiddelen.

Artikelonderdeel Luchtverdediging

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Luchtverdediging	7 700	24 100	21 000	85 671	84 830	27 550	16 530	18 020	57 580	72 000

De Koninklijke Landmacht zal in de komende periode maatregelen treffen om de beschikbaarheid en inzetbaarheid van haar huidige luchtverdedigingsystemen zeker te stellen. Ter voorbereiding op de latere vervanging van luchtverdedigingsmiddelen participeert de Koninklijke Landmacht nu in een multinationale Navo-studie die zich richt op de ontwikkeling van de opvolgers van deze middelen.

De uitgaven betreffen reeds aangegane verplichtingen voor de projecten Gevechtswaarde-instandhouding van de Pantserrups tegen Luchtdoelen (GWI-PRTL), nieuwbouw «Stingerbol 2» en modificatie «Stingerbol 1». Deze laatste twee projecten betreffen de bouw van een tweede Stingerbol (f 11 miljoen) en aansluitend de modificatie van de huidige Stingerbol (f 6 miljoen). In verband met de voorziene oprichting van een Joint Air Defence Center (JADC), inclusief een gezamenlijke school, wordt het huidige project bevroren en wordt de bouw van twee Stingerbollen in de periode 2001–2002 op vliegbasis De Peel meegenomen in de uitwerking van de studie naar het JADC.

Project Gevechtswaarde instandhouding PRTL

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
PRTL	1 600	1 400		67 460	93 710	14 510				

Het project Gevechtswaarde instandhouding PRTL (GWI PRTL) wordt in samenwerking met Duitsland uitgevoerd. Het betreft het uitvoeren van basisonderhoud met een beperkt aantal verbeteringen (systeem-aanpassingen). De gevechtswaarde instandhouding wordt uitgevoerd aan 60 stukken. De totale financiële omvang van dit project bedraagt f 397 miljoen.

Project SHORAD

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
SHORAD				1 250	1 050			20 000	65 000	80 000

Dit project Short Range Air Defence (SHORAD) betreft de verwerving van een aanvullende component voor de verdediging van eenheden en objecten die het mogelijk maakt om vliegtuigen en helikopters al op grotere afstand (ongeveer tien kilometer) te kunnen bestrijden. Het systeem vormt een noodzakelijke aanvulling op de huidige luchtverdedigingsmiddelen. De totale financiële omvang van dit project voor de Koninklijke Landmacht bedraagt f 698 miljoen. Dit project is niet langer een interservice project met de Koninklijke luchtmacht, maar een project van de Koninklijke Landmacht dat in nauw overleg met de Koninklijke luchtmacht wordt gerealiseerd.

Naar aanleiding van de Defensienota is ook de financiële omvang van het (vervallen) project Target Information Command and Control System (TICCS) geïntegreerd in dit project. Beide projecten zullen integraal

worden beschouwd, mede met het oog op de samenwerking met de Koninklijke Luchtmacht in het op te richten Joint Air Defence Centre (JADC).

Het project SHORAD is complex vanwege de vele relaties met andere projecten zoals vervanging van de HAWK. In afwachting van de resultaten van de krijgsmachtbrede «validatie grondgebonden luchtverdediging» is rekening gehouden met een latere betaling van het project SHORAD.

Artikelonderdeel Manoeuvre

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Manoeuvre	58 140	1 155 690	783 085	298 857	142 243	195 897	386 206	405 953	309 192	241 499

Dit artikelonderdeel heeft betrekking op investeringen die samenhangen met tanks, (gevechts-) voertuigen en bewapening. Ook de onderwijsleermiddelen en simulatoren voor deze uitrustingsstukken vallen hieronder. Voortschrijdende technologische ontwikkelingen leiden tot vernieuwde inzichten in operationeel optreden of het nu gaat om de bondgenootschappelijke verdedigingstaak in Navo-verband of om vredesondersteunende operaties in VN-verband. Mede op grond hiervan is voor de gevechtstank Leopard 2 een verbeteringsprogramma gaande, dat de gevechtswaarde op een aanmerkelijk hoger peil brengt. De huidige pantserbestrijdingsmiddelen zijn technisch en operationeel verouderd en zullen worden vervangen.

In dit artikelonderdeel is rekening gehouden met uitgaven voortvloeiende uit reeds aangegane verplichtingen voor ondermeer de verbetering van de Leopard 2 en pantservoertuigen voor vredesoperaties.

Project Verbetering Leopard 2

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Leopard 2		232 000		129 120	91 320	61 840	70 000	70 000	39 000	

Het project Verbetering Leopard 2 wordt in fasen uitgevoerd, waarbij verbeteringen worden doorgevoerd in de bescherming door het aanbrengen van aanvullende bepantsering en in de vuurkracht door het aanbrengen van een verlengde schietbuis. Tevens wordt verbeterde munitie verworven. De Leopard 2 is daarmee in staat alle moderne tanks uit te schakelen.

Het aanbrengen van de verbeterde bescherming is voor een deel van het bestand reeds in realisatie. De totale financiële omvang van dit project bedraagt f 772,3 miljoen. De financiële omvang is neerwaarts bijgesteld naar aanleiding van het vervallen van het deel «energie-huishouding» uit het project.

Project vervanging Licht Verkenning- en Bewakingsvoertuig (LVB)

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
LVB		440 000		690	40 000		100 000	100 000	100 000		

Het project LVB betreft de vervanging van de M113 Commando- en verkenningsvoertuigen en de verkenningsversie van de Landrover. De ontwikkeling voor dit project wordt in samenwerking met Duitsland uitgevoerd. De verwerving van de LVB'n is voorzien in 2001 en de levering van de eerste voertuigen in 2003.

In de brief van 19 januari 2000 is de Kamer geïnformeerd over de complicaties bij dit project. Dit heeft geleid tot nieuwe offertes van de industrie die ver uitgaan boven de financiële randvoorwaarde. In de brief is overigens aangegeven, dat een hogere serieprijs niet uitgesloten zou zijn. Onderhandelingen met de industrie zijn nog gaande. Aan de hand van een globale vergelijking van alternatieven op basis van prijs en kwaliteit wordt het verplichtingenbudget van het project met f 100 miljoen verhoogd. Indien het project niet binnen het bijgestelde budget realiseerbaar blijkt zal binnen dit nieuwe totaalbedrag een definitieve keuze tussen alternatieven worden gemaakt. Dit betekent mogelijkerwijs dat, gelet op de huidige markt, de kwantitatieve en/of kwalitatieve eisen aangepast zullen moeten worden. De Kamer zal separaat worden geïnformeerd over verdere ontwikkelingen in dit project.

Project Vervanging pantservoertuigen

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Vervanging pantservoertuigen	75 000			21 000	30 000	10 000	8 000	6 000	50 000		

Dit project betreft de vervanging van het bestand pantserinfanteriegevechtsvoertuig YPR en afgeleide versies voor onder meer gewondentransport, commandovoering en berging. Ook het commandovoeringsvoertuig M577 zal worden vervangen. Het project wordt uitgevoerd in twee fasen. Fase 1 betreft de vervanging van alle parate voertuigen. Voor de vervanging van de YPR'n van de verkenningseenheden en alle M577 wordt aansluiting gezocht bij het Duits/Britse pantserwielvoertuigenproject. Met betrekking tot fase 1 dient nog besloten te worden over deelname aan de ontwikkeling van het pantserwielvoertuig (PWV). Voor dit deelproject dient het beschikbare budget van f 1,9 miljard als randvoorwaarde voor zowel de ontwikkelingskosten als de serieprijs.

Artikelonderdeel Vuursteun

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Vuursteun	10 400	29 500	68 000	26 641	26 170	27 190	44 970	46 570	92 340	96 000

Op dit artikelonderdeel zijn de investeringen ten behoeve van de veldartillerie opgenomen. Voor doelopsporing zijn verbeteringen voorzien voor de voorwaartse waarnemers in de vorm van een opbouw op het waarnemingsvoertuig. Voor de langere afstanden worden de zogenaamde «grondgebonden doelopsporingsmiddelen ten behoeve van de grondwapensysteembestrijding» voorzien. Dit zijn geavanceerde radar-systemen, waarmee op grotere afstand vijandelijke grondwapensystemen kunnen worden gelokaliseerd wanneer deze vuur uitbrengen.

Er zijn ondermeer uitgaven geraamd voor fase 1 van het vuursteun-informatie-systeem (Vuist fase 1), inbegrepen de integratie met de nieuwe Combat net radio en de integratie van mortieren in het project alsmede uitgaven voor artilleriemunitie en een prototype voor het project waarnemingsopbouw.

Zoals aangegeven in de Defensienota zal deze begrotingsperiode gestart worden met de vervanging van de Parate Gemechaniseerde Houwitser M109 en alle getrokken vuurmonden M114/39 door één type gemechaniseerde vuurmond. De huidige M109 en getrokken vuurmonden zijn technisch verouderd en operationeel binnen een aantal jaren achterhaald. De kwantitatieve behoefte betreft het absolute minimum aangezien dit project slechts de vuurmonden betreft voor de parate afdelingen van de gemechaniseerde brigades. Gezien de huidige prijsinformatie en het operationele belang van het project is de projectomvang met f 175 miljoen verhoogd ten opzichte van de A-brief. Deze verhoging is onder andere het gevolg van een hogere stuksprijs, onvoorziene meeruitgaven voor royalties en opname van de post onvoorzien.

Project VUIST fase 1

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
VUIST fase 1	1 700	4 300		25 960	12 130	1 700				

Het project VUIST 1 betreft een project in realisatie om het vuursteun-informatiesysteem te automatiseren. De verplichting hiervoor is in 1997 aangegaan. De totale financiële omvang van dit project bedraagt f 118,7 miljoen. De leveringen zijn in de tweede helft van 1998 aangevangen. In 2000 is de verwerving voorzien van de projecten VUIST 2, grondgebonden doelopsporingsmiddelen en het project integratie mortieren in VUIST.

Artikelonderdeel Gevechtssteun

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Gevechtssteun	31 670	51 600	22 500	17 412	25 230	44 450	19 600	19 800	20 000	26 000

In dit artikelonderdeel zijn investeringen opgenomen ten behoeve van geniematerieel. Tot dit onderdeel behoren ook de middelen voor de ondersteuning van de mobiliteit van de eigen eenheden. Het betreft hier onder andere brugslagmiddelen en middelen voor het onder operationele omstandigheden maken van doorgangen door vijandelijke mijnenvelden. De voorziene uitgaven hebben betrekking op ondermeer geniemunitie en het onderzoek naar middelen ten behoeve van humanitaire ontmijningsoperaties. Op de langere termijn zullen voorzieningen worden getroffen voor het verkrijgen van de mijndoorbraakcapaciteit. In 1999 is de deelname in de ontwikkeling gerealiseerd voor het project vervanging brugleggende tank Leopard-1. In 2000 is de verwerving voorzien van het mijnenveegsysteem.

Artikelonderdeel Infrastructuur

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Infrastructuur	305 739	347 800	399 468	207 297	251 370	277 464	223 844	204 710	176 863	187 245

Ten laste van dit artikelonderdeel worden de uitgaven geraamd voor nieuwbouw en renovatie van kazernes en overige militaire terreinen. Binnen dit artikelonderdeel worden eveneens de bodemsaneringsprogramma's gerealiseerd.

Tevens zijn onder meer de uitgaven opgenomen ten gevolge van de herstructurering van de Koninklijke Landmacht en de Defensienota. Daarnaast wordt in zijn algemeenheid rekening gehouden met investeringen die nodig zijn voor een verdere optimalisering van de belegging van bestaande objecten.

Ten gevolge van de al langer lopende herstructurering van de Koninklijke Landmacht zijn onder andere de volgende investeringen voorzien:

- legering van militairen en de aanvullende voorzieningen zoals compagniesburelen, voedings- en kantinefaciliteiten en opleidingsfaciliteiten;
- inrichting van oefen- en schietterreinen, ondermeer voor het verkrijgen van oefenmogelijkheden voor vredes(ondersteunende)operaties;
- ten behoeve van bewaking en beveiliging van objecten worden infrastructurele en elektronische voorzieningen getroffen;
- uitgaven voor verdere concentratie van de opleidingen zoals de verplaatsing van het Opleidingscentrum Rijden naar de Strijpse Kampen in Oirschot;

- op langere termijn worden investeringen voorzien voor de verbetering van de infrastructuur van de Mechanische Centrale Werkplaats te Leusden.

In het kader van de Defensienota zullen (op hoofdlijnen) de volgende investeringen op infrastructureel gebied moeten worden gedaan:

- nieuwe infrastructuur en verplaatsing van eenheden van de luchtverdediging naar vliegbasis De Peel door de oprichting van het Joint Air Defence Centre;
- noodzakelijke investeringen in met name Oirschot, Havelte en Seedorf voor de verplaatsingen en de oprichting van bijzondere verkennings-eenheden en pantserinfanteriecompagnieën en uitbreiding van de parate geniecapaciteit;
- infrastructurele voorzieningen ten behoeve van paraatstelling van ondersteunende eenheden;
- infrastructurele gevolgen door de verdere concentratie van opleg van materieel (onder andere in Coevorden);
- consequenties van de nieuwe indeling van de regio's bij het Nationaal Commando, alsmede de overheveling van logistieke taken van het NATCO naar 1(GE/NL) Legerkorps.

05. BELEIDSTERREIN KONINKLIJKE LUCHTMACHT

Algemeen

De uitgavenramingen van het beleidsterrein Koninklijke Luchtmacht zijn als volgt over de ressorts, het artikelonderdeel wachtgelden en inactiviteitswedden en het investeringsartikel verdeeld:

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
05.20 Personeel en materieel							
- Tactische Luchtmacht (TL)	736 884	893 758	880 151	861 100	859 108	850 964	830 785
- Decentrale Ondersteunende Eenheden (DOE)	362 712	363 721	-	-	-	-	-
- Logistiek Centrum Koninklijke Luchtmacht (LCKLu)	-	-	118 687	118 711	118 459	118 171	118 026
- Koninklijke Militaire School Luchtmacht (KMSL)	-	-	149 877	149 315	149 053	148 604	148 303
- Hoofdkwartier Koninklijke Luchtmacht (HKKLu)	827 176	710 062	790 575	806 290	819 942	872 077	888 980
- Wachtgelden en inactiviteitswedden	26 850	25 071	23 931	21 260	18 712	16 853	15 906
Totaal 05.20 Personeel en materieel	1 953 622	1 992 612	1 963 221	1 956 676	1 965 274	2 006 669	2002 000
05.22 Investerings groot materieel en infrastructuur	743 773	487 047	548 521	570 931	789 701	795 914	926 649
Totale uitgaven (x f 1000)	2 697 395	2 479 659	2 511 742	2 527 607	2 754 975	2 802 583	2 928 649
Totale uitgaven (x € 1000)	1 224 024	1 125 220	1 139 779	1 146 978	1 250 153	1 271 757	1 328 963

05.20 Personeel en materieel

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Met de invoering van het Verbeterd Economisch Beheer werden de bevoegdheden en budgetten daar gelegd waar ook de uitvoering plaatsvindt, mits dit effectief en doelmatig is. De hiermee samenhangende decentralisatie en de in de loop van 1999 doorgevoerde reorganisatie van de topstructuur Koninklijke Luchtmacht hebben in dat jaar er toe geleid dat de depots bestuurlijk zijn geïntegreerd in het Logistiek Centrum Koninklijke Luchtmacht (LCKLu) en dat de scholen zijn samengevoegd in de Koninklijke Militaire School Luchtmacht Vliegbasis Woensdrecht (KMSL Vlb Wdt). Met deze reorganisatie zijn taken, verantwoordelijkheden en budgetten met ingang van 2001 gedecentraliseerd vanuit het ressort HKKLu naar de andere ressorts. Technische bijstellingen in de begrotingssterkte per categorie en ressorts worden hierdoor grotendeels verklaard.

De vier organisatorische groepen waar het bij de Koninklijke Luchtmacht met ingang van de begroting 2001 om gaat zijn:

- Ressort Tactische Luchtmacht (TL)
- Ressort Logistiek Centrum Koninklijke Luchtmacht (LCKLu)
- Ressort Koninklijke Militaire School Luchtmacht Vliegbasis Woensdrecht (KMSL/ Vlb WDT)
- Ressort Hoofdkwartier Koninklijke Luchtmacht (HKKLu)

Voor het jaar 2000 zijn voor de ressorts KMSL en LCKLu de (financiële) gegevens nog gepresenteerd binnen het Ressort Decentrale Ondersteunende Eenheden (DOE).

Per ressort worden vier vaste artikelonderdelen gepresenteerd: ambtelijk burgerpersoneel, militair personeel, overige personele uitgaven en materiële uitgaven. De wachtgelduitgaven voor het burger- en militair personeel worden ook op dit artikel geraamd.

Nieuwe mutaties

De nieuwe mutaties in de verplichtingen- en de uitgavenopbouw zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004
De nieuwe verplichtingenmutaties:					
- Tactische Luchtmacht (TL)	22 683	17 640	35 992	45 252	29 384
- Decentrale Ondersteunende Eenheden (DOE)	89 797	- 275 882	- 274 864	- 271 558	- 271 280
- Logistiek Centrum Koninklijke Luchtmacht (LCKLu)		118 687	118 711	118 459	118 171
- Koninklijke Militaire School Luchtmacht (KMSL)		149 877	149 315	149 053	148 604
- Hoofdkwartier Koninklijke Luchtmacht (HKKLu)	- 106 824	- 33 257	159 529	10 308	- 88 735
- Wachtgelden en inactiviteitswedden	1 067	2 609	1 104	340	- 1 484
Totaal van de nieuwe verplichtingenmutaties	6 723	- 20 326	189 787	51 854	- 65 340
De nieuwe uitgavenmutaties					
- Tactische Luchtmacht (TL)	38 991	35 090	23 338	26 605	14 020
- Decentrale Ondersteunende Eenheden (DOE)	89 797	- 275 882	- 274 864	- 271 558	- 271 280
- Logistiek Centrum Koninklijke Luchtmacht (LCKLu)		118 687	118 711	118 459	118 171
- Koninklijke Militaire School Luchtmacht (KMSL)		149 877	149 315	149 053	148 604
- Hoofdkwartier Koninklijke Luchtmacht (HKKLu)	- 102 007	- 23 012	9 781	3 927	43 035
- Wachtgelden en inactiviteitswedden	1 067	2 609	1 104	340	- 1 484
Totaal van de nieuwe uitgavenmutaties	27 848	7 369	27 385	26 826	51 066

Toelichting op de nieuwe verplichtingen- en uitgavenmutaties

Bovenvermelde verplichtingen- en uitgavenmutaties worden naar oorzaak bij de ramingen van de ressorts en het artikelonderdeel Wachtgelden en inactiviteitswedden toegelicht.

Naast diverse aanpassingen in investeringsprojecten, worden verschillende maatregelen opgenomen zoals gesteld in de Defensienota die invloed hebben op de omvang van het functiebestand van de Koninklijke Luchtmacht en de materiële exploitatie. De maatregelen betreffen ondermeer de wijzigingen in het functiebestand als gevolg van de opheffing van de Object Luchtverdediging (OLVD) en de uitbreiding van de Tactische Helikopter Groep (THG). Daarnaast zijn fondsen voorzien voor externe werkzekerheid. De invoering van nieuwe helikopters (LUH) heeft uiteraard invloed op de exploitatie. Tevens zijn correcties doorgevoerd voor de reeds ingeboekte maatregelen inzake het 306 Squadron, die niet meer noodzakelijk zijn naar aanleiding van de motie Van den Doel (houden van het aantal operationele F-16's op 108 stuks) terzake. Verwerking van deze mutaties heeft bij de betreffende ressorts plaatsgevonden.

Bij de bovenstaande ramingen behoort de volgende opbouw van de begrotingssterkte (in aantallen vte'n op basis van een 38-urige werkweek):

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Burgers – stand begroting 2000*	1 698	1 666	1 666	1 666	1 666	
Burgers – mutaties*	3	3	3	3	3	
Burgers – stand ontwerpbegroting 2001*	1 701	1 669	1 669	1 669	1 669	1 669
MP/BOT – stand begroting 2000	7 767	7 565	7 416	7 341	7 266	
MP/BOT – mutaties	- 288	- 245	- 553	- 807	- 1 129	
MP/BOT – stand ontwerpbegroting 2001	7 479	7 320	6 863	6 534	6 137	5 822
MP/BBT – stand begroting 2000	3 535	3 568	3 618	3 694	3 768	
MP/BBT – mutaties	96	745	1 219	1 537	1 945	
MP/BBT – stand ontwerpbegroting 2001	3 631	4 313	4 837	5 231	5 713	6 071
Totale sterkte – stand begroting 2000	13 000	12 799	12 700	12 701	12 700	
Totale sterkte – mutaties	- 189	503	669	733	819	
Totale sterkte – stand ontwerpbegroting 2001	12 811	13 302	13 369	13 434	13 519	13 562

* exclusief niet-actief burgerpersoneel

Toelichting

De mutaties van de begrotingssterkte burgerpersoneel zijn het gevolg van technische overhevelingen tussen beleidsterreinen. Naast deze overhevelingen zijn voornamelijk de verschillende maatregelen zoals opgenomen in de Defensienota van invloed op de geraamde begrotingssterkte van het militair personeel van de Koninklijke Luchtmacht. Het betreft hier met name de gevolgen van de opheffing van de Object Luchtverdediging (OLVD), de uitbreiding van de Tactische Helikopter Groep (THG), het niet afstoten van 18 F-16's en de implementatie en ondersteuning van de nieuwe P-structuur (verhouding BBT/BOT-personeel). In dit overzicht start de afbouw van het OLVD-bestand in 2001 en is in 2003 compleet. De uitbreiding van de THG wordt eveneens gefaseerd ingevoerd, te beginnen in 2000 en gecompliceerd vanaf 2004. De invoering van de nieuwe P-structuur heeft een versnelling en verhoging van de BBT/BOT-verhouding tot gevolg en leidt tot een noodzakelijke verhoging van de opleidingscapaciteit, de niet-beschikbaarheidsopslag en een nieuwe vorm van overtolligheid welke als BDOS in de begrotingssterkte is verwerkt.

Ressort Tactische Luchtmacht (TL)

Het ressort TL is opgedeeld in een aantal clusters, te weten Jachtvliegtuigen, Tactische Helikopter Groep (THG), Grond-Lucht Geleide Wapens (GLGW), Luchttransport, Air Operations Control Station (AOCS) en Overige Eenheden TL. Met ingang van 2001 zijn de organisatie-eenheden Luchtmacht Meteorologische Groep (LMG), Luchtmacht CIS Groep (LCG, voorheen 2LVG) en Vliegveiligheid Oefen Test Centrum (VOTC) vanuit het ressort DOE ondergebracht in het cluster Overige Eenheden TL. Onder het ressort TL ressorteren de vliegbases en de andere operationele Kluonderdelen.

Operationele doelstellingen

Het uiteindelijke product van de Koninklijke Luchtmacht bestaat uit het leveren van slagkracht. De slagkracht komt tot uiting in de operationele doelstellingen waaraan de Koninklijke Luchtmacht dient te voldoen. Deze operationele doelstellingen betreffen vooral inzet en gereedheid ten behoeve van crisisbeheersingsoperaties. Hierbij valt op te merken dat de Tactische Helikopter Groep nog niet volledig inzetbaar is als gevolg van het niet voltallig zijn van de gehele vloot helikopters en de organisatie. De planning is dat medio 2003 de gehele THG, als onderdeel van de Air Manoeuvre Brigade, de Fully Operational Capability (FOC)-status zal bereiken.

De operationele doelstellingen zijn als volgt samen te vatten:

Gereedheidstermijn*	Direct inzetbaar	Op korte termijn inzetbaar	Op lange termijn inzetbaar
Type eenheid			
Air Operations Control Station**	1		
Squadron jachtvliegtuigen	5	1	
Triad squadron	2	2	
Squadron Lutra tanker-vliegtuigen	1		
Squadron Gevechts-helikopters			2
Squadron Transport-helikopters			2
Squadron Light Utility helikopters			1***

* Voor nationale taken zijn alle eenheden van het ressort TL op korte termijn beschikbaar.

** Inclusief radarpost noord

*** Betreft 12 helikopters

Activiteitentoechting

Het ressort TL ontplooit de volgende hoofdactiviteiten:

- draagt zorg voor de beschikbaarheid en inzetbaarheid van de wapensystemen van de Koninklijke Luchtmacht;
- zorgt dat het personeel optimaal is voorbereid op haar taak;
- is verantwoordelijk voor het gehele traject van gereedstelling, instandhouding, beschikbaarheid, geoefendheid, tot en met nazorg;
- is verantwoordelijk voor de operationele opleidingen in de Verenigde Staten en Nederland.

Ten behoeve van deze activiteiten wordt dagelijks geoefend. Daarnaast worden regelmatig oefeningen in groter verband gehouden. Deze activiteiten zijn vastgelegd in taakopdrachten. De operationele eenheden worden in de praktijk ingezet tijdens diverse vredesoperaties en humanitaire acties. Tevens worden individuele militairen van de Koninklijke Luchtmacht ingezet voor operaties in het kader van de Navo, VN en WEU.

De verplichtingen en de uitgaven Tactische Luchtmacht per artikelonderdeel

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
05.20.01 Ambtelijk burgerpersoneel	33 937	33 999	33 870	33 663	33 409	33 426	33 397
05.20.02 Militair personeel	544 012	584 429	581 315	571 500	565 125	561 443	557 064
05.20.03 Overige personele uitgaven	44 654	115 364	114 339	131 490	145 622	134 339	122 208
05.20.04 Materiële uitgaven	119 482	143 658	133 177	137 101	133 599	137 119	133 399
Stand ontwerpbegroting 2001	742 085	877 450	862 701	873 754	877 755	866 327	846 068
Stand 1e suppletore begroting 2000		854 767	845 061	837 762	832 503	836 943	
Nieuwe mutaties		22 683	17 640	35 992	45 252	29 384	

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
05.20.01 Ambtelijk burgerpersoneel	33 937	33 999	33 870	33 663	33 409	33 426	33 397
05.20.02 Militair personeel	544 012	584 429	581 315	571 500	565 125	561 443	557 064
05.20.03 Overige personele uitgaven	44 479	133 217	131 789	118 836	126 275	118 975	106 925
05.20.04 Materiële uitgaven	114 456	142 113	133 177	137 101	134 299	137 120	133 399
Stand ontwerpbegroting 2001	736 884	893 758	880 151	861 100	859 108	850 964	830 785
Stand 1e suppletore begroting 2000		854 767	845 061	837 762	832 503	836 943	
Nieuwe mutaties		38 991	35 090	23 338	26 605	14 021	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
– prijsbijstelling	4 256	4 100	4 200	5 300	3 800
– burgerpersoneel	1 790	3 371	3 208	3 367	3 384
– militair personeel	– 58 786	– 49 504	– 48 455	– 51 110	– 56 532
– overhevelingen vliegopleidingen	76 184	78 531	78 342	81 475	80 428
Subtotaal technische bijstellingen	23 444	36 498	37 295	39 032	31 080
Beleidsmatige bijstellingen:					
– onderhoud infrastructuur	65	– 14 661	– 15 232	– 15 232	– 15 232
– vliegopleidingen jachtvliegers	– 26 013	– 6 725	– 25 815	– 23 805	– 25 405
– inhuur O-, I- en A-personeel	1 990	2 899	1 408	1 408	1 408
– onderhoud voertuigen	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
– overige mutaties	37 505	15 079	23 682	23 202	20 170
Subtotaal van de beleidsmatige bijstellingen	15 547	– 1 408	– 13 957	– 12 427	– 17 059
Totaal van de nieuwe mutaties	38 991	35 090	23 338	26 605	14 021

Toelichting op de nieuwe mutaties

Technische bijstellingen

Prijsbijstelling

De uitgavenniveaus zijn aangepast aan het prijsniveau 2000.

Overige technische bijstellingen

De aanpassing van de raming burger- en militair personeel is gedeeltelijk een effect van de herschikking binnen de ressorts. Daarnaast leidt de aanpassing van de personeelsstructuur tot een verjonging van het personeelsbestand, waardoor de middensom daalt. Verder wordt het rangsniveau van 15% van de formatie omlaag gebracht. Een nader onderzoek naar de invulling van deze personeelsmaatregelen uit de Defensienota is thans gaande. Als gevolg van de reorganisatie topstructuur Koninklijke Luchtmacht en de daarmee gepaard gaande decentralisatie van verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het ressort HKKLu naar het TL-ressort, zijn eveneens de bijbehorende budgetten overgeheveld. De belangrijkste mutatie hierin is de overheveling van budgetten die betrekking hebben op vliegopleidingen.

Beleidsmatige bijstellingen

Onderhoud infrastructuur

Op het gebied van onderhoud infrastructuur heeft een beleidsmatige heroverweging geleid tot aanpassing van de onderhoudsreeksen. Hierdoor zijn de uitgaven voor het onderhoud aan infrastructuur vanaf 2001 neerwaarts aangepast.

Vliegopleidingen jachtvliegers

In de lopende contracten die zijn afgesloten met de Amerikaanse overheid heeft de Koninklijke Luchtmacht voor het jaar 2000 een aantal cursusplaatsen niet afgenomen. Voor 2001 wordt een separaat éénjarig contract afgesloten; de Koninklijke Luchtmacht studeert op de mogelijkheid om vanaf 2002 uit doelmatigheidsoverwegingen de voortgezette vliegopleiding vanuit Tucson in de VS naar Nederland over te brengen. Indien dit niet tot het gewenste resultaat leidt, wordt de opleiding in Tucson gecontinueerd.

Inhuur O- I- en A-deskundigheid

Gezien de personele tekorten op het gebied van O-, I- en A-deskundigheid, de transitie-opleidingen voor personeel werkzaam aan communicatie- en informatiesystemen en het omvangrijke programma aan (centrale) IV-ICT-projecten, dient extern personeel te worden ingehuurd voor de operationele onderdelen (deze inhuur vindt uiteraard plaats op strikt minimale basis). Op grond hiervan worden de budgetten aangepast.

Onderhoud voertuigen

Een belangrijk aandeel van de verhoging wordt veroorzaakt door de uitbreiding van het voertuigenpark van de THG en het uitvoeren van het noodzakelijke onderhoud aan de bestaande voertuigen.

Overige mutaties

Een groot aantal bijstellingen is doorgevoerd voornamelijk als gevolg van meeruitgaven voor de exploitatie van de THG (groei van verzorgingssterkte en oplopen van het oefenprogramma) en ten gevolge van wettelijke verplichtingen (onder andere ARBO). Tevens zijn hierin de gestalde werkzekerheidsgelden begrepen.

Ressort Decentrale Ondersteunende Eenheden

Het ressort Decentrale Ondersteunende Eenheden bestond tot 2001 uit het Depot Mechanisch Vliegtuigmaterieel en Straalmotoren (DMVS), het Depot Elektronisch Materieel (DELM), de Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO), de Koninklijke Militaire School Luchtmacht (KMSL), de Luchtmacht Elektronische School (LETS) en een aantal overige kleine organisatie-elementen, zowel nationaal als internationaal.

In 2000 is de bestuurlijke integratie van de depots tot het LCKLu afgerond. Tevens zijn de scholen samengevoegd tot de KMSL. Op grond hiervan wordt met ingang van het jaar 2001 de uitgaven en verplichtingen voor het Ressort LCKLu en KMSL/Vlb Wdt als afzonderlijk ressort geraamd. De organisatie-eenheden Luchtmacht Communicatie en informatiesystemen Groep (LCG), Vlieg-/ Opleiding- en Testcentrum (VOTC) en de opleidings-eenheden worden begrotingstechnisch vanaf 2001 ondergebracht bij het ressort TL. De Defensie Pijplijn Organisatie (DPO) is ondergebracht bij het ressort HKKLu. Ter afsluiting van dit ressort worden de uitgaven voor de jaren 1999 en 2000 voor de ressorts LCKLu, KMSL/Vlb Wdt en overige eenheden gepresenteerd binnen het ressort DOE.

*De verplichtingen en de uitgaven Decentrale Ondersteunende Eenheden
per artikelonderdeel*

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
05.20.05 Ambtelijk burgerpersoneel	48 781	48 879					
05.20.06 Militair personeel	231 227	224 542					
05.20.07 Overige personele uitgaven	31 078	32 262					
05.20.08 Materiële uitgaven	68 872	58 038					
Stand ontwerpbegroting 2001	379 958	363 721					
Stand 1e suppletore begroting 2000		273 924	275 882	274 864	271 558	271 280	
Nieuwe mutaties		89 797	- 275 882	- 274 864	- 271 558	- 271 280	

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
05.20.05 Ambtelijk burgerpersoneel	48 781	48 879					
05.20.06 Militair personeel	231 227	224 542					
05.20.07 Overige personele uitgaven	25 611	32 262					
05.20.08 Materiële uitgaven	57 093	58 038					
Stand ontwerpbegroting 2001	362 712	363 721					
Stand 1e suppletore begroting 2000		273 924	275 882	274 864	271 558	271 280	
Nieuwe mutaties		89 797	- 275 882	- 274 864	- 271 558	- 271 280	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
Splitsing naar LCKLu en KMSL			- 275 882	- 274 864	- 271 558
Beleidsmatige bijstellingen:					
- Burgerpersoneel		- 464			
- Militair personeel		72 919			
- Inhuur tijdelijk personeel		10 670			
- Kleding en uitrusting		- 396			
- Inhuur O-, I- en A-personeel		2 468			
- Overige persoonsgebonden materiële uitgaven		6 535			
- Overige mutaties		- 1 935			
Totaal van de nieuwe mutaties		89 797	- 275 882	- 274 864	- 271 558

Toelichting nieuwe mutaties

Beleidsmatige bijstellingen

Inhuur tijdelijk personeel

Vanwege het uitvoeren van een aantal projecten, achterblijvende werving (BBT), alsmede voor het opvangen van piekbelastingen zijn de ramingen voor inhuur van tijdelijk personeel (met name technisch personeel bij DMVS en DELM) aangepast.

Militair personeel

De aanpassing van de raming burger- en militair personeel wordt veroorzaakt door een herverdeling van personeel tussen de ressorts.

Inhuur O-, I- en A-deskundigheid

Voornamelijk als gevolg van de bestuurlijke integratie van de depots en de samenvoeging van de scholen is meer inhuur O-, I- en A-deskundigheid benodigd.

Overig persoonsgebonden materiële uitgaven

Voornamelijk als gevolg van wettelijke verplichtingen (zoals voor ARBO, milieu en huisvesting) zijn de ramingen voor overige persoonsgebonden materiële uitgaven aangepast.

Ressort Logistiek Centrum Koninklijke Luchtmacht (LCKLu)

Het Ressort Logistiek Centrum Koninklijke Luchtmacht is in 2000 opgericht en wordt met ingang van 2001 in de begroting als afzonderlijk ressort gepresenteerd. Tevens is dit ressort ook een Resultaat Verantwoordelijke Eenheid (RVE). Het LCKLu bestaat, naast een staf, uit een drietal divisies, te weten de Divisie Wapensysteem Ondersteuning (DWO), de Logistieke Divisie Woensdrecht (LDW) en de Logistieke Divisie Rhenen (LDR).

Activiteiten

De activiteiten die door het ressort LCKLu worden uitgevoerd zijn erop gericht zodanige voorwaarden te scheppen dat de eenheden van de Koninklijke Luchtmacht in materieel opzicht kan voldoen aan de vereiste operationele doelstellingen.

De activiteiten binnen het materieel-logistieke functiegebied omvatten het innoveren, instandhouden en verbeteren van de wapenen overige systemen van de eenheden van de Koninklijke Luchtmacht en het beschikbaar stellen van de materiële middelen die nodig zijn om het materieel van de Koninklijke Luchtmacht in gebruiksgereede staat te brengen en te houden. De systemen waar de activiteiten in hoofdzaak betrekking op hebben betreffen F-16 jachtvliegtuigen, helikopters, les- en transportvliegtuigen en geleide wapens. Voor het jaar 2001 zijn voor de genoemde systemen de volgende directe uren (capaciteit) gepland:

Activiteiten*	Meeteenheid	Raming 2001
Logistieke Divisie Woensdrecht (LDW)		
- planmatig/preventief onderhoud/modificatie	x 1000 uren	234
- incidenteel/correctief onderhoud	x 1000 uren	161
Totaal	x 1000 uren	395
Logistieke Divisie Rhenen (LDR)		
- planmatig/preventief onderhoud/modificatie	x 1000 uren	118
- incidenteel/correctief onderhoud	x 1000 uren	66
Totaal	x 1000 uren	184
Divisie Wapensysteem Ondersteuning (DWO)		
- engineering	x 1000 uren	119
Totaal aantal	x 1000 uren	119
Totaal LCKLU		698

* de activiteiten en uren voor de zogenaamde groothandelsfunctie en de indirecte uren zijn niet in het overzicht opgenomen

Toelichting

Thans wordt onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van een nieuwe set kengetallen die meer output-gericht is en meer waarde heeft voor de interne sturing van de bedrijfsvoering LCKLU.

Hierdoor is slechts voor het jaar 2001 een raming van activiteiten opgenomen. Verwacht wordt dat het onderhoud door de Logistieke Divisie Woensdrecht nagenoeg constant blijft. Enerzijds vindt een verschuiving plaats van de werklast voor de MLU F-16 modificatie naar andere modificaties van het F-16 wapensysteem. Daarnaast zal de werklast voor helikopterinspecties toenemen.

Doordat een aantal grote modificatieprojecten ten einde loopt, neemt op de Logistieke Divisie Rhenen de werklast planmatig/preventief onderhoud af. Verwacht wordt dat de werklast verbonden aan correctief onderhoud op beide depots nagenoeg constant blijft.

De verplichtingen en de uitgaven Logistiek Centrum Koninklijke Luchtmacht per artikelonderdeel

De onderverdeling in artikelonderdelen van de verplichtingen en de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
05.20.05 Ambtelijk burgerpersoneel			38 487	38 079	38 079	38 079	38 079
05.20.06 Militair personeel			35 239	35 757	35 501	35 268	35 083
05.20.07 Overige personele uitgaven			7 101	6 958	6 958	6 958	6 958
05.20.08 Materiële uitgaven			37 860	37 917	37 921	37 866	37 906
Stand ontwerpbegroting 2001			118 687	118 711	118 459	118 171	118 026
Stand 1e suppletore begroting 2000							
Nieuwe mutaties			118 687	118 711	118 459	118 171	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (bedragen x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
– Splitsing vanuit ressort DOE		118 687	118 711	118 459	118 171
Totaal van de nieuwe mutaties		118 687	118 711	118 459	118 171

Ressort Koninklijke Militaire School Luchtmacht Vliegbasis Woensdrecht (KMSL/Vlb Wdt)

Het Ressort Koninklijke Militaire School Luchtmacht Vliegbasis Woensdrecht is opgericht in de loop van het jaar 1999 en wordt met ingang van 2001 in de begroting afzonderlijk gepresenteerd. Tevens is dit ressort ook een Resultaat Verantwoordelijke Eenheid (RVE).

Activiteiten

De activiteiten van het opleidingsinstituut KMSL/Vlb Wdt bestaan uit het verzorgen van opleidingen, in principe voor militair personeel, die niet worden verzorgd aan de Koninklijke Militaire Academie of het Instituut Defensie Leergangen. De opleidingsactiviteiten omvatten het geven van initiële- en bijscholingsopleidingen om nieuw en huidig personeel geschikt te maken en te houden om te functioneren bij de Koninklijke Luchtmacht. Verder worden cursussen en opleidingen gegeven die noodzakelijk zijn voor het vervullen van een functie en worden opleidingen verzorgd die noodzakelijk zijn om in aanmerking te kunnen komen voor een hogere functie en/of rang. Voor 2001 staan voorsnog de volgende aantallen cursisten gepland (een opleiding kan uit diverse cursussen bestaan):

Aantal cursisten	Raming 2001
- Algemene militaire en kaderopleidingen en initiële opleidingen	858
- Initiële opleidingen	717
- Loopbaanopleidingen	328
- Overige opleidingen	3 200
Totaal	5 103

De verplichtingen en de uitgaven Koninklijke Militaire School Luchtmacht per artikelonderdeel

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
05.20.09 Ambtelijk burgerpersoneel			9 683	9 520	9 520	9 520	9 520
05.20.10 Militair personeel			101 192	100 793	100 531	100 082	99 781
05.20.11 Overige personele uitgaven			17 448	17 448	17 448	17 448	17 448
05.20.12 Materiële uitgaven			21 554	21 554	21 554	21 554	21 554
Stand ontwerpbegroting 2001			149 877	149 315	149 053	148 604	148 303
Stand 1e suppletore begroting 2000							
Nieuwe mutaties			149 877	149 315	149 053	148 604	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
- Splitsing vanuit ressort DOE		149 877	149 315	149 053	148 604
Totaal van de nieuwe mutaties		149 877	149 315	149 053	148 604

Ressort Hoofdkwartier Koninklijke Luchtmacht (HKKLu)

Het ressort HKKLu bestaat na de herziening topstructuur uit de Staf plaatsvervangend Bevelhebber der Luchtstrijdkrachten, de Directie Materieel KLu (DMKLu), de Directie Personeel KLu (DPKLu), de Directie Control KLu (DCKLu) en het Korps Luchtmachtstaven (KLS). Voorts is in het ressort HKKLu een aantal organisatie-elementen opgenomen, waaronder de Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO), het Nederlands Administratief Korps (NAK) en diverse organisaties.

Activiteiten

De activiteiten van het ressort HKKLu omvatten:

- a. het voeren van het operationele beleid van de Koninklijke Luchtmacht;
- b. zowel leidinggevende als ondersteunende werkzaamheden ten behoeve van de onder de Koninklijke Luchtmacht ressorterende eenheden;
- c. het er mede voor zorg dragen dat de eenheden van de Koninklijke Luchtmacht kunnen voldoen aan de gestelde normen en randvoorwaarden;
- d. het voeren van een personeelsbeleid dat erop is gericht de Koninklijke Luchtmacht te allen tijde en in alle omstandigheden te doen beschikken over de gewenste aantallen voor hun taak berekend en gemotiveerd personeel;
- e. het voeren van materieelbeleid gericht op de materieel-logistieke processen «voorzien in», «instandhouding» en «afvoeren»;
- f. het bevorderen en bewaken van de doelmatigheid van de Koninklijke Luchtmacht door het vormgeven aan en het uitvoeren van het financieel-economisch beleid en het toetsen van de rechtmatigheid van de bestedingen.

Voor het ressort HKKLu zal een scheiding van taakvelden «beleid en plannen» en «beheer en uitvoering» plaatsvinden. Dit is onder andere het gevolg van de opsplitsing van het ressort DOE. Dit leidt tot het leggen van het taakveld beheer en uitvoering bij de ressorts TL, LCKLu en KMSL/Vlb Wdt welke integraal door de Bevelhebber der Luchtmacht worden aangestuurd. De functionele beleidsdirecties (DMKLu, DPKLu en DCKLu) behouden in de nieuwe organisatie hun verantwoordelijkheden en bevoegdheden op de respectieve functionele terreinen waar het betreft het formuleren van beleid.

De verplichtingen en de uitgaven Hoofdkwartier Koninklijke Luchtmacht per artikelonderdeel

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
05.20.13 Ambtelijk burgerpersoneel	42 017	42 099	39 507	39 100	39 136	39 119	39 147
05.20.14 Militair personeel	90 204	65 630	158 571	159 386	157 989	155 219	153 638
05.20.15 Overige personele uitgaven	142 994	96 944	58 020	60 023	61 551	60 083	59 703
05.20.16 Materieële uitgaven	493 224	555 677	649 830	490 721	408 290	412 161	515 751
Stand ontwerpbegroting 2001	768 439	760 350	905 928	749 230	666 966	666 582	768 239
Stand 1e suppletore begroting 2000		867 174	939 185	589 701	656 658	755 317	
Nieuwe mutaties		- 106 824	- 33 257	159 529	10 308	- 88 735	

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
05.20.13 Ambtelijk burgerpersoneel	42 017	42 099	39 507	39 100	39 136	39 119	39 147
05.20.14 Militair personeel	90 204	65 630	158 571	159 386	157 989	155 219	153 638
05.20.15 Overige personele uitgaven	163 567	101 775	72 553	72 579	74 699	64 394	63 199
05.20.16 Materiële uitgaven	531 389	500 558	519 944	535 225	548 118	613 345	632 996
Stand ontwerpbegroting 2001	827 177	710 062	790 575	806 290	819 942	872 077	888 980
Stand 1e suppletore begroting 2000		812 069	813 587	796 509	816 015	829 042	
Nieuwe mutaties		- 102 007	- 23 012	9 781	3 927	43 035	

*Nieuwe mutaties***Specificatie nieuwe mutaties (bedragen x f 1000)**

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004	
Technische bijstellingen:						
- Prijsbijstelling	15 000	13 599	17 263	22 484	19 281	
- Overhevelingen vliegopleidingen	- 76 184	- 78 531	- 78 342	- 81 475	- 80 428	
- Overige overhevelingen naar/van andere ressorts	- 11 226	67 681	60 108	56 384	49 827	
Sub-totaal technische bijstellingen	- 72 410	2 749	- 971	- 2 607	- 11 320	
Beleidsmatige bijstellingen:						
Aanhouden 108 operationele F-16's:						
- Militair personeel		11 500	18 900	18 900	18 900	
- Onderhoud vliegtuigen		2 400	4 800	6 800	6 800	
- Overige personele uitgaven		1 200	2 300	4 900	4 900	
Andere mutaties:						
- Inhuur tijdelijk personeel	523	695	- 33	300		
- Inhuur O-, I- en A-personeel	16 360	9 202	8 485	7 707	7 707	
- Kleding en uitrusting	4 876	- 302	- 307	2 116	- 1 209	
- Onderhoud jachtvliegtuigen	- 36 377	- 27 094	- 21 944	- 27 945	17 284	
- Onderhoud helikopters	30 063	17 089	12 148	13 347	2 304	
- Onderhoud transportvliegtuigen	45	4 392	8 735	2 683	3 769	
- Onderhoud infrastructuur	15 569	7 959	5 627	3 358	3 465	
- Vliegtuigbrandstoffen	- 51 042	- 6 771	- 6 045	- 6 274	- 6 477	
- Nieuw P-beleid	9 811					
- Overige bijstellingen	- 19 425	- 46 031	- 21 914	- 19 358	- 3 088	
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen	- 29 597	- 25 761	10 752	6 534	54 355	
Totaal van de nieuwe mutaties		- 102 007	- 23 012	9 781	3 927	43 035

*Toelichting nieuwe mutaties**Technische bijstellingen*

Als gevolg van de reorganisatie topstructuur en de daarmee samenhangende decentralisatie van verantwoordelijkheden en bevoegdheden (Verbeterd Economisch Beheer), vindt overheveling van budgetten naar

de ressorts TL, LCKLu en KMSL/Vlb Wdt plaats. De belangrijkste overheveling heeft betrekking op de budgetten die bestemd zijn voor vliegopleidingen naar het ressort TL.

Personeelsraming

De verhoging van de verplichtingen en uitgaven ten behoeve van militair personeel is het gevolg van een technische bijstelling als gevolg van de gewijzigde ressortindeling. In deze raming zijn met name de effecten te zien van de herziening topstructuur Koninklijke Luchtmacht en de verdere decentralisatie.

Beleidsmatige bijstellingen

Aanhouden 108 operationele F-16's

Als gevolg van de besluitvorming naar aanleiding van de Kamerbehandeling van de Defensienota 2000 om niet over te gaan tot de afstoting van 18 F-16 vliegtuigen, worden de ingeboekte besparingen teruggedraaid. Het betreft zowel besparingen op personeel en materieel als investeringen. De exacte organisatorische en operationele inbedding van deze vliegtuigen is nog onderwerp van studie.

Inhuur O-, I- en A-personeel

De behoefte aan inhuur van O-, I- en A-personeel voor de komende jaren is voornamelijk gebaseerd op de behoefte met betrekking tot de herstructurering van de HKKLu, een aantal automatiseringsprojecten, zoals het project Implementatie Middenlaag (KLUIM – ten behoeve van distributie van administratieve en operationele informatie) en een bedrijfsbesturingsstelsel. Op termijn blijft altijd de behoefte bestaan, zij het in mindere mate qua aantallen, om voor soortgelijke projecten specifieke deskundigheid in te huren.

Onderhoud F-16 vliegtuigen

Op grond van de noodzakelijke behoefte aan het onderhoud aan jachtvliegtuigen zijn de onderhoudscontracten zowel in volume als in tijd bijgesteld. Voor de latere jaren zijn de reparaties die in de Verenigde Staten worden uitgevoerd en de aanschaf van onderdelen van een hoger prijsniveau.

Onderhoud helikopters

De stijgende exploitatie uitgaven zijn het gevolg van het duurder worden van reparaties die worden uitgevoerd in de Verenigde Staten en de aanschaf van onderdelen.

Onderhoud transportvliegtuigen

Voor de uitvoering van het noodzakelijk onderhoud aan de KDC-10, rekening houdend met de unieke configuratie van dit vliegtuig, worden met name in de latere jaren hogere uitgaven gepland.

Onderhoud infrastructuur

Op het gebied van infrastructuur heeft een beleidsmatige heroverweging geleid tot aanpassing van de onderhoudsreeksen. Op grond hiervan zijn de ramingen voor het onderhoud aan infrastructuur aangepast.

Vliegtuigbrandstoffen

De raming voor vliegtuigbrandstoffen is gebaseerd op de uitgaven voor vliegtuigbrandstoffen in combinatie met de geplande vliegreuen. Op basis van interne prioriteitsstelling is besloten dat in 2000 de aanwezige voorraad volledig wordt uitgeput en juist voldoende brandstof wordt aangekocht om het oefenprogramma uit te voeren. De gewijzigde uitgaven voor de latere jaren worden voornamelijk veroorzaakt doordat in de uitgaven rekening is gehouden met de verrekening van de vorderingen op brandstofaccijnzen. Daarnaast ligt de actuele brandstofprijs hoger dan eerder was voorzien. Per saldo dalen voor de jaren 2000 t/m 2005 de uitgaven voor vliegtuigbrandstoffen.

Nieuw P-Beleid

Deze mutatie betreft het aandeel van de Koninklijke Luchtmacht in de stalling van een deel van het voor nieuw P-beleid in de Defensienota voor 2000 gereserveerde bedragen.

Overige bijstellingen

De overige bijstellingen betreffen diverse mutaties, waarvan onder meer een aanpassing van het automatiseringsbudget en de behoefte aan onderhoud van overige systemen, installaties en materieel.

Toelichting op de verplichtingenmutaties

De oorzaken van de verplichtingenmutaties zijn voor een belangrijk deel gelijk aan die bij de uitgavenmutaties.

Uitgavenverdeelstaat

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Uitgaven HKKLu	827 177	710 062	790 575	806 290	819 942	872 077	888 980
Volledig toe te rekenen aan:							
– Apparaatsuitgaven HKKLu	198 289	121 849	95 144	121 863	113 727	133 726	133 703
Specifiek (uniek) toe te rekenen aan:							
– Ressort TL	354 653						
– Ressort LCKLu	5 625	301 860	445 953	388 690	371 280	364 119	331 130
– Ressort KMSL							
Niet specifiek toe te rekenen	268 610	286 353	249 478	295 737	334 935	374 232	424 147

Toelichting op de uitgavenverdeelstaat

De salarissen in het ressort HKKLu zijn geheel toegerekend aan de apparaatsuitgaven HKKLu.

De initiële vliegopleidingen die voorheen onderdeel uitmaakten van de overige personele uitgaven zijn gedecentraliseerd naar het ressort KMSL/Vib Wdt.

De materiële exploitatie die voorheen uniek aan TL is toe te rekenen, (voor het belangrijkste deel uitgaven ten behoeve van vliegtrainingen en oefeningen (waaronder Goose Bay en Red Flag)), zijn met de reorganisatie van de topstructuur gedecentraliseerd naar het TL-ressort.

De materiële exploitatie (voor het jaar 2000) die uniek aan DOE is toe te rekenen betreft voor het belangrijkste deel de aanschaf van onderdelen voor de helikopters en de vastvleugelige vliegtuigen, vliegtuigonderhoud (inbesteed en uitbesteed) en onderhoud bewapeningsmaterieel en het aandeel van de Koninklijke Luchtmacht in het budget voor het Central European Pipeline System (CEPS) en de DPO. Met ingang van 2001 is dit toe te rekenen aan het ressort LCKLu.

De niet specifiek toe te rekenen personele en materiële exploitatie betreffen onder andere uitrustingsgereedschap zoals kleding, tenten en rantsoenen. Hiervan worden hoeveelheden in voorraad gehouden voor het geval ze nodig zijn als eenheden worden uitgezonden. Daar vooraf niet exact is te bepalen welk personeel wordt uitgezonden, zijn deze uitgaven niet toewijsbaar. Voorts zijn hierin opgenomen uitgaven voor onderwijs en opleidingen, onderhoud infrastructuur en de stalling van de mutatie voor het P-beleid uit de Defensienota die aan de begroting van de Koninklijke Luchtmacht is toebedeeld.

Artikelonderdeel 05.20.17 Wachtgelden en inactiviteitsweden

De uitgaven op dit artikelonderdeel hebben betrekking op de diverse wachtgeldregelingen voor het burger- en militair personeel van de Koninklijke Luchtmacht. Naast het reguliere wachtgeld worden op dit artikelonderdeel ook de uitgaven voor wachtgelden en uitstroombevorderende maatregelen geraamd die voor de Koninklijke Luchtmacht uit het Sociaal Beleidskader (SBK) voortvloeien.

Volgens het gestelde in artikel 4, lid 6, punt a van de Comptabiliteitswet wordt bij dit artikelonderdeel als verplichting opgenomen het bedrag dat als uitgave wordt geraamd.

De verplichtingen en de uitgaven wachtgeld en inactiviteitswedden per categorie

Categorie	Verplichtingen en uitgaven						
Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Wachtgeld SBK/UBMO Burgerpersoneel	6 861	6 619	4 811	3 491	2 448	1 509	1 032
WBDP Burgerpersoneel	2 856	2 718	3 299	3 177	2 351	1 978	1 918
WAO Burgerpersoneel		495	778	1 052	1 167	1 167	1 167
Overige uitkeringen Burgerpersoneel		353	461	456	447	422	322
Wachtgeld SBK/UBMO militair personeel	7 257	5 190	3 213	2 023	1 486	1 094	936
Werkloosheidsbesluit BBT-militairen	3 811	3 904	4 503	3 207	2 568	2 555	2 555
WBDP BOT-militairen		1 055	1 818	2 506	2 761	2 646	2 494
WAO en BW AP	987	472	773	1 057	1 186	1 184	1 184
Overige wachtgeld militair personeel			0				
Totaal	21 772	20 806	19 656	16 969	14 414	12 555	11 608
Uitvoeringskosten	5 078	4 265	4 275	4 291	4 298	4 298	4 298
Stand ontwerpbegroting 2001	26 850	25 071	23 931	21 260	18 712	16 853	15 906
Stand 1e suppletore begroting 2000		24 004	21 322	20 156	18 372	18 337	
Nieuwe mutaties		1 067	2 609	1 104	340	- 1 484	

Toelichting nieuwe mutaties

Het beleid van de Koninklijke Luchtmacht is er op gericht de instroom in ontslaguitkeringsregelingen (SBK) te beperken. In het proces van herstructurering en verkleining van de Koninklijke Luchtmacht zijn de mogelijkheden voor herplaatsing van militairen burgerpersoneel beperkt. Daarnaast blijkt personeel in lagere rangen/schalen in de praktijk niet altijd herplaatsbaar. Bij met name ouder personeel doet zich bovendien het probleem voor dat om- en bijscholing op grond van rendement en/of opleidbaarheid niet in alle gevallen mogelijk is. Dit leidt ertoe dat er een kwalitatieve «mismatch» ontstaat tussen functie- en personeelsbestand.

Teneinde de haar opgedragen taken te kunnen uitvoeren dient de Koninklijke Luchtmacht te beschikken over voldoende aantallen, gemotiveerd en voor haar taak berekend personeel. Door de instroom van burgers en BOT-militairen in ontslaguitkeringsregelingen in de jaren 2000 t/m 2002 kunnen de effecten van de ontstane kwalitatieve «mismatch» tussen functie- en personeelsbestand worden geminimaliseerd. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid nieuw gekwalificeerd personeel aan te stellen.

05.22 Investerings groot materieel en infrastructuur

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Ten laste van dit artikel worden de uitgaven geraamd voor investeringen in groot materieel en infrastructuur.

Het beleid is gericht op verbetering van het bestaande materieel, opheffing van tekortkomingen, zowel kwantitatief als kwalitatief en vervanging van verouderd materieel door modern hoogwaardig materieel.

Door snelle ingrijpende ontwikkelingen van moderne technologie worden hoge eisen gesteld aan het materieel, met name op de aspecten bescherming, vuurkracht, mobiliteit en precisie. Voor het materieel van de Koninklijke Luchtmacht is voor de komende jaren een aantal kwalitatieve en kwantitatieve hoofdaandachtspunten onderkend, te weten verbetering en op termijn vervanging van de F-16, de vervanging van de Alouette III en Bölkow 105 helikopters, luchtverkenningmiddelen, communicatiemiddelen en bewapening. Tevens worden automatiserings- en informatiseringsprojecten uitgevoerd waarmee de Koninklijke Luchtmacht in haar nieuwe structuur zo optimaal mogelijk wordt ondersteund.

Daarnaast worden infrastructuurprojecten uitgevoerd, welke noodzakelijk zijn als gevolg van de herstructurering van de Koninklijke Luchtmacht, de invoering van de ARBO-wet en milieuwetgeving.

Algemeen

Naar aanleiding van de Defensienota zijn aanzienlijke bijstellingen in investeringsprojecten doorgevoerd. Bovendien heeft op basis van een algehele projectactualisering binnen de beschikbare investeringsbudgetten een nadere prioriteitsstelling plaatsgevonden die tot aanpassing van de diverse projectramingen en -planningen heeft geleid. Onderstaand wordt per artikelonderdeel inzicht gegeven in de belangrijkste investeringsprojecten. Aangegeven worden de belangrijkste ontwikkelingen, alsmede een nadere specificatie van de grote projecten waarvan de ontwikkeling ten grondslag ligt aan de in de onderstaande tabel opgenomen mutaties.

De verplichtingen en de uitgaven

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2001	474 474	662 546	1 317 145	1 388 463	544 955	812 795	797 080
Stand 1e suppletore begroting 2000		1 086 661	1 219 558	587 127	661 160	886 389	
Nieuwe mutaties		- 424 115	97 587	801 336	- 116 205	- 73 594	

Bedragen x f 1000	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2001	743 773	487 047	548 521	570 931	789 701	795 914	926 649
Stand 1e suppletore begroting 2000		381 999	560 492	635 438	848 687	821 103	
Nieuwe mutaties		105 048	- 11 971	- 64 507	- 58 986	- 25 189	

Nieuwe mutaties

De nieuwe mutaties in de verplichtingen en de uitgavenopbouw zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004
De nieuwe verplichtingenmutaties:					
Naar aanleiding van de Defensienota:					
- SHORAD		- 118 000			
- MLU ontwikkeling, productie en inbouw	37 100				
- Aanschaf Light Utility Helikopters		- 150 000	285 000		
Overige mutaties:					
- Verbetering Lucht grond wapens	- 133 400		114 000	72 600	
- Integrated electronic warfare					- 108 100
- Aanschaf MAWS		10 000			44 600
- ALQ/Block 1 update			182 300	- 182 300	
- Simulator transporthelikopters	- 50 000				
- AACMI	23 500				
- Vervanging Orpheus LVS	- 199 600		199 600		
- Link 16	155 300		- 70 700		
- AH-64 D Longbow en Hellfire's			100 000	- 100 000	
- Patriot PAC III Raketten en lanceerinrichtingen	- 281 700	281 700			
- Vervanging naderingsappatuur SAPP	- 90 900	90 900			
- Overige bijstellingen	115 585	- 135 013	- 8 864	93 495	- 10 094
Totaal van de nieuwe verplichtingenmutaties	- 424 115	97 587	801 336	- 116 205	- 73 594
De nieuwe uitgavenmutaties:					
Naar aanleiding van de Defensienota:					
- SHORAD			- 20 000	- 50 000	- 26 000
- Aanschaf Light Utility Helikopters		400	- 44 600	20 400	70 000
- MLU ontwikkeling, productie en inbouw	5 495	- 49 140	21 558	7 900	1 100
Overige mutaties:					
- BTW-modificatie kits F-16	25 000	- 25 000			
- AACMI	- 7 935	18 835			
- Verbetering Lucht grond wapens	6 100	- 1 900	900	51 700	24 900
- Nachtzicht en laserdoelbaarstralingsapparatuur	- 1 900	7 300	- 12 400	2 500	
- Lantern targeting pods	15 142	16 858			
- Aanschaf MAWS				- 31 300	- 7 300
- Simulator transporthelikopters	- 4 500	- 13 000	- 12 000	- 10 000	
- Vervanging Orpheus LVS	- 1 200	- 36 900	- 38 000	- 10 900	- 19 300
- Automatiseringsmiddelen info voorzieningen	- 1 300	- 3 900	- 18 000	- 21 300	- 22 700
- Link 16	1 000	20 000	22 000	22 000	22 000
- AH-64 D Longbow Hellfire raketten				40 300	- 1 000
- Zelfbescherming transporthelikopters	13 800	3 700	- 100	22 800	- 3 100
- KLUIM	- 11 308	20 000	9 300		
- Patriot Sweep down 5 rep 3	6 500				
- Patriot PAC III Raketten en lanceerinrichtingen	- 5 000	- 21 000	- 31 600	- 48 900	- 9 200
- Infra rood lucht-lucht geleide wapens				- 24 500	- 30 000
- Overige bijstellingen	65 154	52 176	- 6 165	- 59 286	19 411
Totaal van de nieuwe uitgavenmutaties	105 048	- 11 971	- 64 507	- 58 986	- 25 189

Artikelonderdeel vliegtuigmaterieel

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Vliegtuigmaterieel	138 779	116 415	644 883	357 841	111 066	138 356	161 369	271 292	277 945	413 557

In 1993 is besloten dat 138 F-16 vliegtuigen een Mid Life Update (MLU) krijgen. De uitgaven op dit artikelonderdeel zijn verbonden aan de MLU-ontwikkeling, de aanschaf van de modificatiepakketten en de inbouw ervan. In de periode tot en met 2003 zal de aandacht voornamelijk gericht zijn op de inbouw van de MLU-kits in de Nederlandse F-16's, na 2003 voornamelijk op het up to date houden van de operationele capaciteiten van de F-16. Onder dit artikelonderdeel valt tevens het project Unmanned Aerial Vehicles ten behoeve van surveillance-taken. Tevens komen ten laste van dit artikelonderdeel de uitgaven die bestemd zijn voor de projecten die een aanvulling zijn op de MLU F-16. Dit betreft onder meer de aanschaf van nachtzicht- en laserdoelbaarstralingsapparatuur. Tevens worden de uitgaven geraamd in het kader van de ontwikkeling en op termijn de verwerving van de vervanger van de F-16.

Voorts worden op dit artikelonderdeel de uitgaven geraamd die betrekking hebben op de aanschaf en modificatie van helikopters en (transport)vliegtuigen. De jaarlijks fluctuerende uitgaven worden hoofdzakelijk bepaald door contractueel vastgelegde betalingschema's, die afgestemd zijn op de productievoortgang bij de leveranciers.

De projecten MLU-ontwikkeling, productie en inbouw, MLU-gerelateerde projecten, de vervanging F-16 en de vervanging Bölkow-105 en Alouette-III worden hieronder toegelicht.

Project MLU (Mid Life Update)- ontwikkeling, productie en inbouw

De operationele capaciteit en inzetmogelijkheden van de F-16 gevechtsvliegtuigen worden verbeterd door het uitvoeren van het Mid Life Update (MLU) programma. Als gevolg van de uitvoering van de motie Van den Doel, namelijk het aanhouden van 108 operationele F-16's, zijn de gereserveerde fondsen voor het inbouwprogramma bijgesteld. Daarnaast is de betalingsreeks voor het project MLU F-16 productie en inbouw geherfaseerd. Hierdoor zijn zowel de uitgaven- als de verplichtingenraming voor het project MLU F-16 productie en inbouw bijgesteld.

MLU Gerelateerde Projecten

Het project nachtzicht- en laserdoelbaarstralingsapparatuur maakt deel uit van de nationale aanvulling MLU. Medio 2000 zijn de eerste van de oorspronkelijk voorziene tien laserdoelbaarstralingssystemen geleverd. Aansluitend worden de zeven additioneel bestelde systemen geleverd en worden de drie tijdens «Allied Force» aangeschafte systemen op dezelfde standaard gebracht. Hiervoor zijn fondsen voorzien tot en met 2003. Op basis van de geplande levering zijn de gereserveerde fondsen voor de

nachtzichtsystemen geherfaseerd. Het project betreft tevens de verwerking van «Night Vision Goggles», waarvan een deel is geleverd in 2000.

Helmet Mounted Display/Cueing System (HMCS)

Dit project behelst onder meer een geavanceerd doelaanwijssysteem dat benodigd is voor de geplande verbeterde korte afstand raket (VKAR), voorheen ASRAAM. Vanaf 2003 komt de benodigde software (M3) voor dit wapen en voor het HMCS ter beschikking. Ten behoeve van het project Link-16, zijn de fondsen voor deze raket geherfaseerd. De fondsen zijn gereserveerd voor de periode 2007–2010. Voor HMCS worden de fondsen in 2003–2005 gehandhaafd.

Vervanging F-16

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Project Vervanging F-16		600 000				10 000	21 600	67 100	160 100	248 200

Indien geen aanvullende maatregelen worden genomen, zullen vanaf 2010 de eerste F-16's het einde van hun technische levensduur bereiken. In dit kader wordt de mogelijkheid van een levensduurverlenging (end-life update) van de F-16 gezien, danwel de vervanging door de Eurofighter, F-18, F-16 Advanced, Saab Gripen, Rafale of de Joint Strike Fighter (JSF). Op dit moment bevindt dit project zich in een voorstudie-/studiefase. De Koninklijke Luchtmacht participeert in dit kader in de «concept demonstration phase» van het JSF project. In 2001 is de vraag aan de orde of Nederland in de ontwikkelingsfase (EMD) van de JSF wil en kan deelnemen. Een en ander is toegelicht in het basisdocument vervanging F-16 (Kamerstukken II 1999–2000, 26 488, nr. 3).

Project Apache Longbow

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Project Apache longbow								20 000	30 000	40 000

Vanaf het jaar 2003 is voorzien in de uitbreiding van het Apache wapensysteem met de Longbow Fire Control Radar (FCR). Dit betekent capaciteitsverbetering van de helikopters, verhoging van de overlevingskansen en vergroting van het gevechtsveld overzicht.

Project Apache RF Hellfire

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Apache RF Hellfire								10 000	10 000	10 000

De verwerving van bijbehorende radargeleide Hellfire raketten is in operationeel en technisch opzicht verbonden aan de aanschaf van de Longbow Radar. De Longbow FCR verschaft informatie om Hellfire raketten naar hun doel te geleiden. Aanschaf van de RF Hellfire leidt tot een betere effectiviteit en verhoogt de overleveringskansen. Vanaf 2003 zijn hiervoor uitgaven gepland.

Zelfbescherming Transport Helikopters

Vanaf 1999 is een aanvang gemaakt met het voorzien van enkele transporthelikopters met de noodzakelijke zelfbeschermingsmaatregelen. Voor het invullen van de resterende behoefte zijn tot en met 2004 fondsen gepland.

Simulator Transporthelikopters

In de behoefte aan simulatiecapaciteit voor de transporthelikopter wordt voorzien door inhuur omdat dit doelmatiger is. Het voorgenomen investeringsproject komt hierdoor te vervallen en een B/C-brief zal achterwege blijven.

Project Light Utility Helikopters (LUH)

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Light Utility Helikopters			1 200			400	45 400	80 400	70 000	55 000

De in de inventaris van de Koninklijke Luchtmacht aanwezige Bölkow-105 en Alouette-III helikopters zijn operationeel en technisch verouderd. Voorzien is dat deze helikopters worden vervangen door een beperkt aantal nieuwe LUH's. Voor de verwerving van de nieuwe helikopters was in de begroting 2000 totaal f 150 miljoen gereserveerd. Met de Defensie-nota is aan dit project f 135 miljoen toegevoegd. De verplichting voor de verwerving van een nieuw type helikopter zal naar verwachting in 2002 worden aangegaan. Invoering van de LUH's is vanaf 2003 te verwachten. De betalingen in 2001 betreffen aanloopkosten.

Artikelonderdeel Vervoermiddelen

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Vervoermiddelen	9 806	30 031	37 404	14 535	11 162	24 270	36 999	47 600	54 950	47 250

De uitgaven op dit artikelonderdeel betreffen de aanschaf en bedrijfsmatige vervanging van voertuigen. Bij de uitgaven voor de bedrijfsmatige vervanging van vervoersmiddelen wordt altijd gekeken naar de mogelijkheid om de voertuigen op kosteneffectieve wijze te renoveren in plaats van te vervangen. In beginsel wordt, daar waar mogelijk, de vervanging of renovatie van voertuigen in samenwerking met de Koninklijke Landmacht gedaan. Alleen KLu-specifieke voertuigen worden door de Koninklijke Luchtmacht zelf verworven. Een voorbeeld is de verwerving van nieuwe vliegtuigbrandbestrijdingsvoertuigen.

Artikelonderdeel Elektrisch en elektronisch materieel

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Elektrisch en elektronisch materieel	159 300	259 598	230 945	162 835	130 832	143 606	131 376	170 607	154 334	223 197

Onder dit artikelonderdeel vallen de uitgaven voor elektrisch en elektronisch materieel ten behoeve van systemen voor grond- en verbindingssystemen. In de ramingen is rekening gehouden met het NAFIN-project. Binnen dit artikelonderdeel zijn tevens fondsen opgenomen voor realisatie van het project KLUIM, alsmede resterende fondsen voor de Millenniumproblematiek.

Ook de vervanging van het verouderde luchtverkenningssysteem (Orpheus) van de F-16 is in dit artikelonderdeel geraamd. Voorts is een aantal met de modernisering van de F-16 samenhangende projecten op dit artikelonderdeel geraamd, zoals Digital Electronic Engine Control (DEEC). Bij de modernisering van de F-16 komen ook systemen aan de orde die enerzijds de zelfbescherming van de F-16 verbeteren en anderzijds de werkdruk van de vlieger verlichten. Onder deze systemen vallen het Integrated Electronic Warfare Management System (IEWMS) en het Missile Approach Warning System (MAWS).

De huidige Lokale Transmissie Netwerken (LTN) worden opgewaarderd naar Euro ISDN, de capaciteit wordt uitgebreid en de koppelingen met NAFIN worden gedigitaliseerd. Andere projecten die onder dit artikelonderdeel worden geraamd zijn Mode S apparatuur (ten behoeve van de verbetering van de informatie-uitwisseling tussen vliegtuigen en de civiele en militaire luchtverkeersbeveiliging), MIDS (datacommunicatie-apparatuur voor vliegtuigen), NIMICS (aanpassingen aan het lokale

communicatiesysteem van het Air Operations Control Station (Nieuw Milligen)) en UHF-grondapparatuur (ten behoeve van radioverbindingen met vliegtuigen).

Project Vervanging luchtverkenningssysteem (LVS)

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Vervanging LVS								38 100	40 000	49 000

De Koninklijke Luchtmacht beschikt voor de uitvoering van de luchtverkenningstaak over het Orpheus systeem. Dit systeem is echter technisch en operationeel verouderd. Zolang de vervanging niet is gerealiseerd, kent de Koninklijke Luchtmacht beperkingen bij het leveren van «near real time» informatie voor politieke en militaire doeleinden. De bedrijfsmatige vervanging van het verouderde systeem door een luchtverkenningssysteem met «near real time» capaciteiten en de daarbij behorende grondstations is in de begroting opgenomen. Mede op basis van de ontvangen offertes vindt herijking van de behoefte plaats en is het project vooralsnog twee jaar vertraagd

Project Link 16

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Project Link 16		155 300			1 000	20 000	22 000	32 000	42 000	42 000

Het betreft hier een tactische datalink voor snelle informatievoorziening. De integratie in het F-16 wapensysteem zal via vliegtuigsoftware worden verzorgd (versie M3). Daarnaast zijn ook hardware aanpassingen en Link-16 terminals benodigd. Nederland heeft inmiddels aan de Amerikaanse overheid gevraagd om een vrijblijvende prijsopgave voor de modificatiepakketten in de vorm van een Letter of Offer and Acceptance.

Project Naderingsapparatuur

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Naderingsapparatuur		1 100	91 000		100	20 000	42 000	30 000		

Dit project betreft de verwerving van naderingsapparatuur ter vervanging van de huidige verouderde rondzoekradars van de vliegbases, die

zorgdragen voor de zogenaamde «Sector Approach» (SAPP) van vliegtuigen. Bediening zal centraal op het AOCS Nieuw Milligen plaatsvinden.

Project Landingsapparatuur

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Landingsapparatuur		41 000					19 400	21 600		

Dit project betreft de vervanging van de huidige Precision Approach van de vliegbases en de bijbehorende vliegtuigmodificaties, die zorgdragen voor de zogenaamde Final Approach (FAPP) van vliegtuigen, door het «Instrument Landing System» (ILS).

Project NAFIN

NAFIN beoogt de realisatie van een geïntegreerd telecommunicatienetwerk ten behoeve van de gehele Defensie-organisatie. De structuur bestaat uit drie lagen: een transmissielaag, een schakellaag en een dienstenlaag. Het netwerk vervangt alle bestaande interlokale statische communicatienetwerken zowel ten behoeve van spraak- als datacommunicatie. Het project wordt als SSM/SSP-project door de Koninklijke Luchtmacht geleid. Er zijn tot 2002 fondsen geraamd voor NAFIN.

Project Nationale C²-component

De huidige Navo Command and Control- plus de melding en gevechtsleidingsystemen zijn sterk verouderd. Het ACCS-project (Air Command and Control Systems) behelst de modernisering van deze oude systemen. De oplevering van het nieuwe CRC-onderkomen zal pas in 2004 worden afgerond, waarna installatie van ACCS-apparatuur kan plaatsvinden. Vooralnog wordt uitgegaan van een projectperiode 2005–2006.

Project Millennium

Bedragen x f 1000	Verplichtingen				Uitgaven					
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Millennium	16 300	6 900		16 300	24 000					

Daar fondsen voor verschillende activiteiten uit 1999 niet konden worden gerealiseerd, zijn deze fondsen doorgeschoven naar 2000. Voor dit project is voor het jaar 2000 f 24,0 miljoen geraamd.

Project KLUIM

Bedragen x f 1000	Verplichtingen							Uitgaven		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
KLUIM	38 712	43 200	14 500	40 497	35 300	43 800	19 300			

Dit project heeft tot doel het aanleggen van een KLu-ICT-architectuur op de onderdelen van de Koninklijke Luchtmacht om administratieve en operationele informatie binnen deze onderdelen te distribueren. Tevens zal KLUIM voorzien in de koppeling naar NAFIN om zo landelijke koppelingen te realiseren. De uitvoering van dit project vormt de ruggengraat voor de verdere herstructurering van de informatievoorziening. De realisatie van KLUIM loopt tot 2003. Een nadere prioriteitsstelling in het project KLUIM heeft geleid tot een herfasering en een bijstelling van het project.

Project Receiver Processor ALQ 131

Bedragen x f 1000	Verplichtingen							Uitgaven		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Receiver Processor ALQ 131								6 500	6 500	60 500

Dit project betreft de aanpassing van de capaciteiten van het ALQ-stoorsysteem om aan de technisch en operationeel evoluerende dreigingssystemen weerstand te kunnen bieden. Bij de fasering is voorrang gegeven aan de invulling van de Reaction Force-behoefte. De verplichtingen zullen daarom in 2002 worden aangegaan.

Artikelonderdeel Bewapeningsmaterieel

Bedragen x f 1000	Verplichtingen							Uitgaven		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Bewapeningsmaterieel	12 450	49 324	274 600	30 823	34 477	44 050	44 500	72 800	82 350	131 600

Bewapeningsprojecten, zoals de modificatie van het luchtverdedigings-systeem Patriot (voornamelijk voor het bereiken van een betere capaciteit tegen tactisch ballistische raketten), de vervanging van de HAWK-systemen van TRIAD-eenheden en Stinger-modificaties en -voorwaarschuwingssystemen zijn bepalend voor de uitgaven op dit artikelonderdeel.

Project SHORAD

De OLVD-eenheden van de Koninklijke Luchtmacht en de luchtverdedigingseenheden van de Koninklijke Landmacht zullen worden samengevoegd op de Groep Geleide Wapens (GGW) De Peel. Op grond hiervan is besloten de fondsen van het SHORAD-project conform de Defensienota 2000 over te hevelen naar het beleidsterrein Koninklijke Landmacht.

Vervanging HAWK PIP III

De Hawk-systemen bereiken over enige tijd het einde van hun operationele en technische levensduur. Op grond hiervan dient dit systeem vanaf 2005 te worden vervangen. Het aangaan van verplichtingen hiervoor staat gepland vanaf 2004.

Project Patriot PAC III Raketten en lanceerinrichtingen

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Patriot PAC III Raketten en lanceerinrichtingen			281 700				19 000	52 000	52 000	52 000	

Teneinde de capaciteit van het Patriot-systeem tegen Tactisch Ballistische Raketten (TBM's), kruisraketten en laagvliegende kleine doelen te verbeteren, wordt het Patriot-systeem aangevuld met PAC-III raketten en extra lanceerinrichtingen. Op grond van de prijsontwikkeling van de raket treedt vertraging op. Voorzien is dat de verplichting in 2001 wordt aangegaan en dat de uitgaven vanaf het jaar 2002 zullen aanvangen

Artikelonderdeel Springstoffen en munitie

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Springstoffen en munitie	4 639		1 900	30 281	6 419	4 308	9 900	52 100	54 900	22 600	

Dit artikelonderdeel betreft het kwalitatief en kwantitatief op peil houden van de oorlogsvoorraad munitie, bommen en raketten voor met name de F-16 vliegtuigen. Daarnaast zijn de behoeften op het gebied van Explosieven Opruiming op dit artikelonderdeel geraamd. Van belang bij de modernisering van de bewapening van de F-16 is de aanschaf van moderne wapens die een grote mate van precisie hebben teneinde onbedoelde schade te voorkomen. De operaties waaraan de Koninklijke Luchtmacht deelneemt vereisen een dergelijke grote precisie en dus een modernisering van het bewapeningsmaterieel.

Project Verbetering Lucht-Grond Bewapening

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Verbetering Lucht-Grond Bewapening								59 100	54 900	22 600

Zowel de voortdurend evoluerende dreiging als de stringentere eisen in het licht van een optreden in crisisbeheersingsoperaties, vereisen een modernisering van het bewapeningspakket. Daarbij gaat het met name om een grote mate van precisie, alsmede weersonafhankelijke en «stand-off»-inzetbaarheid van middelbare hoogte. Dit leidt tot een aanvullende behoefte aan lasergeleide en optisch danwel infrarood geleide- en GPS geleide precisiewapens. De benodigde fondsen voor de modernisering van lucht-grond bewapening zijn vanaf 2003 voorzien. Invoering van de voor nieuwe bewapening noodzakelijke software wordt in de reeds voorziene vliegtuigsoftware M3 meegenomen. M3 zal in 2003/2004 worden ingevoerd.

Artikelonderdeel Overig materieel

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Overig materieel	5 700	25 198	16 280	- 5 841	27 054	32 612	19 501	12 702	12 902	9 300

In algemene zin worden de uitgaven op dit artikelonderdeel bepaald door projecten (zoals de vervanging van werkplaats- en gronduitrustingen) met een geringe financiële omvang, die een bedrijfsmatig karakter hebben. Daarnaast worden vervangingen, aanpassingen en verbeteringen van met name werkplaats- en gronduitrustingen ingegeven door de ARBO- en Milieuwetgeving.

Artikelonderdeel Infrastructuur

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Infrastructuur	143 800	181 980	111 133	153 299	166 037	161 319	167 286	162 600	158 533	79 145

Ten laste van dit artikelonderdeel worden de uitgaven geraamd voor renovatie en nieuwbouw van infrastructurele voorzieningen ten behoeve van de Koninklijke Luchtmacht. De investeringen als gevolg van eisen die de milieuwetgeving stelt, worden eveneens op dit artikel geraamd. De

behoefte aan nieuwbouw wordt onder meer bepaald door de herstructureringsmaatregelen binnen de KLu, zoals geformuleerd in de Defensienota 2000.

De opdracht voor de realisatie van deze behoeften wordt vervat in het Behoeftesplan Nieuwbouw KLu (BPNKLu). De omvang hiervan is met de Dienst Gebouwen, Werken en Terreinen (DGWT) afgestemd op de beschikbare verwerkingscapaciteit. Op dit artikelonderdeel worden tevens de DGWT-apparaatsuitgaven, de uitgaven in het kader van geluidszoneering en de uitgaven voor milieumaatregelen geraamd. Budgettair is het beleid ten aanzien van milieu-uitgaven binnen de Koninklijke Luchtmacht ingevuld. Ten behoeve van de herstructurering van de KLu heeft een nadere prioriteitsstelling binnen de infrastructuurbehoeften plaatsgevonden.

06. BELEIDSTERREIN KONINKLIJKE MARECHAUSSEE

Algemeen

De uitgaven bij het beleidsterrein Koninklijke Marechaussee zijn binnen het artikel 06.20 Personeel en materieel als één ressort (inclusief wachtgelden) opgenomen. Het artikel 06.22 Investerings groot materieel en infrastructuur completeert de begroting van de Koninklijke Marechaussee.

De uitgavenramingen van het beleidsterrein Koninklijke Marechaussee zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
06.20 Personeel en materieel	467 565	504 846	518 551	521 826	519 896	518 775	517 588
06.22 Investerings groot materieel en infrastructuur	45 037	56 116	87 080	70 266	65 309	54 616	56 266
Totale uitgaven (x f 1000)	512 602	560 962	605 631	592 092	585 205	573 391	573 854
Totale uitgaven (x € 1000)	232 609	254 553	274 823	268 680	265 554	260 193	260 404

06.20 Personeel en materieel

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op dit artikel wordt inzicht verschaft in de bedrijfsvoeringsuitgaven van de Koninklijke Marechaussee door de presentatie in vijf artikelonderdelen: ambtelijk burgerpersoneel, militair personeel, overige personele uitgaven, materiële uitgaven en de wachtgelduitgaven en inactiviteitswedden. Het bedrijfsvoeringsbeleid van de Koninklijke Marechaussee is gericht op de inzet van personeel voor de operationele taakuitvoering. De effectiviteit daarvan wordt in hoge mate bepaald door de beschikbaarheid van personeel. De Koninklijke Marechaussee vormt als geheel een resultaatverantwoordelijke eenheid.

Activiteiten

Het project Beleid en Bedrijfsvoering Koninklijke Marechaussee 2000 (BBKMAR 2000) vordert gestaag. Eind 2000 wordt het project afgerond zodat de begrotingsvoorbereiding voor 2002 met behulp van de nieuwe systematiek kan worden uitgevoerd. Het doel van de nieuwe systematiek is te komen tot een meer op output-gerichte sturing op basis van gemaakte afspraken over te behalen resultaten per taakveld.

De Koninklijke Marechaussee verricht diverse activiteiten binnen onderstaande taakvelden:

- * Beveiliging:
  - objectbeveiliging;
  - persoonsbeveiliging;
  - beveiliging burgerluchtvaart;
  - beveiliging waardetransporten;
  - ceremoniële taken.
- * Handhaving vreemdelingenwet:

- grensbewaking;
- mobiel toezicht vreemdelingen;
- ondersteuning asielprocedure.
- * Politietaken Defensie
- * Politietaken burgerluchtvaartterreinen
- * Recherchetaken
- * Vredes- en internationale taken
- * Assistentieverlening, samenwerking en bijstand.

De verplichtingen en de uitgaven per artikelonderdeel

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen (x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
06.20.01 Ambtelijk burgerpersoneel	18 010	20 604	22 477	22 477	22 477	22 477	22 477
06.20.02 Militair personeel	329 465	338 941	344 604	347 581	344 376	341 605	339 178
06.20.03 Overige personele uitgaven	51 673	52 039	48 084	47 167	47 489	47 645	48 981
06.20.04 Materiële uitgaven	85 730	93 130	94 758	102 078	97 811	99 543	98 149
06.20.05 Wachtgeld en inactiviteitswedden	1 063	1 107	1 791	1 810	1 793	1 711	1 711
Stand ontwerpbegroting 2001	485 941	505 821	511 714	521 113	513 946	512 981	510 496
Stand 1e suppletore begroting 2000		497 921	464 950	475 228	468 471	469 142	
Nieuwe mutaties		7 900	46 764	45 885	45 475	43 839	

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1000)

Artikelonderdeel	Uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
06.20.01 Ambtelijk burgerpersoneel	18 010	20 604	22 477	22 477	22 477	22 477	22 477
06.20.02 Militair personeel	329 407	338 941	344 604	347 581	344 376	341 605	339 178
06.20.03 Overige personele uitgaven	49 168	52 039	48 084	47 167	47 489	47 645	48 981
06.20.04 Materiële uitgaven	69 917	92 155	101 595	102 791	103 761	105 337	105 241
06.20.05 Wachtgeld en inactiviteitswedden	1 063	1 107	1 791	1 810	1 793	1 711	1 711
Stand ontwerpbegroting 2001	467 565	504 846	518 551	521 826	519 896	518 775	517 588
Stand 1e suppletore begroting 2000		496 946	464 722	469 106	468 093	468 764	
Nieuwe mutaties		7 900	53 829	52 720	51 803	50 011	

Nieuwe mutaties

Specificatie nieuwe mutaties (x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
- herschikkingen met andere beleidsterreinen	212	- 276	- 31	103	- 162
- prijsbijstelling	2 472	1 892	1 867	1 833	1 806
- rentecompensatie infrastructuur		7 500	7 500	7 500	7 500
Sub-totaal technische bijstellingen	2 684	9 116	9 336	9 436	9 144
Beleidsmatige bijstellingen:					
- maatregelen op P-gebied	7 747	2 815	1 277	366	- 1 027
- herschikkingen		41 900	42 200	42 200	42 200
- overige bijstellingen, per saldo	- 2 531	- 2	- 93	- 199	- 306
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen	5 216	44 713	43 384	42 367	40 867
Totaal van de nieuwe mutaties	7 900	53 829	52 720	51 803	50 011

Toelichting op de nieuwe verplichtingen- en uitgavenmutaties

Technische bijstellingen

Herschikkingen met andere beleidsterreinen

De herschikkingen hebben met het beleidsterrein Dico plaatsgevonden als gevolg van bijgestelde behoeften op het gebied van vervoer en werving en selectie van personeel.

Rentecompensatie infrastructuur

De huisvestingswensen van de Koninklijke Marechaussee op Schiphol worden via de leenfaciliteit gefinancierd. Daartoe wordt de begroting van Defensie verhoogd met de rentereeks vanwege het benodigde beroep op de leenfaciliteit.

Prijsbijstelling

Een deel van de uitgekeerde prijsbijstelling is aan dit artikel toegevoegd.

Beleidsmatige bijstellingen

Maatregelen op P-gebied

De mutaties vloeien voort uit de genomen maatregelen zoals genoemd in de Defensienota 2000. Het betreft de stalling van het aandeel van de Koninklijke Marechaussee in de f 50 miljoen voor nieuw P-beleid in 2000 en gelden voor het versterken van de staf, het bevorderen van externe werkzekerheid en de veranderingen in de P-structuur met betrekking tot de verhouding BOT/BBT. De aanpassing van de personeelsstructuur leidt tot een verjonging van het personeelsbestand, waardoor de middensom daalt. Verder wordt het rangsniveau van 15% van de formatie omlaag gebracht. Een nader onderzoek naar de invulling van de personeelsmaatregelen uit de Defensienota is thans gaande.

Herschikkingen

De herschikkingen hebben met name betrekking op de stijging van de exploitatie-uitgaven voor ICT en huisvesting, de activiteiten ten behoeve van het Beleidsplan KMAR2000, de gevolgen van de invoering van de Nieuwe Vreemdelingenwet en de consequenties van de inzet van de Koninklijke Marechaussee ten behoeve van het nieuwe aanmeldcentrum in Ter Apel. Deze toevoeging betreft voornamelijk het exploitatiedeel van de bij Voorjaarsnota voor de Koninklijke Marechaussee aan het Defensie-budget toegevoegde bedragen.

Bij de bovenstaande ramingen behoort de volgende opbouw van de begrotingssterkte (in aantallen vte'n op basis van een 38-urige werkweek):

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Burgers – stand begroting 2000*	254	254	254	254	254	
Burgers – mutaties*	28	58	58	58	58	
Burgers – stand ontwerpbegroting 2001*	282	312	312	312	312	312
MP/BOT – stand begroting 2000	3 297	3 259	3 244	3 220	3 207	
MP/BOT – mutaties	- 174	- 164	- 270	- 386	- 502	
MP/BOT – stand ontwerpbegroting 2001	3 123	3 095	2 974	2 834	2 705	2 589
MP/BBT – stand begroting 2000	1 917	1 933	2 027	2 051	2 064	
MP/BBT – mutaties	2	205	265	389	513	
MP/BBT – stand ontwerpbegroting 2001	1 919	2 138	2 292	2 440	2 577	2 701
Totale sterkte – stand begroting 2000	5 468	5 446	5 525	5 525	5 525	
Totale sterkte – mutaties	- 144	99	53	61	69	
Totale sterkte – stand ontwerpbegroting 2001	5 324	5 545	5 578	5 586	5 594	5 602

* exclusief niet-actief burgerpersoneel

Toelichting

In bovenstaande reeksen is rekening gehouden met de diverse P-maatregelen uit de Defensienota.

Burgerpersoneel

In het kader van de Defensienota 2000 zijn vooruitlopend op de uitkomsten van het Beleidsplan KMAR2000 reeds 12 vte'n burgerpersoneel ten behoeve van extra beleidscapaciteit toegevoegd. Tevens wordt waar mogelijk burgerpersoneel aangetrokken voor functies die voorheen door militair personeel werden gevuld. Dit draagt bij aan de oplossing van de vullingsproblematiek van militair personeel.

Militair personeel

In het kader van de Defensienota 2000 wordt de verhouding Beroepspersoneel voor Onbepaalde Tijd (BOT) en het Beroepspersoneel voor

Bepaalde Tijd (BBT) tot het jaar 2010 geleidelijk gewijzigd naar 60% BBT en 40% BOT. Deze verschuiving tussen BOT en BBT-personeel vormt de belangrijkste mutatie ten aanzien van het militair personeel. De verschuiving vergt tevens een geleidelijke ophoging van de begrotingssterkte militair personeel als gevolg van de noodzakelijke opleidingsinspanning voor BBT-personeel. Voorts worden 42 vte'n BOT omgezet naar burgerpersoneel. Tenslotte zijn in het kader van de Voorjaarsnota 2000 ten behoeve van het vierde aanmeldcentrum in Ter Apel 25 vte'n toegevoegd (waarvan 10 BOT en 15 BBT).

Artikelonderdeel 06.20.05 Wachtgelden en inactiviteitswedden

De uitgaven op dit artikelonderdeel hebben betrekking op de diverse wachtgeldregelingen voor het burger- en militair personeel van de Koninklijke Marechaussee. Volgens het gestelde in artikel 4, lid 6, punt a van de Comptabiliteitswet wordt bij dit artikelonderdeel als verplichting opgenomen het bedrag dat als uitgaaf wordt geraamd.

De geraamde bedragen wachtgelden en inactiviteitswedden

Categorie	Verplichtingen en uitgaven						
Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
WAO Burgerpersoneel		59	92	124	138	138	138
WBDP Burgerpersoneel	298	243	202	165	135	91	91
Werkloosheidsbesluit BBT-militairen	346	165	563	385	328	328	328
WAO en BW AO		206	340	471	530	530	530
WBDP BOT-militairen	101	83	243	314	311	273	273
Totaal	745	756	1 440	1 459	1 442	1 360	1 360
Uitvoeringskosten	318	351	351	351	351	351	351
Stand ontwerpbegroting 2001	1 063	1 107	1 791	1 810	1 793	1 711	1 711
Stand 1e suppletore begroting 2000		953	870	1 061	1 148	1 148	
Nieuwe mutaties		154	921	749	645	563	

Toelichting

De toename van de uitkeringen in het kader van het Werkloosheidsbesluit BBT-militairen is een gevolg van een hoger aantal BBT'ers dat uitstroomt na afloop van de contracttermijn en waarvoor geen contractverlening meer mogelijk is.

06.22 Investerings groot materieel en infrastructuur

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Ten laste van dit artikel worden de uitgaven geraamd voor investeringen in groot materieel en infrastructuur. Het beleid is gericht op verbetering van het bestaande materieel, opheffing van tekortkomingen, zowel kwantitatief als kwalitatief, en vervanging van verouderd materieel door modern hoogwaardig materieel. Door snelle ingrijpende ontwikkelingen van moderne technologieën worden hoge eisen gesteld aan het materieel,

met name op de aspecten mobiliteit, bereikbaarheid, tele- en datacommunicatie. Ten laste van dit artikel worden tevens de uitgaven geraamd voor nieuwbouw, renovatie en aankoop van onroerend goed. Ook de honoraria voor bewezen ingenieursdiensten door DGW&T worden op dit artikel geraamd.

Voor de komende jaren is een aantal grote projecten gepland, waaronder het C-2000 project (aanleg netwerk en de «proefregio»), de inrichting van een tweede dependance van het opleidingscentrum te Vught ten behoeve van de opleiding van 270 additionele Marechaussees, nieuwbouw op het huidige opleidingscentrum te Apeldoorn en nieuwbouw ten behoeve van de districtsstaf Noord-Holland/Utrecht.

Nieuwe mutaties

De nieuwe mutaties in de verplichtingen- en de uitgavenopbouw zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
– Prijsbijstelling		1 000	1 000	1 000	1 000
– Diverse overhevelingen		250	– 100	– 100	– 250
Beleidsmatige bijstellingen					
– Intensiveringen		7 600	300	300	300
– Infrastructuur Noord-Holland/Utrecht	800	7 300	2 800		
– Infrastructuur OCKMar		16 500	13 000	12 800	4 100
Totaal van de nieuwe mutaties	800	32 650	17 000	14 000	5 150

Toelichting op de nieuwe verplichtingen- en uitgavenmutaties

Technische bijstellingen

Prijsbijstelling

Een deel van de uitgedeelde prijsbijstelling is aan dit artikel toegevoegd.

Diverse overhevelingen

Dit betreft ondermeer de bijdrage van de Coördinator Ruimtelijke Ordening en Milieu Defensie (CROMD) in het kader van een tweetal milieuprojecten zoals genoemd in de Defensie Milieu Beleidsnota 2000.

Beleidsmatige bijstellingen

Intensiveringen

De mutatie heeft betrekking op de extra wervings- en opleidingsinspanning op de Frederik Hendrikkazerne te Vught, de consequenties van de inzet van de Koninklijke Marechaussee ten behoeve van het nieuwe Aanmeldcentrum in Ter Apel en de gevolgen van de invoering van de nieuwe vreemdelingenwet.

Infrastructuur Noord-Holland/Utrecht

De mutatie betreft de verplichtingen en uitgaven die samen hangen met de nieuwbouw op de Marinekazerne Amsterdam ten behoeve van de staf van het district Noord-Holland/Utrecht.

Infrastructuur OCKMar

De mutatie betreft de aanpassing en de uitbreiding van het Opleidingscentrum van de Koninklijke Marechaussee te Apeldoorn. De huisvesting van het opleidingscentrum is ontoereikend. Voor de aanpassing van de infra is een plan ontwikkeld dat in de komende jaren in adequate huisvesting moet voorzien.

Artikelonderdeel Vervoermiddelen en vaartuigen

Bedragen x f 1000	Verplichtingen								Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Vervoermiddelen en vaartuigen	9 113	8 200	11 250	9 260	8 000	11 050	9 252	9 615	8 900	8 075

Het voertuigenpark van de Koninklijke Marechaussee bestaat uit transportbusjes, personenauto's, motoren, vrachtauto's en pantserwagens. Door de groei van de organisatie als gevolg van de uitbreiding van taken, zal in de komende jaren invulling worden gegeven aan de groeiende materieelbehoefte op voertuigengebied.

Artikelonderdeel Elektrisch en elektronisch materieel

Bedragen x f 1000	Verplichtingen								Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Elektrisch en elektronisch materieel	4 470	4 650	7 000	4 709	4 650	7 625	13 240	10 840	10 025	9 100

Tot 2002 is deelname van de Koninklijke Marechaussee in de proefregio van het communicatieproject C-2000 voorzien. C-2000 is de opvolger van het Interim Landelijk Mobilfoonnet (ILM). Voorts is het geraamde budget benodigd voor verbindingsmiddelen, hartslagdetectieapparatuur en de vervanging en uitbreiding van mobilfoons en portofoons.

Artikelonderdeel Automatiseringsmiddelen

Bedragen x f 1000	Verplichtingen								Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Automatiseringsmiddelen	17 522	10 500	8 000	14 901	11 900	7 100	6 215	6 615	6 600	6 075

In 2000 is een inhaalslag voorzien in de aanschaf van standaard automatiseringsmiddelen. Dit is noodzakelijk als gevolg van de groei van de organisatie, uitbreiding van taken en het toenemende belang van automatiseringsmiddelen in de bedrijfsvoering van de Koninklijke Marechaussee. Het project KMarim is in 2000 succesvol afgesloten.

Artikelonderdeel Bewapeningsmaterieel

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Bewapeningsmaterieel	1 456	250	1 400	1 427	250	1 420	1 425	1 425	1 415	1 405

Het geraamde bedrag is bestemd voor de vervanging van defect geraakt materieel en de initiële aanschaf van wapens ten behoeve van instromend personeel.

Artikelonderdeel Telefooninstallaties

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Telefooninstallaties	1 906	3 500	1 520	828	3 500	1 520	1 125	1 125	1 015	1 005

Het geraamde bedrag is bestemd voor de uitbreiding en vervanging van telefooninstallaties, faxen en mobiele telefoonapparatuur.

Artikelonderdeel Overig materieel

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Overig materieel	3 925	2 200	5 100	2 898	2 200	5 083	4 433	3 702	3 735	3 240

Op dit artikelonderdeel worden de uitgaven voor kleinere bedrijfsmatige investeringen geraamd.

Artikelonderdeel Infrastructuur

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Infrastructuur	9 291	26 422	54 923	11 014	25 616	53 282	34 576	31 987	22 926	27 366

Ten laste van dit artikelonderdeel worden de uitgaven geraamd voor nieuwbouw en renovatie van diverse complexen binnen de Koninklijke Marechaussee. Door de groei van de organisatie is er op een aantal locaties behoefte aan uitbreiding van legeringsruimtes. Daarnaast worden infrastructurele uitgaven gedaan ten behoeve van de tweede opleidings-dependance in Vught, nieuwbouw ten behoeve van de districtsstaf Noord-Holland/Utrecht en een structurele aanpassing van het opleidingscentrum in Apeldoorn.

08. BELEIDSTERREIN MULTI-SERVICE PROJECTEN EN ACTIVITEITEN

Algemeen

De uitgavenramingen van het beleidsterrein Multi-service projecten en activiteiten voor de jaren 1999 tot en met 2005 zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
08.01 Luchtmobiele brigade	378 351	346 227	325 607	306 074	40 568	24 617	36 736
08.02 Vredesoperaties	456 358	411 607	340 030	340 024	340 024	340 024	340 024
08.04 Overige uitgaven Internationale Samenwerking	97 322	89 439	94 682	82 584	81 926	80 697	80 791
08.05 Efficiencybesparing/kwaliteitsverbetering			- 41 255	- 66 661	- 101 995	- 101 681	- 101 324
08.06 EVDB-fonds		200 000					
Totale uitgaven (x f 1000)	932 031	1 047 273	719 064	662 021	360 523	343 657	356 227
Totale uitgaven (x € Euro 1000)	422 937	475 232	326 297	300 412	163 598	155 945	161 649

08.01 Luchtmobiele brigade

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Overeenkomstig de door de Kamer aanvaarde motie Van Middelkoop (Kamerstukken II, 1990/91, 21 991 X, nr. 18) zijn de investeringen van de oprichting van de Luchtmobiele brigade onderworpen aan de procedure controle grote projecten. Tijdens het begrotingsonderzoek in november 1988 is door de Kamer ingestemd met het voorstel de rapportages meer in lijn te brengen met de overige grote materieelprojecten. Tweemaal per jaar wordt over de oprichting van de Luchtmobiele brigade gerapporteerd. Onderstaand wordt ingegaan op de stand van zaken per 1 juli 2000 zoals opgenomen in de 17e halfjaarlijkse rapportage. Het gestelde geeft tevens een antwoord op een, tijdens het Algemeen Overleg over de verantwoording van 1999, door de Kamer gestelde vraag.

In het traject naar het volledig operationeel worden van 11 Air Manoeuvre Brigade (samengesteld uit 11 Luchtmobiele brigade en de Tactische Helikopter Groep) per medio 2003, is een aantal stappen te onderkennen. De eerste stappen worden door (delen van) de diverse eenheden separaat uitgevoerd. Uiteindelijk moet dit uitmonden in gezamenlijke, geïntegreerde oefeningen op bataljons- en brigadeniveau. De eerste geïntegreerde oefening op brigadeniveau vindt plaats van 9 t/m 27 april 2001 in Tsjechië.

De specifiek voor de oprichting van de Luchtmobiele brigade benodigde investeringen worden op dit artikel verantwoord. Het totaal taakstellende budget voor de oprichting van de Luchtmobiele brigade neemt ten opzichte van de voorgaande, 16e halfjaarlijkse rapportage (Kamerstukken II, 1999-2000, 22 327 X, nr. 50) toe met de prijsbijstelling 2000 van f 36 miljoen en komt daarmee in totaal op f 3 216 miljoen.

Nieuwe mutaties

De nieuwe mutaties in de verplichtingen- en de uitgavenopbouw zijn als volgt te specificeren:

bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004
Prijsbijstelling	12 176	10 988	10 116	818	483
Beleidsmatige bijstellingen	- 28 000	- 13 000	- 27 000	- 20 000	13 000
Totaal nieuwe mutaties	- 15 824	- 2 012	- 16 884	- 19 182	13 483

Toelichting op de nieuwe mutaties

Prijsbijstelling

De uitgavenniveaus zijn aangepast aan het prijspeil 2000.

Beleidsmatige bijstellingen

De beleidsmatige bijstellingen vinden voornamelijk hun oorzaak in verschuivingen in de aanvullende investeringen voor met name de bewapende helikopter en in geringere mate voor de transporthelikopters.

Artikelonderdeel	Uitgaven						
Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
08.01.01 Bewapende helikopter	288 753	309 379	298 130	282 411	35 022	24 617	36 736
08.01.02 Transporthelikopter	73 412	18 401	18 108	23 663	5 546		
08.01.03 Luchtmobiel speciaal voertuig	7 954	4 071					
08.01.05 Overige specifieke maatregelen	142		9 369				
08.01.07 Infrastructuur luchtcomponent	8 090	14 376					
Stand ontwerpbegroting 2001	378 351	346 227	325 607	306 074	40 568	24 617	36 736
Stand 1e suppletore begroting 2000		362 051	327 619	322 958	59 750	11 134	
Nieuwe mutaties		- 15 824	- 2 012	- 16 884	- 19 182	13 483	

Artikelonderdeel Bewapende helikopter

Bedragen x f 1000	Verplichtingen						Uitgaven			
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Bewapende helikopter	98 799	54 633	51 195	288 753	309 379	298 130	282 411	35 022	24 617	36 736

Het in de 16e halfjaarlijkse rapportage gemelde vliegverbod voor de twaalf geleasde AH-64A helikopters is inmiddels opgeheven. De conversie van bemanningen en technici van de AH-64A naar de AH-64D is in volle gang. Het vliegverbod heeft tot een verlaging in de getraindheid van de bemanningen, die instroomden op de AH-64D, geleid. Ter compensatie hiervan zijn de conversieopleidingen zonder extra kosten aangepast en verlengd. Deze hebben het afgelopen halfjaar dan ook ongestoord doorgang kunnen vinden. De instroom van goed opgeleide bemanningen op de AH-64D is hiermee zeker gesteld. De opleidingen van de technici verlopen volgens schema.

Thans zijn elf AH-64D helikopters in grote lijn conform het afleverplan afgeleverd. Twee van deze toestellen beschikken nog niet over een «Color Multifunctional Display» (CMD) en zijn daardoor nog niet operationeel inzetbaar. Ook de op korte termijn af te leveren helikopters zullen nog niet met CMD's zijn uitgerust. Het tekort loopt op tot vijf stuks. Inmiddels is de productie van CMD's in gang gezet en het tekort zal medio 2001 zijn aangevuld. Daar de USARMY pas in 2004 begint met de ontwikkeling van het zelfbeschermingssysteem voor de Apache, worden de geplande betalingen voor deze aanvullende investeringen van de periode 2002 t/m 2004 verschoven naar de jaren 2004 tot en met 2006.

Artikelonderdeel Transporthelikopter

Bedragen x f 1000	Verplichtingen								Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Transporthelikopter	8 047	38 127	7 809	73 412	18 401	18 108	23 663	5 546		

De Chinook helikopters krijgen momenteel de beschikking over goedgekeurde transmissies, waardoor de inzetbaarheid van de helikopters toeneemt. De trainingen voor de vliegers kunnen hierdoor weer op het gewenste niveau worden uitgevoerd. De technische problematiek heeft effect gehad op het bereiken van de inzetgerede status van het squadron, deze is vertraagd van juli 2000 naar januari 2001.

De volledig inzetgerede status van het Cougar Squadron, is voorzien per 1 juli 2001. Dit squadron levert vanaf januari 2001 een jaar lang een bijdrage aan de gevraagde transporthelikoptercapaciteit voor SFOR. Hiertoe worden vijf Cougars, met bemanning en ondersteunend personeel, uitgezonden naar Bosnië. Om het benodigde voortzettingsvermogen zeker te stellen, traint het overblijvende deel van het squadron om de aflossing na een half jaar te garanderen. Over de restcapaciteit en hoe deze is te gebruiken in gezamenlijke oefeningen met de Luchtmobiele brigade, vindt op dit moment nadere studie plaats. Vooralsnog wordt er van uitgegaan dat de uitzending van de vijf helikopters het volledig operationeel worden van 11 Air Manoeuvre Brigade per medio 2003 niet in gevaar brengt.

Zowel voor de Cougar als voor de Chinook wordt nog onderzoek verricht naar mogelijkheden voor een passende ballistische bescherming. Het onderzoek nadert zijn afronding. De geplande verwerving van de HF-radio in 2000 voor zowel de Cougar als de Chinook zal vanwege verwervingsproblematiek vanaf 2001 tot realisatie komen.

Artikelonderdeel Luchtmobiel speciaal voertuig (LSV)

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Luchtmobiel speciaal voertuig	4 775			7 954	4 071						

Inmiddels zijn 42 LSV'n ingestroomd. De instroom van de overige voertuigen is in volle gang en zal in het derde kwartaal 2000 afgerond zijn. De levering van de extra LSV'n voor gewondenafvoer is voorzien in het najaar 2000, waarna de transportopbouw zal worden geproduceerd en geplaatst door de Mechanisch Centrale Werkplaats. Instroom in de brigade zal niet voor begin 2001 plaatsvinden.

Artikelonderdeel Persoonsgebonden uitrusting

Op dit artikelonderdeel werden de uitgaven geraamd die voortvloeien uit de verwerving van parka's, speciale slaapzakken en overige persoonsgebonden uitrusting. Dit artikelonderdeel is afgesloten.

Artikelonderdeel Overige specifieke materieelprojecten

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Overige specifieke materieelprojecten	213	9 185		142		9 369					

Na beoordeling van de beproevings- en gebruikersinformatie is voor zowel het zware systeem (voorzien voor de geniecompagnie) als het lichte systeem (voorzien voor de infanteriebataljons) elk één kandidaat overgebleven. Voor beide systemen is verwerving voorzien in 2001.

Artikelonderdeel Infrastructuur grondcomponent

Op dit artikelonderdeel werden de uitgaven geraamd die voortvloeien uit de infrastructurale aanpassingen te Assen en Schaarsbergen. Dit artikelonderdeel is afgesloten.

Artikelonderdeel Infrastructuur luchtcomponent

Bedragen x f 1000	Verplichtingen									Uitgaven	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Infrastructuur luchtcomponent	14 192	14 560		8 090	14 376						

De uitgaven hebben betrekking op infrastructurele aanpassingen voor de luchtcomponent van de Luchtmobiele brigade, de Tactische Helikoptergroep, te Soesterberg en Gilze Rijen. Dit deelproject wordt in 2000 afgerond.

08.02 Vredesoperaties

De grondslag van het artikel

Ten laste van dit artikel worden de uitgaven geraamd ten behoeve van crisisbeheersings- en humanitaire operaties. De uitgaven betreffen het verplichte Nederlandse aandeel (contributies) in de kosten van VN-operaties (1,62%) en de additionele uitgaven die het gevolg zijn van de deelneming van de Nederlandse krijgsmacht aan crisisbeheersings- en humanitaire operaties.

De additionele uitgaven hebben betrekking op:

- personele uitgaven, waaronder toelagen, opleidingen en reis- en verblijfkosten;
- materiële uitgaven, waaronder brandstofverbruik, munitieverbruik, verbruiksartikelen, gebruiksgereedmaken en onderhoud c.q. herstel van materieel.

Op grond van het concentratiebesluit van november 1999 is de Nederlandse militaire aanwezigheid op de Balkan herschikt. Nederland levert een substantieel aandeel van de multinationale divisie Zuid-West van SFOR (Bosnië). Vanaf oktober 2001 voert Nederland gedurende een jaar het bevel over deze divisie. Voorts levert Nederland een bijdrage aan kleinere missies op de Balkan, waaronder UNIPTF, ECMM en MAPE. De Nederlandse bijdrage aan KFOR (Kosovo) is per 1 augustus 2000 beëindigd.

Nieuwe mutaties

De nieuwe mutaties in de uitgavenopbouw zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004
- Ramingsbijstelling	56 420	87 400	91 900	91 900	91 900
Totaal nieuwe mutaties	56 420	87 400	91 900	91 900	91 900

De onderverdeling naar contributies en vredesoperaties (x f 1000)

Omschrijving	Uitgaven					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
VN-contributies	66 000	66 000	66 000	66 000	66 000	66 000
SFOR	198 778	244 000	244 000	214 000		
UNFICYP	6 803	4 000				
Voorziening voor vredesoperaties	140 026	26 030	30 024	60 024	274 024	274 024
Totaal	411 607	340 030	340 024	340 024	340 024	340 024

VN-contributies

Deze contributies betreffen het verplichte Nederlandse aandeel in de kosten van VN-operaties (1,62%). De VN verwacht een toename van het aantal VN-operaties. Derhalve is het budget voor de Nederlandse financiële bijdrage hierin per jaar verhoogd van f 31 miljoen tot f 66 miljoen.

SFOR

Dit betreft de uitgaven voor het KL-bataljon met ondersteunende eenheden in Bosnië/Herzegovina en voorts de voorziene uitgaven voor de Koninklijke Luchtmacht voor de stationering van de F-16's op de vliegbasis Amendola in Italië ten bedrage van f 19 miljoen. Medio 2000 is de Nederlandse deelname aan SFOR herzien. Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Canada en Tsjechië leveren eenheden voor de Multinationale divisie Zuid-West. De Nederlandse personele inzet wordt vergroot van ongeveer 1050 tot ongeveer 1500 personen.

UNFICYP

Nederland neemt sinds 1998 met een compagnie deel aan de VN-vredesoperatie op Cyprus (UNFICYP). Deze bijdrage geldt tot medio 2001.

Voorziening voor vredesoperaties

Op deze regel is de resterende voorziening voor vredesoperaties vermeld. In dit bedrag is tevens de structurele toevoeging van f 4 miljoen begrepen voor de bijdrage aan de Navo voor de Peace Support Organisations (PSO).

08.04 Overige uitgaven Internationale Samenwerking

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Ten laste van dit artikel worden de uitgaven voor attachés en in 2001 het Nederlands voorzitterschap van de West Europese Unie (WEU) geraamd. Deze uitgaven worden, naast de uitgaven voor vredesoperaties en PSO, die ten laste van artikel 08.02 worden geraamd, tot de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS) gerekend.

Daarnaast zijn voornamelijk de uitgaven ten behoeve van de Kustwacht voor de Nederlandse Antillen en Aruba (NA&A), die per 2000 niet langer onder HGIS zijn begrepen, op dit artikel, onder de overige uitgaven internationale samenwerking, opgenomen.

Nieuwe mutaties

De nieuwe mutaties in de uitgavenopbouw zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004
- Bijstelling verrekenbare ontvangsten	5 900	3 500	1 200	1 300	800
- WEU		5 000			
- Prijsbijstelling	2 462	1 821	1 908	1 934	1 826
- Ramingsbijstelling	- 15 460	6 119	1 226	893	272
Totaal nieuwe mutaties	- 7 098	16 440	4 334	4 127	2 898

De onderverdeling van de uitgaven in de artikelonderdelen (x f 1000)

Artikelonderdeel	Uitgaven					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
08.04.01 Attachés (HGIS)	43 146	42 722	42 726	42 725	42 725	42 725
08.04.02 Kustwacht NA&A (geen HGIS)	46 293	46 960	39 858	39 201	37 972	38 066
08.04.03 Overige uitgaven (HGIS)		5 000				
Totaal	89 439	94 682	82 584	81 926	80 697	80 791

Attachés

Dit artikelonderdeel omvat de bezoldigingsuitgaven voor zowel attachés als het ondersteunende personeel. De mutaties betreffen prijsbijstellingen.

Kustwacht NA&A

Binnen dit artikelonderdeel is het defensie-aandeel in de exploitatie- en investeringsuitgaven ten behoeve van de Kustwacht NA&A opgenomen. Bij het volledig operationeel zijn van de Kustwacht NA&A zullen de totale exploitatie-uitgaven f 44,7 miljoen bedragen. Voor (varend) materieel en de noodzakelijke aanpassing van infrastructuur en na verwerking van prijs- en koersaanpassingen, is een investeringsbudget van f 80,9 miljoen benodigd. Het deel van de uitgaven, dat wordt gedragen door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, wordt aldaar op de begroting geraamd en verantwoord. De bijdragen van de Nederlandse Antillen en Aruba in de investerings- en exploitatielasten worden op de Defensiebegroting als verrekenbare ontvangsten opgenomen. De geraamde bedragen zijn hiermee in overeenstemming gebracht met de Rijksministerraadbesluiten omtrent de Kustwacht NA&A.

Overige uitgaven

Onder de overige uitgaven zijn de uitgaven in het kader van het Nederlands WEU-voorzitterschap opgenomen (f 5 miljoen in 2001).

08.05 Efficiencybesparing/kwaliteitsverbetering

De grondslag van het artikel

Op dit artikel worden de besparingen geraamd als gevolg van maatregelen ter verbetering van de efficiency en de kwaliteit. Deze budgettaire voordelen worden met name gevonden naar aanleiding van het Interdepartementale beleidsonderzoek «Uitbesteding ondersteunende eenheden Defensie». De hieruit onstane vormen van concurrentiestelling met betrekking tot ondersteunende eenheden, hebben hieraan voor een deel invulling gegeven ten tijde van het opstellen van de Defensienota 2000. De resterende reeks, zoals nu nog geraamd op dit artikel, bedraagt nog ruim f 41 miljoen in 2001 tot ruim f 101 miljoen vanaf 2003.

Nieuwe mutaties

De nieuwe mutaties in de verplichtingen en de uitgavenopbouw zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004
Prijjsbijstelling		- 1 255	- 1 661	- 1 995	- 1 681
Totaal nieuwe mutaties		- 1 255	- 1 661	- 1 995	- 1 681

Toelichting op de nieuwe mutaties

Na verwerking van het aandeel in de (in dit geval negatieve) prijsbijstelling 2000 bij dit artikel, resteert de bij de grondslag reeds genoemde, nog met maatregelen in te vullen restreeks.

08.06 EVDB-fonds

De grondslag van het artikel

Op dit artikel worden de uitgaven geraamd die door Nederland gedaan gaan worden in het kader van het Europees Veiligheids- en Defensiebeleid (EVDB). Het toenemende belang om tot een in dit kader geformuleerd beleid te komen, vereist een versterking van de nationale en Europese militaire capaciteit. Europa ontbeert immers voldoende van deze capaciteit op diverse gebieden. Deze tekortkomingen zijn in het kader van de DCI in Navo-verband al vastgesteld.

Om hieraan door Nederland mede invulling te kunnen geven, is door het Kabinet een eerste bijdrage van f 200 miljoen beschikbaar gesteld. In november 2000 kan Nederland deze bijdrage in het dan te houden EU-overleg kenbaar maken. Hiermee levert Nederland een substantiële bijdrage aan de intensivering van multilaterale en bilaterale samenwerkingsverbanden.

Bovenstaande EVDB-afspraken moeten er vanaf 2003 toe leiden dat, zoals afgesproken in de Europese Top van Helsinki, de EU-lidstaten binnen 60 dagen een strijdmacht van maximaal 60 000 manschappen beschikbaar hebben voor operaties onder leiding van de Europese Unie.

Nieuwe mutaties

De nieuwe mutaties in de verplichtingen en de uitgavenopbouw zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004
Initiële kabinetsbijdrage	200 000				
Totaal nieuwe mutaties	200 000				

Toelichting op de nieuwe mutaties

Als Nederlandse bijdrage in de oplossing van de tekortkomingen in de uitvoeringsmogelijkheden van het Europese Veiligheids- en Defensiebeleid, is de daartoe verkregen Kabinetsbijdrage ten laste van dit nieuwe artikel geraamd.

09. BELEIDSTERREIN DEFENSIE INTERSERVICE COMMANDO

Algemeen

Het Defensie Interservice Commando (Dico) is het beleidsterrein waar diverse diensten en bedrijven met een defensiebrede ondersteunende taak zijn ondergebracht. Door de concentratie van gelijksoortige activiteiten bij interservice dienstverlenende organisaties is een doelmatige ondersteuning van de krijgsmacht mogelijk. De krijgsmachtdelen kunnen zich hierdoor beter op hun primaire taken concentreren.

Samenstelling Dico

Het Dico bestaat uit twee agentschappen, elf resultaatverantwoordelijke eenheden en de staf van het Dico.

De agentschappen zijn:

- Dienst Gebouwen, Werken en Terreinen (DGW&T);
- Defensie Telematica Organisatie (DTO).

De begrotingen van beide agentschappen zijn opgenomen in wetsartikel 4 van de artikelsgewijze toelichting. Het beleidsterrein Dico concentreert zich op de overige diensten en bedrijven en de staf van het Dico. Daarbij wordt (begrotingstechnisch) de volgende indeling gehanteerd:

- Staf Dico;
- Defensie Verkeers- en Vervoersorganisatie (DVVO);
- Defensie Werving en Selectie (DWS);
- Militair Geneeskundig Facilitair Bedrijf (MGFB);
- Instituut Defensie Leergangen (IDL);
- Overige Interservice Diensten (OID).

Tot de Overige Interservice Diensten worden de volgende organisatie-eenheden gerekend:

- het Defensie Materieel Codificatiecentrum (DMC);
- de Dienst Personeels- en Salarisadministratie (PSA);
- de Dienst Militaire Pensioenen (DMP);
- het Defensie Archieven-, Registratie- en Informatiecentrum (DARIC);
- het Bureau Internationale Militaire Sport (BIMS);
- de Diensten voor Geestelijke Verzorging (DGV);
- de Maatschappelijke Dienst Defensie (MDD).

Ontwikkelingen

In 1999 zijn voorbereidingen getroffen voor de overheveling van het Koninklijk Tehuis voor Oud-Militairen en Museum Bronbeek (KTOMM) van de Koninklijke Landmacht naar het Dico. Deze overdracht zal naar verwachting ultimo 2000 zijn beslag krijgen. Het KTOMM wordt als resultaatverantwoordelijke eenheid binnen de Overige Interservice Diensten gepositioneerd. Zodra de overgang wordt geëffectueerd, zullen de daarmee benodigde fondsen aan het Dico-budget worden toegevoegd.

Begin 2000 is vanuit de Centrale organisatie het Bureau Vorderingen, Inhoudingen en Kortingen (VIK) aan het Dico overgedragen. Het bureau is in de staf van het Dico ondergebracht. Het betrokken budget is derhalve aan de begroting van de staf toegevoegd.

Begin 2000 werd de oprichting van de bijzondere organisatie-eenheid Veteraneninstituut voor Defensiepersoneel geformaliseerd en is deze eenheid bij de MDD ondergebracht. Gelijktijdig met deze formele overdracht, zijn de betrokken budgetten vanuit het Kerndepartement overgeheveld.

Mogelijk wordt overgegaan tot het onderbrengen bij DARIC van diverse kleinere organisatie-elementen die zich binnen het Kerndepartement met archivering en publicitaire aangelegenheden bezighouden. Deze mogelijke overdrachten worden door het Dico onderzocht. De betrokken budgetten worden in voorkomend geval gelijktijdig met de overdracht overgeheveld.

Het moment waarop DMP en het bij DARIC ondergebrachte Team Gegevensbeheer Verzekerenadministratie (TGV) naar het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds overgaan, is nog niet met zekerheid vastgesteld. DMP is vooralsnog onverkort in de begroting opgenomen. De budgetten voor DMP zullen gelijktijdig met de overdracht worden teruggegeven aan het Kerndepartement. De uitgaven voor het TGV worden tot de overdracht bij het ABP gedeclareerd.

Besturing

Behoudens de agentschappen hebben alle eenheden de status van resultaatverantwoordelijke eenheid en beschikken zij over decentrale uitgavenbudgetten voor personeel en materieel. Alle eenheden hebben een zodanige mate van zelfstandigheid, dat zij zelf een zakelijke relatie met de klanten bij Defensie kunnen onderhouden. Voor een goede afstemming van de dienstverlening met de klanten zijn bij de grotere eenheden afzonderlijke klantenraden ingesteld.

De besturing van het Dico is primair gericht op het op een doelmatige wijze leveren van een breed scala aan ondersteunende diensten. Via een door de Secretaris-Generaal ingesteld college oefenen de Bevelhebbers van de vier krijgsmachtdelen functioneel toezicht uit op de plannen en de uitvoering van de dienstverlenende taken.

De eenheden die onder de Overige Interservice Diensten vallen, zijn te klein om de staffuncties, die benodigd zijn voor volledige resultaatverantwoordelijkheid, op te nemen in de eigen organisatie. Voor deze eenheden is bij staf Dico ondersteunende stafcapaciteit samengebracht, die deze eenheden faciliteert op onder meer het gebied van financiën, personeel en organisatie. Bij uitbreiding van het Dico met meer kleinere eenheden moet de mogelijkheid openstaan om een geringe uitbreiding van deze ondersteunende stafcapaciteit te doen plaatsvinden. In voorkomend geval wordt hierin voorzien door overdracht van functies door de overdragende beleidsterreinen.

Voortgang herstructurering

Vrijwel alle diensten en bedrijven van het Dico hebben de fase van de initiële herstructurering na opname in het Dico achter de rug. Alleen het Militair Geneeskundig Facilitair Bedrijf is nog doende zich te reorganiseren in het kader van de doelmatigheidsoperatie. Deze reorganisatie wordt volgens schema voortgezet. De effecten van de uit de doelmatigheidsoperatie voortkomende personeelsreducties zijn nog herkenbaar tot en met het jaar 2001. Met de herstructurering van de Dico-eenheden zijn de noodzakelijke randvoorwaarden voor een klantgericht en doelmatig Dico in belangrijke mate ingevuld.

Voor het goed functioneren van het Dico is het mede van belang dat een goede besturing en beheersing van de organisatie is zeker gesteld. Begin 2000 hebben zowel de Defensie Accountantsdienst als de Algemene Rekenkamer in het algemeen een positief oordeel geveld over het financieel en het materieel beheer bij het Dico. Daarmee heeft het verbeterproces van de afgelopen periode zijn vruchten afgeworpen. Dit verbeterproces moet echter ook op de lange termijn een goede besturing en beheersing waarborgen. Een in 1999 doorgevoerde reorganisatie in de staf van het Dico zal daar mede een belangrijke bijdrage aan leveren.

Doelmatigheidskengetallen

In samenwerking met het ministerie van Financiën wordt binnen Dico gewerkt aan het ontwikkelen van doelmatigheidskengetallen in het kader van het zogenaamde Voorhoedeproject Doelmatigheidskengetallen Defensie. Met deze indicatoren wordt inzicht gegeven in de mate van doelmatigheid waarmee de prestaties worden geleverd. Momenteel zijn voor de vier grote eenheden binnen het Dico de te hanteren doelmatigheidskengetallen gedefinieerd. De beschrijving van deze kengetallen is bij de betreffende diensten opgenomen. De afsluitende fase van dit project, het vaststellen van de streefwaarden van deze doelmatigheidskengetallen, vindt in de loop van dit begrotingsjaar plaats. Deze streefwaarden zullen dan in de begroting 2002 worden opgenomen.

De uitgavenramingen van het beleidsterrein Dico voor de jaren 1999 tot en met 2005 zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
09.02 Personeel en materieel							
- Staf Dico	25 809	15 095	12 443	12 744	15 295	13 306	13 148
- Defensie Verkeers- en Vervoersorganisatie (DVVO)	108 598	117 295	118 330	117 566	116 063	115 827	115 931
- Defensie Werving en Selectie (DWS)	113 531	119 285	110 350	109 902	109 842	109 838	109 838
- Militair Geneeskundig Facilitair Bedrijf (MGFB)	124 390	119 269	114 281	113 608	113 007	113 014	113 027
- Instituut Defensie Leergangen (IDL)	19 410	19 087	18 697	18 412	18 296	18 294	18 291
- Overige Interservice Diensten (OID)	78 715	77 139	75 567	73 142	73 309	73 562	73 315
- Wachtgelden en inactiviteitswedden	10 613	8 582	7 111	6 379	6 010	5 424	5 047
Totaal 09.02 Personeel en materieel	481 066	475 752	456 779	451 753	451 822	449 265	448 597
09.03 Investerings Groot materieel en infrastructuur	17 368	39 248	38 843	42 533	44 413	33 413	33 413
Totale uitgaven (x f 1000)	498 434	515 000	495 622	494 286	496 235	482 678	482 010
Totale uitgaven (x € 1000)	226 179	233 697	224 903	224 297	225 182	219 030	218 727

09.02 Personeel en materieel

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

In dit artikel zijn de bedrijfsvoeringsuitgaven opgenomen die nodig zijn voor de leiding en uitvoering van activiteiten door de tot het Dico behorende diensten en bedrijven. Het artikel omvat onder meer de volgende componenten:

- loonkosten en overige tot het loon te rekenen kosten van het ambtelijk burgerpersoneel en het militair personeel;

- overige personele uitgaven;
- materiële uitgaven inclusief kleine investeringen, automatisering en telecommunicatie;
- activiteitgebonden uitgaven voor inhuur transportcapaciteit, werving en geneeskundige verzorging.

De bedrijfsvoeringsuitgaven zijn per ressort weergegeven. Per ressort worden vier vaste artikelonderdelen gepresenteerd: ambtelijk burgerpersoneel, militair personeel, overige personele uitgaven en materiële uitgaven.

Nieuwe mutaties

De nieuwe mutaties bij de verplichtingen en de uitgaven zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004
- Staf Dico	12 220	2 903	4 711	7 528	5 756
- Defensie Verkeers- en Vervoersorganisatie (DVVO)	1 314	3 242	4 217	2 681	3 052
- Defensie Werving en Selectie (DWS)	4 565	966	896	886	882
- Militair Geneeskundig Facilitair Bedrijf (MGFB)	4 902	4 977	3 784	2 487	2 694
- Instituut Defensie Leergangen (IDL)	- 150	- 425	- 687	- 790	- 792
- Overige Interservice Diensten (OID)	6 971	2 260	1 219	1 589	1 982
- Wachtgelden en inactiviteitswedden	- 2 107	- 2 507	- 2 701	- 2 355	- 2 331
Totaal van de nieuwe mutaties	27 715	11 416	11 439	12 026	11 243

Toelichting op de nieuwe mutaties

Algemeen

De ramingen van de Dico-ressorts zijn aangepast onder invloed van:

- de salarisberekening volgens het Systeem Nieuwe Integrale Personeelsbegroting (SNIP) aan de hand van de thans vastgestelde personeelsopbouw;
- de doorwerking van de jaarafsluiting 1999 in 2000.

Andere redenen die ten grondslag liggen aan bovenvermelde mutaties worden hierna per ressort toegelicht.

Bij de bovenstaande ramingen behoort de volgende opbouw van de begrotingssterkte (in aantallen vte'n op basis van een 38-urige werkweek):

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Burgers – stand begroting 2000*	1 240	1 198	1 156	1 154	1 154	
Burgers – mutaties*	6	5	17	18	18	
Burgers – stand ontwerpbegroting 2001*	1 246	1 203	1 173	1 172	1 172	1 173
MP/BOT – stand begroting 2000	1 008	1 008	1 005	1 003	1 001	
MP/BOT – mutaties	26	- 14	- 43	- 42	- 43	
MP/BOT – stand ontwerpbegroting 2001	1 034	994	962	961	958	954
MP/BBT – stand begroting 2000	377	381	385	389	391	
MP/BBT – mutaties	- 6	36	46	50	51	
MP/BBT – stand ontwerpbegroting 2001	371	417	431	439	442	445
Totale sterkte – stand begroting 2000	2 625	2 587	2 546	2 546	2 546	
Totale sterkte – mutaties	26	27	20	26	26	
Totale sterkte – stand ontwerpbegr. 2001	2 651	2 614	2 566	2 572	2 572	2 572

* exclusief niet-actief burgerpersoneel

Toelichting

De per saldo positieve mutaties worden veroorzaakt door de overname van het bureau Vorderingen, Inhoudingen en Kortingen en de onderbrenging van het Veteraneninstituut en, in het kader van de nazorg voor veteranen, vier bedrijfsmaatschappelijk werk(st)ers.

Ressort Staf Dico

Ter ondersteuning van de werkzaamheden beschikt de Commandant Dico over een kleine kernstaf. De doelstellingen van deze staf zijn:

- zorgdragen voor de invulling van de verplichtingen van het Dico als beleidsterrein, waarbij gedacht moet worden aan het opleveren van voorgeschreven documenten en aanvullende informatie over het Dico richting leveranciers, afnemers, het Kerndepartement en de bewindslieden;
- zorgdragen voor de benodigde ondersteuning van de commandant en de eenheden op het gebied van beleid en beheer en het uitvoeren van speciale taken en opdrachten;
- zorgdragen voor de ondersteuning van die resultaatverantwoordelijke eenheden die niet zijn voorzien van eigen stafcapaciteit.

De verplichtingen en de uitgaven van het ressort Staf Dico

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en de uitgaven (bedragen x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
09.02.01 Ambtelijk burgerpersoneel	3 809	6 191	4 182	4 164	4 156	4 156	4 156
09.02.02 Militair personeel	2 136	2 151	2 139	2 131	2 128	2 127	2 127
09.02.03 Overige personele uitgaven	795	4 291	1 066	1 066	1 066	1 066	1 066
09.02.04 Materiële uitgaven	19 069	2 462	5 056	5 383	7 945	5 957	5 799
Stand ontwerpbegroting 2001	25 809	15 095	12 443	12 744	15 295	13 306	13 148
Stand 1e suppletore begroting 2000		2 875	9 540	8 033	7 767	7 550	
Nieuwe mutaties		12 220	2 903	4 711	7 528	5 756	

Specificatie nieuwe mutaties (bedragen x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
- Stalling nieuw P-beleid	1 957				
- Ramingsbijstelling	598	780	985	1 201	1 417
Sub-totaal technische bijstellingen:	2 555	780	985	1 201	1 417
Beleidsmatige bijstellingen:					
- Employee benefits	1 000	- 1 000			
- Inhuur O-, I- en A -deskundigen	1 396				
- Overige bijstellingen, per saldo	7 269	3 123	3 726	6 327	4 339
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen:	9 665	2 123	3 726	6 327	4 339
Totaal van de nieuwe mutaties	12 220	2 903	4 711	7 528	5 756

Toelichting nieuwe mutaties

Technische bijstellingen

Stalling nieuw P-beleid

Het betreft hier de stalling van een deel van het voor nieuw P-beleid in de Defensienota voor 2000 gereserveerde bedragen.

Ramingsbijstelling

De mutaties zijn het gevolg van herziene berekeningen van het salaris op basis van de thans vastgestelde personeelsopbouw en -samenstelling.

Beleidsmatige bijstellingen

Employee benefits

Op het gebied van employee benefits zal worden aangesloten bij initiatieven van de overige beleidsterreinen. Aangezien deze reeds in 2000 zijn gestart, is het hiervoor in 2001 gereserveerde bedrag van f 1 miljoen naar 2000 verschoven.

Inhuur O-, I- en A-deskundigen

Door het uitvoeren van defensiebeleid is sprake van een toenemend aantal specifieke projecten, die voor 2000 een extra grote behoefte aan het inhuren van specialistische kennis op het gebied van organisatie, informatie en automatisering met zich mee brengen.

Overige bijstellingen

Op grond van de geplande uitgaven op het gebied van bijvoorbeeld communicatie, arbo, milieu, beveiliging, de invoering van de EURO en de smartcard, heeft ramingsbijstelling plaatsgevonden.

Ressort Defensie Verkeers- en Vervoersorganisatie (DVVO)

Algemeen

De Defensie Verkeers- en Vervoersorganisatie (DVVO) is belast met het op ieder gewenst moment voorbereiden en (doen) leveren van vervoers- en verkeersdiensten voor het gehele ministerie van Defensie.

Doelstelling DVVO

De DVVO verzorgt alle niet-operationele verkeers- en vervoersdiensten, voor zover deze betrekking hebben op de algemene verdedigingstaak, crisisbeheersingsoperaties, humanitaire operaties en overige vredetaken. Deze ondersteuning wordt op een zo doelmatig mogelijke wijze geleverd, in die kwantiteit en kwaliteit zoals afgesproken met de afnemers. De DVVO is verantwoordelijk voor de doelmatigheid van het vervoer, niet voor de vervoersbehoefte zelf. De krijgsmacht delen dienen hun transportaanvragen zelf kritisch te toetsen.

De DVVO bestaat uit een staf DVVO, gevestigd op de vliegbasis Soesterberg en drie regionale vervoerscentra (West, Oost en Zuid).

De vraag naar verkeers- en vervoersdiensten is naast de reguliere behoefte (onder meer reguliere logistieke ondersteuning en grootschalige buitenlandse oefeningen) in belangrijke mate afhankelijk van de deelname door de krijgsmacht delen aan vredesoperaties. De regionale vervoerscentra worden rechtstreeks benaderd door de resultaatverantwoordelijke eenheden in hun werkgebied of regio. De DVVO-eenheden leveren hun diensten rechtstreeks aan deze eenheden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de DVVO-capaciteit (wagenpark, chauffeurs, spoorwegwagons) of van de bij de krijgsmacht delen aanwezige restcapaciteit, de zogeheten *virtuele* transportcapaciteit. Indien geen Defensiemiddelen beschikbaar zijn, wordt (aanvullend) ingehuurd.

De taken van DVVO bestaan uit:

- het afwegen van alle vervoersaanvragen;
- het plannen, coördineren en (doen) uitvoeren van het vervoer;
- het, ter ondersteuning van de operationele commandant, coördineren en (doen) uitvoeren van strategische verplaatsingen van eenheden;
- het uitvoeren van verkeers- en vervoersleiding;
- het zorgdragen voor alle (aan de vervoersfunctie gekoppelde) douanefaciliteiten;
- het participeren in noodverkenningsteams en «movement control teams».

Activiteitentoechting en prestatiegegevens.

De volgende presentatie van de klantvraag is gebaseerd op de plannen van DVVO. Geconstateerd moet worden dat het door de klanten – het Kerndepartement en de krijgsmachtdelen – opleveren van meerjarige behoefte aan verkeers- en vervoersproducten in beperkte mate invulling heeft gekregen. In voortdurend overleg met de klanten wordt ernaar gestreefd hier meer inzicht in te krijgen.

Het productieplan* ziet er in hoofdlijnen als volgt uit:

Omschrijving	Eenheid	1999	2000	2001	2002
<i>Wegvervoer</i>					
Diepladervervoer	dagen	5 075	6 520	6 520	6 520
Lijndienstvervoer	pallets	161 171	188 625	188 625	188 625
Munitievervoer	dagen	1 635	1 217	1 217	1 217
Containervervoer	dagen	1 058	2 714	2 714	2 714
Overig goederenvervoer	pallets	140 376	59 451	59 451	59 451
Personenvervoer met chauffeur	uren	123 298	89 032	89 032	89 032
Personenauto zonder chauffeur	dagen	145 370	96 207	96 207	96 207
Busvervoer	dagen	10 578	16 894	16 894	16 894
<i>Luchtvervoer</i>					
Goederenvervoer	tonvliegreuren	3 285	4 956	4 956	4 956
Personenvervoer	personen-vliegreuren	58 961	92 199	92 199	92 199
<i>Spoorvervoer</i>					
Goederenvervoer	tonkilometers	33 138 028	31 121 000	31 138 000	31 138 000
<i>Zeevervoer</i>					
Goederenvervoer	vaardagen	102 476	145 735	145 735	145 735
Ferryvervoer	personen-overtochten	3 182	4 516	4 516	4 516
	voertuig-overtochten	1 162	1 146	1 146	1 146

* de in het productieplan opgenomen hoeveelheden betreffen de inspanning door DVVO met uitzondering van de inspanningen ten behoeve van vredes- en crisisbeheersingsoperaties.

Doelmatigheidsindicatoren

In het kader van het optimaliseren van de bedrijfsvoering is DVVO druk doende haar doelmatigheidsindicatoren te optimaliseren. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn zowel de klantrelatie als de eigen bedrijfsvoe-

ring. In 2001 heeft DVVO zich de verdere implementatie en rapportage van doelmatigheidsindicatoren ten doel gesteld.

Bezettingsgraad eigen chauffeurs

Teller: Aantal aan opdrachten gerelateerde uren
 Noemer: Normaal aantal uren (113 uren per maand per chauffeurs-formatieplaats)

Bezettingsgraad eigen voertuigen

Teller: Aantal aan opdrachten gerelateerde uren
 Noemer: Normaal aantal uren (220 per maand per voertuig)

Inzetgraad eigen voertuigen

Teller: Aantal aan opdrachten gerelateerde inzetdagen
 Noemer: Normaal aantal inzetdagen (22,0 dagen per maand per voertuig)

Beladingsgraad voertuigen

Teller: Vervoerde lading volgens planning
 Noemer: Maximale capaciteit getotaliseerd over de uitgevoerde ritten

Verdeling inzet eigen middelen, virtuele pool, inhuur

Hiervoor worden drie indicatoren gehanteerd, waardoor een verhoudingsgetal wordt weergegeven van de productie. Respectievelijk wordt in de teller opgenomen de eigen productie, de virtuele productie (het gebruik van transport van de betreffende krijgsmachtdelen) en de inhuur. In de noemer wordt per indicator de totale productie opgenomen.

De verplichtingen en de uitgaven van het ressort DVVO

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en de uitgaven (bedragen x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
09.02.05 Ambtelijk burgerpersoneel	15 720	16 275	16 122	15 829	15 727	15 652	15 652
09.02.06 Militair personeel	29 132	31 071	32 157	31 842	31 879	31 736	31 840
09.02.07 Overige personele uitgaven	5 818	5 283	5 283	5 283	5 283	5 283	5 283
09.02.08 Materiële uitgaven	57 928	64 666	64 768	64 612	63 174	63 156	63 156
Stand ontwerpbegroting 2001	108 598	117 295	118 330	117 566	116 063	115 827	115 931
Stand 1e suppletore begroting 2000		115 981	115 088	113 349	113 382	112 775	112 775
Nieuwe mutaties		1 314	3 242	4 217	2 681	3 052	

Specificatie nieuwe mutaties (bedragen x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
– Ramingsbijstelling	– 375	829	408	480	306
Beleidsmatige bijstellingen:					
– Meerbehoefte inhuur	3 105	3 105	3 105	3 105	3 105
– Overige bijstellingen	– 1 416	– 692	704	– 904	– 359
– Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen:	1 689	2 413	3 809	2 201	2 746
Totaal van de nieuwe mutaties	1 314	3 242	4 217	2 681	3 052

*Toelichting nieuwe mutaties**Technische bijstellingen**Ramingsbijstelling*

De mutaties zijn het gevolg van herziene berekeningen van het salaris op basis van de thans vastgestelde personeelsopbouw en -samenstelling.

*Beleidsmatige bijstellingen**Meerbehoefte inhuur*

De meerbehoefte aan inhuur van transportcapaciteit betreft programma-uitgaven die direct gerelateerd zijn aan de klantenvraag.

Overige bijstellingen

Deze bijstellingen hebben betrekking op de bedrijfsvoering, onder andere op het gebied van brandstofverbruik.

Ressort Defensie Werving en Selectie (DWS)*Algemeen*

Defensie Werving en Selectie (DWS) is als interservice eenheid belast met de volledige werving en selectie van het door de krijgsmachtdelen en de centrale organisatie benodigde militair personeel. De werving van burgerpersoneel is eveneens een taak van DWS. Selectie van burgerpersoneel wordt door de personeelsdiensten van de Defensie-onderdelen gedaan. DWS bevat naast de staf een afdeling Werving, waarin ook de banenwinkels van de Koninklijke Landmacht zijn opgenomen, en een afdeling Selectie.

Doelstelling DWS

Het op zo doelmatig mogelijke wijze werven en selecteren van, voor de krijgsmacht en de Centrale Organisatie benodigd, personeel in de met de afnemers overeengekomen kwaliteit en kwantiteit.

Na een periode van opbouw van het bedrijf DWS wordt nu de bedrijfsvoering gestabiliseerd en verder geoptimaliseerd. De onderwerpen doeltref-

fendheid en doelmatigheid krijgen hierbij grote aandacht zoals blijkt uit de verkorting van de doorlooptijd van de selectie en de geïntroduceerde kortere periode tussen aanstelling en opleiding. Onder leiding van de Centrale organisatie (Directoraat-Generaal Personeel) en in overleg met de krijgsmacht delen wordt verder intensief gekeken naar de totale keten instroom, doorstroom en uitstroom. De belangrijkste ontwikkelingen voor de komende jaren in het deel van de arbeidsmarkt waarop DWS zich vooral richt, zijn:

- de geleidelijke demografische afname van de omvang van de doelgroep;
- een relatieve toename van de arbeidsparticipatie van vrouwen en allochtonen;
- een aanhoudende groei van de werkgelegenheid.

Bij de werving zal aandacht worden besteed aan het werven van meer vrouwen en allochtonen. Daarnaast is er per krijgsmachtdeel een aantal bijzondere aandachtspunten aan te geven, die zich concentreren op kwetsbare of moeilijk te realiseren categorieën personeel. Dit zijn in het algemeen de functies voor technisch personeel en voor de gevechts- en gevechtsondersteunende functies.

Activiteitentoeelichting

Voor 2000 en verdere jaren wordt uitgegaan van de volgende externe wervingsaantallen militair personeel:

Krijgsmachtdeel	1999	2000	2001	2002
Militairen/BOT	339	525	449	449
Militairen/BBT	5 381	7 862	6 786	6 786
Natres	432	495	231	231
Sub-totaal	6 152	8 882	7 466	7 466
Speciale selecties		4 912	5 000	5 000
Totaal	6 152	13 794	12 466	12 466

Noot: de gepresenteerde wervingsaantallen betreffen de maximale externe wervingsaantallen voor DWS. De krijgsmacht delen werven daarnaast ook intern, bijvoorbeeld het overgaan van BBT naar BOT. In het jaar 2001 worden nog 250 BBT'ers intern geselecteerd voor BOT-functies (in totaal dus 7 485 aanstellingen excl. Natres).

Doelmatigheidsindicatoren DWS

In het kader van het optimaliseren van de bedrijfsvoering is DWS druk doende haar doelmatigheidsindicatoren te optimaliseren. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn zowel de klantrelatie als de eigen bedrijfsvoering. In 2001 heeft DWS zich de verdere implementatie en rapportage van doelmatigheidsindicatoren ten doel gesteld.

«Kostprijs» selectie

Teller: het (arbitrair) te bepalen bedrag voor uitgaven selectie
 Noemer: totaal aantal sollicitanten dat het selectieproces heeft doorlopen.

«Kostprijs» werving

Teller: het (arbitrair) te bepalen bedrag voor uitgaven werving
Noemer: totaal aantal kandidaten dat zich heeft aangemeld voor de selectie.

«Kostprijs» aanstelling

Teller: het totale relevante uitgavenbudget van DWS
Noemer: het totaal aantal aangestelden.

Watervallen

Teller: aantal op hun eerste voorkeur afgekeurde kandidaten dat alsnog op een andere functie binnen hetzelfde of een ander krijgsmachtdeel wordt aangesteld
Noemer: totaal aantal op eerste voorkeur afgekeurde kandidaten dat zich heeft aangemeld voor de selectie.

Doorlooptijd selectie

Invulling nog nader te bepalen.

Bezettingsgraad selectieproces

Invulling nog nader te bepalen.

De verplichtingen en de uitgaven van het ressort DWS

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en de uitgaven (bedragen x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
09.02.09 Ambtelijk burgerpersoneel	12 651	13 059	12 736	12 313	12 290	12 289	12 289
09.02.10 Militair personeel	19 741	20 538	20 251	20 175	20 142	20 139	20 139
09.02.11 Overige personele uitgaven	2 971	2 721	2 651	2 651	2 651	2 651	2 651
09.02.12 Materiële uitgaven	78 168	82 967	74 712	74 763	74 759	74 759	74 759
Stand ontwerpbegroting 2001	113 531	119 285	110 350	109 902	109 842	109 838	109 838
Stand 1e suppletore begroting 2000		114 720	109 384	109 006	108 956	108 956	
Nieuwe mutaties		4 565	966	896	886	882	

Specificatie nieuwe mutaties (bedragen x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
– Ramingsbijstelling	– 252	315	264	254	250
Beleidsmatige bijstellingen:					
– Aanpassing wervingsbudget	7 984				
– Aanpassing selectiebudget	– 654	– 500	– 500	– 500	– 500
– Servicekosten banenwinkels	900	900	900	900	900
– Overige bijstellingen, per saldo	– 3 413	251	232	232	232
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen:	4 817	651	632	632	632
Totaal van de nieuwe mutaties	4 565	966	896	886	882

*Toelichting nieuwe mutaties**Technische bijstellingen**Ramingsbijstelling*

De mutaties zijn het gevolg van herziene berekeningen van het salaris op basis van de thans vastgestelde personeelsopbouw en -samenstelling.

*Beleidsmatige bijstellingen**Aanpassing wervingsbudget*

Aan de hand van de voor het jaar 2000 geactualiseerde wervingsprogramma's, die in overleg met de krijgsmacht delen en het Kerndepartement zijn vastgesteld, is het wervingsbudget voor dat jaar verhoogd.

Aanpassing selectiebudget

Het budget voor de declaraties voor de gemaakte reiskosten en de vergoeding van inkomstenderving voor sollicitanten kan bij een op het huidige niveau blijvend aantal sollicitanten structureel tot f 2,5 miljoen worden verlaagd.

Servicekosten banenwinkels

Voor het instandhouden van de banenwinkels van de Koninklijke Landmacht werden voorheen alleen de kosten van de huur aan DWS overgedragen. Nu worden voor de bijkomende kosten eveneens aan DWS gelden ter beschikking gesteld.

Overige bijstellingen

In deze post zijn bijstellingen begrepen naar aanleiding van de laatste inzichten alsmede kleinere budgetoverhevelingen.

Ressort Militair Geneeskundig Facilitair Bedrijf (MGFB)

Algemeen

Het Militair Geneeskundig Facilitair Bedrijf (MGFB) levert medisch specialistisch personeel, voorziet in medisch specialistische zorg en verzorgt de geneeskundige opleidingen en logistiek. Het MGFB draagt hiermee bij aan de zorgverlening die de geneeskundige diensten van de krijgsmachtdelen leveren bij de inzet van operationele eenheden in het kader van crisisbeheersingsoperaties, humanitaire en noodhulpoperaties en de algemene verdedigingstaak. Het MGFB levert deze ondersteuning bij daadwerkelijke inzet, de voorbereidingen hierop en bij de nazorg. Het MGFB vervult tevens een belangrijke rol in het bevorderen van de samenhang en gezamenlijkheid binnen de militaire gezondheidszorg en met de civiele gezondheidszorg.

Doelstelling MGFB

Het MGFB verricht op een zo doelmatig mogelijke wijze, in de met de afnemers overeengekomen kwaliteit en kwantiteit, de volgende activiteiten:

- het voorzien in de behoefte aan uitzendbaar medisch specialistisch personeel;
- het bieden van zorgcapaciteit (medisch specialistische en revalidatie) voor de opvang van (grotere aantallen) militaire slachtoffers;
- het, in Nederland, voorzien in medisch specialistische zorg en revalidatiezorg;
- het verzorgen van de geneeskundige opleidingen voor militair personeel;
- het verzorgen van de logistiek van geneeskundige goederen en diensten;
- het verstrekken van informatie over gezondheidsrisico's en preventieve maatregelen in relatie tot de uitvoering van operationele opdrachten;
- het ontwikkelen van beleid ten aanzien van de militaire gezondheidszorg;
- het binnen de militaire gezondheidszorg bevorderen van de gezamenlijkheid;
- het bevorderen van de samenhang met de civiele gezondheidszorg.

Het MGFB bestaat uit vier divisies, een gemeenschappelijke geneeskundige beleidsstaf en een kernstaf. De divisies zijn het Centraal Militair Hospitaal (CMH), het Militair Revalidatie Centrum (MRC), het Opleidingscentrum Militair Geneeskundige Diensten (OCMGD) en het Militair Geneeskundig Logistiek Centrum (MGLC).

Activiteitentoechting en prestatiegegevens

De medisch specialistische capaciteit wordt in de komende jaren beter afgestemd op het tegelijkertijd kunnen ondersteunen van vier crisisbeheersingsoperaties. De hiervoor benodigde capaciteit is vastgesteld in een gezamenlijke studie met de Defensiestaf en de krijgsmachtdelen. In 1999 zijn 15 relatieziekenhuizen geselecteerd. Het hen voorgelegde concept-contract is door acht ziekenhuizen reeds getekend. Met de overige ziekenhuizen wordt verder onderhandeld. Gedurende de planperiode zal door besluitvormers terughoudend moeten worden omgegaan met het aanbieden van capaciteit.

Het OCMGD bevindt zich nog steeds in een reorganisatiefase, waarbij het aantal verschillende cursussen drastisch zal worden beperkt. Het opleidingsprogramma bij het OCMGD omvat nu nog ongeveer 50 verschillende opleidingen voor algemeen militaire artsen, algemeen militaire verpleegkundigen en overige opleidingen.

Aangezien het MGLC, als gevolg van de recente oprichting en het uitblijven van adequate klantbehoeftes, nog onvoldoende inzicht heeft in het verloop van de productiecijfers van geneeskundige goederen en diensten, zijn deze voor het jaar 2000 en verder afgeleid van de realisatiecijfers van 1999.

Jaarlijks vindt door het MRC overleg met de zorgverzekeraars plaats over de toegestane productie.

Prestatiegegevens MGFB (in aantallen)

	1999	2000	2001	2002
Hospitaaldiensten				
Bedcapaciteit	45	45	45	45
Bedcapaciteit calamiteitenhospitaal (maximaal)	300	300	300	300
1e consulten polikliniek	16 622	18 000	18 000	18 000
Verpleegdagen	9 954	9 200	9 200	9 200
Verrichtingen polikliniek	16 649	18 000	18 000	18 000
Verrichtingen OK	3 230	3 000	3 000	3 000
Functieonderzoeken	16 083	15 700	15 700	15 700
Revalidatie				
Bedcapaciteit	80	80	80	80
Revalidatie behandeluren	43 364	43 000	43 000	43 000
Verpleegdagen	25 397	24 500	24 500	24 500
Geneeskundige opleidingen				
Cursistdagen Algemeen Militair Arts	6 195	5 000	4 000	4 000
Cursistdagen Algemeen Militair Verpleegkundige	27 605	30 000	49 000	49 000
Cursistdagen Management en Specialisten	5 339	10 500	13 500	13 500
Cursistdagen Militairen met Geneeskundige neventaak	18 108	29 500	32 000	32 000
Cursistdagen Geneeskundig hulp-personeel	15 940	36 000	36 000	36 000
Levering geneeskundig materieel				
Aantal orderregels bevoorrading	71 182	97 000	97 000	97 000
Aantal receptregels apotheek	56 856	58 000	58 000	58 000
Aantal bloedverstrekkingen (vers + diepvries)	1 015	1 120	1 120	1 120
Aantal assemblages optiek	9 987	12 000	12 000	12 000

Doelmatigheidsindicatoren MGFB

Het in de tweede helft van 1998 opgerichte MGLC is nog in de inrichtingsfase. Bedrijfsvoeringsinstrumenten voor besturing en beheersing zijn nog in ontwikkeling. Het MGLC is daarom (nog) niet betrokken bij het Voorhoede-project Doelmatigheidskengetallen Defensie.

Tarieven en productie CMH

De door het College Tarieven Gezondheidszorg en de Stichting Ziektenkosten Verzekering Krijgsmacht bepaalde tarieven en de productie van het CMH.

Tarieven en productie MRC

De in overleg met de zorgverzekeraars bepaalde tarieven en productie van het MRC.

Cursusbezettingsgraad OCMGD

Teller: totaal aantal bezette plaatsen in de bij het OCMGD gegeven opleidingen

Noemer: totale mogelijke capaciteit van deze opleidingen.

Bezettingsgraad leslokalen OCMGD

Teller: totaal aantal uren gebruikte leslokalen

Noemer: normaal aantal leslokaaluren (8 uur per aanwezig leslokaal per dag).

Gemiddelde kostprijs per cursist OCMGD

Teller: totaal aan het OCMGD toegekend budget

Noemer: totaal aantal opgeleide cursisten (van de diverse onderling zeer verschillende cursussen).

Slagingspercentage OCMGD

Teller: aantal geslaagde cursisten na afronden opleiding x 100%

Noemer: totaal aantal deelnemende cursisten aan deze opleidingen.

De verplichtingen en de uitgaven van het ressort MGFB

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en de uitgaven (bedragen x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
09.02.13 Ambtelijk burgerpersoneel	29 337	30 679	28 198	26 646	26 611	26 621	26 634
09.02.14 Militair personeel	37 860	39 858	39 772	39 621	39 555	39 552	39 552
09.02.15 Overige personele uitgaven	13 007	11 317	11 040	9 855	9 855	9 855	9 855
09.02.16 Materiële uitgaven	44 186	37 415	35 271	37 486	36 986	36 986	36 986
Stand ontwerpbegroting 2001	124 390	119 269	114 281	113 608	113 007	113 014	113 027
Stand 1e suppletore begroting 2000		114 367	109 304	109 824	110 520	110 320	
Nieuwe mutaties		4 902	4 977	3 784	2 487	2 694	

Specificatie nieuwe mutaties (bedragen x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
– Ramingsbijstelling	2 612	2 587	2 478	2 463	2 470
Beleidsmatige bijstellingen:					
– Tekort ontvlechting MRC (KL)	280	280	280	280	280
– Tekort ontvlechting OCMGD (KL)	3 100	3 100	3 100	3 100	3 100
– Niet ontvlochten materiële uitgaven MGLC (KL)	510	510	510	510	510
– Overige bijstellingen, per saldo	– 1 600	– 1 500	– 2 584	– 3 866	– 3 666
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen:	2 290	2 390	1 306	24	224
Totaal van de nieuwe mutaties	4 902	4 977	3 784	2 487	2 694

*Toelichting nieuwe mutaties**Technische bijstellingen**Ramingsbijstelling*

De mutaties zijn het gevolg van herziene berekeningen van het salaris op basis van de thans vastgestelde personeelsopbouw en -samenstelling.

*Beleidsmatige bijstellingen**Tekort ontvlechting MRC en OCMGD*

Betreft budgetten voor onderhoudskosten infrastructuur en «groene» goederen die alsnog worden overgeheveld naar het MGFB.

Niet ontvlochten materiële uitgaven MGLC

Betreft budgetten voor onderhoudskosten van de infrastructuur en outillage die alsnog worden overgeheveld naar het MGFB.

Overige bijstellingen

Onder deze noemer geeft het MGFB de budgetten terug die, als gevolg van door te voeren doelmatigheidsmaatregelen inzake de oprichting van het MGFB, vrijvallen.

Ressort Instituut Defensie Leergangen (IDL)*Algemeen*

Het Instituut Defensie Leergangen (IDL) is het geïntegreerde opleidingscentrum voor loopbaanopleidingen en militaire aspectcursussen ten behoeve van Defensie-managers en staffunctionarissen van midden-, hoger en topniveau. Tevens worden internationale opleidingen voor officieren uit Midden- en Oost-Europa verzorgd. De organisatie van het IDL bestaat naast een staf uit een facilitaire dienst, opleidingsafdelingen voor de krijgsmachtdelen en een interservice opleidingsafdeling.

Doelstelling IDL

Het op zo doelmatig mogelijke wijze in de met de afnemers overeengekomen kwaliteit en kwantiteit:

- verzorgen van loopbaanopleidingen en militaire aspectcursussen voor officieren en hogere burgerambtenaren van Defensie;
- verzorgen van opleidingen voor officieren uit Midden- en Oost-Europa;
- ondersteunen en faciliteren bij de organisatie en uitvoering van congressen, seminars en andere opleidingsactiviteiten van Defensie-onderdelen;
- exploiteren van de restcapaciteit aan faciliteiten door verhuur aan andere overheidsinstellingen.

Teneinde de doelmatigheid niet alleen binnen de Dico-eenheden, maar ook krijgsmachtbreed te verbeteren, heeft de CDS, op basis van de rapportage van de projectgroep Onderzoek Integratie KIM, KMA en IDL, opdracht gegeven de bestuurlijke integratie van de drie instituten en de opgelegde krijgsmachtbrede jaarlijkse besparing van f 5 miljoen door een beter gebruik van vergader- en congresfaciliteiten, nader te ontwikkelen.

Activiteitentoeelichting en prestatiegegevens

De opleidingscapaciteit bij het IDL wordt uitgedrukt in cursistweken. In de plannen van IDL is voor de cursusplanning voor 2001 gebruik gemaakt van de behoeftestellingen van het Kerndepartement en de krijgsmacht-delen, alsmede van een geprognosticeerde behoefte voor de oriëntatie-cursussen voor Midden- en Oost-Europeanen (ISOOC).

Prestatiegegevens IDL (aantal cursistenweken)

	1999	2000	2001	2002
Opleidingen KM, KL en KLu	4 511	5 629	5 629	5 629
Interservice Opleidingen (niet ISOOC)	368	722	762	762
ISOOC	1 232	1 066	1 066	1 066

Doelmatigheidsindicatoren IDL

In het kader van het optimaliseren van de bedrijfsvoering is IDL druk doende haar doelmatigheidsindicatoren te optimaliseren. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn zowel de klantrelatie als de eigen bedrijfsvoering. In 2001 heeft IDL zich de verdere implementatie en rapportage van doelmatigheidsindicatoren ten doel gesteld.

Cursusbezettingsgraad IDL

Teller: totaal aantal bezette plaatsen in de bij het IDL gegeven opleidingen
Noemer: totale mogelijke capaciteit van deze opleidingen.

Gemiddelde kostprijs per cursist

Teller: totaal aan het IDL toegekend budget
Noemer: totaal aantal opgeleide cursisten.

Bezettingsgraad lokalen IDL ten behoeve van cursussen (inclusief auditorium, syndicaatsruimten enzovoort)

Teller: totaal aantal dagdelen gebruikte lokalen voor cursussen
Noemer: normaal aantal dagdelen (2 dagdelen per aanwezig leslokaal per dag).

Bezettingsgraad lokalen IDL ten behoeve van congresservices (inclusief auditorium, syndicaatsruimten enzovoort)

Teller: totaal aantal dagdelen gebruikte lokalen als congresfaciliteit
Noemer: normaal aantal dagdelen (2 dagdelen per aanwezig leslokaal per dag).

Bezettingsgraad «hotel»

Teller: totaal aantal in gebruik zijnde hotelkamerdagen
Noemer: normaal aantal hotelkamerdagen (norm per kamer 48 weken x 5 dagen).

Slagingspercentage

Teller: aantal geslaagde cursisten na afronden opleiding x 100%
Noemer: totaal aantal deelnemende cursisten aan deze opleidingen.

De verplichtingen en de uitgaven van het ressort IDL

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en de uitgaven (bedragen x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
09.02.17 Ambtelijk burgerpersoneel	3 502	3 659	3 674	3 540	3 496	3 498	3 497
09.02.18 Militair personeel	5 384	5 025	4 965	4 932	4 918	4 914	4 912
09.02.19 Overige personele uitgaven	5 167	1 965	1 965	1 935	1 925	1 925	1 925
09.02.20 Materiële uitgaven	5 357	8 438	8 093	8 005	7 957	7 957	7 957
Stand ontwerpbegroting 2001	19 410	19 087	18 697	18 412	18 296	18 294	18 291
Stand 1e suppletore begroting 2000		19 237	19 122	19 099	19 086	19 086	
Nieuwe mutaties		- 150	- 425	- 687	- 790	- 792	

Specificatie nieuwe mutaties (bedragen x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
- Ramingsbijstelling	- 562	- 570	- 714	- 759	- 761
Beleidsmatige bijstellingen:					
- Onderbrengen Ethiekdesk Krijgsmacht	125	125	20		
- Overige bijstellingen	287	20	7	- 31	- 31
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen:	412	145	27	- 31	- 31
Totaal van de nieuwe mutaties	- 150	- 425	- 687	- 790	- 792

Toelichting nieuwe mutaties

Technische bijstellingen

Ramingsbijstelling

De mutaties zijn het gevolg van herziene berekeningen van het salaris op basis van de thans vastgestelde personeelsopbouw en -samenstelling.

Beleidsmatige bijstellingen

Onderbrengen Ethiekdesk Krijgsmacht

Betreft inhuur van een administratief medewerker voor één dag per week en inrichting van de Ethiekdesk. Tevens worden twee congressen georganiseerd.

Overige bijstellingen

Intern Dico hebben met betrekking tot het beheer en het onderhoud van de infrastructuur enkele kleinere budgetoverhevelingen plaatsgevonden.

Ressort Overige Interservice Diensten (OID)

Onder de Overige Interservice Diensten zijn ondergebracht:

- het Defensie Materieel Codificatiecentrum (DMC);
- de Dienst Personeels- en Salarisadministratie (PSA);
- de Dienst Militaire Pensioenen (DMP);
- het Defensie Archieven, Registratie- en Informatiecentrum (DARIC);
- het Bureau Internationale Militaire Sport (BIMS);
- de Diensten voor Geestelijke Verzorging (DGV);
- de Maatschappelijke Dienst Defensie (MDD).

Ontwikkelingen

De overheveling van het Koninklijk Tehuis voor Oud-Militairen en Museum Bronbeek (KTOMM) van de Koninklijke Landmacht naar het Dico zal naar verwachting in 2000 zijn beslag krijgen. Het KTOMM wordt als resultaatverantwoordelijke eenheid binnen de Overige Interservice Diensten ondergebracht. De overheveling van de desbetreffende budgetten zal plaatsvinden zodra de overgang is geëffectueerd.

Begin 2000 werd de oprichting van de bijzondere organisatie-eenheid Defensiepersoneel bij het Veteraneninstituut geformaliseerd en is deze eenheid bij de MDD ondergebracht. Gelijktijdig met deze overdracht worden de budgetten vanuit het Kerndepartement ter beschikking gesteld.

Mogelijk wordt overgegaan tot het onderbrengen bij DARIC van diverse kleinere organisatie-elementen die zich binnen het Kerndepartement met archivering en publicitaire aangelegenheden bezig houden. Deze mogelijke overdrachten worden door het Dico onderzocht. De betrokken budgetten worden in voorkomend geval gelijktijdig met de overdracht overgeheveld.

Naar verwachting zullen in 2001 zowel DMP als het bij DARIC ondergebrachte Team Gegevensbeheer Verzekerenadministratie (TGV) naar het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) overgaan. DMP is vooralsnog

onverkort in de begroting opgenomen. De budgetten voor DMP worden gelijktijdig met de overdracht teruggegeven aan het Kerndepartement. De transitiekosten welke gepaard gaan met de overgang van DMP naar het ABP komen voor rekening van Dico. De uitgaven voor het TGV worden tot het moment van overdracht bij het ABP gedeclareerd.

Activiteitentoelichting

DMC

Het DMC levert op zo doelmatig mogelijke wijze ondersteuning op het gebied van materieelcodificatie, in die kwantiteit en kwaliteit zoals afgesproken met de afnemers. DMC voert als Nationaal Codificatie Bureau de door de Navo vereiste codificatie-werkzaamheden uit. Het DMC beheert daartoe een codificatie informatiesysteem en stelt dit ter beschikking van de krijgsmachtdelen. De codificatieaanvragen zijn afkomstig van buitenlandse Nationale Codificatie Bureaus voor het codificeren van in Nederland geproduceerde, nieuwe artikelen. Het aantal artikelen in onderhoud betreft de Nato Stock Nummers voor in Nederland geproduceerde artikelen waarvoor in het verleden een aanvraag is ingediend.

Prestatiegegevens DMC	1999	2000	2001	2002
- aantal codificatie-aanvragen	1 857	2000	2000	2000
- aantal artikelen in onderhoud	41 065	40 000	40 500	40 500

PSA

PSA levert op zo doelmatig mogelijke wijze ondersteuning op het gebied van salarisadministratie, in die kwantiteit en kwaliteit zoals afgesproken met de afnemers. PSA verzorgt de salarisbetalingen aan het burgerpersoneel van Defensie en voorziet in personeels- en financiële informatie. Vanwege de grote onderlinge afhankelijkheid van salaris- en personeelsinformatiesystemen is de dienst PSA betrokken bij een aantal vervangings- en nieuwbouwprojecten voor deze informatiesystemen.

Prestatiegegevens PSA	1999	2000	2001	2002
- aantal individuele arbeidsrelaties (IAR's)	23 391	24 500	24 500	24 500
- spaarloonregeling (aantal militair)	33 500	33 500	33 500	33 500
- spaarloonregeling (aantal burgers)	13 800	13 500	13 500	13 500

Het aantal individuele arbeidsrelaties betreft uitsluitend burgerpersoneel waarmee Defensie een dienstverhouding heeft. De spaarloonregeling Defensie wordt uitgevoerd voor alle medewerkers van Defensie.

DMP

DMP levert op zo doelmatig mogelijke wijze ondersteuning op het gebied van militaire pensioenregelingen, in die kwantiteit en kwaliteit zoals afgesproken met de afnemers. DMP is belast met het uitvoeren van wetten en regelingen voor nabestaanden- en ouderdomspensioenen van militairen en met het uitvoeren van waarde-overdrachten en -overnames.

Prestatiegegevens DMP	1999	2000	2001	2002
- aantal ouderdomspensioenen (overgangers en uitgesteld)	25 000	25 000	25 000	25 000
- aantal nabestaandenpensioenen	4 400	4 400	4 400	4 400
- aantal waarde-overdrachten en -overnames	1 500	1 500	1 500	1 500

DARIC

DARIC levert op zo doelmatig mogelijke wijze ondersteuning op het gebied van documentaire informatievoorziening, in die kwantiteit en kwaliteit zoals afgesproken met de afnemers. Het DARIC verzorgt de centrale documentaire informatievoorziening, de algemene secretarie alsmede de postregistratie van het ministerie. In het kader van het verzorgen van de centrale documentaire informatievoorziening verstrekt DARIC telefonische en schriftelijke informatie. De archiveringstaak omvat het in goede staat houden en bewaren van aan DARIC toevertrouwde informatiebronnen, alsmede de overbrenging van archieven naar rijksarchiefbewaarplaatsen.

Prestatiegegevens DARIC	1999	2000	2001	2002
- aantal strekkende meters in beheer	40 000	39 300	38 600	38 600
- aantal strekkende meters vernietigd	1 300	1 300	1 300	1 300
- aantal strekkende meters ontvangen	1 510	600	600	600
- aantal informatieverstrekkingen	60 000	60 000	60 000	60 000

BIMS

BIMS levert op zo doelmatig mogelijke wijze ondersteuning op het gebied van internationale militaire sport, in die kwantiteit en kwaliteit zoals afgesproken met de afnemers. BIMS zorgt voor de organisatie van internationale militaire sportwedstrijden en de uitzending van militaire equipes. Tevens coördineert het de militaire sport op nationaal niveau. Daarnaast wordt gezorgd voor stimulering van (top)sportbeoefening en (individuele) begeleiding van topsporters binnen de defensie-organisatie.

Prestatiegegevens BIMS	1999	2000	2001	2002
- deelname internationale sporttoernooien in Nederland	9	36	36	36
- deelname aan internationale sporttoernooien in het buitenland	40	32	32	32
- deelname aan wereldkampioenschappen	15	15	17	17

DGV

DGV levert op zo doelmatig mogelijke wijze ondersteuning op het gebied van geestelijke verzorging. DGV verleent geestelijke verzorging aan militairen en waar nodig ook aan de gezinsleden van militairen, volgens de richtlijnen van de zendende instanties. De Geestelijke verzorging in de krijgsmacht wordt verzorgd door vier interservice diensten geestelijke verzorging: de rooms-katholieke, de protestantse, de joodse en de humanistische.

MDD

De MDD levert op zo doelmatig mogelijke wijze ondersteuning op het gebied van bedrijfsmaatschappelijk werk, in die kwantiteit en kwaliteit zoals afgesproken met de afnemers. De MDD is belast met het bedrijfsmaatschappelijk werk bij Defensie. De MDD richt zich primair op de ondersteuning bij de operationele inzet, levert diensten in het kader van het reguliere bedrijfsmaatschappelijke werk en levert speciale ondersteuning bij reorganisaties. Genoemde taakaspecten vinden plaats door: hulpverlening aan het Defensie-personeel, dienstverlening aan lijnverantwoordelijken en het verrichten van bijzondere taken (zoals berichtgeving en 06-dienst).

De verplichtingen en de uitgaven van het ressort OID

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en de uitgaven (bedragen x f 1000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
09.02.21 Ambtelijk burgerpersoneel	31 523	28 207	28 219	27 916	27 885	27 949	28 015
09.02.22 Militair personeel	24 076	25 204	24 012	21 855	22 140	22 183	21 870
09.02.23 Overige personele uitgaven	5 304	5 063	5 030	5 004	5 004	5 004	5 004
09.02.24 Materiële uitgaven	17 812	18 665	18 306	18 367	18 280	18 426	18 426
Stand ontwerpbegroting 2001	78 715	77 139	75 567	73 142	73 309	73 562	73 315
Stand 1e suppletore begroting 2000		70 168	73 307	71 923	71 720	71 580	
Nieuwe mutaties		6 971	2 260	1 219	1 589	1 982	

Specificatie nieuwe mutaties (bedragen x f 1000)

Omschrijving	2000	2001	2002	2003	2004
Technische bijstellingen:					
– Ramingsbijstelling	– 312	– 973	– 2 643	– 2 321	– 2 216
Beleidsmatige bijstellingen:					
– Brandstof en onderhoud leasevoertuigen	725	725	725	725	725
– Overname veteraneninstituut	1 745	1 760	1 760	1 760	1 760
– Uitbreiding bedrijfsmaatschappelijk werk-nazorg	560	560	560	560	560
– Overige bijstellingen, per saldo	4 253	188	817	865	1 153
Sub-totaal beleidsmatige bijstellingen:	7 283	3 233	3 862	3 910	4 198
Totaal van de nieuwe mutaties	6 971	2 260	1 219	1 589	1 982

*Toelichting nieuwe mutaties**Technische bijstellingen**Ramingsbijstelling*

De mutaties zijn het gevolg van herziene berekeningen van het salaris op basis van de thans vastgestelde personeelsopbouw en -samenstelling.

*Beleidsmatige bijstellingen**Brandstof en onderhoud lease-voertuigen*

Met ingang van 1999 wordt door de Koninklijke Landmacht zowel de aanschaf van brandstof alsmede de onderhoudslease van voertuigen doorberekend. Aangezien hiervoor nog niet eerder fondsen beschikbaar zijn gesteld, dient dit alsnog meerjarig plaats te vinden.

Overname Veteraneninstituut

Met ingang van 2000 is de bijzondere organisatie-eenheid Defensiepersoneel bij het Veteraneninstituut geformaliseerd en binnen het Dico bij de MDD ondergebracht. Budgettoewijzing vindt bij deze meerjarig plaats.

Uitbreiding bedrijfsmaatschappelijk werk-nazorg

In lijn met de ontwikkeling van het Veteraneninstituut is er voor de MDD een doelgroep veteranen bijgekomen. Hiervoor had de MDD reeds de beschikking gekregen over vier bedrijfsmaatschappelijk werkers-nazorg. Budgettoewijzing vindt nu meerjarig plaats.

Overige bijstellingen

In deze post zijn bijstellingen begrepen naar de laatste inzichten met betrekking tot magazijnverstrekkingen en automatisering, alsmede kleinere budgetoverhevelingen. De relatief omvangrijke bijstelling voor 2000 heeft betrekking op een correctie van in het verleden aangebrachte verschuivingen in de begroting.

Artikelonderdeel 09.02.25 Wachtgelden en inactiviteitsweden

De uitgaven op dit artikelonderdeel hebben betrekking op de diverse wachtgeldregelingen voor het burgerpersoneel van het Dico. Naast het regulier wachtgeld wordt in dit hoofdstuk ook ingegaan op de uitgaven voor wachtgelden en uitstroombevorderende maatregelen die voor het Dico uit het Sociaal Beleidskader (SBK) voortvloeien. Dit onderdeel is nog gebaseerd op de begroting 1999 en behoeft aanpassing. Volgens het gestelde in artikel 4, lid 6, punt a van de Comptabiliteitswet wordt bij dit artikelonderdeel als verplichting opgenomen het bedrag dat als uitgaaf wordt geraamd.

De geraamde bedragen wachtgelden en inactiviteitsweden

Categorie	Verplichtingen en uitgaven						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Bedragen x f 1000							
Wachtgelden SBK/UBMO Burgerpersoneel	6 392	5 327	4 119	3 478	3 148	2 927	2 746
WBDP Burgerpersoneel	2 485	1 855	1 362	1 044	910	641	540
WAO-burgerpersoneel		410	644	871	966	966	966
Overige uitkeringen Burgerpersoneel		290	286	286	286	190	95
Totaal	8 877	7 882	6 411	5 679	5 310	4 724	4 347
Uitvoeringskosten	1 736	700	700	700	700	700	700
Stand ontwerpbegroting 2001	10 613	8 582	7 111	6 379	6 010	5 424	5 047
Stand 1e suppletore begroting 2000		10 689	9 618	9 080	8 365	7 755	
Nieuwe mutaties		- 2 107	- 2 507	- 2 701	- 2 355	- 2 331	

Toelichting

De raming is gebaseerd op de geraamde in- en uitstroom en berekend met behulp van de zesjaarsraming op basis van prognoses van USZO en de verwachte realisatie. De opbouw van de rechthebbenden inzake het SBK en de Uitstroombevorderende Maatregel Ouderen (UBMO) wijzigt in de loop van de jaren zodat er geen sprake is van een constante maar van een dalende reeks.

09.03 Investerings groot materieel en infrastructuur

De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Ten laste van dit artikel worden de uitgaven geraamd voor investeringen in groot materieel en infrastructuur.

Het beleid is gericht op de vervanging en zondig verbetering van materieel en infrastructuur, waarbij de bestaande tekortkomingen, zowel kwantitatief als kwalitatief, worden opgeheven.

Nieuwe mutaties

De nieuwe mutaties in de uitgavenopbouw zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x f 1000	2000	2001	2002	2003	2004
- Infrastructurele voorzieningen	6 000	6 000	9 000	12 000	12 000
- Asbest, infra en milieu	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
- DVVO-Zuid	3 000	6 100			
- DVVO-Oost			3 500	1 000	
- Restaurant IDL			2 500	2 500	
- Staf DVVO				8 000	
- Voertuigen	1 000	1 000	1 600	2 700	1 400
- Spoorwagons	2 000	3 000			
- Infrastructuur MRC	1 191				
- Infrastructuur OCMGD		4 000	9 400		
- Overige investeringen	- 2 454	2 972	5 072	6 872	8 672
Totaal van de nieuwe mutaties	14 737	27 072	35 072	37 072	26 072

Toelichting op de nieuwe mutaties

Infrastructurele voorzieningen

Deze mutatie betreft het, op basis van de bij het Dico in beheer zijnde gebouwen en terreinen, berekende bedrag dat nodig is voor de instandhoudingsvoorzieningen.

Asbest, arbo en milieu

Dit betreft diverse projecten om de asbestproblematiek op te lossen en de benodigde arbo- en milieumaatregelen te kunnen nemen.

DVVO-Zuid

Diverse infrastructurele aanpassingen vanwege de collocatie van diverse DVVO-eenheden op de vliegbasis Eindhoven zijn noodzakelijk. Deze collocatie vindt plaats enerzijds om doelmatigheidsredenen en anderzijds door gedwongen verhuizing, als gevolg van het sluiten van complexen waar een aantal eenheden nu als gast is gevestigd.

DVVO-Oost

Vooruitlopend op de besluitvorming omtrent de toekomst van het magazijnencomplex Harskamp is rekening gehouden met nieuwbouwplannen voor DVVC-Oost.

Restaurant IDL

In de plannen is rekening gehouden met aanpassingen van het bedrijfsrestaurant. Aanpassingen om aan arbo- en hygiëne-eisen te voldoen blijven noodzakelijk. Het op termijn afstoten van de sociëteit zal tot alternatieve aan- of ombouw van het restaurant leiden.

Staf DVVO

De reorganisatie DVVO 2003, waarbij een managementlaag wordt opgeheven, heeft tot gevolg dat het huidige stafgebouw te klein is om alle te concentreren stafelementen te huisvesten. Aanvullende infrastructuur is dan ook nodig.

Voertuigen

Betreft aanvullende behoefte bij alle RVE'n door uitbreiding van de dienstverlening.

Spoorwagons

Gelet op de huidige staat van de spoorwagons dient er in de jaren 2000 en 2001 grootschalig onderhoud plaats te vinden om de planken van alle 403 spoorwagons te vervangen.

Infrastructuur MRC

Vertragingen bij dit project hebben geleid tot verschuivingen in de betalingsschema's waarbij reeds in 1999 gelden zijn vrijgegeven.

Infrastructuur OCMGD

Betreft de geraamde meeruitgaven als gevolg van de uitbreiding van het project.

Overige investeringen

De geraamde uitgaven hebben met name betrekking op de uitvoering van kleinere bedrijfsvoeringsprojecten en vervangingsinvesteringen bij de verschillende Dico-eenheden. Vanaf 2004 zijn onder andere uitgaven geraamd voor de aanschaf van ERP-pakketten.

Artikelonderdeel Groot materieel

Bedragen x f 1000	Verplichtingen							Uitgaven		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Groot materieel	8 286	15 000	9 000	9 414	17 646	12 933	11 931	15 331	16 561	16 781

Artikelonderdeel Infrastructuur

Bedragen x f 1000	Verplichtingen							Uitgaven		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Infrastructuur	10 486	45 127	25 875	7 954	21 602	25 910	30 602	29 082	16 852	16 632

Wetsartikel 2 (ontvangsten)

Inleiding

In rekening gebrachte tarieven zijn in het algemeen kostendekkend. Bij de toelichting op de artikelen wordt in voorkomend geval ingegaan op de redenen voor het afwijken van een kostendekkend tarief.

01. BELEIDSTERREIN ALGEMEEN

Algemeen

De ontvangstenbegroting van het beleidsterrein Algemeen beslaat in 2001 f 43,8 miljoen. Van dit bedrag wordt op het artikel 01.20 ongeveer f 43,2 miljoen als verrekenbaar met de defensie-uitgaven geraamd en op het artikel 01.21 wordt, gelet op de aard van de ontvangsten, f 0,7 miljoen geraamd ten gunste van de niet-verrekenbare ontvangsten.

01.20 Verrekenbare ontvangsten

De grondslag van het artikel

De geraamde ontvangsten hebben betrekking op ontvangsten die gerelateerd zijn aan de personele en materiële uitgaven op artikel 01.20, de overige departementale uitgaven op artikel 01.29 en de ontvangsten die voortvloeien uit internationale verplichtingen in verband met Navo-infrastructuur op artikel 01.23 van de uitgavenbegroting.

De ontvangsten

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000		37 485	37 485	37 485	37 485	37 485	
Mutatie		33 945					
Stand 1e suppletore begroting 2000		71 430	37 485	37 485	37 485	37 485	
Nieuwe mutaties			5 700	3 800	7 000	4 400	
Stand ontwerpbegroting 2001 (x f 1000)	17 595	71 430	43 185	41 285	44 485	41 885	43 585
Stand ontwerpbegroting 2001 (x € 1000)	7 984	32 414	19 596	18 734	20 186	19 007	19 778

De nieuwe mutaties hebben betrekking op de terugbetaling van vermogen aan het moederdepartement door het agentschap DTO. De verwachting is dat het eigen vermogen van het DTO boven de norm van 5% van de omzet uit zal komen.

Artikelonderdeel Personele ontvangsten

Bedragen x f 1000	Ontvangsten						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Personele ontvangsten	7 240	1 036	1 036	1 036	1 036	1 036	1 036

Ten gunste van dit artikelonderdeel worden ontvangsten en inhoudingen voor verschillende verstrekkingen, zoals voeding, huisvesting en geneeskundige verzorging en ontvangsten in het kader van de inhouding van de nominale AWBZ-premie geraamd. Bij de gehanteerde tarieven zijn de daarmee gemoeide uitgaven als uitgangspunt gehanteerd.

Artikelonderdeel Materiële en specifieke ontvangsten

Bedragen x f 1000	Ontvangsten						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Materiële en specifieke ontvangsten	1 946	38 594	10 349	8 449	11 649	9 049	10 749

Ten gunste van dit artikelonderdeel worden geraamd:

- advertenties die zijn geplaatst in defensiepublicaties.
Voor de tarieven van advertenties in de personeelsbladen van Defensie wordt uitgegaan van marktconforme kostendeckende tarieven die zijn gepubliceerd in het handboek «Nederlandse pers en publiciteit»;
- overige ontvangsten, waaronder verrekening van uitgaven met derden en met het ministerie van Justitie inzake maatregelen die zijn gericht op criminaliteitsbestrijding en de terugbetaling van vermogen door het agentschap DTO aan het moederdepartement.

De hoge ontvangst in 2000 heeft betrekking op de rente-uitkering in verband met de vermogensconversie bij de agentschappen.

Artikelonderdeel Ontvangsten voortvloeiend uit internationale verplichtingen in verband met Navo-infrastructuur

Bedragen x f 1000	Ontvangsten						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ontvangsten voortvloeiend uit internationale verplichtingen in verband met Navo-infrastructuur	8 409	31 800	31 800	31 800	31 800	31 800	31 800

Ten gunste van dit artikelonderdeel worden ontvangsten geraamd in verband met verrekening met de Navo van uitgaven voor Navo Veiligheids Investeringsprojecten in Nederland. De desbetreffende uitgaven zijn opgenomen in artikel 01.23 Internationale verplichtingen. De basis voor de verrekening zijn de uitgaven zoals die bij de voorfinanciering van de projecten zijn gerealiseerd.

01.21 Niet-verrekenbare ontvangsten

De grondslag van het artikel

Ten gunste van dit artikel worden de ontvangsten geraamd die niet verrekenbaar zijn met het uitgavenniveau. Dit betreft:

- boetes voor te late levering van goederen door leveranciers ingevolge artikel 22 van de Algemene Rijksinkoopvoorwaarden;
- restitutie van te veel betaalde sociale lasten;
- terugvordering van studiekosten;
- royalties.

Gezien de samenstelling van dit artikel is het verloop van de ontvangsten moeilijk te voorspellen en kunnen tarieven in dit geval niet als instrument worden gehanteerd. Dientengevolge wordt een vast bedrag aan ontvangsten geraamd, dat ten tijde van de uitvoering van de begroting hoger of lager kan uitvallen.

De ontvangsten

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000 Mutatie		280 600 - 10 773	700	700	700	700	
Stand 1e suppletore begroting 2000 Nieuwe mutaties		269 827	700	700	700	700	
Stand ontwerpbegroting 2001 (x f 1000)	11 925	269 827	700	700	700	700	700
Stand ontwerpbegroting 2001 (x € 1000)	5 411	122 442	318	318	318	318	318

Voor de ontwerpbegroting 2001 worden geen nieuwe mutaties voorgesteld.

De hoge ontvangst in 2000 is het directe gevolg van de vermogensconversie bij de agentschappen. Het betreft de terugbetaling aan het moederdepartement van een deel van het eigen vermogen dat per 31 december 1999 aanwezig was. In deze vermogensbehoefte wordt bij de agentschappen voorzien door middel van een lening die wordt verstrekt door het Ministerie van Financiën.

02. BELEIDSTERREIN PENSIOENEN EN UITKERINGEN

Algemeen

De ontvangstenbegroting van het beleidsterrein Pensioenen en uitkeringen beslaat in 2001 f 4,1 miljoen. Van dit bedrag wordt op het artikel 02.01

f 1,5 miljoen als verrekenbaar met de defensie-uitgaven geraamd en op het artikel 02.02 wordt, gelet op de aard van de ontvangsten, f 2,6 miljoen geraamd ten gunste van de niet-verrekenbare ontvangsten.

02.01 Verrekenbare ontvangsten

De grondslag van het artikel

De ramingen hebben betrekking op ontvangsten die gerelateerd zijn aan pensioenen en uitkeringen van de uitgavenbegroting.

De ontvangsten

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000 Mutatie		1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	
Stand 1e suppletore begroting 2000 Nieuwe mutaties		1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	
Stand ontwerpbegroting 2001 (x f 1000)	2 861	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Stand ontwerpbegroting 2001 (x € 1000)	1 298	681	681	681	681	681	681

Voor de ontwerpbegroting 2001 worden geen nieuwe mutaties voorzien.

02.02 Niet-verrekenbare ontvangsten

De grondslag van het artikel

Ten gunste van dit artikelonderdeel worden de ontvangsten verantwoord in het kader van de restitutie van te veel genoten uitkeringen op grond van het anti-cumulatiebeding en die niet verrekenbaar zijn met het uitgavenniveau.

De ontvangsten

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000 Mutatie		2 600	2 600	2 600	2 600	2 600	
Stand 1e suppletore begroting 2000 Nieuwe mutaties		2 600	2 600	2 600	2 600	2 600	
Stand ontwerpbegroting 2001 (x f 1000)	470	2 600	2 600	2 600	2 600	2 600	2 600
Stand ontwerpbegroting 2001 (x € 1000)	213	1 180	1 180	1 180	1 180	1 180	1 180

Voor de ontwerpbegroting 2001 worden geen nieuwe mutaties voorzien.

03. BELEIDSTERREIN KONINKLIJKE MARINE

Algemeen

De ontvangstenbegroting van de Koninklijke Marine beslaat in 2001 f 103,8 miljoen. Van dit bedrag wordt op het artikel 03.20 ongeveer f 101,7 miljoen als verrekenbaar met de defensie-uitgaven geraamd, terwijl op het artikel 03.21, gelet op de aard van de ontvangsten, f 2,1 miljoen wordt geraamd ten gunste van de niet-verrekenbare ontvangsten.

Waar de ontvangsten het gevolg zijn van in rekening gebrachte tarieven, zijn deze tarieven kostendekkend. De tarieven zijn grotendeels vastgelegd in interne regelgeving. Het gaat hierbij met name om het verrekenen van activiteiten van decentrale eenheden. Op grond van de verrichtingen en de daarvoor geldende tarieven worden de te verrekenen bedragen bepaald en vervolgens in rekening gebracht.

Voor zover tarieven niet zijn vastgesteld in interne regelgeving, wordt per geval een kostendekkend tarief bepaald op basis van de additionele uitgaven, verhoogd met een bedrag voor wettelijk vastgestelde toeslagen.

03.20 Verrekenbare ontvangsten

De grondslag van het artikel

Op dit artikel worden de ontvangsten gesplitst in enerzijds personele- en anderzijds materiële- en specifieke ontvangsten. De geraamde ontvangsten zijn in het bijzonder te relateren aan de geraamde personele en materiële uitgaven van het uitgavenartikel 03.20 Personeel en materieel.

De ontvangsten

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000		118 111	113 907	112 607	112 607	112 607	
Mutatie							
Stand 1e suppletore begroting 2000		118 111	113 907	112 607	112 607	112 607	
Nieuwe mutaties:							
- B.T.W.		- 15 000	- 15 000	- 15 000	- 15 000	- 15 000	
- FMS		2 887					
- Overige mutaties, per saldo		1 728	2 820	3 136	2 601	2 601	
Totaal nieuwe mutaties		- 10 385	- 12 180	- 11 864	- 12 399	- 12 399	
Stand ontwerpbegroting 2001 (x f 1000)	130 020	107 726	101 727	100 743	100 208	100 208	100 206
Stand ontwerpbegroting 2001 (x € 1000)	59 001	48 884	46 162	45 715	45 472	45 472	45 472

Toelichting nieuwe mutaties

B.T.W.

In 1999 is een onderzoek naar de goederenstroom vanuit het magazijn naar de schepen afgerond. Uit de rapportage hierover blijkt dat de afdracht van omzetbelasting in de programmatuur van het voorraad

administratiesysteem niet correct is berekend. Als gevolg hiervan zullen de ontvangsten naar verwachting structureel f 15,0 miljoen lager zijn.

Overige mutaties

Gezien de realisatie in de afgelopen jaren is de raming structureel naar boven bijgesteld.

De onderverdeling naar artikelonderdelen

Artikelonderdeel Personele ontvangsten

Bedragen x f 1000	Ontvangsten						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Personele ontvangsten	24 373	27 640	25 990	25 770	25 125	25 125	25 125

Ten gunste van dit artikelonderdeel worden ontvangsten geraamd die als volgt zijn samen te vatten:

- te verhalen salaris;
- terugstorting spaarloon;
- verstrekking van kleding, voeding, huisvesting e.d.;
- geneeskundige verzorging;
- overige verrekenbare personele ontvangsten.

Te verhalen salaris

De verrekening van uitgeleend personeel aan Navo-partners geschiedt op basis van berekende middensommen. Bij uitgeleend personeel aan overige instanties worden de werkelijke salariskosten gehanteerd.

Verstrekking van kleding, voeding, huisvesting e.d.

In de raming voor kleding en uitrusting is rekening gehouden met de ontwikkeling van de personeelssterkte. De gehanteerde tarieven zijn kostendekkend.

De militair die voeding geniet is onder bepaalde omstandigheden een bijdrage verschuldigd. In de raming is rekening gehouden met de ontwikkeling van de personeelssterkte en de verkoop van maaltijdbonnen aan buitenlandse militairen. De gehanteerde tarieven zijn kostendekkend.

De geraamde ontvangsten voor huisvesting hebben betrekking op inhouding op de wedde van militair personeel wegens verlening van huisvesting. Verder zijn ramingen opgenomen voor te ontvangen huren van ambtswoningen. De grondslag van de tarieven is kostendekkend.

Geneeskundige verzorging

Bij de oprichting van het beleidsterrein Defensie Interservice Commando (Dico) is de geneeskundige zorgtaak gedeeltelijk overgedragen. Deze zorg betreft de zogenaamde 2e lijnszorg, zoals ziekenhuisopname en specialistische medische zorg. Dientengevolge komen de ontvangsten uit hoofde

van 2e lijnszorg eveneens ten gunste van dat beleidsterrein. Daarnaast blijft een deel van de geneeskundige zorg, de zogenaamde 1e lijnszorg, zoals consultatie van huisartsen en tandartsen, de verstrekking van geneesmiddelen en fysiotherapie, ten laste van de Koninklijke Marine plaatsvinden. De ontvangstenramingen terzake zijn onder dit artikel-onderdeel opgenomen.

Overige verrekenbare personele ontvangsten

De belangrijkste post is de raming uit hoofde van opleidingskosten buitenlandse militairen. De gehanteerde tarieven voor de verrekening zijn kostendekkend.

Artikelonderdeel Materiële en specifieke ontvangsten

Bedragen x f 1000	Ontvangsten						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Materiële en specifieke ontvangsten	105 647	80 086	75 737	74 793	75 083	75 083	75 081

Ten gunste van dit artikelonderdeel worden de ontvangsten geraamd die betrekking hebben op:

- verrichte werkzaamheden en verleende diensten;
- teruggevorderde B.T.W.;
- de verkoop van zeekaarten, berichten aan zeevarenden, zeemansgidsen e.d.;
- ingebruikgevingen en medegebruik;
- ontvangsten uit hoofde van Navo infrastructuur-projecten;
- terugontvangsten op Foreign Military Sales-programs;
- levering brandstoffen en kleine inventarisgoederen;
- overige materiële en specifieke ontvangsten.

Verrichte werkzaamheden en verleende diensten

Deze post betreft de verrekening door marinebedrijven wegens verrichte werkzaamheden voor voornamelijk Navo-partners. Verrekening vindt plaats op basis van kostendekkende tarieven.

Teruggevorderde B.T.W.

Ten gunste van dit artikelonderdeel wordt de terugvordering geraamd van betaalde omzetbelasting voor goederen die worden verstrekt aan zee-gaande schepen. Voor deze goederen is geen omzetbelasting verschuldigd.

De verkoop van zeekaarten, berichten aan zeevarenden, zeemansgidsen e.d.

De vervaardiging van hydrografische kaarten vloeit voort uit een wettelijke verplichting. Om veiligheidsredenen worden de kaarten niet altijd kostendekkend verkocht (om zo te voorkomen dat te lang met verouderde kaarten wordt doorgevaren). De marktprijs moet min of meer

worden gevolgd. In dit verband verdient het tevens vermelding dat hier sprake is van een «bijproduct» van de betrokken dienst.

Navo-infrastructuurprojecten

De ontvangsten uit hoofde van de door de Koninklijke Marine voor-gefinancierde Navo-projecten, worden op dit artikelonderdeel geraamd.

Terugontvangsten FMS

Op dit artikelonderdeel worden de terugontvangsten op diverse Foreign Military Sales programma's vanuit de Verenigde Staten geraamd.

Levering brandstoffen en kleine inventarisgoederen

Ten gunste van dit artikelonderdeel worden de ontvangsten geraamd voor de levering van kleine inventarisgoederen aan derden en de levering van brandstoffen aan Navo-partners. De tarieven zijn niet gebaseerd op wettelijke regelingen. Het uitgangspunt voor de tariefbepaling is de laatst bekende vervangingsprijs vermeerderd met een opslag voor behandeling en opslag. Tarieven worden automatisch aangepast aan de laatst bekende aanschaffingsprijs. Deze prijs is derhalve kostendekkend voor de verstrekking alsmede de behandelingskosten.

Overige materiële en specifieke ontvangsten

Hierin zijn begrepen de afrekening voor het gebruik van de Lynx-helikoptersimulator op het Marinevliegkamp De Kooy en de verrekening uit hoofde van samenwerking op onder andere het gebied van LW08-radarsysteem en het Goalkeeper-wapensysteem met het Verenigd Koninkrijk. De daadwerkelijk gemaakte kosten worden verrekend.

03.21 Niet-verrekenbare ontvangsten

De grondslag van het artikel

Ten gunste van dit artikel worden de ontvangsten geraamd die niet verrekenbaar zijn met het uitgavenniveau. Deze ontvangsten komen ten gunste van de algemene middelen. Het betreft in het bijzonder ontvangsten terzake van:

- krijgstuuchtelijke boetes;
- boetes wegens te late levering en nalatigheid;
- ontvangen royalties;
- rente-ontvangsten;
- overige ontvangsten.

De ontvangsten

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000 Mutatie		2 100	2 100	2 100	2 100	2 100	
Stand 1e suppletore begroting 2000 Nieuwe mutaties		2 100	2 100	2 100	2 100	2 100	
Stand ontwerpbegroting 2001 (x f 1000)	5 248	2 100	2 100	2 100	2 100	2 100	2 100
Stand ontwerpbegroting 2001 (x € 1000)	2 381	953	953	953	953	953	953

In de ontwerpbegroting 2001 zijn ten opzichte van de ontwerpbegroting 2000 geen nieuwe mutaties opgenomen.

04. BELEIDSTERREIN KONINKLIJKE LANDMACHT

Algemeen

De ontvangstenbegroting van de Koninklijke Landmacht beslaat in 2001 ongeveer f 123,2 miljoen. Van dit bedrag wordt op het artikel 04.20 f 115,9 miljoen als verrekenbaar met de defensie-uitgaven geraamd en op het artikel 04.21 wordt, gelet op de aard van de ontvangsten, f 7,4 miljoen geraamd ten gunste van de niet-verrekenbare ontvangsten.

04.20 Verrekenbare ontvangsten

De grondslag van het artikel

Ten gunste van dit artikel worden de ontvangsten geraamd die in het bijzonder betrekking hebben op verhaalde salaris- en ziektekosten bij ongevallen, inhoudingen wegens het verstrekken van kleding, voeding, huisvesting en dergelijke en verhuur van woningen. Daarnaast betreft het artikel de ontvangsten van terugvordering van B.T.W., de verkoop van topografische kaarten en drukwerk en de ontvangsten uit dienstverlening. De geraamde ontvangsten zijn te relateren aan de uitgaven van het artikel 04.20 Personeel en materieel.

De ontvangsten

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000		114 251	114 301	114 351	114 401	114 451	
Mutatie		15 626					
Stand 1e suppletore begroting 2000		129 877	114 301	114 351	114 401	114 451	
Nieuwe mutaties:							
<i>Personele ontvangsten</i>							
Voeding			2 040	2 040	2 040	2 040	
Huisvesting			- 4 800	- 700			
Overige mutaties			- 471	- 421	- 421	- 421	
<i>Materiële en specifieke ontvangsten</i>							
Materiële en specifieke ontvangsten			3 896	3 896	3 896	3 896	
Overige mutaties			893	893	893	893	
Stand ontwerpbegroting 2001 (x f 1000)	146 736	129 877	115 859	120 059	120 809	120 859	120 859
Stand ontwerpbegroting 2001 (x € 1000)	66 586	58 936	52 575	54 480	54 821	54 843	54 843

Toelichting nieuwe mutaties

Op basis van de feitelijke realisatie zijn de ontvangsten aangaande verstrekking van voeding met ruim f 2 miljoen verhoogd. De aanpassing van het budget huisvesting wordt veroorzaakt door het van kracht worden van nieuwe huisvestingsnormen. Indien een locatie hieraan niet voldoet, wordt bij het personeel een verminderde bijdrage huisvesting ingehouden. Vooralsnog wordt er van uitgegaan dat in 2003 alle locaties voldoen aan de nieuwe normen waardoor de ontvangsten weer op het oude niveau zullen zijn.

Op basis van de feitelijke realisatie zijn de verwachte terugvorderingsbedragen inzake B.T.W. met f 2 miljoen en de ontvangsten inzake afrekeningen FMS-cases met f 1,8 miljoen verhoogd.

De onderverdeling naar artikelonderdelen

Artikelonderdeel Personele ontvangsten

Bedragen x f 1000	Ontvangsten						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Personele ontvangsten	96 194	97 826	78 969	83 119	83 819	83 819	83 819

De ontvangsten betrekking hebbend op het artikelonderdeel personele ontvangsten worden geraamd op basis van de realisatie van voorgaande jaren, rekening houdend met de ontwikkeling in de personele sterkte. De gehanteerde prijzen voor verstrekking van maaltijden, kleding en uitrusting en de gehanteerde huurprijzen zijn kostendekkend.

Artikelonderdeel Materiële en specifieke ontvangsten

Bedragen x f 1000	Ontvangsten						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Materiële en specifieke ontvangsten	50 542	32 051	36 890	36 940	36 990	37 040	37 040

De materiële en specifieke ontvangsten zijn geraamd op basis van de verwachte terugvorderingen van B.T.W., de afrekeningen inzake Foreign Military Sales (FMS) en de leveringen van materieel. De opbrengsten van aan derden verkochte topografische kaarten zijn gebaseerd op de vraag vanuit de overige beleidsterreinen, andere instanties binnen de Rijksoverheid (bijvoorbeeld het kadaster) en de civiele sector. In beginsel worden deze kaarten kostendekkend verkocht.

04.21 Niet-verrekenbare ontvangsten

De grondslag van het artikel

Ten gunste van dit artikel worden de ontvangsten geraamd die niet verrekenbaar zijn met het uitgavenniveau. Het betreft onder andere royalty's, boetes en rente van voorschotten. De overige ontvangsten worden op basis van de realisatie van voorafgaande jaren geraamd.

De ontvangsten

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000 Mutatie		7 390	7 390	7 390	7 390	7 390	
Stand 1e suppletore begroting 2000 Nieuwe mutaties		7 390	7 390	7 390	7 390	7 390	
Stand ontwerpbegroting 2001 (x f 1000)	12 278	7 390	7 390	7 390	7 390	7 390	7 390
Stand ontwerpbegroting 2001 (x € 1000)	5 572	3 353	3 353	3 353	3 353	3 353	3 353

In de ontwerpbegroting 2001 zijn ten opzichte van de ontwerpbegroting 2000 geen nieuwe mutaties opgenomen.

05. BELEIDSTERREIN KONINKLIJKE LUCHTMACHT

Algemeen

De ontvangstenbegroting van de Koninklijke Luchtmacht beslaat in 2001 f 77,2 miljoen. Van dit bedrag wordt op het artikel 05.20 f 69,5 miljoen als verrekenbaar met de defensie-uitgaven geraamd. Met het artikel 05.21 wordt, gelet op de aard van de ontvangsten, f 7,7 miljoen geraamd ten gunste van de niet-verrekenbare ontvangsten.

05.20 Verrekenbare ontvangsten

De grondslag van het artikel

Ten gunste van dit artikel worden de ontvangsten geraamd die in het bijzonder betrekking hebben op de personele, de materiële en de specifieke ontvangsten.

De geraamde ontvangsten zijn in het bijzonder te relateren aan de geraamde personele en materiële uitgaven van het uitgavenartikel 05.20 Personeel en materieel. Waar de ontvangsten worden gegenereerd via in rekening gebrachte tarieven, zijn deze tarieven kostendekkend. Bij de toelichting wordt in voorkomend geval ingegaan op de redenen voor het afwijken van een kostendekkend tarief.

De ontvangsten

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000 Mutatie		90 200	89 500	89 500	89 500	89 500	
Stand 1e suppletore begroting 2000 Nieuwe mutaties		90 200	89 500 - 20 000	89 500 - 20 000	89 500 - 20 000	89 500 - 20 000	
Stand ontwerpbegroting 2001 (x f 1000)	90 890	90 200	69 500	69 500	69 500	69 500	69 500
Stand ontwerpbegroting 2001 (x € 1000)	41 244	40 931	31 538	31 538	31 538	31 538	31 538

Toelichting nieuwe mutaties

De nieuwe mutatie is een gevolg van het feit dat vanaf deze begroting een overeenkomst is afgesloten met de Douane, waarbij sprake is van een fictief entrepot voor de brandstof. Bij de aankoop van de brandstof is geen accijns verschuldigd, de verrekening bij het daadwerkelijk gebruik blijft dientengevolge achterwege.

De onderverdeling naar artikelonderdelen

Artikelonderdeel Personele ontvangsten

Bedragen x f 1000	Ontvangsten						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Personele ontvangsten	24 749	25 100	25 100	25 100	25 100	25 100	25 100

De personele ontvangsten bestaan uit inhoudingen en verrekeningen die betrekking hebben op salarissen, kleding en uitrusting, voeding, huisvesting, voorziening woonruimte, geneeskundig verzorging, onderwijs en opleiding en diversen.

De salaris- en de studiekostenvorderingen zijn de werkelijke te restitueren bedragen. Bij het militair personeel betreffen de ontvangsten de verrekeningen inzake bezoldiging van personeel werkzaam bij de explosieven opruimingsdienst en communicatietorens en de ontvangsten voor tandheelkundige verrichtingen.

De inhouding wegens huisvesting en voeding vindt plaats conform het arbeidsvoorwaardenakkoord. De gehanteerde tarieven zijn vastgesteld in ministeriële publicaties en zijn kostendekkend.

De gehanteerde prijs bij kleding en uitrusting is de laatst bekende uitgaafprijs. De Koninklijke Luchtmacht is Single Service Manager voor de aanschaf van burgerdienstkleding.

Voor houdbare voeding wordt een vaste verrekenprijs gebruikt en voor verse voeding de werkelijke kosten plus een opslagpercentage.

De tarieven voor de voorziening van woonruimte zijn in beginsel kostendekkend. Het tarief mag echter niet meer zijn dan 17% van het bruto salaris van de militair.

De gehanteerde tarieven voor geneeskundige verzorging worden voornamelijk vastgesteld door het Centraal Orgaan Tarieven Gezondheidszorg (COTG).

Voor bijdragen in schade wordt de werkelijke schade in rekening gebracht.

Bij onderwijs en opleidingen worden de door derden gevolgde cursussen, die door de Koninklijke Luchtmacht zijn verzorgd, door middel van een kostendekkend tarief in rekening gebracht.

De ontvangsten voor de inzet van personeel ten behoeve van de Rijksluchtvaartdienst worden verrekend met het ministerie van Verkeer en Waterstaat. De tarieven zijn gebaseerd op de binnen Defensie vastgestelde middensommen.

Artikelonderdeel Materiële en specifieke ontvangsten

Bedragen x f 1000	Ontvangsten						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Materiële en specifieke ontvangsten	66 141	65 100	44 400	44 400	44 400	44 400	44 400

De materiële en specifieke ontvangsten hebben betrekking op de verrekening van militaire steunverlening, diensten en werkzaamheden voor derden, medegebruik vliegbases, afname door derden van (vliegtuig)brandstof, olie, smeermiddelen, materieel, gebouwen, werken en terreinen, verbruiksbelasting (BTW, invoerrechten en accijnzen), in gebruikgeving, medegebruik en overig materieel.

De ontvangsten voor groot materieel hebben in het bijzonder betrekking op aan derden beschikbaar gestelde F-16 gereedschappen en de ontvangsten in het Foreign Military Sales Holding Account in de Verenigde Staten

van Amerika. De hoogte van de hiermee gemoeide bedragen zijn contractueel overeengekomen met de Verenigde Staten van Amerika.

De ontvangsten voor aan derden geleverde diensten en verrichte werkzaamheden worden op dit artikelonderdeel geraamd. Tarieven zijn vastgesteld in ministeriële publicaties. Tevens worden de ontvangsten naar aanleiding van de afrekeningen van de door de Koninklijke Luchtmacht voorgefinancierde Navo-projecten op dit artikelonderdeel geraamd.

Voor de ontvangsten van levering brandstof, elektra en water, alsmede van de te verrekenen schades aan kazernes, worden de werkelijke kosten in rekening gebracht.

De extra kosten in de exploitatie voor het civiele medegebruik van vliegbases worden verrekend, zoals dat is vastgelegd in twee separate overeenkomsten tussen de Koninklijke Luchtmacht en Twente Airport en Eindhoven Airport. De materiële extra kosten worden jaarlijks geïndexeerd, terwijl de personele extra kosten worden berekend op basis van de door Defensie gehanteerde middensommen.

De aan derden geleverde brandstoffen, olie, smeermiddelen en dergelijke worden in rekening gebracht. De tarieven zijn kostendekkend en volgen de prijzen op de oliemarkt. De tarieven worden maandelijks aangepast.

05.21 Niet-verrekenbare ontvangsten

De grondslag van het artikel

Ten gunste van dit artikel worden de ontvangsten geraamd die niet verrekenbaar zijn met de uitgaven. Het betreft bijvoorbeeld krijgstuuchtelijke geldboetes, royalties, boetes en rente van voorschotten. Deze ontvangsten komen ten gunste van de algemene middelen.

De ontvangsten

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000 Mutatie		7 700	7 700	7 700	7 700	7 700	
Stand 1e suppletore begroting 2000 Nieuwe mutaties		7 700	7 700	7 700	7 700	7 700	
Stand ontwerpbegroting 2001 (x f 1000)	16 641	7 700	7 700	7 700	7 700	7 700	7 700
Stand ontwerpbegroting 2001 (x € 1000)	7 551	3 494	3 494	3 494	3 494	3 494	3 494

In de ontwerpbegroting 2001 zijn ten opzichte van de ontwerpbegroting 2000 geen nieuwe mutaties opgenomen.

06. BELEIDSTERREIN KONINKLIJKE MARECHAUSSEE

Algemeen

De ontvangstenbegroting van de Koninklijke Marechaussee beslaat in 2001 f 10,1 miljoen. Van dit bedrag wordt met het artikel 06.20 ongeveer f 9,5 miljoen als verrekenbaar met de defensie-uitgaven geraamd en met het artikel 06.21 wordt, gelet op de aard van de ontvangsten, ongeveer f 0,6 miljoen geraamd ten gunste van de algemene middelen. Waar de ontvangsten worden gegeneerd via in rekening gebrachte tarieven, zijn deze tarieven kostendekkend.

06.20 Verrekenbare ontvangsten

De grondslag van het artikel

Ten gunste van dit artikel worden de ontvangsten geraamd die in het bijzonder betrekking hebben op:

- verhaalde salaris- en ziektekosten bij ongevallen;
- inhoudingen wegens het verstrekken van kleding, voeding en huisvesting en dergelijke;
- verrekeningen met derden in verband met dienstverlening.

De geraamde ontvangsten zijn in het bijzonder te relateren aan de geraamde personele en materiële uitgaven van het uitgavenartikel 06.20 Personeel en materieel.

De ontvangsten

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000		9 510	9 510	9 510	9 510	9 510	
Mutatie		1 720					
Stand 1e suppletore begroting 2000		11 230	9 510	9 510	9 510	9 510	
Nieuwe mutaties							
Stand ontwerpbegroting 2001 (x f 1000)	8 756	11 230	9 510	9 510	9 510	9 510	9 510
Stand ontwerpbegroting 2001 (x € 1000)	3 973	5 096	4 315	4 315	4 315	4 315	4 315

Er zijn geen nieuwe mutaties geraamd.

De onderverdeling naar artikelonderdelen

Artikelonderdeel Personele ontvangsten

Bedragen x f 1000	Ontvangsten						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Personele ontvangsten	3 614	3 762	3 762	3 762	3 762	3 762	3 762

Op het artikelonderdeel personele ontvangsten worden voornamelijk terugontvangsten Algemene Arbeidsongeschiktheidswet geraamd.

Artikelonderdeel Materiële en specifieke ontvangsten

Bedragen x f 1000	Ontvangsten						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Materiële en specifieke ontvangsten	5 142	7 468	5 748	5 748	5 748	5 748	5 748

Op het artikelonderdeel materiële en specifieke ontvangsten worden ontvangsten geraamd wegens diverse verstrekkingen alsmede genot van kleding, voeding, huisvesting en dergelijke. Voorts worden ontvangsten geraamd die voortvloeien uit verrekeningen met derden vanwege geleverde diensten in het kader van:

- grensoverschrijdende criminaliteit (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties);
- inzet van personeel ten behoeve van vertegenwoordigingen in het buitenland (ministerie van Buitenlandse Zaken);
- begeleiding van waardetransporten van De Nederlandsche Bank NV.

06.21 Niet-verrekenbare ontvangsten

De grondslag van het artikel

Ten gunste van dit artikel worden de ontvangsten geraamd die niet verrekenbaar zijn met het uitgavenniveau. Het betreft met name de ontvangsten in het kader van verstrekte reisdocumenten. Deze ontvangsten dienen, voor zover er niet direct uitgaven tegenover staan en deze niet een bepaald bedrag te boven gaan, te worden afgedragen aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Voorts worden nog bedragen ontvangen in verband met krijgstuuchtelijke geldboetes, boetes, rente en dergelijke.

De ontvangsten

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000 Mutatie		600	600	600	600	600	
Stand 1e suppletore begroting 2000 Nieuwe mutaties		600	600	600	600	600	
Stand ontwerpbegroting 2001 (x f 1000)	1 196	600	600	600	600	600	600
Stand ontwerpbegroting 2001 (x € 1000)	543	272	272	272	272	272	272

In de ontwerpbegroting 2001 zijn ten opzichte van de ontwerpbegroting 2000 geen nieuwe mutaties opgenomen.

08. BELEIDSTERREIN MULTI-SERVICE PROJECTEN EN ACTIVITEITEN

08.01 Ontvangsten Luchtmobiele brigade

De grondslag van het artikel

Voorshands worden geen ontvangsten ten gunste van dit artikel voorzien.

De ontvangsten

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000 Mutatie							
Stand 1e suppletore begroting 2000 Nieuwe mutaties							
Stand ontwerpbegroting 2001 (x f 1000)	1 961						
Stand ontwerpbegroting 2001 (x € 1000)	890						

In 1999 is een bedrag van f 1,961 miljoen ontvangen inzake boetes voor de vertraging in de overdracht van de Chinook en Cougar-helicopters.

08.02 Ontvangsten naar aanleiding van vredesoperaties

De grondslag van het artikel

De ontvangsten hebben betrekking op de verwachte vergoedingen van, in casu honorering van claims door de Verenigde Naties (VN). Het artikel Vredesoperaties maakt integraal deel uit van de Homogene groep Internationale Samenwerking (HGIS).

De kosten van humanitaire vluchten ten behoeve van Ontwikkelingssamenwerking worden ook via dit artikel verrekend.

De ontvangsten

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000 Mutatie		3 600	3 100	3 100	3 100	3 100	
Stand 1e suppletore begroting 2000 Nieuwe mutaties		3 600 11 400	3 100	3 100	3 100	3 100	
Stand ontwerpbegroting 2001 (x f 1000)	10 511	15 000	3 100	3 100	3 100	3 100	3 100
Stand ontwerpbegroting 2001 (x € 1000)	4 770	6 807	1 407	1 407	1 407	1 407	1 407

Toelichting nieuwe mutaties

In februari 1998 is met de Verenigde Naties overeenstemming bereikt over het totaal van de VN-vergoedingen voor de inzet van Nederlandse eenheden in voormalig Joegoslavië. Dit leidt tot een verhoging van de vordering op de Verenigde Naties met f 35 miljoen. Vanwege de onzekerheid van het moment van betaling door de VN van deze claim, wordt per jaar ingeschat welk deel hiervan naar verwachting door de VN zal worden betaald.

08.03 Overige ontvangsten Internationale Samenwerking

De grondslag van het artikel

Ten gunste van dit artikel worden de overige ontvangsten voortvloeiend uit internationale samenwerking, anders dan naar aanleiding van vredesoperaties, geraamd en verantwoord. Dit betreffen voornamelijk bijdragen van de Nederlandse Antillen en Aruba in de Kustwacht Nederlandse Antillen en Aruba. Deze ontvangsten (en de betrokken uitgaven) zijn per 2000 niet langer onder de HGIS begrepen.

De ontvangsten

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000 Mutatie		8 400	8 200	8 200	8 000	8 000	
Stand 1e suppletore begroting 2000 Nieuwe mutaties		8 400 5 900	8 200 3 500	8 200 1 200	8 000 1 300	8 000 800	
Stand ontwerpbegroting 2001 (x f 1000)	8 202	14 300	11 700	9 400	9 300	8 800	8 000
Stand ontwerpbegroting 2001 (x € 1000)	3 722	6 489	5 309	4 266	4 220	3 993	3 630

Toelichting nieuwe mutaties

In de ontwerpbegroting 2001 zijn als nieuwe mutaties opgenomen de verwachte hogere bijdragen van de Nederlandse Antillen en Aruba in de investerings- en exploitatie-uitgaven ten behoeve van de Kustwacht Nederlandse Antillen en Aruba.

09. BELEIDSTERREIN DEFENSIE INTERSERVICE COMMANDO

Algemeen

De ontvangsten van het Defensie Interservice Commando (Dico) bedragen in 2001 ongeveer f 46,6 miljoen. Ze kunnen als verrekenbaar met het uitgavenartikel 09.02 Personeel en materieel worden beschouwd.

Waar de ontvangsten voortkomen uit in rekening gebrachte tarieven, zijn deze tarieven kostendekkend.

09.02 Verrekenbare ontvangsten

De grondslag van het artikel

Ten gunste van dit artikel worden de ontvangsten geraamd die betrekking hebben op:

- geneeskundige verzorging;
- verhuur van wagons aan de Nederlandse Spoorwegen;
- levering van transportcapaciteit aan de agentschappen;
- verhuur faciliteiten door het Instituut Defensie Leergangen.

De ontvangsten

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000		43 695	44 195	44 695	45 195	45 195	
Mutatie							
Stand 1e suppletore begroting 2000		43 695	44 195	44 695	45 195	45 195	
Nieuwe mutaties:							
Meerontvangsten DWS		587	587	587	827	737	
Meerontvangsten DVVO		1 285	970	542	106	106	
Overige meerontvangsten		224	877	877	1 313	1 313	
Stand ontwerpbegroting 2001 (x f 1000)	43 616	45 791	46 629	46 701	47 441	47 351	47 451
Stand ontwerpbegroting 2001 (x € 1000)	19 792	20 779	21 159	21 192	21 528	21 487	21 532

Toelichting nieuwe mutaties

Meerontvangsten DWS

Deze meerontvangsten hebben betrekking op een gewijzigde technische verwerking van kortingen op facturen van de Rijksvoorlichtingsdienst.

Meerontvangsten DVVO

Deze meerontvangsten hebben met name betrekking op de levering van transportcapaciteit aan de agentschappen.

Overige meerontvangsten

Deze meerontvangsten hebben betrekking op diverse kleinere ontvangsten bij de overige Dico-eenheden.

Artikelonderdeel Personele ontvangsten

Bedragen x f 1000	Ontvangsten						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Personele ontvangsten	41 068	40 517	41 670	42 170	42 670	42 670	42 670

De ontvangsten hebben voor het merendeel betrekking op verrekening van verpleegkosten met de ziektekostenverzekeraars.

Artikelonderdeel Materiële en specifieke ontvangsten

Bedragen x f 1000	Ontvangsten						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Materiële en specifieke ontvangsten	2 548	5 274	4 959	4 531	4 771	4 681	4 781

Deze ontvangsten hebben betrekking op het beschikbaar stellen van faciliteiten door het Instituut Defensie Leergangen alsmede verrekening van verhuur van wagons aan de Nederlandse Spoorwegen en het leveren van transportcapaciteit aan de agentschappen door de Defensie Verkeers- en Vervoersorganisatie.

09.03 Niet-verrekenbare ontvangsten

De grondslag van het artikel

Voorshands worden geen ontvangsten ten gunste van dit artikel voorzien.

De ontvangsten

Bedragen x f 1000	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000 Mutatie							
Stand 1e suppletore begroting 2000 Nieuwe mutaties							
Stand ontwerpbegroting 2001 (x f 1000)	890						
Stand ontwerpbegroting 2001 (x € 1000)	404						

D. TOELICHTING BIJ DE AGENTSCHAPSBEGROTINGEN

Wetsartikel 4 (agentschappen)

4.1 DEFENSIE TELEMATICA ORGANISATIE

Algemeen

De Defensie Telematica Organisatie (DTO) is het facilitaire ICT-bedrijf van Defensie. De DTO is per 1 september 1997 opgericht en opereert vanaf 1 januari 1998 als agentschap.

Producten en diensten

De producten en diensten die DTO aanbiedt zijn in vijf productgroepen ondergebracht. Het betreft:

Advies/Ontwikkeling

Deze productgroep bevat de levering van advies met betrekking tot specificatie, ontwikkeling, verwerving, invoering, beheer, exploitatie, mogelijkheden en toepassing van ICT-middelen, -systemen en -infrastructuren.

Verder bevat deze productgroep de ontwikkeling, integratie en modificatie van ICT-infrastructuren, -systemen, -applicaties en gegevensbanken op nagenoeg alle soorten platforms.

Beheer/exploitatie

De productgroep beheer/exploitatie bevat het uitvoeren van het technisch, functioneel en applicatiebeheer van de eigen telematica- en IT-infrastructuur en -systemen. Tevens wordt, op basis van te maken afspraken, het technisch beheer en de exploitatie van ICT-infrastructuren en -systemen van afnemers uitgevoerd.

Elektronisch transportnetwerk

De productgroep elektronisch transportnetwerk bevat de communicatiefaciliteiten voor spraak, data en video, evenals de toegang tot externe netwerken.

Generieke diensten

De productgroep generieke diensten bevat de diensten en applicaties voor algemeen gebruik die op of via de telematica-infrastructuur geleverd kunnen worden, zoals kantoorautomatisering, «electronic mail» en informatiegidsen.

Overige producten en diensten

Naast voornoemde producten en diensten levert DTO producten en diensten in de sfeer van opleiding, installatie en verhuur/verkoop van telematicamiddelen. Deze producten en diensten worden niet zelfstandig doch uitsluitend in relatie met de in de overige productgroepen opgenomen producten en diensten geleverd.

De hoofdvestiging van DTO bevindt zich in Den Haag. De overige vestigingen zijn in Soesterberg, Den Helder en Maasland. Daarnaast bevindt zich in Woensdrecht een uitwijkcentrum.

Het ministerie van Defensie is de markt van DTO. Binnen grenzen vast te stellen door de voorzitter van de Bestuursraad kan DTO, onder bepaalde voorwaarden, ook producten en diensten leveren aan afnemers binnen de Rijksoverheid («tweeden») en de Navo.

De missie van DTO luidt: «De Defensie Telematica Organisatie draagt als agentschap van Defensie zorg voor een doeltreffende en doelmatige dienstverlening op het gebied van Informatie en Communicatie Technologie aan de krijgsmacht, zowel in vreedstijd, crisis- en oorlogsomstandigheden, als tijdens crisisbeheersingsoperaties».

Begroting van baten en lasten van het agentschap DTO

De begroting van baten en lasten van het agentschap DTO (bedragen x f 1 miljoen)

	1999 ¹	2000 ²	2000 ³	2000 ⁴	2001	2001 in euro's	2002	2003	2004	2005
Baten										
opbrengst moederdepartement	523,5	430,5	439,5	371,9	479,1	217,4	494,1	505,3	507,5	510,5
opbrengst overige departementen	3,8	8,4	8,3	8,5	8,5	3,9	8,5	8,5	8,5	8,5
opbrengt derden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
rentebaten	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
buitengewone baten	5,4	8,9	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
exploitatiebijdrage	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal baten	533,0	447,8	449,6	380,4	487,6	221,3	502,6	513,8	516,0	519,0
Lasten										
apparaatskosten										
– personele kosten	233,7	196,0	196,0	210,0	283,7	128,7	294,2	302,0	301,6	302,2
– materiële kosten	248,9	202,8	202,8	123,6	150,3	68,2	154,1	155,9	155,7	155,7
rentelasten	0,1	9,5	11,3	9,0	13,0	5,9	12,3	12,8	14,6	16,1
afschrijvingskosten										
– materieel	27,9	30,6	30,6	28,5	29,0	13,2	29,9	30,6	31,3	31,9
– immaterieel	3,7	2,9	2,9	3,1	3,8	1,7	4,3	4,7	5,0	5,3
dotaties voorzieningen	2,2	1,2	1,2	1,2	1,2	0,5	1,2	1,2	1,2	1,2
buitengewone lasten	15,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal lasten	532,4	443,0	444,8	375,4	481,0	218,3	496,0	507,2	509,4	512,4
Saldo van baten en lasten	0,6	4,8	4,8	5,0	6,6	3,0	6,6	6,6	6,6	6,6

¹ realisatie

² vastgestelde begroting

³ 1e suppletore begroting 2000

⁴ vermoedelijk beloop

TOELICHTING OP DE «BEGROTING VAN BATEN EN LASTEN VAN HET AGENTSCHAP DTO»

ALGEMEEN

De producten en diensten die DTO levert worden verrekend op basis van tarieven. De tarieven worden jaarlijks op voordracht van de Directeur DTO vastgesteld door de Commandant Dico. Deze tarieven zijn gebaseerd op de integrale kosten en concurrerende marktprijzen.

DTO is een omzet- en resultaatverantwoordelijke organisatie zonder winstoogmerk. Het agentschap DTO moet haar opbrengsten betrekken uit de verkoop van producten en diensten, waarbij de totale kosten uit de opbrengsten moeten worden gedekt. Tussen DTO en de beleidsterreinen bestaat een zakelijke relatie. Door daadwerkelijke verrekening treedt regulering op van vraag en aanbod. Tevens bestaat voor de beleids-terreinen (in beperkte mate) de mogelijkheid diensten uit de vrije markt te betrekken. Deze (interne) marktwerking vormt een belangrijke prikkel voor de effectiviteit en efficiency bij DTO.

De toename van de omzet (en hieraan gerelateerde kosten) in de periode van 2001 t/m 2005 manifesteert zich met name bij de producten- en dienstencategorie Beheer-/exploitatie. Dit hangt samen met het verder implementeren en beheren van de algemene standaard voor kantoorauto-matisering bij Defensie (LAN2000), en ook met het onderbrengen van extra ICT-beheertaken bij DTO die nu nog bij de beleidsterreinen plaatsvin-den. DTO zal vanaf 2001 zijn uitgebreid met die delen van de telematica groepen van de KL die zich bezighouden met ICT-beheer, de zogenaamde Krijgsmacht Telematica Organisaties (KTO's). Gegeven de grootschalig-heid van beide bovengenoemde projecten (LAN2000 en integratie KTO's) en de financiële risico's die hier mogelijkwijs voor DTO aan vastzitten, wordt het niet verstandig geacht in dit stadium reeds, op zich gewenste en beoogde, tariefsverlagingen in de meerjarige financiële reeks te verwer-ken. Er is met andere woorden uitgegaan van constante prijzen (niveau 2000). Met een mogelijke toekomstige overheveling van andere ICT-taken van de beleidsterreinen naar DTO is in deze ontwerpbegroting geen rekening gehouden.

In de paragraaf «baten» zal nader worden ingegaan op de financiële effecten van deze ontwikkelingen.

De rentelasten die het gevolg zijn van de «vermogensconversie en leenfaciliteit» worden getoond in de rentelasten en maken tevens deel uit van de in de baten opgenomen omzetreksen.

Baten

Opbrengsten overige departementen en opbrengsten moederde-partement

De post «opbrengst overige departementen» omvat de omzet die DTO verwacht te realiseren bij andere departementen dan het ministerie van Defensie.

De post «opbrengsten moederdepartement» omvat de omzet die DTO bij het ministerie van Defensie verwacht te realiseren. De neerwaartse bijstelling van de omzet (en kosten) in de meerjarenraming ten opzichte van de omzetreks in de ontwerpbegroting 2000, is met name veroorzaakt door een relatief geringere stijging van de afzetvolumes. Zo is er geen rekening gehouden met een eventuele toekomstige overheveling van additionele ICT-taken van de beleidsterreinen. Ook de toename van de LAN2000-beheerdiensten is gematigder dan waarvan in de ontwerp-begroting 2000 was uitgegaan.

Ten opzichte van 2000 (vermoedelijk beloop) zijn de komende jaren de volgende belangrijke omzetontwikkelingen (en gerelateerde kosten-ontwikkelingen) zichtbaar.

Een toename van de omzet door het verder implementeren van de standaardisering van de kantoorautomatisering (LAN2000) waartoe Defensie besloten heeft. Onder deze standaardisering zijn ook begrepen de gerelateerde beheerdiensten. Dit wordt mede mogelijk door het overhevelen van de activiteiten van de krijgsmacht telematica groepen naar DTO. De hiermee gepaard gaande toename van omzet en kosten ten opzichte van 2000 worden vooralsnog ingeschat op ongeveer f 85 miljoen voor 2001, oplopend tot ongeveer f 110 miljoen in 2005 (met name beheer-/exploitatie-diensten).

Er wordt in 2001 (en volgende jaren) een verdere toename van de zogenoemde NAFIN-diensten (netwerk) verwacht, gedeeltelijk als gevolg van de autonome groei van data- en spraakverkeer. Ook de hierboven gememoreerde integratie van de KTO's zal leiden tot toename van het gebruik van elektronisch transport netwerk (ETN). In totaal wordt een toename van de ETN-omzet verwacht met f 14 miljoen in 2001, oplopend tot f 19 miljoen in 2005.

Voorzien wordt dat de overgang van de gulden naar de EURO in 2001 een additionele omzet van f 6 miljoen (met name advies/ontwikkeling) zal genereren.

Tenslotte zal er, doordat DTO in het verlengde van de vermogensconversielening tevens gehouden is aan het moeten lenen voor nieuwe investeringen, sprake zijn van het toenemen van de hiervoor verschuldigde rente. Deze rentelasten dient DTO in de tarieven naar de beleids-terreinen door te berekenen, hetgeen een toename van de omzet betekent van ongeveer 1%.

In tegenstelling tot de vorige ontwerpbegroting is voorshands uitgegaan van in principe gelijkblijvende tarieven. Een uitzondering hierop is de prijsstijging van ongeveer 1%, die het gevolg is van de door het ministerie van Financiën aan agentschappen opgelegde vermogensconversie (zie hierboven). Er is gekozen voor deze voorzichtige benadering omdat in de planperiode enkele grote operaties moeten worden uitgevoerd. Deze operaties, met name het samengaan met de KTO's en de verdere uitbouw van de LAN2000-diensten, zijn, qua geschatte kosten en opbrengsten, voor zover nu bekend, in dit plan meegenomen. De omvang, het tempo waarin, en daarmee samenhangend de financiële consequenties, zijn voor de DTO-organisatie nog dermate onduidelijk, dat het op voorhand niet verantwoord wordt geacht tarief-dalingen in de plannen te verwerken.

De procentuele verdeling van de opbrengsten van het moederdepartement en overige klanten is als volgt:

Klanten	Omzetaandeel
Koninklijke Marine	16%
Koninklijke Landmacht	44%
Koninklijke Luchtmacht	15%
Koninklijke Marechaussee	6%
Centrale Organisatie	10%
Defensie Interservice Commando	7%
Overige klanten	2%
Totaal	100%

Rentebaten

Een positief liquiditeitssaldo op de rekening-courant met het ministerie van Financiën leidt tot rente-inkomsten. De te ontvangen rente betreft de voorschotrente van De Nederlandsche Bank. Gegeven de per 1 januari 2000 doorgevoerde vermogensconversie, die tevens een dividenduitkering aan het moederdepartement ten laste van de rekening-courantpositie van DTO inhoudt, is voor de planperiode uitgegaan van verwaarloosbare rentebaten.

Buitengewone baten

De onder 2000 (ontwerpbegroting) opgenomen buitengewone baten hebben betrekking op «compensatie» voor de rentelasten behorende bij de vermogensconversie. Voor de ontwerpbegroting 2001, is deze compensatie, zoals inmiddels is overeengekomen met Defensie, vervangen door verhoging van de omzet(tarieven).

Lasten

Personeel

De categorie personeel omvat de totale personeelskosten van DTO-medewerkers (burgers en militairen) én de geraamde kosten van inhuur en tijdelijk personeel (externen).

Personeelssterkte van het agentschap DTO

personeelsomvang (aantal vte'n)	1999 ¹	2000 ²	2000 ³	2000 ⁴	2001	2002	2003	2004	2005
Militair personeel	144	163	163	156	165	165	165	165	165
Burger personeel	1 023	1 284	1 284	1 349	1 921	1 984	2 039	2 036	2 041
Totaal DTO-personeel	1 167	1 447	1 447	1 505	2 086	2 149	2 204	2 201	2 206
Inhuur personeel	388	154	154	148	242	256	264	264	264
Totaal	1 555	1 601	1 601	1 653	2 328	2 405	2 468	2 465	2 470

¹ realisatie

² ontwerpbegroting

³ eerste suppletore begroting

⁴ vermoedelijk beloop

Door verdere integratie met ICT-delen van Defensie en nieuwe beheertaken, zal de personele omvang van DTO substantieel toenemen. Deze toename zal zich met name in 2001 manifesteren, vanwege de integratie van de KTO's en doordat de door DTO te leveren LAN2000-diensten dan voor een aanzienlijk deel zullen zijn uitgebouwd. DTO streeft er naar het aantal (ten opzichte van vaste medewerkers, dure) inhuurkrachten terug te dringen. Door de schaarste op de arbeidsmarkt, met name in de automatiseringsbranche, tezamen met de te bieden arbeidsvoorwaarden, lukt dit echter in de praktijk nauwelijks. Derhalve is dit streven in bovenstaande inhuurcijfers buiten beschouwing gelaten.

Materiële kosten

Materiële exploitatiekosten agentschap DTO

(bedragen x f 1 miljoen)	1999 ¹	2000 ²	2000 ³	2000 ⁴	2001	2002	2003	2004	2005
directe kosten	162,1	119,1	119,1	21,0	23,4	23,3	23,3	23,2	23,2
huisvestingskosten	10,0	11,5	11,5	13,8	15,8	15,8	15,7	15,7	15,7
kantoorkosten	5,5	5,4	5,4	5,1	8,9	9,9	10,4	10,4	10,4
verkoopkosten	1,2	2,8	2,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
algemene kosten	3,7	4,4	4,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
kosten hard- en software	66,4	59,6	59,6	78,4	96,9	99,8	101,2	101,1	101,1
Totaal	248,9	202,8	202,8	123,6	150,3	154,1	155,9	155,7	155,7

¹ realisatie

² ontwerpbegroting

³ eerste suppletore begroting

⁴ vermoedelijk beloop

Deze post omvat alle lopende (exploitatie-)lasten van DTO. De verlaging ten opzichte van het niveau ontwerpbegroting 2000 is het gevolg van de neerwaarts bijgestelde omzet. Met name het voorzichtiger ingestoken groeiscenario van de beheerdiensten heeft tot lagere (directe) kosten geleid. In verband met de integratie van de KTO's zal het aantal DTO-locaties met een tiental worden uitgebreid hetgeen zichtbaar wordt in een aanzienlijke toename van de huisvestingskosten. De kosten hard- en software nemen vergeleken met 2000 met name toe als gevolg van de integratie van de KTO's.

Rentelasten

In 2001 en volgende jaren is rente verschuldigd voor de «vermogensconversie-» en «investeringsleningen» die DTO afsluit bij het ministerie van Financiën. Door een cumulatieve toename van het voor 2001 en volgende jaren voor investeringen te lenen bedrag, is er sprake van een toename van de verschuldigde rentelasten.

Afschrijvingen activa

Op de vaste activa worden op jaarbasis de volgende afschrijvingspercentages toegepast.

<i>Immateriële vaste activa</i>	
licenties	20,0%
<i>materiële vaste activa</i>	
grond	0,0%
gebouwen, glasvezel	3,3%
terreinen (bestrating)	10,0%
machines en installaties	12,5%
computer apparatuur	10,0–33,3%
overige bedrijfsmiddelen	20,0–25,0%

Dotaties aan voorzieningen

Voor de jaren 2001 t/m 2005 zijn jaarlijkse dotaties voor assurantiekosten opgenomen. Er wordt vanuit gegaan dat de werkelijke uitgaven aan assurantie meerjarig gezien gelijk zullen zijn aan de opgenomen dotaties.

Buitengewone lasten

Hieronder worden in principe de dotaties geschaard, die benodigd zijn om bijzondere, niet structurele projecten te realiseren, zonder dat een en ander dan ten laste behoeft te worden gebracht van het bedrijfsresultaat. In de ontwerpbegroting 2001 is hier niets voor opgenomen.

Saldo baten en lasten

In het voorcalculatorische saldo van baten en lasten is uitgegaan van een «marge» van ongeveer 1,3%, dat wil zeggen van ongeveer f 7 miljoen. Dit is een minimale marge ter compensatie van financiële «tegenvallers». Wanneer als gevolg van het aanhouden van deze marge het agentschapsvermogen boven 5% van de omzet (over de afgelopen drie jaren) uitkomt, wordt het meerdere uitgekeerd aan het moederdepartement.

Kengetallen

DTO is onderhevig aan concurrentie. Gegeven de marktpositionering, vormt de ontwikkeling van de tarieven van de producten en diensten van de DTO één van de primaire kengetallen. De volgende kengetallen geven informatie over de verwachte ontwikkelingen op korte en middellange termijn.

Kengetallen Defensie Telematica Organisatie

	1999 ¹	2000 ²	2000 ³	2000 ⁴	2001	2002	2003	2004	2005
Omzet per werknemer (x f 1000)	337	286	286	224	209	209	208	209	210
Resultaatmarge	2,0%	1,1%	3,2%	1,3%	1,4%	1,3%	1,3%	1,3%	1,3%

¹ realisatie

² ontwerpbegroting

³ eerste suppletore begroting

⁴ vermoedelijk beloop

Omzet per werknemer

De omzet per medewerker is de omzet (excl. eventuele tariefmutaties) per medewerker (incl. ingehuurd personeel). De afname van dit kengetal ten opzichte van 2000 wordt veroorzaakt door de integratie van de KTO's. Deze integratie versterkt de trend van de laatste jaren die een afname betekent van het aandeel in de totale omzet van de kapitaalsintensieve producten ten faveure van de arbeidsintensieve diensten. Vanwege de geringere marge op deze laatste categorie van diensten leidt dit per saldo tot een verlaging van dit kengetal.

Resultaatmarge

De resultaatmarge is het saldo van baten en lasten ten opzichte van de opbrengsten en beweegt zich zoals eerder gesteld tussen de 1 en 2%.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht van het agentschap Defensie Telematica Organisatie (bedragen x f 1 miljoen)

	1999 ¹	2000 ²	2000 ³	2000 ⁴	2001	2001 in euro's	2002	2003	2004	2005
Rekening courant RHB 1 januari	95,9	38,2	97,1	97,1	49,0	22,3	49,9	49,7	49,3	51,5
Totaal operationele kasstroom	27,1	38,6	37,0	18,4	39,4	17,9	37,8	41,9	42,9	43,8
- totaal investeringen	- 31,0	- 29,2	- 38,8	- 38,8	- 40,0	- 18,2	- 40,0	- 40,0	- 40,0	- 40,0
+ totaal boekwaarde desinvesteringen	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal investeringskasstroom	- 25,9	- 29,2	- 38,8	- 38,8	- 40,0	- 18,2	- 40,0	- 40,0	- 40,0	- 40,0
- uitkering aan moederdepartement	0,0	- 223,5	- 248,3	- 249,1	- 5,7	- 2,6	- 3,8	- 7,0	- 4,4	- 6,1
+ storting door het moederdepartement	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- aflossingen op leningen	0,0	- 33,5	- 31,7	- 31,7	- 32,8	- 14,9	- 34,2	- 35,3	- 36,3	- 37,2
+ beroep op leenfaciliteit	0,0	252,7	253,1	253,1	40,0	18,2	40,0	40,0	40,0	40,0
Totaal financieringskasstroom	0,0	- 4,3	- 26,9	- 27,7	1,5	0,7	2,0	- 2,3	- 0,7	- 3,3
Rekening courant RHB 31 december	97,1	43,3	68,4	49,0	49,9	22,7	49,7	49,3	51,5	52,0

¹ realisatie

² vastgestelde begroting

³ eerste suppletore begroting

⁴ vermoedelijk beloop

Toelichting bij het kasstroomoverzicht DTO

Operationele kasstroom

Hieronder zijn het resultaat en de balansmutaties verantwoord die het gevolg zijn van de reguliere bedrijfsvoering. Een belangrijk onderdeel hiervan wordt gevormd door de afschrijvingen, zie de betreffende toelichting onder «Lasten», hiervoor.

Investeringskasstroom

Voor de investeringen in onroerende zaken is in tegenstelling tot de ontwerpbegroting 2000 nog slechts een marginaal bedrag als stelpost per jaar opgenomen. De meeste DTO-locaties (ook de KTO-uitbreidingen) worden immers van het departement en de beleidsterreinen gehuurd. De overige geplande investeringen betreffen voornamelijk vervangingsinvesteringen. Vanaf 2001 wordt uitgegaan van ongeveer f 5 miljoen extra investeringen als gevolg van de integratie van KTO's met DTO.

Financieringskasstroom

Uitkering aan moederdepartement. Voor 2000 is opgenomen de waarde van de vaste activa als tegenhanger voor het bedrag van de vermogensconversielening bij het ministerie van Financiën. Voor 2000 t/m 2005 is opgenomen de uitkering aan het moederdepartement naar aanleiding van de maximering van het eigen vermogen op 5% van de gemiddelde jaaromzet.

Aflossing op leningen. De bedragen hier verantwoord, zijn gelijk aan de afschrijvingen van DTO.

Beroep op leenfaciliteit. Hieronder zijn de door DTO bij het ministerie van Financiën geleende bedragen verantwoord. Voor 2001 en verdere jaren betreft het alleen de investeringsleningen.

4.2 DIENST GEBOUWEN, WERKEN EN TERREINEN (DGW&T)

I. ALGEMENE TOELICHTING

Missie en doelstelling

Algemeen. Het bij Defensie in beheer zijnde onroerend goed heeft een herbouwwaarde van ongeveer f 33 miljard gulden. Het jaarlijks door Defensie aan nieuwbouw en onderhoud te besteden budget bedraagt ongeveer f 700 miljoen gulden.

Missie. DGW&T is als vastgoedbeheerder voor Defensie de deskundige adviseur en intermediair die de ruimtelijke belangen van de klanten waarborgt en hun onroerend goed effectief en op maatschappelijk verantwoorde wijze inricht en beheert. DGW&T wil de klanten altijd en overal bijstaan in hun zorg voor de beschikbaarheid en bruikbaarheid van het vastgoed. DGW&T doet dit op een wijze die voor de defensie-organisatie als geheel zo efficiënt mogelijk is en aan de klanten een zo hoog mogelijke kwaliteit biedt.

Doelstelling. De DGW&T wil een betrouwbaar en zakelijk handelend overheidsbedrijf zijn. Daartoe streeft de DGW&T onder andere naar een verantwoorde kostenminimalisatie en naar het snel kunnen reageren op behoeften van de klant. De DGW&T wil de vastgoedbelangen en -verplichtingen van de klant onder alle omstandigheden behartigen en levert daarvoor een compleet en samenhangend dienstenpakket. De DGW&T wil gericht zijn op de primaire doelen van de klantenorganisaties in al haar geledingen. Zij wil zich daarbij profileren als «partner in business».

Positionering

Algemeen. Het vastgoed wordt bij Defensie beschouwd als een essentieel productiemiddel. Defensie heeft hierbij behoefte aan vastgoedbeheer en een vastgoedbeheerder die de primaire doelstellingen van de klanten volledig ondersteunt. Er is behoefte aan een eigen Defensie infra-organisatie voor taken in vredes- en crisistijd.

Markt. De primaire markt van de DGW&T is de Defensiemarkt. De bedrijfsvoering van de DGW&T zal gericht zijn op behoud van het aandeel op die markt door diensten te leveren met een zo gunstig mogelijke prijs/kwaliteit-verhouding. Om de capaciteit van de DGW&T zo efficiënt mogelijk in te kunnen zetten, wordt naar 100% marktaandeel op de Defensiemarkt gestreefd. Om dit ook op lange termijn te realiseren zal in beperkte mate worden gewerkt op de markt van de rijksoverheid.

Taken DGW&T

Door de DGW&T worden onderstaande taken verricht, verdeeld in drie hoofdgroepen, te weten:

- a. Het waarborgen dat de krijgsmachtdelen ook onder niet-vredesomstandigheden kunnen beschikken over het onroerend goed dat nodig is voor de uitoefening van operationele en logistieke taken. Onder deze taakuitoefening valt ook de ondersteuning van operaties van delen van de krijgsmacht in bondgenootschappelijk- en VN-verband.

- b. het binnen Defensie vervullen van de rol van vastgoedbeheerder en ingenieursbureau. Als vastgoedbeheerder biedt de DGW&T diensten aan op het gebied van algemeen-, juridisch- en technisch beheer (incl. service). Als ingenieursbureau is de DGW&T actief op de gebieden van nieuwbouwrealisatie en het daarmee samenhangend onderzoek en advies (ingenieursdiensten).
- c. het, als uitvoerende dienst, belast zijn met departementale beleidsvoorbereidende, belangenbehartigende en adviserende taken op het gebied van vastgoedbeheer, bouwbeleid en ruimtelijke ordening en milieu.

Organisatie

Externe aansturing. De Bestuursraad DGW&T (onder voorzitterschap van Commandant Dico), bestaande uit vertegenwoordigers van de Bevelhebbers van de Krijgsmachtdelen, stuurt de DGW&T extern aan.

Statuut DGW&T. In het Statuut DGW&T is onder andere vastgelegd op welke wijze de DGW&T wordt aangestuurd en op welke wijze de DGW&T aan de voorzitter van de Bestuursraad DGW&T verantwoording aflegt. De Bestuursraad houdt toezicht op de realisatie van de beleidsplannen en keurt de begroting en de jaarstukken van DGW&T goed. Een deel van de financiële informatie die benodigd is voor de aansturing van de DGW&T wordt – in overeenstemming met het statuut – aangeboden in de vorm van kengetallen. De kengetallen worden elders in deze begroting meerjarig gepresenteerd.

Interne besturing. De organisatie van de DGW&T bestaat uit twee management-niveaus (Centrale Directie en Regionale Directies). De zeven Regionale Directies, waarvan één in Duitsland, functioneren als relatief zelfstandige business-units. De Centrale Directie heeft een sturende taak in het kader van de concernbesturing. Binnen de Centrale Directie is een bijzondere business-unit geïntegreerd, die met name is belast met de departementale beleidsvoorbereiding, belangenbehartiging en specialistische advisering.

Reorganisatie. Het voornemen bestaat om in de begrotingsperiode een reorganisatie uit te voeren binnen de DGW&T, waarbij schaalvergroting wordt gerealiseerd door het fuseren van de regionale directies in Nederland van zes naar drie. De business-unit structuur blijft daarbij in stand. Ook het bestaan van twee managementniveaus staat niet ter discussie.

De schaalvergroting is noodzakelijk in verband met de op termijn verwachte terugloop in omzet binnen Defensie, die verderop in deze begroting zal blijken. De reorganisatie is een instrument om onder meer de (kwantitatieve) resultaatsdoelstellingen uit deze begroting te realiseren. In kwantitatieve zin betekent de reorganisatie ook dat minder capaciteit benodigd zal zijn; de organisatie wordt kleiner. De ontwikkeling is in deze begroting aangegeven. Per einde 2000 moeten de stappen voor de (eerste) fusie een feit zijn.

Als gevolg van de reorganisatie kan er wellicht sprake zijn van gewijzigde locaties voor sommige DGW&T-onderdelen. Dat zal mogelijk tot afstotingen van en investeringen in huisvesting leiden. Momenteel kan de eventuele omvang daarvan nog niet worden geconcretiseerd. Om die reden is dat in deze begroting nog niet verwerkt.

Doelmatigheid

Algemeen. DGW&T is een omzet-verantwoordelijke organisatie. Het agentschap DGW&T moet zijn opbrengsten halen uit de verkoop van diensten. De totale apparaatskosten moeten uit de opbrengsten worden gedekt.

Resultaatverantwoordelijkheid. De regionale directies zijn resultaat-verantwoordelijk. Dit wordt onder andere zichtbaar in een vergaande delegatie van taken en bevoegdheden naar de regionale directies, waarbij de bemoeienis van de Centrale Directie met de uitvoering is teruggedrongen. Sturen op afstand volgens het principe «decentraal, tenzij..». Het beleid en het te verwachten resultaat van de business-units worden vastgelegd in afzonderlijke businessplannen. Deze vormen de basis van de convenanten die jaarlijks worden afgesloten tussen de directeur van het agentschap en de regionale directeuren. Door middel van aan de Directeur DGW&T aangeboden periodieke rapportages leggen de regionale directies verantwoording af.

Marktwerking. Tussen de DGW&T en de beleidsterreinen bestaat een zakelijke relatie. Hierdoor treedt regulering op van vraag en aanbod. Tevens bestaat voor de beleidsterreinen op beperkte schaal de mogelijkheid diensten uit de vrije markt te betrekken. Deze marktwerking draagt bij aan vergroting van de efficiency.

Kwaliteit van de dienstverlening. Binnen de DGW&T wordt hard gewerkt aan verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening. Daarbij wordt als denkmiddel het model van het Instituut Nederlandse Kwaliteit, ook bekend als het INK-model, gehanteerd. Verwacht wordt ultimo 2001 fase 2 in dit model te bereiken, dat wil zeggen dat DGW&T dan een procesgeoriënteerde organisatie zal zijn. De in voorgaande begroting opgenomen verwachting dat dit reeds in het jaar 2000 het geval zou zijn, bleek niet haalbaar.

Kengetallen

Naast indicatoren, zoals omzet en resultaat, vindt sturing plaats op basis van de kengetallen productiviteit, flexibiliteit en de verhouding direct/indirect personeel.

- a. Productiviteit: geeft de gefactureerde omzet per directe medewerker (inbegrepen het uitbestedingsequivalent) weer. Het uitbestedingsequivalent is de in mensjaren uitgedrukte hoeveelheid werk die de DGW&T heeft uitbesteed c.q. zal gaan uitbesteden.
- b. Flexibiliteit: is de verhouding tussen enerzijds het aantal inhuurkrachten, tijdelijke contractanten en uitbestedingsequivalenten en anderzijds de totale bestede directe capaciteit. Het uitbestedingsequivalent is de in mensjaren uitgedrukte hoeveelheid werk die de DGW&T om kwantitatieve heeft uitbesteed c.q. zal gaan uitbesteden.
- c. Verhouding indirect/totaal: is een kengetal dat de verhouding aangeeft tussen het aantal indirecte mensjaren en het totaal aantal mensjaren.

In de toelichting bij de baten en lasten worden deze kengetallen meerjarig gepresenteerd.

Begroting van baten en lasten

De begroting van baten en lasten van het agentschap DGWT (bedragen x f 1 miljoen)

	1999 ¹	2000 ²	2000 ³	2000 ⁴	2001	2001 in euro's	2002	2003	2004	2005
Baten										
opbrengst moederdepartement	171,9	150,5	152,6	167,7	158,5	71,9	147,6	142,6	137,7	132,7
opbrengst overige departementen	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	0,2	0,5	0,5	0,5	0,5
opbrengt derden	0,9	0,9	0,9	0,7	1,0	0,5	1,0	1,0	1,0	1,0
rentebaten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
bijzondere baten	1,3	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
mutatie onderhanden werk	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal baten	174,8	153,7	153,7	168,8	159,9	72,6	149,1	144,1	139,2	134,2
Lasten										
apparaatskosten										
– personeelskosten	144,2	123,7	123,7	138,1	129,4	58,7	118,3	113,4	108,5	103,6
– materiële kosten	20,4	20,2	20,2	20,1	20,1	9,1	20,1	20,1	20,1	20,1
rentelasten	0,0	2,2	2,2	2,1	2,1	1,0	2,1	2,1	2,1	2,1
afschrijvingskosten										
– materieel	5,9	5,9	5,9	6,1	6,1	2,8	6,1	6,1	6,1	6,1
– immaterieel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
dotaties voorzieningen	0,3	1,6	1,6	1,6	1,6	0,7	1,6	1,6	1,6	1,6
bijzondere lasten	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
buitengewone lasten	0,6	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal lasten	173,8	153,7	153,6	168,0	159,3	72,3	148,2	143,3	138,4	133,5
Saldo van baten en lasten	1,0	0,0	0,1	0,8	0,6	0,3	0,9	0,8	0,8	0,7

¹ financiële verantwoording 1999

² ontwerpbegroting 2000

³ eerste suppletore begroting 2000

⁴ vermoedelijk beloop 2000

III. TOELICHTING OP DE «BEGROTING VAN BATEN EN LASTEN VAN HET AGENTSCHAP DGW&T»

Algemeen

De meerjarige resultaatsverwachting is een licht positief saldo van baten en lasten. In overeenstemming met de missie van de DGW&T streeft zij niet naar winst. Desalniettemin is een gering positief saldo van baten en lasten wel noodzakelijk in verband met de instandhouding van de onderneming en met het oog op mogelijke toekomstige risico's.

Baten

De opbrengsten van het moederdepartement vloeien voort uit de dienstverlening aan Defensie. De meerjarige omzetcijfers bewegen naar beneden. De trend die in de vorige begroting was opgenomen, is qua verloop niet gewijzigd. De omzetcijfers kennen een dalende tendens, terwijl met name in de eerste begrotingsjaren (2001 en 2002) de omzet hoger ligt dan in de vorige begroting. De verwachting is namelijk dat met name in de eerstkomende jaren sprake is van een flinke werklust, onder meer door te verwachten wijzigingen in de infrastructuur bij de krijgsmacht-delen. In de periode daarna wordt een verdere daling verwacht. Hoewel het maar een klein deel van de stijging ten opzichte van de vorige begroting uitmaakt, is ook de prijskant van de omzet een oorzaak voor de meerjarig gestegen omzet t.o.v. de vorige begroting. De DGW&T heeft er

namelijk voor gekozen de tarieven te indexeren ter gedeeltelijke dekking van de stijging van de loonkosten als gevolg van het arbeidsvoorwaarden-overleg van de afgelopen jaren. Het andere deel wordt binnen de DGW&T door efficiencyverbeteringen gedekt. Ook zijn de rentekosten als gevolg van de voorgeschreven financiering met vreemd vermogen in de tarieven verwerkt.

De procentuele verdeling van de opbrengsten moederdepartement naar krijgsmachtdeel/belangrijkste klanten en productcategoriën is als volgt:

(in procenten)	Ingenieurs- diensten	Vastgoed- diensten	Overige dienstverlening	Totaal
Koninklijke marine	7	7		14
Koninklijke landmacht	19	28	3	50
Koninklijke luchtmacht	10	17		27
Kon. marechaussee	1	1		2
Overige klanten	2	2	3	7
	39	55	6	100

De opbrengsten van overige departementen

De opbrengsten van overige departementen (de zogenaamde tweeden) worden verkregen door op beperkte schaal diensten te verlenen aan de Rijksgebouwendienst en de Centrale Opvang Asielzoekers (COA).

Opbrengsten van derden

De verkoop van bestekken ten behoeve van aanbestedingen levert *omzet van derden* op (aannemers). Deze omzet wordt tot de baten uit normale bedrijfsuitoefening gerekend.

Rentebaten

Gezien het relatief geringe verwachte liquiditeitssaldo wordt de post rentebaten voor de toekomstige jaren vooralsnog op nihil gesteld, evenals dat in de vorige agentschapsbegroting het geval was.

Bijzondere baten

Hierbij gaat het om baten die samenhangen met prestaties uit voorgaande boekjaren, doch wel voortvloeien uit de normale bedrijfsuitoefening. Bijzondere baten worden naar haar aard niet voorzien.

Mutatie onderhanden werk

De mutatie in het onderhanden werk wordt voor de toekomstige jaren vooralsnog op nul geraamd.

Lasten

De categorie *personeelskosten* omvat de salariskosten van burger- en militair personeel, de geraamde kosten van inhuur en uitbesteding en de overige aan personeel gerelateerde lasten zoals bijvoorbeeld dienstreizen en opleidingen.

De ten opzichte van de vorige begroting gestegen personeelskosten in de begrotingsjaren 2000 en 2001 is een effect van een aantal ontwikkelingen. De gestegen omzet in de eerste jaren van de begrotingsperiode leidt tot een extra behoefte aan personeel. Dat wordt met name opgevuld met los personeel (tijdelijke ambtenaren en inhuurkrachten), gegeven de te verwachten teruglopende omzet in de komende jaren. Dit losse personeel (vooral de inhuurkrachten) is gemiddeld duurder dan het vaste personeel. Tevens is sprake van een prijseffect, dat zich onafhankelijk van de omzetontwikkeling manifesteert. In de jaren na 2001 is het naast een klein omzeteffect ten opzichte van de vorige begroting, met name het prijseffect dat de personeelskosten doet stijgen.

Personeelssterkte van het agentschap DGW&T

personeelsomvang	Bezetting per 1-1-2000 ¹	2000 ²	2001	2002	2003	2004	2005
Militair personeel	59	52	52	52	52	52	52
Burgerpersoneel	988	1 010	1 003	981	961	943	924
Overige categorieën: – inhuur, tijdelijke ambtenaren, uitzendkrachten	268	261	219	164	134	103	72
TOTAAL	1 315	1 323	1 274	1 197	1 147	1 098	1 048
Gemiddeld per vte (x f 1000):							
Ambtenaren	86	93	93	93	93	93	93
Inhuurkrachten	150	130	130	130	130	130	130

¹ financiële verantwoording 1999

² vermoedelijk beloop

De materiële kosten

Deze bestaan uit de exploitatie van ge-/verbruiksgoederen, de kosten van de ontwikkeling van informatiseringssystemen en de kosten van huisvesting, waaronder huren.

De rentelasten

De opgenomen rentelasten betreffen de aan het ministerie van Financien te betalen rente uit hoofde van de leenverplichting ter financiering van toekomstige investeringen en ter financiering van de boekwaarde van de per 31 december 1999 aanwezige activa (als gevolg van vermogensconversie).

De afschrijvingen

De DGW&T past in haar administratie de lineaire afschrijvingsmethode toe.

De afschrijvingstermijnen zijn:

<i>immateriële vaste activa</i>	– n.v.t.
<i>materiële vaste activa</i>	
Gebouwen	– 50 jaar
(houten) opslagloodsen	– 25 jaar
Verhardingen	– 25 jaar
Inventaris	– 10 jaar
Computerapparatuur.	– 5 jaar
Transportmiddelen	– 4 á 6 jaar
Overige activa	– 5 jaar

De afschrijvingslasten in totaal zijn ten opzichte van de vorige begroting niet substantieel gewijzigd.

(x f 1 miljoen)	2000	2001
Afschrijvingen materiële vaste activa:		
– Gebouwen	1,1	1,1
– Inventaris/installaties	0,4	0,4
– Hardware	3,5	3,5
– Overige	1,1	1,1
Afschrijvingen immaterieel	0	0
Totaal afschrijvingen	6,1	6,1

Dotaties voorzieningen

De dotaties hebben betrekking op de volgende voorzieningen: groot onderhoud (f 0,5 miljoen), garantieverplichtingen (f 0,25 miljoen), contractrisico's (f 0,25 miljoen), opstalrisico's (f 0,1 miljoen) en productiemiddelen (f 0,5 miljoen).

Bijzondere lasten

Hierbij gaat het om lasten die samenhangen met prestaties uit voorgaande boekjaren, doch wel voortvloeien uit de normale bedrijfsuitoefening. Voor toekomstige jaren wordt vooralsnog geen raming opgenomen.

Buitengewone lasten

De buitengewone lasten zijn de lasten die niet voortvloeien uit de normale bedrijfsuitoefening in enig boekjaar. Voor toekomstige jaren wordt vooralsnog geen raming opgenomen.

Resultaatbestemming

In deze begroting wordt er van uitgegaan dat het resultaat ten gunste wordt gebracht van de algemene reserve.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht van het agentschap Dienst Gebouwen, Werken en Terreinen (bedragen x f 1 miljoen)

	1999 ¹	2000 ²	2000 ³	2000 ⁴	2001	2001 Euro's	2002	2003	2004	2005
Rekening courant RHB 1 januari	7,1	7,9	5,9	5,9	9,0	4,1	1,7	3,6	5,5	7,3
Totaal operationele kasstroom	3,0	5,9	8,8	8,8	7,3	3,3	7,5	7,5	7,4	7,5
- investeringen	- 7,1	- 5,2	- 8,3	- 8,3	- 6,5	- 2,9	- 6,5	- 6,5	- 6,5	- 6,5
+ desinvesteringen	0,3	0,5	0,4	0,4	1,5	0,7	0,5	0,5	0,5	0,5
Totaal investeringskasstroom	- 6,8	- 4,7	- 7,9	- 7,9	- 5,0	- 2,2	- 6,0	- 6,0	- 6,0	- 6,0
+ beroep op leenfaciliteit	0,0	61,6	63,1	63,1	6,5	2,9	6,5	6,5	6,5	6,5
- uitkering aan moederdepartement	10,0	- 56,4	- 54,8	- 54,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- aflossingen op lening Financiën	0,0	- 5,9	- 6,1	- 6,1	- 6,1	- 2,8	- 6,1	- 6,1	- 6,1	- 6,1
- aflossing lening moederdepartement	- 7,4	0,0	0,0	0,0	- 10,0	- 4,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal financieringskasstroom	2,6	- 0,7	2,2	2,2	- 9,6	- 4,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Rekening courant RHB 31 december	5,9	8,4	9,0	9,0	1,7	0,8	3,6	5,5	7,3	9,2

¹ realisatie 1999

² oorspronkelijke begroting 2000

³ eerste suppletore begroting 2000

⁴ vermoedelijk beloop 2000

IV TOELICHTING OP HET «KASSTROOMOVERZICHT VAN HET AGENTSCHAP DGW&T»

In het overzicht van kapitaaluitgaven staat centraal de meerjarige verwachting omtrent de omvang en besteding van de beschikbare investeringsruimte en de liquiditeitsverwachting in het algemeen.

Operationele kasstroom

De operationele kasstroom is het jaarlijkse totaal van het bedrijfsresultaat, de afschrijvingen, de mutaties in de voorzieningen en in het netto werkkapitaal. De jaarlijkse schommelingen die in de bovenstaande tabel tot uitdrukking komen, komen overeen met de schommeling in het bedrijfsresultaat zoals aangegeven in het overzicht «begroting van baten en lasten».

Investeringskasstroom

De investeringskasstroom is redelijk constant. In 2000 en 2001 is de in eerdere begrotingen reeds genoemde nieuwbouw op de dienstkring Soesterberg opgenomen.

Financieringskasstroom

In de financieringskasstroom zijn meerdere zaken tot uitdrukking gebracht, die stapsgewijze worden toegelicht:

- Op de regel «beroep op leenfaciliteit» is de lening ter financiering van de investeringen opgenomen.
- De regel «aflossing lening Financiën» geeft de aflossingen weer op de leningen die in het kader van de conversie en van de investeringen zijn afgesloten
- Op DGW&T rust in beginsel de verplichting om de lening van het moederdepartement in 2001 terug te betalen, afhankelijk van de liquiditeitspositie.

Kengetallen

In de begroting van het agentschap DGW&T zijn, in lijn met het statuut DGW&T, drie kengetallen opgenomen.

Kengetallen agentschap DGW&T

	1999 ¹	2000 ²	2000 ³	2001	2002	2003	2004	2005
Productiviteit per directe medewerker (x f 1000)	163	151	165	165	166	166	167	167
Verhouding indirect/totaal (in %)	27	26	27	27	27	27	27	26
Flexibiliteit (in %)	25	19	23	18	15	13	11	9

¹ financiële verantwoording 1999

² oorspronkelijke begroting

³ vermoedelijk beloop

Productiviteit per directe medewerker

De productiviteit per directe medewerker zal de komende jaren naar verwachting licht kunnen stijgen. De relatief grote sprong in productiviteit ten opzichte van de vorige begroting is mede in belangrijke mate het gevolg van tariefseffecten in de omzetontwikkeling, hetgeen aangeeft dat een positieve ontwikkeling in dit kengetal niet zonder meer aangeeft dat de productiviteit in reële termen is gestegen. Het gebruik van dit kengetal wordt mede daarom heroverwogen.

Verhouding indirect/totaal

Uit oogpunt van doelmatigheid is beleid ontwikkeld om de omvang van het bestand aan indirect personeel gelijke tred te laten houden met de omvang van het directe bestand, dat als gevolg van de productiviteitsontwikkeling zal afnemen. Het aandeel van het indirecte bestand in het totale personeelsbestand is gebonden aan een maximumnorm van 0,25 (1 op 3). Ondanks dat het uit de bovenstaande tabel nog niet blijkt, wordt ernaar gestreefd dit percentage te laten teruglopen. De reorganisatie is er mede op gericht de trend naar de beleidsdoelstelling te bewegen.

Flexibiliteit

Het beleid ter handhaving van een minimum flexibiliteit van 15% in de directe sector van de DGW&T wordt ook in de toekomst voortgezet. Uit de geschetste ontwikkeling in de omzetprognoses op basis van de meerjarenverwachting blijkt, dat in de begrotingsperiode de flexibiliteit onder druk zal staan. Die onderschrijding wordt evenwel acceptabel geacht, omdat de opgebouwde flexibiliteit juist bedoeld was om omzetfluctuaties te kunnen absorberen. Om redenen van doelmatigheid zou het – voor Defensie en voor het agentschap – onverstandig zijn de flexibiliteit niet voor dit doel te gebruiken en de omzetsdaling (mede) af te wentelen op het vaste personeel. De noodzakelijke stijging (ten opzichte van de vorige begroting) van de personeelssterkte in de eerste helft van de begrotingsperiode zal dan ook met flexibel personeel worden gerealiseerd. Naar verwachting zal het percentage als gevolg van de reorganisatie geen grote wijzigingen ondergaan, in tegenstelling tot het vorige kengetal.